SEFER HA-MILIM

Isaac Bear Chones

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

ספר המלים

או

ערוך הקצר

יכיל בקרבו פתרוני כל המלים הנמצאות במשנה, בש"ם בבלי, ירושלמי, תרגום אונקלוס, תר' יונתן בן עוזיאל, תר' ירושלמי, ארמית, מדרש רבה, מד' ילמדנו (תנחומא), מד' שוחר טוב, מד' שמואל, מד' תהלים, ילקוט, מכילתא, ספרא, (תורת כהנים), ספרי, תוספתא, פסיקתא, אבות דרבי נתן, פרקי דרבי אליעזר, שאלתות וזוהר, הכל מתורגם בלשון עברית ואשכנזית, בתכלית הקצור, להקל על הקורא, בדברים מעטים וברורים.

ונוספו בו מלים רבות אשר לא הובאו בהקודמים,

קרוב לשמונת אלפים מלים.

ונלוה לזה בסוף הספר תולדות המחבר מאת הרב **אב"ג.**

מאת

יצחק דובער האנעס בן ר' גדליהו ז"ל מווילנא

מחבר ספר "עורך המלים והפתרונים"

שנת **תרע"ה** לפ"ק

שיקאגא

בדפוס י. שאפירא, 1127 בלו איילאנד עוועניו, שיקאגא, איLL.

A Concise Talmudic-Midrashic Dictionary

Containing nearly 8000 New-Hebrew and Chaldaic words, with references, found in the Mishnah, Babylonian and Palestinian Talmud, Midrashim, Targumim, Responsa, Zohar, etc., etc., translated into Hebrew and Yiddish

BY

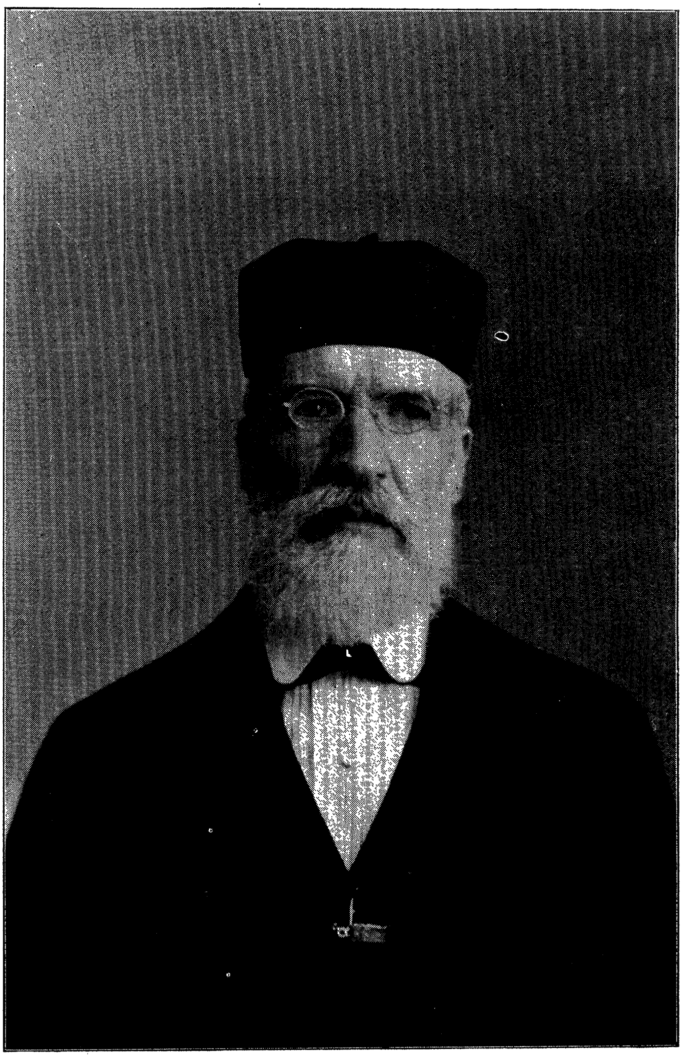
ISAAC BEAR CHONES

AUTHOR OF

The Biblical Word-Book and Concordance

Chicago

1915

Isaac Bear Chones

הקדמה

אמר המחבר, ראה ראיתי את עני הקורא העמל למצוא פתרון המלה אשר כמשא כבד יכבד ממנו בכל מיני הערוכים הקודמים, יען כי כוונת כל אחד ואחד היתה רק להראות כחו ועוצם בקיאותו בידיעת הלשון, יונית או רומית, כמו המעריך, המוספי, והמשביר, ועוד, כלם קראו מלא אחרי הגאון הקדמון ר' נתן בעל הערוך ז"ל וירו בו חצי השגותיהם, זה (המוספי) בא בחבישו לחבט גירסתו, וזה (המעריך) בא בכעסו על המתנות כהונה וישים לאל מלתו, ואם מצא מלה אשר תשתוה ללשון יונית או רומית, אף כי אולי הצדק אתו, אז לא יבקר בנחת כדברי החכמים רק מתנפל ושופך בוז על המ"כ והערוך יחד, וכבודם לעפר ישכן, וכולן הן אימת חלש על גבור, ואימת משביר על המוספי, בהשגותיהם ותפיסותיהם, לא ראי זה כראי זה, הצד השוה שבהן שדרכם להשיג, ולא קלעו אל שערת המטרה בתור ערוך לצאת ידי חובתם ולבאר כל חמירא, וזה בא בערוך ארוך הרבה כבדי הארון עד כי בצדק נוכל לכנותו בשם ארוך באל"ף, ואף כי כבודו במקומו מונח, גם ממנו לא ירוה נחת כל קורא, כי איננו מושג כי אם בדמים יקרים לאיש אחד מעיר ושנים ממשפחה, ולכל בהן השמיטו הקודמים הרבה מלים, כל אחד תנא ושייר, מי שהביא זו לא הביא זו, ומתוך שהכניסו ראשם ורובם רק בהשגות איש על זולתו, החסירו כמה מלים שרק הן הן העיקר, ותפסו את הטפל. ואני בעניי שנסתי את מתני ולקטתי ואספתי באמרים אחרי המקצרים והמחסרים, וסלותי לי דרך סלולה וקצרה, לא קצרה וארוכה, אלא קצרה וקצרה, בקצירת האומר. יגעתי ומצאתי זה שנים רבות בעת שבתי על כסא ההגהה בדפוס ראם בעיר ווילנא שמונה עשרה שנה, ואספתי מלים מה שהשמיטו

הקודמים

הקודמים, וערכתי במשטר וסדר נכון, הכל בתכלית הקיצור, המלה ומראה מקום ופתרונה, ודי, בכדי שיקל על הקורא הפשוט למצוא פתרון המלה מה שעליו לדעת, כי מה לו אם מקור המלה ל׳ יונית או ל׳ רומית? הלא בעיניו הכל אחד הוא, כי חפצו רק להגות בתורה ולדעת הענין. אקוה כי ספר המלים הקצר הזה יפיק רצון בעיני כל קורא, ויתענג על קיצורו ויהיה יותר מתישב על הלב, ויוחק בזכרונו היטב. ואף כי אחזתי דרך קצרה כמאמר חז״ל, בכל זאת נוספו בערוך הזה מלים לרוב אשר נעלמו מהקודמים, עד אשר יעלה מספרן בסך הכל קרוב לשמונת אלפים מלים, כי כן נדרשתי לאנשים תופשי התורה אשר שאלו ממני, ונמצאתי לאשר בקשוני לסדר ספר המלים תלמודי בקיצור נמרץ ויותר נקל, עד אשר נעתרתי לחפצם להעמים העבודה הרוחנית הזאת עלי לשמחת לב לומדי התורה והוגיה. ראוהו חכמים ויהללוהו לאמר כי תועלתו רבה, וקיצורו זהו יתרונו ומעלתו, ולא יחסר כל בו מקלות וחמורות.

אמנם כן להתחקות על שרש המלה מאין מוצאה, אם מלשון יונית או רומית, טוב ויפה, אבל זה ראוי רק לחוקרי הלשון ודורשיה, ולהם לבדם נתנה הידיעה הזאת, אולם הם רק מתי מספר ונער יכתבם, מה שאין כן ללומדי התורה בכלל, אחת היא, ולא העיקר. תדע קורא יקר עד כמה חביבותם ללשונות זרות הוליכתם שולל עד שבשביל איזה השתוות מעט ללשון יונית או רומית, עזבו לגמרי את פירוש בעל הערוך ופי׳ רבינו חננאל וביחוד פי׳ רש״י שהוא מקור מים חיים, לחצוב להם בארות נשברים, ד״מ: דנפצא גברא (יבמות קי״ח), פי׳ רש״י מנפץ צמר, דקולסא גברא (שם) שמץ פסול משפחה (ל׳ קלס), והוא הנכון, והמשביר הלך בדרך אחרת והכנים עצמו בדחוקים ללא צורך ותועלת, וכן במקומות רבים, לכן תפסתי את העיקר במועט מחזיק את המרובה, לזכות את הרבים, להיותו נמצא ביד כל אדם, להגדיל תורה ולהאדירה.

יצחק דובער האנעס

שם עולם

תבענה שפתי תהלה לאל אשר הביאני עד הלום לברך על המוגמר בצאת הספר הזה, הדרוש לכל הוגה בתורת ה', לאור עולם, ועוד הנני מגיש מקירות לבי תודה וברכה לאנשי חסד ונדיבי לב על קחתם חלק בהבאת הספר לבית הדפוס בעֵצה ובפועל, וביחוד לידידי המשכיל ונאמן רוח, ורעי כאח, ר' מ א י ר ישעי' הורוויץ המ ע י ר להוציא ל א ו ר, הוא היה ראש וראשון לעזרני ולכבדני מהונו ב מ ע ו ת צור ישועתי, פזר עתו ועמלו לאסוף ולכנוס כסף להקל הוצאות הדפוס, ישלם ה' עושר ואושר לו ולכל הלוקחים חלק בתמיכה, ואלה שמותם:

הרב צבי שמעון אלבום
הרב עזריאל עפשטיין
הרב אפרים עפשטיין
הרב אברהם בער גאלדענסאן
הרב שאול זילבער
הרב ניסן זאב בודזינסקי
הרב חיים צבי הלוי רובינשטיין
הרב אברהם יצחק קארדון
הרב משה יהודה פישער
הרב אלעזר ראובן מוסקין
הרב יעקב לעווינסאן
הרב שמואל שאך
הרב יהושע זעליג גליק
הרב משה אהרן ליפשיץ
הרב צב הערישזאן
הרב יצחק קרעמער
הרב יוסף דובער אסטראחאן
ר' גרשון גוטמאן
ר' בנציון לייזעראוויץ
הש"ץ ר' משה נומאן
ר' משה פערילשטיין
דר. יוליוס ראפאפארט
דר. א. ב. יודעלסאן
דר. יוסף בן דוד שטאליץ

ר' מאיר ישעי' הורוויץ בהרב ישראל הנ"ל
א. מרגלית בר' אשר יהודה
מאקס שולמאן בר' אברהם גרשון
בנימין שיף
שמואל פיליפסאן
ב. הורוויץ
ר' רפאל גאלדשטיין
ר' דוד קאלב
ר' נ. ה. באלאטין
מ. סאקאלסקי
ר' שלום זאקהיים
ר' יעקב חיים בר' יהודה הכהן
א. ס. ראַע
אגוסט טורנער
ר' ישראל לאנסקי
ר' משה שמואל בר' יעקב סאלאדאווניק
ב. ווינשטיין
בלאנדער בראדערס
ר' זאב בר' דוד אדעלסאן
דר. נח סקולמאן
דר. מנחם מענדיל בר' שאול אהרן שב"ד
דר. ליפשוליץ
משה זאב בר' שמעון אליעזר סיימאן
ישראל אריה בר' צבי איילינג

אא (שבת קג:), המלה הזאת נמצאת בקמיעין, והוא נוטריקון "אמן אמן."

אארא (ביצה לו), (ציילע).

אב אבוהון דכולהו, (הויפט), (שבת כב).

אב באביה, (וואורצעל), (חולין סז), האובין (פרוכט), (תוספ' מעשרות פ"א). אובו של אילן (ב"ק פ"א) (צווייגען).

אב שם חודש, (אויגוסט).

אב מאבבה, (צייטיג), תר' (הושע ט י).

אב אובא, (איין ארט צויבער), (ברכ' נט).

אבא (כתובות עט), (וואלד).

אבבית (ב"ר לד), (פראַסט).

אבוב באבובא, (פפייפע), תר' (ישעי' ל כט).

אבוב (מנחות סו:), שם כלי ברזל מלא נקבים.

אבוב (שבת קט), שם צמח.

אבגינום (וי"ר ב), מיוחס, (עדלער).

אבד דאבדין, (פערלאַרען), (סנהד' קיא).

אבדומה (סוכה יח) מין דג.

אבדוקום (ירו' מגילה פ"ג), (גוטעם קינד).

אבה ייבון, (וואַללען), תרגום (יחזקאל ג ז).

אבהונום (ירו' כלאים פ"ח), ווילדער עזעל.

אבו תר' (ויקרא יא, יט), שם עוף.

אבזקת (ב"מ עח:), (וואורם), תולעת.

אבזרייהו (סנהד' עד:), ענין תבלין, פי' וכל השייך להם.

אבחטום (ירוש' כלאים פ"ח), (ווילדער עזעל).

אבטילאות (בכורות נה), כרכים גדולים.

אבטיגה (ספרי ראה), מין בגד עליון.

אבטיונם (ירו' שבת ו), פקיד החיל.

אבטומטום (מדרש תהלים א), (צופעלליג), במקרה.

אביונות (מעשרות ד), זרע הצלף (קאפ-פערבעערען).

אבל (עירובין לז:), (געווים).

אבל מאבולא, בית האבל, (כתוב' יז).

אבולי (ב"ב קמג), (ראטהס הערען).

אבולאי (נדה סז:), אבולייכו, אבולי, שערים וחומת העיר.

אבולהא תרגום (ירמי' ג כו), (שאאף-שטאלל).

אבלינא (ילמדנו בהעלותך), (אייכען-בוים).

אבלוסמם (זבחים צד), כלים של עור.

אבמוסום (ירו' מגילה ג), חכם ונבון.

אבן תקומה (שבת סו:), תלוי על צואר אשה הרה שלא תפיל פרי בטנה (שטערנ-שום).

אבן שואבת (סנהד' קז:), (מאגנעט-שטיין).

אבן טועין (ב"מ כח:), שם אבן שהיתה בירושלים, שכל מי שאבד אבדה וכל שמצאה פונים לשם.

אבן מסמא (נדה כט:), אבן כבדה, (שוועהר).

אבן שעות (כלים יב), אבן שעיא, (זאננענ-אוהר).

אבנגר (שבת קט:), מין צמח.

אבנגרי (מ"ק יב), (סארוועהרם וואס בע-דינען דעם טיש).

אבניתא מין עוף טמא, ת"י והאנפה.

אובניתא (פערשטאנד), (מגילה כד).

אבם (שבת קנה:) אובסין, (שטאַפפען).

אבסינא (שבת קנא:), (וועבערבוים).

אבסקנטיה ירו' ע"ג א), בלא עין הרע, (אונבענייידעט).

אבעד (מדרש שה"ש), (גרינגער).

אבעיות (פאה ד), (זוכען, פארשען).

אבצא

אבצא תר' את הבדיל, (צין).
אובצנא (ב"מ עח), (שווערע ארבייט).
אבק מאבקין, פי' מכסין השרשים באבק, (שביעית ב).
אבק אבוקה, (העללעס ליכט, פאקעל), (ברכות מז).
אביק (מקואות ו), (קאנאל, רעהרע).
אבקתא (נדרים נו:), (לאַך, שלייף), לולאות.
אבר (גליד, שטיק), מאברין, פי' שבולטין מן החומה אבר אבר, (עירוב' נג).
אברא אבר, (בלייא), (שבת קד).
אברא (חולין נט:), (געווים).
אברוגני (עירובין סב), שלוחים, (באָטען).
אברורי (שבת יא), (מויערען).
אברורי (ב"ב כד:), (אָהנע געוויכט), חסרון המשקל.
אברויי (מ"ק ג), (מיסטיגען).
אובריזין תר' ומפז, (רייגעס גאָלד).
אברזין (ב"ק סו:), (פפערד דעקקע).
אברוטי (ברכות לט), מין זית. ובירוש' בכורות פ"א, אווריטי.
אברייתא (ירו' ברכות ו), לאכול סעודת "הבראה."
אברני (ילקוט אסתר), מין עוף.
אברנים (פסחים מא), (האלב געבראָטען).
אבורנקי (מגלה ה:), אהל מכוסה למחסה מהשמש.
אברסקין ת"י מכנסים, (ביינקליידער).
אבריקין (איין ארט פלודער־הויזען), (ירוש' שבת פי"ו).
אברתא (שבת קט:), מין צמח מר.
אבש (מעשרות פ"א), והאובשים, (ווילדע טרויבען).

אבשונא (פסחים לט:), (געטריקענטע גערשטען קערנער).
אוג (פאה א), מין עץ.
אגב (נעבען, מיט, צוגלייך).
אגוגא (מדרש איכה), (וואססער פאס).
איגיאה (ב"ר ב), (ציגענפעלל).
אוגבין ת"י גביע, (בעכער).
אגד אוגדין, (צוזאמענבינדען), אוגדת—אגד, (פערבאנד).
אגד ת' בפלך, באגד, באגדא, (שטאָק).
אגדה (זאגע, ערצעהלונג).
אגדנא (ע"ג כט), לענה, (ווערמוטה).
אגדו (ירו' מ"ש), (פייכט).
אגטין (סנהד' צא), שטר צוואה, (טעסטא־מענט).
אגטרגטיא (ירו' מ"ק א), מים נגרים במורד ממעלה למטה, (וואססערשטורץ).
אוגיא (ברכות ו), (שטראססע, בייט).
אגליים (טראָפפען), (חגיגה יב).
אגמא (פעלד), (ב"ק מא).
אגומין (ב"ר עח), (פאראנגעהען).
אגמון (הערישער), (שבת קמה).
אגמת (טרויער), (מ"ק יד).
אגון (ילמדנו אמור), (וועטקאמפפע, שפיעל).
אגן אגינו, (טייך), ב"ר נ"ו).
אגן באגנא, (בעקקען).
אגנא (מאָנד־שייבע), גוף עגולי ושטחי, תר' שררך "אגן."
אגן (ב"ב קג), אגני, אגניא, (זומפף).
אגן (יומא לז:), אוגני, אוגנים, (גריפף, לייסטע, אויער).
אגנינה (ב"ר ב), עור של כבש.

אוגנסטטו (ילקוט תהלים), מיוחס, (עדע־לער).

אגם (כלאים א), האגסים, (בירנע).

אגסטון (סנהד׳ כו), (אנפיהרער).

אגוסטולא (ב״ר א), אגוסטוס, (קייזער). אגוסטא, (קייזערין).

אגסטריון (מד׳ ש״ט פד), (אבשיעדס־רעדע).

אגף (נדרים נו:), האגף, (טהיר שלוס), מקום סגירת הדלת.

אגף (חולין מו), האגפיים, (פליגעל). באגפיה, זרועות, (ארמע), אגפיה, (אופער).

אגר אגרא, (לאהן, בעלאהנונג).

אגר (גיטין פח:), אגוריאות, מקום הוועד. אגורי, (פאלל).

אגר תר׳ מזבח, אגורא, אוגרא, (אלטאר, שטיין הויפען).

אגר תר׳ גג, אגרא, איגר, (דאך).

אגרא (ב״מ פ״ג), מוט (שטאנגע).

אגירא תר׳ שכיר, (לאהנארבייטער). אגיר, (דינגען).

אגריאון (ב״ר עז), (ווילד).

אגרטון (מד׳ קהלת), (ריינער וויין).

אגרדמים (ב״ב פט), איש מבין לשער המדות בצדק וכן מקח של השוק.

אגריסין תר׳ מיוזנים, (ווילד).

אגרומי (ב״ר עה), המון אנשים מקבלים מס לחיל המלך.

אגרנימון (וי״ר א), (מארקט־מייסטער). אגרנמוס, (ירו׳ ע״ז פד), פקיד.

אגרפום (ירו׳ ר״ה א), אגריפס, מלך ומושל.

אגריקום (ב״ר יב), (בויער, לאנדמאנן).

אוגרת (חולין יז:), (שפאלטע), פגימה של בקע בסכין, משני צדדים.

אגשתון (מד׳ איכה כא), (פרעך זיין), עזות פנים.

אד (ביצה לט), דאדייה אדויי, (ווארפען, שליידערן).

אוד (שטיק ברענענדעס האלץ).

איד (ע״ג ב), אידיהן, (פייערטאגע).

אידא תר׳ איזה, (וועלכער).

אידא תר׳ יד, (האנד).

אידי אידי ואידי, פי׳ זה וזה, (דיזער).

אידך איין אנדערער, אנדערע.

אדד באודדך, תר׳ במכתשת, (מערזער).

אדוותא (סוכה נא:), גלי חים, (אינדען; פעלדער).

אודייא (ב״מ כח:), (איין בייטעל).

אדיא (ירו׳ מעשרות א), דאדיא, אורז, (רייז).

אדיבון (מד׳ שה״ש, הנה מטתו), עיין ערך אימירון.

אדין (דארויף, דאנן).

אדם (ביצה כד:), דאדימי, (ברוינליך זיין).

אדמא (תר׳ דם, (בלוט).

אדמדמני (ב״ר לד), (אונרייפע טרויבען).

אדמתא (דיא ערדע).

אודייני (מ״ק כא.), (מערזער, שטופע).

אדני השדה (כלאים ח), מין קוף, (שימ־פאנזע).

אודנא (אויער).

אדן (שבת כ:), האידן, שם צמח.

אדאני (שבת לה:), שם צמח.

אדנקי (חולין ס), ראשים הממונים עליהם.

אדק תר׳ צפד, אדיק, (פעסט האלטען), אדוק, (שטרענג זיין, ערנסט).

אודיק (חולין צה:), (זעהען).

אדק (עירובין קד), מאדק, מסננת, (איין זייער).
אדר (ביצה טו:), אדרא, (אייכען בוים).
אדרא תר' גורן, (דרעשטעננע).
אדרא (ב"ב עג), (זעגעלטוך).
אודרא (ברכות נו), (פעדערן).
אדרא (שבת סז), עצם של דג שישב לאדם בוושט.
אדרא (מד' שה"ש), מושב, (זיטץ).
אדורה (ב"ק יא), (פעלל).
אדרי (ע"ג ס:), (שפרינגען).
אדרבה (אים געגענטהייל).
אדריב (ב"מ פ:), שם מדת היבש.
אדרגזריא (אבער ריכטער), (דניאל).
אדרזדא (שנעלל), (עזרא).
אדרונא (חולין נב:), (איין צימער).
אדרכון שם מטבע, (עזרא).
אדרכתא (ב"ק קיב:), שטר השגה וקבלה, (עררייכונג).
אדרעא ת"י זרוע, (ארם).
אדרופיקום (וי"ר טו), מין חלי, (וואסערזיכטיג).
אידרורוסטון (ירו' שביעית ז), (ראזענוואססער).
אהלא אהל, (שבת צ), מין עשב, (זייפענווארצעל).
אהל אהלוי, (נדרים צא:), מוכר בושם לנשים.
אהיני (ב"מ קיג:), (אונרייפע דאטטעלן).
אהן (ירו' ב"מ פ"ב), (דיזער, דער, יענער).
אוהרי (מ"ק יא). (נעטץ).
אהורייריו (מגילה יב:), (שטאללמייסטער).
אוגנסטטו (וי"ר ב), אוגוניסטטו, מיוחס, (עדעלער), (מד' שמואל א').

אווז (גאנז). בר אווזא, (ענטע), (ב"ק נה).
אוולא תר' בתחלה, (אנפאנג).
אום (טהרות ח), (מונד, עפנונג).
אוונא (ב"מ עט:), (צימער). אונין, (ת"י ישעי' י' ל"ב)—אוונא, (שבת קנז), אמבטי (וואננע).
אונכרי (סוכה ל), (קויפלייטע).
אום (טהרות ט), (מונד, עפנונג).
אווקי (מד' שה"ש), (העללעם ליכט).
אויר (לופט, ווינד, רוים).
אוירא (ביצה לו), (ציילע).
אוף (אויף), (ת"י בראשית יט כא).
אוריא (ב"ב כה), (אסט זייטע).
אוורי (מ"ק כח:), קבר, (גראב).
אוורקסין ת"י מכנסיים, (הויזען).
אורשנא (סנהד' קח:), מין עוף.
אוושא (חולין מו:), (שרייען, שרייאיג).
אותיא ת"י תנשמת, מין עוף טמא.
אותיום (נדה יד). (אים אויגענבליק), אוותיאום.
אוותנטי (ב"ר טז), (הערשאפט).
אזא ת"י עזניה, מין עוף טמא.
אזיא (ביצה כט), שם חלק ידוע מבהמה.
אזי אזת, למזא, (ברעננען, הייטצען), (דניאל).
אזביון (שבת קט:), או "אזוב יון", מין צמח בשמי.
אזגא (כתובות עז:), זכוכית, (גלאז).
אזגדא תר' ציר, (באטע). אזגדין, שלוחים.
אזגדין (ב"ר עד), (אנהעהען, בערגלאף), מקומות גבוהים.
אזדא (וועג געהען, געהען), (דניאל).
אזדרבויי (יומא עח:), (רינגען).

אזדקור (גיטין נז), (שפרינגען).

אזהרה ווארנונג, פערבאָט.

אוזייא (ירו' מ"ש רפ"ד), (ברענענדעס).

אזכרות (גיטין נד), שמות הקדושים.

אזלי (עירובין ח), אוזלא, אוזלי, רשתות, (נעטצען); אזלויי, עושי המכמורות. אוזילתא, (בינדעל), (עירובין כח).

אזמאזמא דאָרנען, (תוספ' כלאים א).

אזמל (פעדער מעססער, מעססער), תר' תער.

אזמרגדין תר' נופך, מין אבן יקרה.

אזנין תר' אשפתו, נרתק החצים, (קעכער).

אוזינקא (ב"ב ו:), אויסגאַבע.

אוזפי (בינען), (ת"י ויקרא יא כ).

איזקוסות אחרית וסוף, (מד' אסתר).

אחבוהי (פאטערס ברודער, פעטער), תר' דוד אהרן.

אחד אחידת, (מגילה ו), לכידה וכבישה, (בעזיטץ, אייגענטהום).

אחדא (רעטהזעל), תר' חידה.

אחה אברהם שאיחה, (ב"ר לט), (פער־ברידערן). מתאחין, (מ"ק כו), (צוזאמ־מענהעפטען), לאחאה, אחוי.

אחוא (וויזע, גראָז), תר' אָחו.

אחונא (שבת כ'), מין ערבה.

אחווניות (ירו' ברכות פ"ו), מין ירק.

אחז ומאחיזין, (אָנצינדען), (שבת יט).

אחטא (ירו' תענית א), (שטאממעלנד), בבד פה.

אחילו (ברכות לב), (פיבער), קדחת.

אחמר מין אבן יקרה, (תר' שה"ש ה' י"ב).

אחמתא (קאסטען), ארגז, (עזרא).

אחר אוחרי, אחרן, אחריתא, אחרנייתא, (אַנדערער, אַנדערע) אחרינא, (לעצטע), לאחר ידו, בגב ידו.

אחר אחריות, (שולד, פערפפליכטונג). אחראין, (בירגע, פערפפליכטעט), (דמאי פ"ג).

אחר (ב"ב צג), האוחר, (שטרייטען, ביי־סען).

אחתא (שוועסטער).

איטא (ב"ר יד), (שאדען).

איטה (ירו' סנהד' א), (געווים).

אטבא (מנחות לב), עץ סדוק האוחז הדפין שלא יתהפך.

אטבח (סוכה נב:), הוא סדר א"ב: **אט, בח, גז, דו, הה, יץ, כף, לע, מס, נן.**

אטבעי (שבת צח), כעין סולמות שנותנים בצדי העגלה.

אטדין (שביעית פ"ז), מין פרי.

אטו (וויל, פון וועגען), (ביצה כג).

אטו (איזט דענן? אבר?), (ב"ק מו).

אטפי (ע"ג לה:), חללים, (גריבכען).

אטל לאטלא, (פערשטייניגען), ת"י לרגום.

אטלים או אטלז, (קויפלאדען, יאטקע), חנות של בשר, (תמורה כא). **אטליסים**, (ב"ר עט), שווקים.

אטם אטום בריאה, (חולין מז), מקום סתום בריאה שאינו מתנפח כשאר כל הריאה, (ניכט האָהל).

אוטם (פרה פ"ג), עמוד מקשיי, (זייל).

אטמא (ב"מ כג:), אטמהתא, (היפטע, זיי־טע), ירך וצד.

אטימטון (ב"ר לה), אונשעטצבאר.

אטימוסין (בערייט, בעשטימט), תר' עתידים.

אטנין (שטריק), תר' חבלים.

איטני (סוטה מח:), (קארב).

איטן (תוספ' כלאים פ"ג), איין ארט ערד־שוואמם.

אטונס (חולין סו:), מין דג טהור.

אטנס מין מס, (צינז), (מד' אסתר).

אטפיתא (מד' קהלת), (איין קאנזול), שר השלוח במקום המלך.

איטקטקיא (פתיחתא איכה), (אהנע ארד־נונג), בני בלי תרבות.

אטרון (יונגער סאלדאט), בלתי מלומד מלחמה, תר' ואגמון.

אטרין (ירו' חלה פ"א), אטריתא, (מעהל־ברייא), תבשיל של קמח, (ירו' ביצה א).

אטורנגא (כתובות סא:), (קאך־מייסטער), מכין מאכלים למלך.

אטרוטירן (ירוש' שביעית פ"ז), ראזענ־וואססער.

אי ת"י אם, (אב, וועז).

אי (ניכט), אי אפשר. ונמצא מלת הקריאה, אי שמים! (ר"ה יט).

איידי (וייל). איידא, (ירושלמי), (ווא).

איהו (ער), איהי, (זיא).

איזה (אירגענד איינער, מאנכער; אייניגע, מאנכע). ויש כותבים לנקבה ולרבים, איזו.

איזי (ב"מ ע), (גוטער פריינד).

אייר חודש ב' (מייא).

איך איכו, (וויא?, זא וויא).

איכא (איזט היער), (אית הכא), יש, איכא דאמרי, יש אומרים.

איכא (וואו?) תר' איפה.

איל (ע"ג לז), (היישעריק).

אילה (נדרים נ), מנהג הספנים לעשות כעין "איל" של עץ וממלאין אותו ממון, (שיפפסבאק).

איילונית (כתובות יא), היא כזכר ולא תלד.

אילן (בוים), תר' עץ.

איילן איילן רבנן, (ירוש' ברכות פ"ב), (וועלכע).

אימא (כלים יא), (שפינגנראקען).

איים ומאיימין, (אבשרעקקען), (סנה' כט).

אויים (ירו' חגיגה פ"ב), (הייליגקייט).

אין (שבת קיג), (יא, זא). איני, (איזט עס זא?).

אין ת"י אם, (אב עס זייא). בירושלמי, אין, (אויב).

איינום (ירו' דמאי ז), (שוואך).

איריא (ווייזען, לערנען), (ע"ג לד).

איירא (ירוש' מ"ק פ"א) אמת המים.

איירי (לערנען), ב"ק טו).

איירינון (מד' אסתר), (וויסע וואלל).

אישי (מיין הערר), (יומא יח).

אית איתא, (עס איזט פאראן), איתמר (עס איזט געזאגט).

אך (ב"מ נט:), אך גדול, (טרויער).

אכאבית ל' כאב, (ב"ר נג).

אכאטים (שמ"ר לח), מין אבן יקרה.

איכדין (וויא זא?), תר' ואיך.

אכטא (ע"ג לד:), (קרוג).

אוכטו (ב"ר יד), (אכט).

אכבא (האהן), תר' זרזיר מתנים.

אכלא (סנהד' קד), כלי של הכובס ובו יכבס.

אכלא (סנהד' כח:), (דעקקעל).

אכילת הגפן (כלאים פ"ב), (פאססען, פערנעהמען).

אוכלא (ע"ג כח:), (קראנקהייט).

אוכליה (זיין מיסט), תר' פרשו.

אבלין

אכלין תר' שאגו, (שרייען).

אכלבא (ב"מ סג:), בית אוצר של תבואה.

אוכלסא גדוד ומחנה, (שאאר, פולק), (פסחים עב).

אכלסון (ע"ג יד), מין פרי עץ.

אכלושי (ב"מ עז:), נושא משאות, (לאסט טרעגער).

אוכם (שווארץ), תר' שחור. אוכמא, אוכמתא—.

אכמוותא (שבת כ:), ירוקה שעל הספינה, (מאאז).

אכמר (קדושין פא:), רקק בכוס (אנגע־שפויגין).

אכנגרי (מ"ק יב), ממונה על שולחן המלך.

אכסא (גיטין סט), מין לחש.

אכסגרון (ברכות לה:), דגים מבושלים בירקות שונים, (זויערע פיש ברייא).

אכסדרה (פארהויז, האללע), (פסחים ח).

אכסיומא (מד' ש"ט ו), (ביטטשריפט).

אכסיטורן (מד' תהלים כז), (שרייבערייא).

אכסילגם (חגיגה כז), כלים חשובים.

אכסן אכסנא, (שבת קנא:), (וועבערבוים, אקסע).

אכסנאי (גאסט), תר' אורח. אכסניא (גאסט הויז). מתאכסן, (ער שטייט איין אין גאסט הויז).

אכסנאי פרכא (ירו' ב"ק פ"ג), (קווארטיר מייסטער), פקיד המחלק בתי מלון להחיל.

אכספתיאס (חולין סו:), מין דג טהור.

אכסרה (דמאי ב), בהפסד, (שאדען), וי"א בערך, (אונגעפעהר).

אכסוריא (וי"ר יח), גרוש ממדינה, (ארויסטרייבען).

אוכף (זאטטעל), (שבת נג).

אכפא (ביצה לו.), (איין קרומער שטאב).

איכפת (נעטהיגען, צווינגען), (ב"מ קה).

אכר (לאנדמאן, בויער), אכריתא, (עירובין פב).

אכרוע (ירו' מעשרות א), שדה של כמון (קיממעל).

אכתי (יעדאך, נאך), (מגילה ב).

אכתר (ירו' דמאי ב), (אויסגעטראקנעט, מאגער).

אלא אלהן, תר' בלתי (נור, אבער, זאנדערן). אלא אם כן, (עס זייא דענן).

אלא מזוזה, (פפאסטע), תר' איל החצר.

אלא (דער שליידערער), תר' (משלי ז כג).

אולבנין (ווייהרויך), תר' כריח "לבנון."

אליבא (נאך דער מיינונג).

אלה (שטרייט קיילע, באמבע), (שבת סג.).

אלה (שפרייא, מעקענע), (תוס' תרומות ג).

אלה (שביעית פ"ז), מין אילן.

אלה (ווארים), (שבת צ.).

אלו (זיהע דא! נון!), כמו הנה, (דניאל).

אלו (דיזע), כאלו, (אלם אב).

אלו ואלולי, תר' ואלו, (ווען), אלולא, (ווען ניכט), תר' לולי ה'.

אלוא (גיטין סט), מין עשב מר.

אלואין מין עץ יקר, תר' אהלות, (תהלים).

אלוגלוגין (ב"ר כח), (ציגנים, אויפ־שריפט).

אלוגין (ש"ר טו), (צייגנים).

אלווי (א! ווען דאך), ת"י לו מתנו

אלוום (ב"ר טו), מין עץ בשמי.

אלול חודש הששי, (סעפטעמבער) (נחמיה).

אלון (אייכען בוים), (כלים יז).

אלון (ב"ר פ"ב), (איין אנדערער).

אולו כרוסין (ב"ר ל"ג), (גאנץ גאלדען, געגולט).

אלותא (ביצה לג:), אלוותא, (שטעקקען).
אלות (זיילען), תר׳ אמות הספים.
אלמון (ילמדנו תרומה), מין ארז.
אליטין (ב״ר צ״ז), מין תאנים.
אלטיכסייא (ב״ר ח), וואהרהייטס-ווערטה.
איליאס (ש״ר טו), מושב חכמי העצה, (סעסייאָן).
אליא (קלאגע). לאלייה, (צו בעקלאגען איהם), (מד׳ אסתר).
אליה (כתובות ה:), (אָהרלעפּפּכען), תנוך.
איליון (דוימען, גראָסע צעהע), אצבע עבה של היד והרגל, תר׳ בהן.
אלייסטון (ב״ב צז:), ענבים שנצטמקו בשמש.
אליופולים (פּסיקתא בא), (זאָננע).
אליותרופולים (ב״ר מא) (פרייא שטאָדט).
אוליירין (נדה כ.), (געפארבטע קליידער).
אוליירין (ביצה לב.), משרתי המרחץ.
אילך (סנהד׳ קח:), (וויטער).
אילך ואילך, (הין אונד הער).
אלך (יענע, דיזע), (דניאל).
אלכסונא (ב״ב קא), (שרעג, שיעף), קו הזותך את המרובע לב׳ משולשים. באלכסון, (אין שיעפער ריכטונג).
אלית (כלים טו), (קלעגעריין).
אלל (חולין קכא.), בשר מת, אליל, רקבון, (פיילנים).
אלל ואלילו, (אויסזעהען), תר׳ ויתורו.
אללא (ב״מ קה.), (געטריידע; זאקק).
אלבינה (ירו׳ מגילה פ״ב), אלביניה, (פאלמצווייגע).
אילטים (ב״ר לד), (פאָרשטאָדט).
אלים (ב״ב לד), (שטארק). אלימא, אולמיה (זיין מאכט).

אולמיא (גארבען), תר׳ עמרים.
אלמא (פסחים ה.), (דאס זאגטע אונז), כמו ״הא לימא״, נשמע מזה.
אולמא (שבת קלד.), (דיקקע געדערים), המעיים העבים.
אלום (טבול יום א), מין בושם.
אלמוג (קאָראללען), (כלים יג).
אלמה (וואָרום? (ב״מ לד).
אלמלי (וועןן יע), (שבת קיח.—(עיין תוס׳ מגילה כא.).
אלמלא (וועןן ניכט), תר׳ לולי משה.
אלמין (ירו׳ סוכה פ״ב), (האפען, ברעג).
אלמונים אלוגים, מין אילן (ר״ה כג).
אלין (דיזע, יענע), תר׳ אלה.
אלונטית (עירובין פח.), (האַנד טוך).
אלונטית (שבת קמ.), (על-וויין-זאלבע, שמירונג).
אלנסתין (ירו׳ סוטה פ״ז), (איין גריכישער יודע).
אלונכי (גיטין ע.) (שפיז).
אלנקי (ביצה כה:), (שטוהל).
אלם (גיטין ע.), (בייסען, קייען).
אלסום (מד׳ קהלת), (איינגאנג).
אלסים (מד׳ קהלת), (נאָגעל, פלאָקען).
אולוסריקון (מד׳ קהלת), (גאנץ-זייד), סמיסריקון, (האלב-זייד).
אלוסתקון (מד׳ קהלת), (גאנץ געדעקקט).
אולפנא (לעהרע).
אלפא (מנחות פב.), (דיא בעסטע).
אלפא (שיף), תר׳ אניה.
אלפאביתין (מד׳ קהלת), פירוש על א״ב.
אלפס (שבת מב.), (פפאננע).
אולצנא (הונגער), תר׳ רעבון.
אלצרין (ירו׳ דמאי פ״ב), מין פרי

אלקטיות (מעשרות ג), (זאממערהויז).
אליקי (פסיקתא יא), (אהנע פערבייטונג).
אלעיקי (מד' שה"ש), (אהנע פערבייטונג).
אלקפטא (שבועות ו:), משנה למלך.
אולר (כלים יב), (פעדער מעססער).
אלריא (גיטין ע.), וי"ג דלריא, (לייב שמערץ).
אולריא (ירו' שבת פ"ו), (שנופף־טוך).
אלריא (פסיקתא, שמיני עצרת), פרעה־ליכקייט.
אלתן (פסחים נז.), שטאק.
אלתר (ר"ה טז:), לאלתר, (באלד, אויף דער שטעללע).
אלתית (מכשירין פ"ו), מין דג.
אלתא מין עץ, תר' האלה.
אליתא (יומא מה.), (פייער צינדער), עצים דקים.
אם אם למקרא, (קדושין יח:), (גרונד), עיקר ושורש. אמהות של בצלים, שרשים.
אם (חולין נה:), געבער־מוטטער.
אם (שבת קלד.), ערציהערין.
אימא טאג, (ירו' ברכות פ"ד).
אימא (כלים פכ"א), (שפיננראקען).
אימא איך וויל זאגען.
אמה (ב"ב צט:), קאנאל, וואססער־לייטונג, וכן נקרא גיד האדם, (נדה יג.).
אומיא פעלקער, (דניאל).
אמתא (ברכות יח:), גרונד פעסט.
אמה (מנחות יא.), אצבע אמצעי של היד.
אמטין (ש"ר מז), בוקר, (מארגען).
אמתא (שקלאפין, מאגד), תר' אמה.
אמאי ווארום איזט דאס?
אמבוהא (יומא פז.), המון אנשים (פעבעל)
אמבטי (ב"ר י), איין וואננע.

אמבטום (ירו' שבת ה), (ווילדער עזעל).
אמבלי (ירו' שבת רפ"ו), (שלענעל אין דער גלאקקע).
אמבוניא (וי"ר ה), (אנהעהע), מקום גבוה.
אמברי (גיטין נו.), אוצר של תבואת, (מאגאצין).
אמברי (מ"ק כח:), שאול ואבדון.
אמגוזא (גיטין נט:), נוס.
אמגושא (ב"ב נח.), מכשף, (צויבערער).
אמד (פאה פ"ה), אומדין, מאומד, אומדנא, (אבשאטצען). אמיד, (רייך).
אמדלא (שבת קנה.), סולם, (לייטער).
אמטול אמטולתיה, (אום, פיר, וועגען איהם), תר' בעדו.
אמיטתא תר' וערפל, (נעבעל).
אמיינטון (מד' שה"ש), מין אבן רך שמפרידין אותו לחוטין וממנו נעשה בגד.
אמכותי (מד' קהלת), שלאג, שטאס.
אומולוגין (ירו' מ"ק פ"ג), שטר הודאה, (צוגעשטענדעניס).
אמלין תר' בגלומי, (מאנטעל).
אמלתרא אמלתראות, (מדות ג), קווער־באלקען.
אמום (כלים כג), דפוס, (פארם, קאפול).
אומן (ברכות טז.), (ארבייטער). אומנות, (ארבייט). אומנא, מקיז דם ומוהל, (מכות טז).
אמון (ב"ר א), קינדער ערציהער.
אומן (פאה ד), שורה, (צייל‏ע).
אמן (עוקצין פ"ב), שאמנן, שעושה אותם כרצועה ארוכה, (אויפציהען).
אמינא איך זאגע.
אמנה (ב"ב מט.), אנטרויען, גלויבען.
אמפליא (ב"מ קא), פילצ־שוה.

אמפולי (שבועות מה:), געלד בייטעל.

אמפומיות (פדר״א מ״ב), פענסטער, דורכזיכטיג.

אמפורין (קויפלייטע), תר׳ לטושים.

אמפרטור (מד׳ איכה א), עס לעבע דער קייזער.

אמץ (שבת קנא:), מאמצין, (דיא אויגען צו שליסען).

אומצא (חולין נט.), (רויע פלייש, הארט), מבושל מעט.

אמצע (ברכות יג.), מיטטע.

אימיקנטרון (מד׳ קהלת), אונבעקאנטער מענש.

אימיקסירום (מד׳ שה״ש), חציו נגוב ושרוף, (האלב פערדארט).

אמר שעפס. (ר״ה טז.), אמרנא, (שעפ־סען).

אמר ואימר, (ב״מ עז:), (ענדערן), שנה רצונו. (סוטה לה), אמרך דאמריית.

אמרא שפת הבגד, (זוים). אומריות, (זוים), (נגעים י״א). אמירא, מין בגד, (פסיקתא כז).

אימירון (ב״ר עז), בייתי ולא מדברי, ומורגל עם אנשים. לאמירה, (ש״ר כט), הייזליכעס.

אמוראה (שבת סז.), פי׳ מדרכי ״האמורי״.

אמורים חלב בהמה, (דאס פעטט). אמוריו, (פסחים סד:).

אמוראה (הערראשער), תר׳ נוגש.

אמוראים אמוראי, שאמרו פירוש דברי התנאים, (סנהד׳ יז:). (בירושלמי), ״דמר״, כמו ״האמר״, מימרא, (רעדע), באמורי הרגל, מה ״שאמור״ ברגל, (סוכה נה).

אמר (סוטה לה:), מאן אמרך דאמריית, (ערביטטערן).

אימוריי (מד׳ איכה), בני השרים הנתונים משכון להמלך, (פפאנד).

אמירא (ירו׳ ע״ג פ״א), יום, (טאג).

אמריא (ב״מ פד:), צארניג.

אמרכלא (אבעראנפיהרער), תר׳ ונשיא, ובירו׳ (שבת פ״י), מרכל.

אמת (שבת יא.), באמת אמרו, בכל זאת, (דעננאך).

אמיתא (שבת קכח.), מין צמח, (מענטע).

אמתלא (גיטין פח:), אויסרעדע.

אמתן (פורכטבאר). אמתני, (שרעק).

אמתנטין אורהעבער, (ילמדנו בהעלותך).

אן (יבמות ס:), מאונך, (אהר). אוני, (אהרען), אונא, אונות, אינוניתא, (אהרען).

אן (קדושין ו:), אונו, שטר מכירה, (קויף).

אן וואו? תר׳ איה.

אנא איך, (דניאל).

אונן (זבחים ק:), כל זמן שלא נקבר מתו, (קלאגער). אנינות, (קלאגע).

אינא (דיזער). אינון, (דיזע). דנון, כמו דאינון, (דיזע), (ירו׳ בכורים פ״ב).

אנבא (נזיר לט.), ביצי כנים, (ניססע אין האאר).

אנבה (פרוכט). אנבונין, אשכולות, (במ״ר ג).

אנבג (ב״ב נח:), שם כלי.

אנבון (ירו׳ שבת ב), משי, (זיידע).

אנבטאות (ש״ר יב), חומה וכותל, (מויערן)

אנבקראות (ב״ק קיד:), חבילות, (בינדעל).

אינגד (גיטין נח.), מעט, (וועניג).

אנגלי (ענגעל), מלאכים, תר׳ ושמים לא זכו, (איוב טו טו).

אניגרא (ב״מ מו:), דינר שפסלתו מדינה.

אנגרוטינא ב״ר סד), מין מס.

אנגריא (סוטה י.), מלאכה שעושה הנכנע להמושל חנם. (פראָהן דינסט).

אנגרון (ברכות לה:), מין מרק, (דעליקאטע פיש ברייא).

אנדכתרי (גיטין כ.), שם תכשיט.

אנדיסקי (ב"ב נה.), ממונים לגבות המס.

אנדיפא (שבת פ:), מצח, (שטירן).

אנדיקין (מד' שה"ש), מושלים ושרים, (הערן).

אנדרוגינוס (יבמות פג.), שיש לו ערות זכר ונקבה, (צוויטטער).

אנדרטא (שבת עב:), צורת אדם, (שט־אטוע).

אנדרלמוסיא (במ"ר יח), מגפה, (פעסט).

אנדרונא (מנחות לג:), חדר, (צימער).

אנדרפתא (חולין מב:), שם עוף טמא.

אנה איך, (דניאל).

אנהו (סנהד' עד:), זייא.

אינון (דיזע), גם אנין, אינא, (דיזער), כמו "זה", (תר' משלי כח יז). דנון מרין, כמו דאינון אמרין, (ירו' בכורים פ"ב).

אנחותא (נדה ז.), מין כלי.

אנטובין (ירו' כלאים א), מין צמח מר.

אנטוגרפא (ב"ר סז), שריפטליכע־אנט־וואָרט.

אנטידיקום ב"ר פב), מתנגד, (געגנער).

אנטיכי (שבת מא.), מין כלי, (סאמאָוואר).

אנטילא (וי"ר לד), קרוג, שעפפער.

אנטלר (ירו' סנהד' ב), ממלא מקומו, (שטעללע פערטרעטער).

אנטיניא (ירו' מ"ק פ"ג), מטפחות של בית המרחץ, (האנד טיכער).

אנטום (וי"ר לג), ווירקליך, גוט.

אנטפתא (ירו' ברכות ב), שר של מדינה.

אנטיקיסר (ב"ר נג), מושל, (אנשטאט דעם קייזער).

אנטרון (ירו' שבת פ"ז), מערה, (העהלע).

אוניא (פסיקתא פ' ד), ערלויבנים.

אונין (נגעים יא), בינדעל, שטענגעל.

"אניצי" פשתן (סוכה יב:), פלאקס אויס־געקלאפט דין, צערשטרייעט, און בערייט צום שפינען.

אנך (ע"ג ח:), מין אבן יקרה.

אנכון (ירו' דמאי א), (ענגסטיגען), עשיית צער.

אנלגין (כלים טז), (לעזע פולט), התיבה שקורין עליה.

אנומלין (שבת קלט:), מין משקה.

אנמירינון (מד' שה"ש), מין יין טוב.

אנונה (ב"ר מז), (שפייזע).

אננקי צרה, (נאָטה), (ת"י בראשית לח כה).

אונאה (ב"מ נו.), (נאררען), הונאה.

אנינא (יומא ל.), שוואך.

אנוניתא (ב"ר כט), הנאה ותועלת ומעשים טובים.

אונום נכבד וחשוב, ת"י כהן מדין.

אונם באונסין, (צופאלל היגדערניס), והלוקח דבר בחזקה נקרא "אנס."

אנפוהי אנגעזיכט, (דניאל).

אנפליא (נדרים נה:), (שיך).

אנפילוגום (מד' קהלת), צווייפעל האפט

אונפלי (שבועות מה), תיק העשוי למעות.

אנפלין פארצימער, (תר' שה"ש ד יב).

אנפק (ב"ב נח:), שם מדה, רביעית הלוג,

אנפקא (מד' אסתר), בייטען.

אנפקינון (פסחים מג.), שמן זית שלא הביא שליש.

אנפראות (במ"ר ב), מין מדה.

אנפוריא (ב"מ כא.), כלים חדשים.

אנפרות (גיטין מד.), אנפריות, מסים, (צינז).

אנצין צווינגען, (תר' קהלת יב יא).

אונקא (שבת קמ.), געניק, נאקען.

אניקא (ב"מ מו:), מטבע שפסלתו מלכות.

אנקא גמל, (קאמעעל), (תר' שני, כשבת המלך).

אנקטמין (שבת סו.), תבנית חמור חתוך מעץ.

אונקיא (ב"ר כט), איין קליינעס געוויכט.

אונקיות (כלים יב), וו כפוף, (האקען).

אונקלא אנקלי, וו כפוף, (האקען), (כלים יג).

אונקלי (ע"ג כח), מאגענ־מונד.

אונקלי (מגילה כד:), עללענבאגען.

אנקלווסים (ירו' ב"מ פ"ח), תביעה, (מאהנען).

אנקליטין (ב"ר מט), אפעלאציאן, צוריק בערופען.

אנקלימא (דב"ר וילך), ביטול גזר דין, (ווידער רופען).

אנקלימון (דב"ר ב), בעשולדיגונג.

אנקלמום (ב"ב סח:), שרייבער.

אונקום (ילמדנו תרומה), שם מדה, (מאס).

אנת דוא, (דניאל).

אנתא (פרויא), תר' אשה.

אנתא (מנחות עח.), (מעלטייג), חתיכת עיסה.

אנתיקי (ב"ב עז.), (לאדונג איינעס שיפ־פעס), הסחורה שבתוך האניה.

אנתרופי (ב"ר יח), מאנן.

אנתרופיאה (ב"ר יח), פרויא.

אסי (היילען). אסיא, (ב"ק פה.), רופא.

אסא עץ הדס, (מירטהע), וגם נקרא ההדס עצמו, (פסחים נו).

אסא (גיטין סט.), מין לחש.

אסבוהו (כתובות י), פי' הכוהו (שלאגען).

אסובי (שבת קכג.), אויסגלייכען דיא גלי־דער מיט דיא ביינער.

איסגנטרין (ילקוט אסתר), נושאי חותם המלך.

אסדה (זבים ג), (איין צווייא רעדעריגער וואגען), או רפסודה, (פליט).

אסדוהי איסדן, (ברכות נו.), קאפפקיססען.

אסחרותא (שענקהויז), תר' משתה.

אסיט תר' וזולל, (פרעססער).

אסטבי (פסחים סה.), בנין מפולש ופתוח כלו, (דורכאויס אפען).

אסטגיות (כלים ח), דאך, דעקקע.

אסטגנינות (ב"ב טז:), ידיעת הסודות והעתידות ולחזות בכוכבים.

אסטטיבה (ב"ר י), שטאנד קווארטיר דער ארמעע.

אסטיוט (נדרים מא.), האט זיך ערשראק־קען.

אסטטיונו (ב"ר סו), קיום, (פעסטשטעהען)

אסטכטון (וי"ר ה), שמן שמוציאין מהדס וקנמון, (מירטהען עהל).

אסטכיון (ב"ר יט), מין בגד.

אסטולי (ילמדנו ואתחנן), מצבת אבן לזכרון, (דענק זיילע).

אסטמא (ברכות סב:), ברזל עשות, (שטאהל).

אסטמא (שבת נז:), איין וואללענע קאפף־בינדע.

אסטומכא (ע"ג כט.), קיבה, (מאגען).

אסטנים (ברכות פ"ב), (שוואך), חלש ומפונק.

אסטים (שביעית פ"ז), שם צמח.

אסטים (שמ"ר טו), וואהנונג.

אסטסית (מכות ה.), אסטסיאנות, (איין קריגערקע), בעלת מחלוקת.

אסטפוטי ערשטוינונג, פערוואונדערונג, (מד' רות).

אסטפניני (ירו' דמאי ב), מין לפת, (פאסטינאק).

אסטרידא (שבת קיא:), זעגעל שטאנג.

אסטרטיא (קדושין עו:) סאלדאטען־דינסט.

אסטרט (געפלאסטערטע וועג), (ת"י דברים א א).

אסטרטיגא אסטרטיגוס, אסטרטילוס, אסטרטיוט, אסטרטליטוס, אסטרטליטיה, שר רחיל ומושל, תר' נציב פלשתים, והרבה במדרש.

אסטרולוגין (ב"ר פ"ז), שטערן־זעהער.

אסטרונגילון (פסיקתא פ' י'), רונד, קייז־לעכדיג.

אסטרופומטא (ב"ר סו), צירי הדלת, (טהיר אנגעל).

אוסיון (וי"ר כג), פערמעגען.

אוסייה (חולין סו:), נחירי הדג, (נאזען לעכער). ואאוסי, (שבת סז), אהה.

אסכדיא (ירו' ברכות ד), רפסודות, (פליי־טען).

אסכולי (פסיקתא בא), (שולע, גימנאזיום). אסכליות, אסכולסטיקא, (לעהרער), (ב"ר סד).

אסכלא (ב"ב עג.), (טרעפפע, לייטער; בראט־ראסט), כלי שצולין עליו, (פסחים עד.).

אסכימא הכנה ותיקון, (בעשטיממונג), תר' שית זונה.

אסכרה (ברכות ח.), מין חולי הסוכר את הושט והגרון, (דיא בריינע).

אסלא (טראג־האלץ, שטאנגע), ת"י במוט. אסל, (אהלות פי"ו).

אסלא (כלים כב), שטוהל.

אסלא תר' תועבה, (גרייעל).

אסלמין (ירו' ברכות פ"ה), (וואלד).

אסמיטא (ירו' ברכות ג), שביל צר (פוס־שטעג).

אסמכתא (ב"ב קסח.), ער שטעלט אויף זיך און האפט דאס ער ווירד עס זיכער אויספיהרען.

אסימון (ב"מ מד.), מטבע שאין עליה צורה, (אהנע צייכען).

אסנא (ב"ב כח:), סנה (דארן).

אסינתא (ע"ג ח:), מכתשת, (מערזער, שטופע).

אסיסנא (גיטין סט:), מין צמח.

אסופי (קדושין סט:), נאסף מן השוק ואינו מכיר לא את אביו ולא את אמו, (פינדעל קינד).

אספוגין (איין שיטער קיכעל), תר' רקיקי.

אספדיכא (גיטין סח:), בלייוויים, קוועק זילבער.

אספטי (פסיקתא בשלח), (ברייטער שווערד, וועבער קאמם). אספתי, אספתרין, נושאי חרב.

אספטיה (ב"ר מד), מלון, או משך הזמן, (דויער).

אספליות (דב"ר ז), ערקלערונג.

אספלידא תר' מערה, (העהלע).

אספלנית (כלים כח), אספלניתא, (קאמ־פרעסע, פפלאסטער).

אספנדמון (ילמדנו תרומה), מין עץ.

אספנין (שבת קמה:), מין דג.

אספניקא

אספניקא תר׳ וחגורה, (גארטעל).

אספוסריאון (וי״ר ה), שילד־־טרעגער.

אספסתא (ב״ב כח:), מספוא, (פוטטער, הייא).

אוספקי (גיטין יד.), בעכער.

אספקלטור (שבת קח.), אינשפעקטאר, איפזעהער.

אספקלריא (שפיגעל־גלאז), תר׳ זכוכית.

אספקיסין (מד׳ אסתר), נכבד וחשוב.

אספר (סנהד׳ צו), מחנה חיל, (ראטטע).

אספר מין אבן יקרה, (תר׳ שה״ש, ידיו גלילי).

אספרי (מע״ש פ״ב), שם מטבע.

אספרגוס (נדרים נג:), מין ירק.

אספרגלין (ירו׳ כלאים א), מין פרי עץ.

אספרווה (כתובות נ.), (אויפזעהער), משגיח.

אספריטן (וי״ר יז), (שטריק).

אספריכא (גיטין סח:), קוועק־זילבער.

אספרמקי (מנחות מג.), (געווירץ).

אספרון (ב״ר ז), מין דג טמא.

אספרנא (שנעלל), (עזרא).

אספירם (במ״ר ד), (קוגעל, באלל).

אספריסא (מד׳ איכה), (שפיז).

אספתי (אהלות יג), שווערד, וועבער קאמם.

אסקוטלא (כלים ל), (שיסעל).

אסקוטלי (ע״ג כח.), (שטאק).

אסקולוסטיכא (ב״ר סד), מלומד וחכם.

אסקונדרי (קדושין כא:), מין שחוק, (שערבען שפיעל).

אסקופה (שבת ט.), (שוועללע).

אסקפא (ירו׳ ב״ב), ספינה קטנה, (באאט).

אסקפי (מד׳ תהלים ג), (בעדעקטער וואגען).

אסקפטיות (מד׳ איכה), בעדעקטער וואגען.

אסקפסת (מד׳ תהלים קג), בעדעקטער וואגען.

אסקופתא (ירו׳ שקלים ד), שם כולל להראש הרגלים והריאה ובני מעיים של בהמה.

אסקרה (חולין סח.), הייזעריק.

אסקריטון קני המנורה, (רעהרען), תר׳ צנתרות.

אסקריטן (פסחים לז.), מין מאפה מתוק, או עוגה.

אסקריא (ב״ב עג.), זעגעל שטאנגע.

אסקרטורי (ירו׳ כתובות יב), (געהיים שרייבער), אסקבטורי.

אסקרנדא (ירו׳ ע״ג א), פקיד העיר, (קאמענדאנט).

אסורייתא (ביצה יב:), (בינדעל). אסור, (געבונדען, אונערלויבט).

איסר (קדושין ב.), מין מטבע.

אסרטיא (עירובין יז:), אסרטא, (וועג).

אסרטיון צעטטעל, (ב״ר פ״ז).

אסותיה הייל, געזונד, (ב״ק פה.). — אסותא.

אסיתא מכתשת, (מערזער), (מ״ק כב:).

אסיתא איין קריגערקע, (ב״ר יז).

אסתדירא זעגעלשטאנג, (שבת קיא:).

אסתבע (מד׳ אסתר), פי׳ נתייגע.

אסתהר כוכב, (שטערן), (מגילה יג).

אסתוורא (יבמות קג.), אסתווריה, (קנעבעל, שריטט). אסתוורא, (מנחות לג), עץ זקוף וחד כיתד. אסתורוהי, (עקקען), ת״י פעמותיו.

אסתלגינית (ברכות נא.), רוח תאות הזנות.

אסתומכא (חולין נ:), (מאגען־מונד), וגם שם תכשיט, (ירו׳ שבת פ״ו).

אסתומכא (ע"ג כט:), כוכב הנשימה, (קייכען, הוסטען).

אסתנא (עירובין סה.), אסתן, רוח צפונית.

אסתנדרא מושל העיר, (קדושין עג).

אסתנד (ב"ק מ.), (שוואך), וי"ג אסתגר, סגר פיו.

אסתוננסין (ירו' מע"ש פ"ה), נבוני העיר.

אסתרא (ב"מ קב:), מין מטבע.

אסתר (מגילה יג.), כוכב, (שטערן).

אסתרוקנית (ב"ב כ:), מין מלח.

אע (האָלץ), תר' כלי "עץ."

אעיתא (פענסטער), תר' אשנב.

אפא (יומא פד.), מין חיה.

אף אף על גב, אף על פי, (אָבוואָהל). אף על פי כן, (דעננאָך).

אפדנא (ברכות נו), פּאַלאַסט.

אפודרים (נדה כח.), שולחן של שיש.

אפוזיינא (שבת נז:), תכשיט המצח.

אופזים (ב"ר סח), שפּאַססען, לאַכען.

אפחזייהו (פסחים נ:), מראית העין.

אפטא (ב"ר יד), זיעבען.

אפטיא (פסיקתא בחודש השלישי), משך הזמן, (צייט־דויער).

אפטוניות (מד' קהלת), בעל תאוה.

אפטניות אוצרות מדברים רבים, ת"י תכת עצי גפר.

אפוטיקון (ש"ר כד), אוצר של תבואה.

אפטרא (ב"ר סט), אבשיעדס־זעגען.

אפוטרכא (ב"ר צד), נשיא, (הערר).

אפוטרופוס משגיח, (פערוואַלטער), ת"י ויפקד פקידים.

אפי (אנגעזיכט), תר' פני.

אופי (ברכות מד:), אופיי, (שפּאָן, שטיק־כען־האָלץ), (גיטין סא).

אפי (מאָהל). תמניא אפי, (אַכט מאָהל).

אופיא שוים, (חולין ק"ה).

אופיו (פסיקתא שובה), מחשבה ורצון.

אפייטרום (במ"ר ט), רופא הבהמות.

אפיא (פסיקתא שובה), כחות של כל אלהות.

אפיוטות (ירו' גיטין ה), נערים, (קנאַבען).

אפיאן (חולין סו), מין דג.

אופיון (ירו' ע"ג פ"ב), מיץ של זרע שומשמין, (מאָהנ־זאַפט, אָפּיום).

אפכי (ע"ג לא:), (נאַכזוכען), אפכו, (צור־ריקלויפען).

אופכי (ב"ר יב), אפכ'ות, שטר פרעון, (קוויטונג).

אפוכי (מד' איכה), צוריקהאַלטען.

אפלי (תענית ג:), שפּעט־צייטיג.

אפילו (יומא סו.), (ווען אויך, זאָגאַר). אפילו הכי, (דעננאָך).

אפליון (ברכות טז:), פּאַרזאַאַל.

אפליות (שבת קכ.), בגד עליון.

אפליון (כלים כט), כובע, (הוט).

אפליון (ריש ילמדנו), פערדערבען.

אפליית (ב"ר צא), שחוק ולעג, (לאַכען).

אפומא (ב"ב גא.), (פענסטער). פומא, (לאָך, עפנונג, איינגאַנג).

אפומטא (פסיקתא בשלח), (לאַנטערנע), עששית.

אופומטאטא (שמ"ר כח), (אנדענקען), זכרון.

אפומיות (דורכזיכטיג), (פדר"א, לענין דג של יונה).

אפימלייה (ירו' נדרים פ"ז), מין צמח.

אפומנימא (דב"ר ב), געדענק בוך, קראָניק.

אופן ארט, פאַלל.

אופנים מלאכים.

אופלין (תוספ' תרומה א), עפעל .

אופנא (ירו' דמאי ו), גלוי ומוסבר, (זיכט־באר).

אפונדתו (ברכות נד.), בייטעל, גורט.

אפנטור מין אבן יקרה, (תר' שה"ש, ידיו גלילי).

אפונראות (פסיקתא י"א), מין מדה.

אפסוגין (ילמדנו צו), פלייש.

אפסין (ילמדנו נשא), קוגעל, באלל.

אפונין (טבול יום א), מין קטניות, (באהד־נען).

אפונם (חולין סו.), מין דג טהור.

אפנקריסין (ירו' שבת ג), מין פרי.

אפנתי (ילמדנו בהעלותך), (ענטגעגען). באפנתי, (ברכות מג), צד המנעל אשר "לקראת" הפנים, (צוגעגען).

אפס געדיכט, (ב"ר מ'). (לאם אב), (שמ"ר מ"ה). נימערמעהר, ב"ב קי"א).

אפסטולי (ב"ר עד), בריעף.

אפוסטולין (ירו' סוכה פ"א), (באלקען).

אפסטקין (ירו' מעש' א), מין אגוז.

אפסטיתא (ירו' שבת ז), שם כלי.

אפסניא (סנהד' יח.), שכר החיל ומאכלם, (פראווייאנט).

אפסנתין (ע"ג ל.), ביטטערע וויין.

אפסקימא (עירובין נח.), חבל הנעשה מקליפת אילן אגוז.

אפסר (שבת נא:), מתג, (צוים).

אפסתקיתיה (ב"ר ע), (רייטער־פוטעראל), תיק של רוכבים.

אפיפיירות (כלאים ו), הקנים שסומכים עליהם זמורות הגפנים.

אפובלסמון (ב"ר כז), שמן אפרסמון, (באלזאם).

אפפון (מד' תהלים יח), וועבען, שפיננען.

אפופסין (וי"ר ו), גזר דין, (אורטהייל).

אפיפורין (פוס באנק, שעממעל), תר' ותחת רגליו.

אפוצה (אהלות ט), ענין סגירה וסתימה.

אפץ אפצא, (שבת קד:), אפיצן, תפוחים קטנים שמשימין בדיו, והיו מעבדין בו עורות, (גאל אפפעל), (גיטין יא).

אפיצטלין (מד' שה"ש), מין רקיק דק.

אפיקטוזין (שבת קמז.), פעולה להוציא יתר המזון שבבטן, (ברעכמיטטעל).

אפקלטורין (מד' ריש איכה), בונט־געוועבט.

אפיקלין (ילמדנו בלק), אגודות שבטים, (בינדעל).

אפקימא (עירובין נח.), חבל הנעשה מקליפת אילן אגוז.

אפיקומן (פסחים קיט:), ל' אוכלים, או מיני מגדים ופירות הנאכלים אחר הסעודה או (נאכעססען), כמו "אפיקו מן", פי' תנו עוד לאכול.

אפקסינון (מד' שה"ש), מין שמן.

אפיקורן (חולין קד:), ל' הפקר, (פרייא, ערלויבט).

אפיקורס (סנהד' צט:), שם פלוסוף יוני נשחת בדעותיו.

אפקרסותו (מס' ד"א), מין בגד, (אונטער העמד).

אפקותא (סוכה יג.), ראש הדקל.

אפר (ירו' בכורים ב), (איבער), יותר, ביחס הזמן.

אפר (ביצה מ.), אפרא, (זומפף, שילף, לאנקע).

אפרגיאה (פסיקתא ביום השמיני עצרת), פערשטערענים.

אפרד (מנחות מג.), געטרעננט.

אפרודיטא (ע"ג מד.), אליל האהבה.

אפרהנג

אפרהנג (גיטין מד.), פקיד, (בעאמטער).

אפרודין שומרים, (גארניזאן), תר׳ ושים עליה כרים.

אפרזתא (ב״ק מז:), מין עשב ארסי.

אפריזא (ב״ב ו.), דאך־געזימס.

אפירטין (וי״ר כה), שודדי ים.

אפרטוסות (ירו׳ כתובות פ״ב), כלי מלחמה.

אפיריטום (מד׳ שמואל ה), גענצליך, פאללקאממען.

אפרייא (ב״ר עב), פרי עץ.

אפריון (סוטה יב.), שטוהל.

אפריון (ב״מ קיט.), שלום וברכה.

אפרכייא (ב״ר לט), (פראווינץ).

אפרכום (ב״ר ח), מושל ושר.

אפרכס (כלים יד), משפך, (טריכטער, לייקע), אפרכסת.

אפרסמא (תענית מג.), באלזאם.

אפרסקים (כלאים א), מין עץ.

אפרש לעולם, (אהנע ענדע), תר׳ הלנצח.

אפשח (קדושין פא.), אבברעכען, שפאל־טען.

אפשי (נזיר כח.), רצון, (פערלאנגען), אי אפשי, אין חפצי.

אפשר תר׳ היחברך, (עס איזט מעגליך).

אפתא חדר העליה, (ב״ב ס.).

אפתום אוצר, (שאטץ), (עזרא).

אפותא מצח, (שטירנע), (ע״ג כו.).

אופתא בקעת מעץ, (שפאן), (חולין מז:).

אפתי געגען, (ירו׳ ב״ב ב).

אפתיסים רעטטונגסלאז, (מד׳ שה״ש).

אפותיקי בית האוצר, (מאגאזין), תר׳ אוצרות ברד.

אפותיקי ערבון, (פפאנד), גיטין מ:).

איצצא דוחק ומצוק, (ברכות לג.). **איצצתא**, (שבת קמד).

איצצתא טעם חמוצי, (זויער), כתובות ג:).

אצא מין עשב, (גיטין סט:).

אצבע צייגע פינגער, (כתובות ה:), **האצבע** שאצל הגודל.

אצווא מין צמח, (פסחים לט).

אצוותא (טייג), תר׳ עריסה.

אצטבא (סוכה ד.), (זיילען־גאנג, זיילע, באנק).

אצטבלאות שטאללען, (סנהד׳ כא:), באצטבלותיהם, (עירובין כד), (רייהע פאן ביימען).

אצטדין (ב״ק לט.), איין צירקוס וואס עס איז דאס וועט לויפען און שטיר געפעכט.

אצטלית (יומא סח:), בגד עליון.

אצטרובל (ב״ר ל), אבן התחתון של הרחיים.

אצטרובל מין אגוז, (ע״ג יג:).

אצטרי אצטרויי, (יבמות יז.), אונפרוכט־באר, ניכט מעגליך קינדער צו האבען.

אצטרכייא (ב״ר ס), בעדירפנים.

אצייתא (ב״ב יז.), שורות, (ציילען).

אצפא (גיטין פט.), גרעין של תמרה, (דאט־טעל־קערן).

אציצא (מגילה טז.), מין כלי.

איקא (שבת קנב.), תיש, (באק).

אקוביטון (וי״ר ז), מטה ארוכה (קאנאפע).

אוקטרייא פקידי המלחמה, ת״י ויוגד למלך. אקטורין.

אוקי העללעם ליכט, (מד׳ שה״ש).

אוקי (מכות ד), כמו ״אוקים״, פי׳ העמד (שטעלל).

אקי (ילמדנו עקב), (אבטרעטען, וויכען)־ פי׳ סורו מזה.

אקיום (ב"ר מו), שטארק.

אוקיינוס ים המקיף את העולם, (ת"י במדבר לד ו).

אקליטא (ילמדנו ואתחנן), אפעלאציאן.

אקלע (יומא כ:), איינטרעפען, קומען.

אקלפרין (מד' תהלים מה), שילד־טרעגער.

אקמי (שארפזינן), (אגדת ברא' ה).

אקמתא מין שרץ, תר' שממית.

אקון (תענית יט.), פי' חזרו לירקותן ועלו בקנה, (ווידער וואכסען).

אקון (כלים יב), נעמץ צו פאנגען פיש. האקען.

איקנמוס (ירו' ב"ב ד), אויפזועהער.

איקונין (ב"ר מ), איקונייא, (געשטאלט, שטאטוע).

אקונס (חולין סו:), מין דג טהור.

אקנוס (ב"ר מו), אים שטאנדע, שטארק.

אקסיגרון (ירו' שביעית ח), זויערע פיש־ברייא.

אקסילאלואין מין עץ יקר, (טייערע האלץ), תר' מור "ואהלות."

אקופי (שבת עה:), צמר נסבך הנראה על הארג.

אקקיא (גיטין סט:), מיץ פרי, (זאפט).

אקרא (מגילה ו), מבצר, (בורג).

אקרפטא (קדושין ע.), ספסל, (קאנאפע).

אקרוקיתא (ב"ב עג:), מין צפרדע גדול, (פראש).

אקושי (חולין קה.), הארט.

אור (פסחים ב.), אורתא, עת הערב שצריכים אור נר.

אורה (שביעית א), לוקט התאנים.

ארינן (ב"ק ל:), (וויר פראגען). ודקארי לה, (וואס ער פרעגט).

ארא (סנהד' כה.), אטויבען שלאג וואס איז געמאכט צו פאנגען פרעמדע טויבען.

אור (ירו' ע"ז פ"ב), שפרייא.

אירא (שבת יא:), (וואללע).

ארבות (כלים טו), ארבי, מין כלי לישה, (מולטער), (פסחים מ).

ארבא (ב"ק פה.), אויפלויערער.

ארבונא (פסחים קיא), פינסטערנים.

ארבי (פסחים קיא:), ארבא, (שיפף).

אורבי (שבת נ:), שורות, (צייילען).

ארובה (אהלות ה), פענסטער.

ארבלא (זיעב), תר' כברה.

ארבנא אורבני, (שבת קא.), (דארן, דארנען), צמחי עץ דקים.

ארג יפה, (שיין), תר' כל כבודה.

ארגובליא (מויערער), עושי מלאכת הבנין, תר' גודרים.

ארגטום (ילמדנו קרח), ארבייטער.

ארגליא (וי"ר כג), כלי מלאכה, (ווערקצייג).

ארגנטין (ב"ר סג), שד של מרחץ.

ארגנטין (ירו' סוף פאה), כסף וכלי כסף.

ארגסטום (וי"ר ט), נארד־וועסט ווינד.

ארגסטירין (מד' קהלת), מיני מאכל טובים.

ארגירא (ירו' ב"ק ג), ראש ושר לצורפי כסף וזהב.

אורדך (דיין מערזער, סטופע), תר' במכתש.

ארדי (ע"ג לח.), ארדיליא, (שוואממען, שוועמלאך), (ברכות מז).

ארודי (ע"ג טז:), ארדי, (ווילדער עזעל).

ארדב (ב"מ פ:), שם מדת היבש.

ארדבלם (ירו' סוכה ה), ארגעל.

ארדיכלי (בויא־מייסטער, ארכיטעקט), תר' בוני שלמה.

אורדענא (פראש, זאבע), (ירו' שבת פי"ד).

ארדפני מין צמח וסם המות, (ת"י שמות טו כה).

ארו (זיהע!), כמו הנה (דניאל). ארום, (דאס, אלס, וויל, דען), ת"י כי.

ארזי (שבת קנז.), מין עץ חזק.

ארוזא רייז, (ירו' שבת פ"ג).

ארזובין (האמער), תר' מקבות.

ארזלא (עירובין כה), מין מטה, (חענג־בעטט).

אורזילא ארזילא, (ב"ב עג:), מין חיה.

ארזינאי (רייז). ארזנייתא, (גיטין ע), גרעינים של אורז.

אורזנייא (ירו' מע"ש ב), ראזינקעס.

ארזפתא (גיטין נו:), האממער.

אריחי (שטאנגען), תר' בדים.

ארחי (כתובות סא.), (וואנדערער, געסטע). המארח, (בעהערבערגען). מתארח, (בייא יעמאנד צו גאסטע זיין).

אורח (נדה טז.), געוואהנהייט, מאנאטליכע רייניגונג.

אריח (עירובין יג:), אריחא, חצי לבינה של ג' טפחים, (דאכציגעל).

ארטבון (יומא יא.), מגיה ומתקן.

ארטסים (ש"ר יג), קשיות לב, (הארטקייט, ניכט פאלגען).

ארי (דאס, אלס, דען, וויל), תר' כי.

אוריא (מ"ק י:), שטאללען.

אוריא (תנחומא בראשית), (פערמעגען).

אוריון (ב"ר ג), גרענצע.

אורין (שבת לא), תורה. אורייתא, תר' תורה, (לעהרע).

אריוסטו (ירו' שביעית ז), מין צמח.

אוריירין (ירו' ב"ב ד), אורייר, מקום שמושחים בשמן הטוב אחר המרחץ.

אוריארין, (טהרות ז), משרתי המרחץ.

אריך (סוכה מד.), כשר הדבר, (פאססענד).

ארך אריך, (שבת לג:), (היילען). ארוכה, (היילונג).

ארוכות (שבת קנא:), נסרים בצד הארוך של המטה.

אוריך (ווארטען), תר' "וייחל" עוד.

ארכיות ארכי, (מד' רות), הערשאפט.

ארכיאטרום (ש"ר מו), אבער־ארצט.

ארכיטקטוס (ב"ר כד), בויא־מייסטער.

ארכיליסטוס (ב"ר עה), ראש השודדים.

ארכיסטרטיגוס (ב"ר נח), שר החיל.

ארכובה (כלים יד), ארכובתיה, (קניע, געלענק).

ארכבתא (ב"מ קג:), (צוים צווישען פעל־דער), בוכרא וטופתא, "וארכבתא", פי' שעשו גדר מטיט בגובה אמה, ונקרא "בוכרא", ל' בכור, (דיא ערשטע), וכשנתייבש הוסיפו על זה עוד טיט בגובה אמה, ונקרא "טופתא", (דיא מיטעלסטע), (כמו טפופות), ועל זה הוסיפו אמה שלישית ונקרא "ארכבתא", שרוכב על שניהם.

ארכיים (ירו' מגילה א), ארכוון, מקום שמונחים כתבי העיר, (ארכיוו). ארכי, (קדושין עו.).

ארכונים (ירו' יבמות פ"ח), ארכונא, אבער־הערר.

ארכוננטס (ב"ר עו), אבער־הערר.

ארכיסטרים (במ"ר ד), טאנץ־מייסטער.

אורכתא (ב"ק ע.), הרשאה, (פאללמאכט).

ארלוגין (פסיקתא דהחודש), אוהר, זייגער.

ארם שם אומה ומדינה. ארמית, (ברכות ח:).

ארמלא (וויטווע), תר' אלמנה. ארמלתא, ארמלו, שנתארמלה, (זיא איזט איין וויטווע געווארען).

אירימיה

אירימיה אַרימון, (וי"ר לה), וויסטע.
ארנא (שבת לב.), קאַסטען.
ארונים (ר"ה כג), מין עץ.
ארנטם (מד' איכה), תכשיט, (צירדע).
ארנון (ילמדנו במדבר), מין תכשיט, (גלאָז קאָראַללען).
ארנונא (פסחים ו.), מין מס, (בייאַ־שטייער).
אורנסי (שבת צא:), קנים ארוכים שכורכים עליהם צמר או פשתן.
ארנקי (ב"מ כז:), (געלד־בייטעל). ארנקא, כים שהמות מונח בו, (ברכות יט).
ארנקי (חולין ס:), ראשים הממונים עליהם.
ארם ארסא, (גיפט פון איין שלאַנג), תר' "חמת" עכשוב.
ארום (כלים טו), מין תות, (פויקע).
ארום (כלאים ה), מין צמח.
אריסים (דב"ר עקב), מין אבן יקרה.
ארם (פערלאַבען), ע' קדושין, ארוסין.
ארם לאריסיה, (ברכות ה:), אריסא, אריס, משגיח ושומר, העובד בשדה חבירו ולוקח בשכרו חלק קצוב מן הפירות, (אויפזעהער). אריסיא, (וי"ר כח), (געסטע). אריסתא, (מ"ק כב), סעודה.
ארוסה (יבמות מו.), שלשלת (קעטטע).
ארסטון (וי"ר יג), (פריהשטיק).
ארסקינון (מד' קהלת), אוהל פתוח ממעל.
ארעא (ערדע), תר' ארץ.
ארעאין (אונטערע) תר' תחתיים. ארעיתא, (כתובות עז:), אונטערסטע.
ארע וארעו, תר' ויפגעו. מאורע, אירע, (טרעפפען, אנטרעפפען).
ארעו (ירו' שבת פ"א), מין שרץ.
ארעיתא מין שרץ, תר' את "הצרעת."
ארפכסת (חגיגה ג:), (טריכטער, לייקע).
ארפסינהו (בכורות לו:), הבית עליו, (דיא אויגען ווארפען).
ארק (עירובין קד.), מאַרק, מין כלי.
ארקא (ערדע), (אדר"נ לז).
ארקולין (תר' אסתר, כשבת), ארקליאון, (געטטליכע שטיממע), (מד' שה"ש, ישקני)
ארקפטא (זבחים צו:), משנה למלך.
ארקתא (יבמות קב.), שוה־באַנד.
ארקתא (שבת קט:), (נעלב־זוכט), מין חולי.
ארוקתא (שבת נט:), שוה־באַנד, ריהמען.
ארדן (סנהד' לז:), כלי עץ עב, (קיילע).
ארישן (ב"ב נה.), תביעה, (פאָרדערונג).
ארישתא (מ"ק כב:), פאָרדערונג.
אורות מין עשב, (קרייטער), (יומא יח:).
אריתא (ב"ק נ:), גראַבען, קאַנאַל.
ארתקדימא (ירו' דמאי א), מוכרי תבואה מעט מעט.
ארתוקופיון (מד' שמואל), בראָד־בעקער.
אשבורן אהלות ג), מקום עמוק שמכונסים שם מים, (איין גראַבען).
אשדת (דיא אַכסע), היד שאופן העגלה מתגלגל עליו, תר' "ידות" האופנים.
אשויא (כלים כא), כלי טויה, (ראָקקען).
אשוחי (שבת קנז.), מין עץ ארז.
אושיא אשוותא, תר' יסודות, דלאושין, (ב"ק נ.), (גרונד פעסטען), יסודות.
אשיות (סנהד' קח:), לאַטערנע.
אשכיו (בכורות מד:), ביצי הזכר, (זיינע האָדען). מאושכן, ביציו ארוכים.
אשכבתא (שבת קכג:), מוכר בשר, (פלייַ־שער).
אושכף (חולין סה), מין חגב.
אושכפא (שוסטער), (שבת קד).

אשכרין

אשכרין (געשענקע), (תר' שני, מלכת שבא).

אשכרין (איין מארגע פעלד), תר' "צמדי" כרם.

אשכרועין (בוכס בוים), תר' תאשור.

אשלא (שטריק), תר' בחבל, אשלי, (ביצה כז:), איין בוים.

אשלג אשלגא, (נדה סב.), מין בורית, (זייפע).

אשימא (סנהד' סג:), מין ע"ג.

אשמאי (קדושין לב.), איש נבזה בלי שם.

אשוני (שבת קנה:), געטראקנעט.

אישון קביעות הזמן והמקום, (בעשטיממונג), ת"י וכמו השחר עלה.

אשונא (ב"ר לג), בית המרחץ.

אשפתות (שביעית ג), מיסט הויפען.

אשפלא (ירו' דמאי ב), מיסט קארב.

אושפיזא (יומא יב.), מלון, (הערבערגע). אושפזיכנא, בעל המלון.

אשפורי (ע"ג כ:), גיהוץ, (גלענצען).

אשקוטא (ילקוט תהלים תתל"ג), מגן, (שילד).

אשקלתא (ע"ג מח), שטר לקיחה, (קויף).

אשקוקא (גאססען), תר' חוצות.

אשר (כתובות י:), מאשרן, אשר, אשרתא, (בעפעסטיגען).

אשראי (ב"מ סג:), אמנה, (בארגען). אשר, (גלויבען), (גיטין ל).

אשור (גיטין לד:), (געשווינד, שנעלל).

אשרנא (מויער, פעסטונג), (עזרא).

אשישה (פסחים לו:), אשישא, (וויין געפעס, בעכער).

אשישה (פסחים לו:), ככר לחם גדול.

אשישים (נדרים נג:), (לינזען־ברייא), עדשים שחוקים.

אשש (ב"ר עח), נתאוששו, (בעפעסטיגט געווארען).

אשישיין (קוכען), ת"י בצפיחית.

אשת אשותא, תר' תנשמת, אשות, (מ"ק ו:), מין שרץ שאין לו עינים, (מוילוואורף).

אשתא (שבת סז.), קדחת, (פיבער).

אשיתא (ברכות נו.), וואנד.

אשתדא (ירו' מע"ש פ"ד), דיזעס יאהר.

אשתקד (ירו' מע"ש פ"ד), פאריגעס יאהר.

אשתדור מרד, (עמפערונג), (עזרא).

אשתיימא (ע"ג מא.), זיגעל־טרעגער.

אשתומא (חולין פד:), דבר פלא.

אשתומם (חולין כ:), פערוואונדערן זיך.

אתיא צייכען, וואונדער.

אתי (קאממען). אייתיהו, ואייתי, (ברינגען). תא, (קאממע). אתא, (איבעראיינשטיממען).

אותות צייכען, (כלאים ט). אותיות, (בוכשטאבען).

איתא עס איזט פאראן.

אתיטרון (טעאטער), בית השחוק, (תר' יחזקאל כז ו).

אתכלא אתכליא, (חולין צב.), אשכול, (בינדעל, וויינטרויבען).

אתליטין (ב"ר כב), אנשים מתאבקים להתגבר זה על זה, (וועטקעמפפער).

אתון תנור, (אויוען), (דניאל), אתונא.

אתון (איהר), כמו "אתם".

אתן (נדה מח:), לאיתנו, (געוואהנהייט).

אתנסיא (ירו' מגילה פ"ב), (אהנע טאדט), אין מות.

אותונותיה (ירו' סנהד' פ"ב), (פיינע ליינוואנד), בגד פשתים יקר.

אתרא תר' מקום, אתר, באתריה, (אָרט).
אתפח (ברכות מו.), געזונד געוואָרען.
אתרוג אתרוגין, (פאראדיז אפפעל), תר' פרי עץ הדר.
אתתא (ווייב), תר' אשה, איתו, **אנתתא**, אתתיה, (זיין ווייב).

ב

באגי (ב"מ כב:), באנא, (בעצירק, דאָרף).
באלא (חולין פ.), וואלד.
באלי (נדה יז.), מין תכשיט.
בארג (ע"ג ל.), יין מבושל.
באישא (שבת ל.), קראנקער.
באתר אחרי, (נאָך).
בבא (נדרים סו:), אבב, (טהיר, טהאָר).
בבו (פיינדשאפט), ת"י וישנאו אותו.
בבואה (נדרים ט:), (שאטטענבילד). בביתא, (אויג־אפפעל), (גיטין סט).
ביב (עירובין פח.), (קאנאל), חפירה וחריץ.
ביבי (מד' איכה), עיין אמפרטור.
ביברין (שבת קו:), גן החיות.
ביברי (חולין קכז.), מין חיה (ביבער).
בוביתא (חולין פה:), משרת הפשתן שבמים, (דיא איינוויייכונג).
בגין (אום, וועגען), ת"י למען.
בגרון (וי"ר כח), אויפזעהער.
בגרות (קדושין ד.), (מאננבארשאפט). בגרה, (מאננבאר ווערין). בוגרת.
בד הבד, (שביעית ח), הבית אשר יעצרו בו הזיתים. בדדין, (עהל פרעססער).
בדי (ב"מ כד.), שטאנגען, שנירע.
בדין (סוכה לג.), צווייגע.
בודדה (שביעית ח), קליינע עהל פרעססע.
בדיד (כלים כט), כלי שחופרים בו, (ריי־דעל). בדדין, (גראבען).
בד בדאי, (ברכות ד.), (ליגנער). **תתבדה**, (ליגנער ווערין). בדותא, (ליגען).
בודה (מנחות נב:), הערויסגעהמען.
בדובר (ברכות ו:), אחור, (היגטערע).
בדח (לוסטיג זיין), תר' עלץ. בדחנא, (לוס־טיג מאכער). בדיחותא, (לוסט).
בודיא (סוכה כ:), מחצלת, (מאטטע).
בדייני (ברכות נו.), אוצר, (שאטץ).
בדל הבודל, (ב"מ פט.), אונטערשיידען.
בדיל (אום, וועגען), תר' למען.
בדיל צינן.
בדולח (ב"ר פ' טז), מין צרי מריח.
בידין מין כשוף, תר' אוב.
בדסין (כלאים ט), ווייבער קלייד.
בדק ותבדוק, (זוכען), תר' וחקרת. **בדקא** מבדק, (צוויבערן), תר' נחש ינחש.
בדקא (ב"ב סא), מין בנין, (שטאָק ווערק).
בדקא (עירובין כא.), בידקא, **שטף מים**, (פלוטה).
בדר (צערשטרייען), תר' בזר. **בדורא**, (מויער־ברעכער), תר' מפצו.
בהדי (ב"ק צב.), (מיט), ביחד, בהדדי.
בוהה (ב"ר ב), שרייען.
בהילו (איילענד), תר' חפזון. בהול, (גע־איילט). בבהלה.
בהקי בהקניות, (מגילה כד:), מין צרעת.
בהק מבהיקין, מבהיק, וי"ר לא), לייכטען.

בהורין

בהורין (תענית ז:), פלעקיג.

בהת יבהתתון, (שעמען), ת"י יתבוששו. בהתתיה, (שאאם-טהיילע), תר' מבושיו.

בואת חולין סג.), מין ינשוף.

בול (שבת קכח:), בולות, (שטיק, הויפען).

בונה (תנחומא וירא), גליקליך.

בותא מין ינשוף, תר' תנשמת שבעופות.

בז מבזבז, (פערשווענדען, פערשענקען), (כתוב' נ).

בז בזוזין, ובזוזי דבזוזי, (סנהד' צד.), רויבער.

בז ביזי, (ב"ב עד.), שפאלטען.

ביזא (ירו' כלאים א), ביזוהי, (ברוסט).

בזיז (פסחים עב:), שעמען זיך.

בזבנא (ב"ב קסז.), ממונה על המכם של עוברי גשרים.

בזגא (חולין נב.), בינדעל.

בזינא (נדרים נו:), (שפאלטע), סדק.

בזיכוהי (לעפפעל), תר' כפותיו.

בזלי (ב"ב סח:), שטיקער פעלד.

בזע (שפאלטען), תר' בקע.

בזק (יומא כב:), דמיבזק, בוזקין, (צערשטרייען).

בזר דבזוריה, (זאאמען). בזרני, (ב"ק יט.), זרעים. ביזרי, (חולין כא), אגודות.

בזר בוזרה,(כריתות ו:), צערשטרייען.

בחל (מעשרות א), משיבחילו, (האלב-רייף זיין). בחל, ימי הנעורים של תינוקת שלא גדלה כראוי, (נדה מז).

בחירתא מסכת עדיות.

בחש למבחש, בחישנא, (שבת קנב.), נאכזוכען, זוכען.

בחש בוחשין, ברכות לה.), (מישען). בחשא, (קאכלעפעל), (פסחים קיא).

בחשא (סנהד' לט.), הייסע אשע.

בטדא (חולין נ:), בטדי, הוא רוחב ד' אצבעות.

בטוי (שבועות כט.), אונבעזאנענע געשפרעכע, אויסדרוק.

בטח (אהלות יב), כלי גדול כעין אמבטי.

בטט (גלענצען, שטראהלען), תר' בהיר.

בטיטא (ב"ר לא), מערה עמוקה.

בטי (ב"ר סח), טיפע.

באטי (ע"ג לט.), מין דג טמא.

בוטי (גיטין לז.), ארמע לייטע.

בטל בטלנין, תר' גרפים, יבטלון, (אויפהערן, מיססיג זיין), תר' ישבותו.

בוטמא מין אילן, תר' כאלה וכאלון.

בוטנא (שביעית ז), שם פרי.

בטנים (כלים טו), שם כלי שיר.

בוטנא (וי"ר יח), בויכגעשוואולסט.

בטן מבטין, תר' שורו "עבר", **בטנא**, (שוואנגער מאכען), עבור והולדה, תר' "תחולל" גשם.

בטני (חולין סג.), מין עוף טהור.

בטש תבטשון, ת"י תמרודו, לבטשא, ובטש, (שבת קטז:), בעיטה דחיפה ומרד, (שטאָסען, אויסשלאגען).

בטיתא (ברכות לו:), גרגירי צלף, (קאפפערבעערע).

בי אבידן (שבת קטז:), שם כת.

בי בניה (שבת לג:), בי בני, בית המרחץ.

בי דואר (שבת יט.), פפערד פאסט, קורייער.

בי דוגי (חולין קיא:), שם כלי.

בי דוואר (ב"ק קיד:), פירסט.

בי כווי (ב"ב ו.), מין חלונות שבהם ראשי הקורות, (באלקען איינפאססונג).

בי מדרי

בי מדרי (שבת קמה:), מקום מורד ושפוע, (נידריג).

ביאה (קדושין ב.), בייא־וואהנען.

ביאה (ב"ר צג), געוואלט־טהאט.

בייא (סנהד' סד.), קריאה לצער, (וועה!)

בייבן (ירו' תענית ב), שרייען.

בייכא (ב"ר פ"ז), שרייען.

ביין (ילמדנו אמור), פאלמצווייגע.

בוני (שבת סז.), גרעין, (קערנכען), ביניתא, (ב"ב יח).

ביניתא (שבת סז.), שער, (האאר).

בינוני מיטטעלמעסיג.

בין בינתים, (צווישען).

בין (שבת צב:), יהי, (עס זייא).

בוני (גיטין סט:), עלוקה, (בלוט איגעל).

בינא (גיטין סח:), (פאלמצווייגע), מין עץ.

בייר (שביעית ח), חופר בארות.

בירה (פסחים מט.), (בורג, שלאס, פא־לאסט).

בייש מבייש, (בעשעמען).

בית אב (יומא ו:), פאמיליע.

בית האילן (ב"מ קג:), בוים־פעלד.

בית אפי תר' מסוה, (לארפע).

בית אצבעות (כלים כו), פינגער־הוט.

בית הבד (שביעית ח), עהל־פרעסע.

בית הבליעה (טהרות א), שלונד.

בית במיא (מגילה ו.), בית ע"ג.

בית הבעל (מ"ק ב.), שדה לחה, (בעפרוכ־טעט).

בית הבושת (חולין קכב.), (געבער־מוט־טער), גם ערות הזכר.

בית גלגול (עירובין כב:), שביל ההולך עקלקלה, (שנעקען־גאנג).

בית גליא (מגילה ו.), בית ע"ג.

בית דין אספת הדיינים.

בית החלפות (מדות לז.), מקום הסכינים במקדש.

בית החצים (כלים טז), נרתק החצים, (קעכער).

בית חרוסת (פסחים ל:), כלי שמשהים בו חומץ וציר ללפת בו את הפת.

בית יד (שבת סה.), האנד־גריף.

בית הכסא (ברכות נג.), אבטריטט.

בית הכוסות (חולין מב.), שם אחד מקרבי הבהמה, (דיא הויבע).

בית כריא (תמורה כח.), עצבון, (ליידען).

בית המים (מגילה כז:), בית להשתין.

בית המנעול, בית הנגר (כלים טז), שלאס־ריגעל־פוטעראל.

בית הנר (שבת מח:), מקום לשום בו את הנר.

בית סאה מקום שמחזיק זרע של סאה תבואה.

בית פאגי (פסחים סג:), מקום ששם הפסח והקדשים נאכלים, (עססען).

בית פגי (ב"מ ט), צוים.

בית הפך (כלים ה), מקום פך השמן.

בית הפרס (אהלות יג), חצר שלפני בית הקברות.

בית הצביטה (חגיגה כב:), האנד־גריף.

בית צביעה (כלים כה), ראש הכלי, (האנד־גריף).

בית צואר (שבת מח.), העמד־קראגען.

בית רובע (פאה ג), מקום שראוי לזרוע בו רובע הקב.

בית שאור (פסחים ל:), כלי שעושים בו שאור (זויער טייג).

בית שער (סוטה מג.), הריוח שבין ב' שערים זה לפנים מזה.

בית שקע

בית שקע (כלים פ"ב), דבר שעליו ישימו הנר הדולק.

בית תבלין (כלים פ"ב), געווירץ־פפעפער ביכסע.

ביתא (שקלים פ"ג), אות השני מא"ב.

ביתוסי (שבת קח.), שם כת.

בייתות (ביצה מ.), שנמצאים אצל הבית, (הייזליכע).

בכיא (פסחים לז:), טיגעל.

בוכיא (סוכה נב:), חוט הערב במלאכת האריגה, (איינשלאג).

בוכיאר (שבת צו:), וועבערשיפכען.

בוכנא (שבת עו:), (מערזער־קייזלע, טור־קאץ), וגם "הצלעות" היושבות בהחוליות, וגם עוקץ האתרוג.

בכורות (תרומה ד), פריהצייטיגע.

בוכרא (ב"מ קג:), (דיא ערסטע, אונטערס־טע, וואל, אנהעהע), עיין "ארכבתא".

בכרייא (שביעית ז), מין צמח וממנו יעשו שמן.

בל (ר"ה יג:), בילה, בלילתה, והבולל, (פערמישען).

בל (ב"ב קמג.), אבולי, בולי, בולאות, חכמי העצה.

בל (חולין קז:), בבלאי, בלאי (אבגעניצטע קליידער, לומפען).

בל (הערץ), כמו "לב", (דניאל).

בלבל (פערמישען), תר' בלל, מבולבל, (צור־טומעלט). מבלבליתא, (בכורות מד.), מעורב הלבן והשחור בעין.

בלבוסין (ירו' דמאי פ"ב), מין תאנים.

בלדר (ב"ר י), פאסטרייטער, קורייער.

בלו מין מס, (אקציזע), (עזרא).

בלוזמאות (וי"ר יב), באלל, טאנץ.

בלט מין עץ חזק, תר' תרזה "ואלון".

בלט (סוטה כ.), בולטות, בליטי, (אויפ־קוועללען, שטראמצען).

בלוטי (יומא ח.), בליוטום, חכמי העצה.

בליוני (גיטין נז.), זכוכית ואבן יקרה.

בלום (בכורות מג:), סגור וסתום, (פער־שלאסען).

בולם (פסיקתא זכור), מבולמות, (צוזאמען־שליסעט).

בלמא (ב"מ קג:), חומה וגדר.

בלימה וואורף; ניכטס.

בולמס (יומא פג.), (הייסהונגער), גם לחושק לדברים אחרים, (ב"ר מא).

בולמס (תוספתא שבת פ"ט), החומר שממנו יעשו הזכוכית.

בילן (בכורות מו.), מי שראשו ארוך.

בלן (שביעית ח), בעל המרחץ, (בעדער).

בלני (ירו' ברכות פ"ו), מין אגוזים.

בלנטיא (ספרא בהר), זאק, בייטעל.

בלנקי (הענדלער), (ירוש' דמאי ב).

בלנרי (ירו' מ"ק פ"ג), מטפחות של בית המרחץ, ס"א בלרי.

בלוסין (מקוואות ט), דברים מלוכלכים, (שמוטציג).

בלוסא (שבת קנד:), חתיכות של זכוכית. בולוס, (איין שטיק).

בולם (ב"ר יב), שווערד, פפייל.

בלום (פסיקתא פרה), היממעל, שטערנע.

בלום (גיטין סז.), (פאלל זיין, שטראמצען), ס"א בלום.

בלימטרי (חולין ס:), שטיינ־שליידערער.

בלסם (ב"ר צא), באלזאם.

בלספמיסן (מד' ילמדנו), בלספמיא, (לעס־טערונג).

בלע (חולין מג:), מבלעתא, מקום הבליעה בוושט, (שלונד). בלע, (האלז געשוויר). ואבלע, (פעררעכענען), (ב"ק קיג).

בלופסין (נדרים מט:), מין תאנים.

בלקטירים (פסיק׳ עשרת הדברות), (פיגור, געשטאלט).

בלקטירים (פסיק׳ טו), פועלי נדיבות.

בלוריתו (ע״ג ח.), לאנגעם האאר, האאר לאקען.

בולרין (ב״ר ח), בלריות, חתיכה, (קלומפ).

בלש ובלש, תר׳ ויחפש, (זוכען). בלשת, (ע״ג ע.), אנשי חיל שחפשו. הבלשים (כלים טו), שומרי המכס המחפשים בסחורות.

בלושי (ברכות מד.), (לאסט טרעגער). בלשא.

בליתא (חולין ח:), חתיכת בגד בלוי, (לומ־פען).

בימה (סוכה נא:), והבימות, מקום גבוה, (רעדנער ביהנע).

במה (מגילה ט:), אנהעהע, אלטאר.

במס במוס־כון, ת״י במותיכם, במוס, (ע״ג מז:), אנהעהע, אלטאר.

בן (ע״ג מה.), אובין, פערשטעהען געבען.

בן ברית (ב״ק יד:), ישראל, (יודע).

בן הנפילים (חולין קנז.), (שילדקרעטע), מין צב.

בן הנפילים (בכורות מד:), רוח שטות, (בלעדזיננינג).

בני מרון (ר״ה טז.), שאאף.

בן פקועה (חולין קנז.), בהמה שנשחטה ובקעו כריסה ונמצא בה ולד, (צערשפאל־טען).

בנא למבנא, (בויען). בנאים, (מקוואות ט), (בויא מייסטער), תואר לת״ח.

בנכי (מ״ק ד:), חפירות, (גראבען).

בנם (צירנען), ת״י ויקצוה.

בנפיקין (במ״ר יח), פערגיטונג.

בנריות (ב״ר מה), כלי המרחץ.

בנרסאי (ירו׳ כלאים ט), מין בגד.

בנות שבע או ״בנות שוח״, (נדרים כז.), מין תאנים.

בנות שקמה (ברכות מ:), מין תאנים.

בינתא (ברכות ח.), שער, (איין האאר).

בניתא (ב״ק יט:), מין דג.

ביסי (שבת עז:), (דארנען).

ביסא (מנחות ז.), (געפעס).

בסטיות (במ״ר ז), (קליידער).

בוסיטא (זוהר פ׳ צו), הפה הנשוק.

בוסיא (ב״ק קטז:), פשיעה, (מוטהוויללינג).

בסיליאום (ב״ר צג), שליט, (פערוואלטער).

בסילקי (יומא כה.), פאלאסט.

בסם (מגילה ז:), איבסום, דמבסמי, שכרות, (בעטרונקען זיין), (ב״ב עג).

בסים לבסימא, (מגילה ז:), לבסומי, (זיס, זיס מאכען), (סוכה נא).

בוסמין (געווירץ), תר׳ בשמים.

בסים (שבת קמב:), פוס, פאסטאמענט.

בסס (עוקצין א), שבססן, (צערטרעטען).

בוסר (שביעית ד), אונרייפע־טרויבען, — געטריידע.

בסרא (פלייש), תר׳ בשר.

בסר (פעראכטען), תר׳ דבר ה׳ בזה.

בסר ותבסר, (פערקינדיגען), תר׳ ובשרת.

בסתייר (פסיקתא י), ממונה על הבגדים.

בוסתנא (ב״ב סא:), גארטען.

בוסתקא (חולין מט:), קרוג.

בסתרקי (תענית כא:), בעטטציוג, מאטע־ראצע.

בוע (חולין מו:), בבועי, (געשוואולסט, אויפגעבלאזענהייט, בלאטטערן). ״ובעי״ לבא, תר׳ ורחב לב, גאוה.

ביע (פריידע), תר׳ ששון ושמחה.

ביעין תר׳ ביצים (אייער, האָדען). ביטה, (ירו׳ שבועות ג), צ״ל ביעא, (איי).

בע אבע, תר׳ מהר, ומבע, (אײלען), תר׳ וחש.

בע ובעא, (ביטטען). אבעיות, (פאה ד), עתים שהעניים מבקשים את הפאה, (זור־כען). איבעיא להו, (פראגען).

בעבוע (טבול יום ב), בלעזכען, וואססער בלאזע.

בעבע (מקוואות פ״י), שיבעבעו, (בלאָזען ווארפען). מבעבע, (ירו׳ סוטה פ״ג), (מיט דען וועללען רינגען).

בועדא תורן האניה, (מאסט בוים), תר׳ כתורן.

בעיטה (ב״ק ב:), שלאגען, אויסשלאגען.

בעל בעלי כיסין, (מנחות סז.), רייכע לייטע.

בעל (ב״ב לג.), שדה הבעל, עיין בית הבעל.

בעל דבבא (פיינד), תר׳ אויב.

בעל כרחו (מיט געוואלט, צוואנג), תר׳ ולקחתי בחזקה.

בעל נפש (נדה טז:), כובש יצרו ותאותו.

בעץ (ב״ב פט:), צינן.

בעור (פסחים כא:), אויסרייםען.

בעתותא (חולין נג:), שרעקקען.

בעתא (טאדעלן, לארמען, שרייען), תר׳ גערה.

בץ תבציה, (אונטערזוכען), תר׳ תחפשנה.

בץ (סוטה יא:), מבצבצין, מבצבצא, (הער־פארקאָממען, (פאָרצייגען).

בץ ביצים, (יבמות עה.), (האָדען). ביצתו, (גרונד). ביצת, (קוגעל) חתיכה עגולה. ביצי כנים, (ניססע אין האאר), (שבת קז).

בץ ביצים, (פרה ח), זומפף.

בצבוץ (נדה סה:), פלאכס, בוימוואָללע.

בצים (ירו׳ קדושין פ״א), מטבע קטנה.

בצלצול (כלאים א), ווילדע צוויבעל.

בצל דבוצלא, (שיידע וועג, פאָן איינאנדער־טהיילען), (פתיחתא איכה).

בוצינא (ליכט), תר׳ נר.

בוצינא בזוהר קורין כן לפעמים ליסודא דנוקבא כמ״ש בפ׳ הניזקין ואמרי לה על שתי פתילות בנר אחד (מעריך).

בוציניא בוצינא, (סוכה נו:), מין קשואים.

בוצינא׳ (פסחים צד:), יד וציר, (אקסע).

בצוע (סנהד׳ ו.), פשרה, (פערגלייכען, פער־איינינגען).

בצע הבוצע, (ברכות מז.), שניידען, ברע־כען.

בצעי (סנהד׳ צו.), זומפף.

בצר מבוצרה, (נגעים א), מסובבה, (איינ־געשלאָססען).

בצר (אהלות יח), דבצריה, (אבשניידען).

בצר תבצרון, ת״י תגרעו, (וועניגער מא־כען). בציר, (סנהד׳ קח:), (וועניג).

בצורתא (האָהע געביידע), תר׳ והגזרה והבניה.

בצית ביצית, (ב״ב עג.), איין קליינעם שיף.

בק (ע״ג יד.), מיבק, דאביק, (זיך אנשלי־פען).

בקיאין (גיטין ד.), מלומד, (ערפאהרען).

בקא (חולין נח:), בקי, יתוש, (מיקע).

בוקי (ב״ב קנא:), כלי יין.

בקיין (מד׳ קהלת), בעשעפטיגט.

בוקא (חולין מב:), כף הירך, (היפט ביין).

בקיא (ירו׳ מעשר׳ פ״ה), מין ירק.

בוקיון (ע״ג יח:), (טראמפעטער), תוקע בחצוצרות.

בקיינום (וי״ר כט), טראמפעטע.

בקלסא (ב"ר לח), מקל, (שטאָק).

בקיע (מ"ק ח:), וואססער גראָבען.

בקועו (כלים יג), הצד החד שמבקעין בו; בקעיות, (שפענער).

ביקור (חולין ט.), בדיקה וחפוש.

בקרות (מ"ק יב.), (רינד־שטאל). בקרא דתורי, צמד בקר. בקרי. (אָכסען־טרייבער).

בקרת (כריתות יא.), שטראפען.

בקר בקרנות, תר' זדון, הבקר, (פאה פ"א), ותבקרון, (פרייא, פרייא־גייסט, פרייא מאַכען), ת"י ונטשתה.

בקתא (יבמות פד.), שכינות, (אין נאכבארשאפט וואָהנענד).

בקתא (שבת עז.), ענגע שטובע.

בר (סוכה נה:), בבר, (ערלויבניס).

בר בורר, (כלאים ב), יבור, (אויסקלייבען). ברור, (קלאָר, דייטליך). על בוריו.

בר תבור, תר' תשם, אוביר, (ב"מ קד.), (פערוויסטען).

בר ברא, תר' בחוץ ותר' השדה, (דערויסען, אין פעלד), הבר, (כלאים ח), ברייתא, (ווילד); לבר, תר' לבד, (אויסער, אָהנע). הבריא, (חולין מג), יצא לחוץ.

בריא שטארק, געזונד (כלים ג).

ברי (ב"ק קיח.), אמת, (וואהר).

בר בריה, (חולין ק.), מבריית, (בעשעפניס).

בר מברין, (מ"ק כד:), (עססען געבען). הבראה.

בר בורא, תר' בער, בור, לא למוד, (דוממ), (ברכ' מה).

בר אמודאי (ר"ה כג.), שווימער.

בר גזא מין עוף, ת"י העזניה.

בר הדיא (וי"ר ה), מין עוף טמא.

בר יוכני (יומא פ.), מין עוף גדול.

בר לועא (שבת נד:), כשיש מכה בצואר בהמה קושרין דף על המכה משום חכוך.

בר מחווניתא (ב"ב סח.), עבד שר העיר היודע "להחוות" תחום השדות של כל איש.

בר מחים תנורי (פסחים מט.), אויוועןהייטצער.

בר מרקד בי כובי (שם), שענקען־טאנצער.

בר מלחך פינכי (שם), טעללער־לעקקער.

בר מך רבע (שם), שישן רובץ על כרעיו ורגליו מקופל כשכורים.

בר נפחא (חולין סב:), שם עוף.

בר נפלי (סנהד' צו:), משיח שיקים סוכת דוד "הנופלת".

בר נירא (שבת נד:), איין קליינעס יאָך.

בר נש תר' בן אדם.

בר פחין (ירו' ברכות פ"ג), בליעל, (נידערטרעכטיגער).

בר פחתי (ברכות מג.), בן גדולים.

בר קשא (שבת קי.), מושל העיר.

בר שאן (וואהנזיננינג), תר' ויפול ערום.

בר שניא (גיטין ס:), כעין לשון יוצא מהים, (מעער־בוזען).

בר שורא (פסחים פו.), נידריגער מויער.

בור ספינה אלכסנדרית, (כלים טו), מין כלי גדול שממלאים אותו מים.

ברבראי בעל לשון אחר, תר' מעם לועז.

ברגן (מעשרות ג), והבורגנין, (טהורם, פעסטונג).

ברגר (ב"ר לו), ברגרותא, איש האדמה, (בויער).

ברדא (חולין סב), שם עוף טמא.

בורדלין (פסיקתא בשלח), מלקות, (פריגעל).

ברדלס (פסחים ט:), חיה קטנה כחולדה.

ברדלס

ברדלס (בכורות ח:), מין חיה טורפת.

ברדניקוס (ברכות נח:), בעל קומה, (ריעז).

ברדם (נדרים מא:), שלשול המעיים, (דורכ־פאלל).

ברדסין (כלאים ט), מין בגד צמר, (מא־טראץ).

ברדק ת"י לברוח, (פעררינעלן), לברוח בבריח.

בורדקאי (פסחים מ:), בעקער.

בורדיקיא (ירו' כלאים ט), גרין געוואנט.

ברון מין עץ, תר' ברוש.

ברז ולמברזיניה, למיברז, (שבת קמו) (דורכבאהרען, דורכשטעכען), ברזא, (לאף, עפנונג). לברזא, (צאפפען).

בריז (פלום, טייך), תר' הלך דבש.

ברזילהא מנהיגים, (הירטען). לברזילא, (הירט), (ב"ק נו:).

ברזל ולברזולי, (שבת סו:), נענוע, (שיט־טעלן).

ברזינא (שבת קט:), כוס קטן.

ברזית (ב"ר עא), עהל געזאלבטער.

ברחא (שבת קנב.), באק.

בורטיא (שבת קמו.), מקדח, (באהרער).

בריוני (גיטין נו.), עושקים וחצופי פנים, (שלעכטע מענשען).

ברך (כלאים ז), המבריך, בריכה, (בייגען). חופר בארץ ומבריך היחור וטומנו בעפר ומוציא ראש היחור במקום אחר.

ברך בורכא, בורכתא, (כתובות סג:), דבר בורות, (דום).

ברכאן (ב"ר עח), ברכיא, (גענוג).

בריכה (מקוואות ו), וואססער בעהעלטער.

בריכה (ביצה י), בקוע והולדת יונים קטנים, (ברוט). בריכות, (פרוכט טראגען), (ר"ה טו).

בורך (כלים כא), ברזל המחריש ז.

ברכייר (כלים כו), מין תכשיט.

בריכסון (ירו' שביעית ב), בערעגנען, בע־נעטצען.

בורלא ברולין, מין אבן יקרה, תר' בשוהם יקר.

בורלא (ב"ק קיג:), מס שנותנים מן קרקעות.

ברולקי (מדרש שמואל א), געטצען־ביל־דער.

ברם (אבער, דעננאך, נור), תר' אך.

בורמא (מדרש איכה), שילד.

בורני שיפף, (ר"ה כג).

ביירן (פערוויסטעט), בירניות, (וי"ר יט).

ברנטין (ילקוט יחזקאל), לארבער־קראנץ, באדע־וואננע.

ברסין (כלאים ט), מין בגד עליון.

ברם מברם, (שרייען), תר' ינהק.

בורסי (קדושין פב.), ברסי, מעבד עורות, (גערבער). בורסקי, מקום שמעבדין בו עורות.

ברסם (גיטין סט.), וי"ג כרסם, איינע קראנקהייט.

בריץ (ע"ג נט.), ובירציה, (באהרען, לע־כערן).

ברץ (מנחות ו.), מבורץ, בירוציהן, (דאס איבער שטראטצען, איבערפיללען).

ברצוץ הבגד היוצא ממעל להכובע, ת"י פארי מגבעות.

ברק (שבת עח.), ברקית, והבריקה, (ליכ־טיגע שטאאר), (ב"מ עח), חולי עינים.

ברק (ב"ב צז), בורק, וי"ג בודק, (שטארקע וויין).

ברקא (סנהד' צח.), יפה ומשובח, (שיין).

ברקא (גיטין סט.), מין צמח שממנו היו עושים חבלים.

ברקא (ב"ב סא.), גאללעריע, פאר הויז.
ברקאי (יומא כח.), (ליכטיג), האיר השחר.
ברקין (ריש ילמדנו), מין מכנסיים.
ברשן (וואהנזינן), תר' ויפול ערום.
ברתא (ר"ה כג.), מין עץ.
ברתא טאכטער.
בירית (שבת סג.), מין תכשיט, (קעטטע).
בורית זאדע, לויגענזאלץ, זייפע.
ברת שבע (ב"ר טו), מין תאנה.
בורתידא (מדרש שה"ש), מין כסא.
ביש (שלעכט), תר' רע, בישתא, בישותא, (פערדרוס).
בושלא (שבת עט.), עור בהמה תיכף אחר הפשטה.
בשלי כומרא (ברכות מ:), אומצייטיגע פייגען וואס מען מוז זייא קאכען.
בשקר יבשקר, בשקרוהו, (יבמות קכ.), מבשקר, (אונטערזוכען, דורכזועהען).
בשש (ברכות מ.), לפת ולפתן, (צוגעמיזע, צושפייזע).
בישות (כתובות כה:), פערדרוס.
בת (סנהד' צה.), בת דינא, וביתו, (איבער נאכטען).

בת אחת (יומא לח.), אויף איין מאל.
בת ארעא (שבת סה.), מכה תחת כף הרגל לצד הארץ.
בת בירתא (חולין קו.), בור קטן.
בת חורין (שבת קט.), רוח ושד, (דעמאן).
בת מזגא (חולין סג.), שם עוף טהור.
בת נירא (שבת קה.), וועבער פאדען.
בת צדעא (שבת פ:), (שטערען לאקען), שער אשה שבין צדעותיה לאזניה.
בת קבריא (מדרש אסתר), מין עוף.
בת קול (ב"מ נט:), (עכא, ווידערשאלל, איין געטטליכע שטיממע).
בת ראש (סוכה יד:), פלעטצליך, אויף איין מאל.
בתוותא (שבת קו:), אין דער מיטטע.
בתולת אדמה (אהלות טז), אדמה שלא נחרשה מעולם. בתולת שקמה, שלא נקצץ. בתולת הורד, פי' עלה.
בתולות (ב"ב סז:), שטאנגען.
בתר (נאך). בתרא, (דער לעצטער).
בותריה (אונרייפע טרויבען), תר' בסרו.
בתש (חולין ז:), הפצרה, (צו לאנגע בעטען).

ג

גאיות (שביעית ג), (טהעלער), מקומות נמוכים.
גואלקי (תענית כג:), גוואלקי, (זאק).
גב (ע"ג סט.), ויגוב, (טראקקען ווערען).
גב (ב"ק ע:), בגבה, מקום התפוח שלמעלה מאותו מקום.
גב גבי, גביה, גבך, (מיט, נעבען, אויף איי־בער); לגבי, (בייא, געגען).
גב ויגבון, תר' וענשו, הגבוי, לגבות, גבאי, (איינפאָרדערן, מאָנען).
גב ויגבבון, תר' וקוששו, ומגבב, מגבב, (יומא עו), (זאממעלן). גבבא, (שטראָה), (פרה פ"ד).
גובי (שבת קנו:), חתיכות, (שטיקקער).
גבבא (ברכות ט:), חתיכה, (פלאקע).
גב (ריקען). מגביהן, (כלים ב), צד החוץ של כלי.
גב גבות, גבינים, (אויגען־ברויינען). גבות הזקן

הזקן, שער שעל גב הזקן, (נדה כג).

גב גובבין, (פסחים מב.), בייגען, קרימטען.

גבבא (בוקעל, הויקער), (תר' תהלים סח יו).

גוב (גרובע), (דניאל).

גב הגבים, (פרה ו), זומפף.

גבה עינים (סנהדרין ה:), בעל תאוה.

גביח גבח, גבחת, דק, (שלאנק), (בכורות מה:).

גבחת (חולין סה:), ראשו מרוט, (קאהל).

גביא (אויסערוועהלט), תר' מכסף נבחר.

גבל גבלי (חולין סז), וואכסען.

גבל בגבולין, (סוכה מג.), כל א"י אשר מסביב לירושלים, (אומגרענצע). גובל, (גרענצע), מקום דריסה סביב ערוגה, (כלאים ג).

גבול (שבת קנה:), גביל, לגבל, (מישען, קנעטען).

גבלית (אהלות יד), אוצר, (וועלבונג).

גבן מגבן, (שבת צה.), קעזע מאכען.

גבינא (אויגען־ברוינע), תר' עפעף.

גבעולים (פרה יא), שטענגעלן, שטעקלאך.

גברא (מאנן), תר' איש, בעל גבר, (בכורות מד:), אבר הזכרות גדול.

גבר (יומא כ:), האהן.

גבורתא (מאכט), (תר' תהלים קו ב).

גבש גבשה, קבוץ, (אויפהייפען). גבשושית, (שבת עג:), (ערדהויפען).

גובתא (יבמות קב.), ריננע, רעהרע.

גגמי (הוריות יג.), אונגענוסבארע ערבסען.

גיגית (ב"ר לג), מין כלי גדול, (קובל).

גד גדא, גד גדי, (גליק).

גד ונגידו, גוד, (שבת קא.), גוד או אגוד, משיכה, (ציהען), פי' משוך וקנה אתה, או אמשוך ואני אקנה.

גד גודו, למיגד, (שניידען). מגוייד, חתוך לחתיכות, (אהלות א).

גד גדודי, גודא, (ב"ב ב.), גידוד, (אנהעהע, וואנד); גדודי, חתיכות מחיצה.

גד כגודא, (חגיגה טו.), דף צר לרוחב הנהר לעבור עליו, (קלאטקע).

גד אגודא, (גיטין עג.), שפת הנהר, (אופער).

גידא (יומא עה.), מין זרע.

גידין כגידים, (שבת פז.), מין צמח מר, (ווערמוטה).

גודא (סוכה מח:), הגוד, נאד, (שלויך).

גדיון (זבים א), מין ע"ג.

גדיאן (חולין סה.), מין חגב.

גדבריא גובי המס, (דניאל).

גדיגוד (ילמדנו מטות), (טהיר גארטען, קעפיך), מקום שסוגרים בו חיות רעות.

גדגדניות (עירובין כח.), מין צמח (קיר־שען).

גודיזין גזת צמר, (וואלל געשארענע), תר' גלומי תכלת.

גודל או אגודל, (כתובות ה:), האצבע העב שביד, (דוימען). גדלת, (קדושין מט.), חשובה.

גדל הגדלות, (תנחומא וישב) (וואכסען).

גדל גדילתא, למגדל, נגדול, הגודלת, גדילים, (צעפפע, פלעכטען, פלעכטווערק).

גדם (תענית כא.), שבור או קצר ידים; גדומה, קצרה.

גידמא (שבת ק.), גדומי, (פאלמצווייג).

גדנפא (לייסטע, ראנד), תר' מסגרת.

גדפא (ב"ב עג:), פעדער, פליגעל.

גדר (חולין ו.), להתגדר, מתגדר, (זיך גראס האלטען, זיך ערהעבען).

גדר (ב"ב לו.), הגודרות, (לעבענדע טהיר־רע), עדרי צאן.

גודר (מקוואות ה), אומציינגען.

גדר (ב"מ פט.), גודרין, שיגדור, גדירות, (שניידען, ברעכען, קלייבען).

גדרונא (נדרים מא.), עזעל.

גדירא ת"י תנוך, (אהרלעפבען).

גדש גדוש, גדושה, גידוש, גודשא, נגדשין, נגדשות, (אויפהייפען, הויפען), תוספת שעולה למעלה מן המדה. גדיש, (פאה ו), (גארב).

גדיש וי"ר כב), פיהרען.

גה מגיהין, (מ"ק יח:), להגיה, (פעהלער אויסבעסערן).

גוהא (ברכות נט.), קול יללה, (קלאגען).

גיהא (מ"ק ח:), טייך.

גיהיא (בכורות מה:), (ראטה), אדום.

גהיט (ברכות נו), פעהלט, אויסגעשטריכען.

גיהנום (אבות ה), העללע.

גהץ (פסחים קט.), המגוהצין, גהוץ, (קלאר מאכען).

גהץ (ב"ר לט), זיך פרייען.

גיהק (ברכות כד.), נפיחה היוצא מהפה, (רילפסען).

גיהר מין אבן טובה, תר' שה"ש, ידיו גלילי.

גוהרקא (תענית כ:), מין כסא.

גוהרקי (פסחים כה:), אונרייפע טרויבען.

גו גוא, בגוה, בגו, (אין מיטטען).

גווזא גווזאי, (דינער), מגלה כח).

גווזא (נדה ח:), (האלץ), גם כלי עץ.

גויה (טהרות א), קערפער.

גויה (קדושין כה.), אבר הזכרות, (גליד).

גויל (ב"ב ב.), בויא שטיינע.

גויל גוילין, העור שמעבדין לקלף, (גיטין כ"ד).

גול (וועבערבוים), תר' קפדתי כאורג.

גומי (ירו' שבת ז), (גוממע), שרף העץ.

גון (געשטאלט, פארבע, ארט אונד וויזע). כגון, תר' כדמות, (איך זא איינע וויזע, זא וויא).

גיותן (שטאלצער), תר' ראה כל גאה.

גז (חולין מב.), גזא, מין עוף גדול.

גזא (מעילה יז:), אוצר, (שאטץ).

גז (ביצה ג.), למיגז, (שניידען).

גז למיגז, (דורכגעהען), ומגיזא, (איבער־זעטצען), (ב"ר י).

גז גזייתא, (פסחים יט:), לגזויי, (רונדוועגע, קרומע וועגע).

גז למגזי, למיגזא, (פסיקתא זכור), גמול, (פערגעלטען).

גז הגזין, (בכורות ז:), גזי, מיני שרץ העוף.

גז לגזויה, (ב"ק ה.), שפיז.

גזיזא (ברכות יח:), שטיקקע.

גזבר גזבריא, גבאי וממונה.

גזוזטרא (מדות פ"ב), גאלערי, באלקאן.

גזלן רויבער.

גוזמא (חולין צד:), (העפטיגע גרעסע, איבערטרייבונג).

גזם מגזמין, (ע"ג נ:), שניידען.

גזם וגזומא, דגזים, איום, (בעדראהען), ב"ב לג).

גזע שטאם, וואורצעל.

גזר לגיזרא, (שבת נד:), פי' נגיפת רגל א' בחברתה בבהמה בלכתה.

גזר גזרי, (שטיקע, אבטהיילונג), בגזירת, גזרו, גזירה, (אורטהייל, בעשליסען, ענטשיידען).

גזירה שוה (איין גלייכער שניטט), דמיון דבר לדבר.

גזרפיתן (סנהד' צח.), מנהיג המדינה.

גח

גח דמגחי, (נדה סה:), נמשך הזמן, (דויערטע).

גח הגוחה, (מ"ק ז.), בייגטע זיך.

גח ואגיח, (קריג אויסברעכען), תר' וילחם.

גחך גחכת, גחכן, נחוך, (לאכען, שפאט־טען), (נדה כג).

גחן גחנו, גחון, (בייגען, ביקקען), (ב"ב לב).

גיחור (ברכות נח:), וויים.

גט (שיידע בריף, אורקונדע), (ב"ק צה).

גטשא (איינגעווידע), ת"י בנוצתה.

גיב אגיבתוניה, (ירו' הוריות א), אגיב, (אנטווארטען).

גיד ראש הגויה.

גיידור (ירו' ב"מ פו), עזעל.

גייסות (יבמות קכב), זאלדאטען.

גייפא בגיף, (עהעברעכען), (שבת קד).

גייצי (הוריות יג.), עססען.

גיית (ב"ר לג), פערניכטען, אויסשטרייכען.

גילי (שטרויא), תר' קש.

גל (שבת פא.), גלי, (טהיר). לאיגלי גפא, (ב"ב ח), לשערי חומת העיר.

גל (ב"מ כז:), בן גילו, שנולד במזל ושעה אחת, (גלייכהייט).

גל וועללע פאן וואסער.

גל שטיין־הויפען.

גל גוליהון, גולין, מין בגד, (ב"ר יט).

גליל (סנהד' צד:), אויסוואנדערן.

גל גלין, גליתא, (שבת קלח.), (וואנדער־בעטט), מטה עשויה להתפרק.

גל גלוי, אגלאי, (ענטדעקען).

גיל (וי"ר כז), ענבל, (שלענעל, קלעפפעל).

גולל (נזיר נד.), (דעקקעל), כסוי הקבר.

גלל גללא, (שטיין), (חולין סג).

גללים (מיסט), (כלים י).

גללניתא (חולין קיג.), (שטיין זאלץ), מלח קשה.

גלגל (עוקצין ב), מגולגלת, (ווייך געקאכט).

גלגל (חלה ג), שתתגלגל, מגולגלת, (אומ־וועלצען, קנעטטען). מתגלגל, (כתובות נ), (יענעמס לאסט טראגען). דמתגלגלין, (זיך ריהמען).

גלגל (עדיות ד), מגולגלין, (איינגעלעגטע).

גלגל (ראד). גלגול, מגלגלין, סבוב וסבה, (פערראורזאכען). גלגל, אבן כבדה, (ב"ב סז).

גלגל (אויג־אפפעל), תר' בבת עינו.

גולגולתא מין מס, (ב"ב ח).

גלגול קרומע וועג, (עירובין כב).

גלגלין (עדיות ג), גירטעל.

גלאי בגלאי, (ענטדעקען), תר' מי העיר ממזרח.

גלאקסינון (ב"ר כ), גלבטינון, גלטינון, גלקטינון, מין חיה קטנה.

גולבא (פסחים לה.), מין תבואה.

גלבין (ב"ר לא), (בארבער), מגלח שער.

גליבטון (ילמדנו ואתחנן), גראווירען, שניטצען.

גלבקיא (ספרא ויקרא), מין צמח.

גלוג (ב"ר לו), ערצעהלע, זאגע.

גלוגדק גלודקי, מין מטה וכסא, (ביצה כה).

גלגסים (מד' איכה), שפיזען.

גולגיקון (ירו' ביצה ה), מין מטה וכסא.

גלד גלדי, (הויט, פעלל), הוגלד, נעשה קרום. דאיגליד, הגלידה, נפשט העור. גילדי, קרומים. גלד, עור. בגילדא, מנעל של עור, (ברכ' מג).

גלד גלדי צואה, (מקוואות ט), (פערטראק־נעטע).

גליד (אהלות ה), (אייז).

גולדא דקירטא, (זוהר פ' חיי שרה), פי' בתוך כף הקלע, כלומר הייתי נע ונד בארץ ולא היה לי מנוח (מעריך).

גילדנא (ב"ב עג:), מין דג טהור.

גלה בגלוהי, (תענית ג:), גלאנץ.

גלטורי (שבת קג:), געלעכטער.

גליונים (שבת קטז.), איין לעערער רוים אין איינער שריפט .

גליורין (ברכות נג:), וואפפען־טרעגער.

גלכים (שפיטצען), תר' קשקשים.

גלם גולמי, (כלים יב), (אונפערפערטיגט). יגלום, (אונפאללקאממען מאכען).

גלמתא (היגעל). גלימא, (טהאל), תר' עמק.

גלימא לבוש העליון, תר' ותכריך.

גולמין כלי משחית, תר' אסתר, מכת חרב.

גולם הרג (סנהד' צה.), חתיכה של חומה.

גלמשין גלמש, (צעדער האלץ), (ר"ה כג).

גליני (ירו' עירובין פ"ד), שטילל, רוהיג.

גלוסטרא (עירובין קכ), ריגעל, שלאס.

גלוסקא (פסחים ו), גלוסקין, ככר לחם, (רונדער קוכען).

גלוסקמא (ב"מ כא.), (פוטטעראל). וי"ג דלוסקמא.

גלע (נדה נח:), להגלע, (זיך עפענען).

גלעינין (שביעית פ"ז), (פרוכט קערין).

גולפא (ב"מ כו:), קנקן, (שלויך).

גלף ותגלוף, וגלף, (גראווירען, שניטצען), (ב"ר מז).

גולפין (פפייל), תר' אסתר, מכת חרב.

גלופקר (גיטין לה.), מין בגד עב.

גלקי (סוכה כ:), זאק.

גלש (מד' שה"ש), שגלשתי, גלשין, (הויף מאכען, בערגיל).

גלשים (פסחים לז:), (זידענד, הייסע). גליש, (קאכען, זידען).

גלוש גלשלשן, (קאהל קאפף), חסר שיער קדקדו לפניו, (תר' גבח).

גולתא (שבת עז:), מין בגד.

גם שנגמם, (שביעית א), גיים, גוממו, (אבשניידען, אויסשניידען).

גומתא גומא, גומות, (גרוב, גריבכען), (נדה נב).

גם גאם, גמא (ב"מ סב.), אות השלישי מא"ב היונית.

גמיאה (טרינקען), (שבת עז).

גאמו (חולין קיא), האכילוהו, (שפייזען).

גמי (שבת עח.), פאפירשילף, טראסטינע, קארע.

גמגם מגמגם, (ברכות לא:), שטאממעלן.

גמד גמיד, גמדא, (חולין מג), גמדים, (קורץ, קורץ מאכען, איינשרומפפען).

גומדין (כלים כט), מין בגד מרובע אמה על אמה.

גמזיות (פסחים נה:), נצנים, (קנאספען).

גמזוז (מד' איכה), מין תאנה .

גמטריא (אבות ג), (פעלדמעססקונסט). בגימטריא, בערך ושיעור.

גמלא קאמעעל.

גמל לגומלין, (כתובות כד.), ווידערפערגעל־טען.

גמלא (מ"ק ו:), איין שמאלע בריקע.

גמלא (מ"ק יא:), צמד בקר.

גמלונין (שביעית ב), גמלניתא, (גראס).

גימון (שבת נד:), מוילקארב.

גימוניות (סוכה לו:), פאדען.

גמוסיות (וי"ר כג), גמיסקום, שטר כתובה ונשואים, (עהע קאנטראקט).

גמען (שלירפען, טרינקען), תר' יעלעו דם.

גמר גומרין, (קאָהלען). המוגמר, (רייכער־ווערק). ומתגמרין, (רייכערן), (שבת יח).

גמר נגמר, (ענדיגען). לגמרי, (דורכאויס). גמר, (ענדע).

גמר (גארפונקעל), תר' אקדח.

גמיר (געלעהרט). גמרא, (לעהרע). גמר, (לערנען).

גמיר גמר, (פאַללקאַממען), תר' לבושי מכלול.

גמש (יומא סז.), בייגען, שיטטעלן.

גן (גאַרטען). גנייתא, גן עדן, מקום משכן הנפשות. גינאה, (גערטנער), מוכר ירק.

גן יגני, וגני, (שלאָפען), (ב"ב כח).

גן מגנוניה, תר' מחופתו, חדר כלה, (ברויט געמאך). גננא, חופה.

גן בנין, (וועגען), ת"י בעבור.

גן מגונה, (ברכות מה:), (שענדליך). גנאי, גנות, (שאַנדע). יתגנו, (צונייגונג פערלי־רען).

גן גיני, גנייא, (ב"ר יח), פרויא.

גנוניות (ילמדנו עקב), פערזאמלונג.

גנובתיה (שבת עז:), שווייף, עק.

גונבא (מאטראצע), מין בגד, תר' בשמיכה.

גנברא (גיטין פו.), צבע אדום, (ציגאַבער).

גנבריא שטאַרקע.

גנגידיון (ירו' פסחים ב), מין ירק מר.

גנגילון (נזיר נא.), אבשטאַססער, ווידער־קראפט; קנאַטען.

גנוגנות (כלים מז), בעטלער זאַק.

גונדא (שבת קיט.), מין בגד, (דעלייע).

גונדא (ב"מ פו.), חיל, (העער).

גונדלית (גיטין פז:), משמאל לימין.

גנדר ויגנדרון, תר' ויגלו, מגנדר, (ראָללען, וועלצען). בגונדרי, אבנים שדרכם להתגולל, (ב"מ פ). גונדריתא, מעקה וגדר, (קדושין ע).

גנדרפום (חגיגה ג.), חולי של שטות.

גנז דגנזו, תר' אצרו, (זאממעלן). גניזה, (בעהאלטען).

גונח (כתובות ס.), גנוחי גנח, (הוסטען, שלוכצען), (ר"ה לג).

גנח (ב"מ צ), וגנחין, מסרסים, (פערשניט־טען), סירוס הביצים.

גננים (נדה כד:), (פלייש קלומפכען), גרגירי בשר קטנים כחרדל.

גנינים (ירו' פאה ז), (גראָבע מעהל).

גניני (סוטה מו:), (אבקונפט), יחוס ומשפחה.

גנן ובגנוני, אהל הדייגים, תר' ובצלצל דגים.

גניסא (געבורטס פייערטאג), תר' יום הולדת.

גניסתא גנוסיא, (פאמיליע), (פסיקתא, נחמו).

גניסתי (ירו' ברכות פ"ו), שפייזע.

גנוסטרא (נדה יז.), שאַב מעססער.

גנסרים (ילמדנו שלח), אנשי מעלה, (אדעל).

גס גסה, (דמאי ב), (גראָס, גראָב); גיסא, דבר גדול וגם יותר מהראוי. אכילה גסה, (פיעל).

גס (מ"ק כו:),דגיים, הגס, (געוואָהנט, עפ־טער). גס ביה, קרב אליו.

גס גסות, מגים, לגסי, (שטאָלץ), גאוה. הגים דעתו, (שטאָלץ זיין), (שבת סג).

גס וגוסה, (נדה סג:), גוסה, השמעת כובד הנשימה כגוסס, (רעכלען).

גס מגיסה, (מכשירין ה), מישען.

גיסא (גיטין נו.), זייטע.

גים וגיסו, (סנהד' כז:), (שוואגער). גיסה, (שוועגערין).

גסין (ש"ר ט), אוצר, (שעטצע).

גסיסין (שפיזען), תר' שלשה שבטים.

גוסס (אהלות א), גוססת, (אים שטערבען ליגען).

גיססיא (לענדען, פלאנקען), תר' כסלים.

גססין (זייטע), תר' על צד.

גסה יגסה, (מס' ד"א), קול שעושים בהגרון, (רילפסען).

גם דיגסון, למיגס, (וי"ר כח), (עססען). מגוס, (עססער).

גסטרא (חולין לב:), נחלק לשנים, (ברוכ־שטיק), פי' כד שבור.

גסטרא (וי"ר טו), אבטהיילונג.

גסטרא (שבת קכא.), (פעסטונג, לאגער), גם ע' מושל וממשלה, (הערדשאפט).

גסטרין (ב"מ כג:), צינן.

גוספנין כסאות, (שטוהלען), (תר' ישעי' י לב).

גועה שרייען, (חולין לח).

געגועים (שבת סז:), (זעהנזוכט, אנהענג־ליכקייט).

געגע ואגעגע, (זיך בעשעפטיגען), תר' ואשעה בחקיף.

געגע (מד' איכה), (וואססער־לייטונג). מגעגעין, (שוויממען).

געולי (חולין סד:), הפלה קודם זמן המוכשר, (פארט ווערפען). מגעילו, מוציא הבלוע ממנו, (אויסווערפען), (ע"ג עה.).

געש (וי"ר ג), הקול שעושים בהגרון, (רעכעלן).

גף מגפתה, (מכשירין ו), הגפת, (אנשטאָ־סען, שלאגען).

גף וגף, תר' ונעל הגפת, (פערשליסען).

מגופת, (שפונד). וגפיף, (אומארמען). גפופא, (ראנד). גפים, מסגרת ואזנים. הגפה, (פערצווינגונג).

גף גוף, (קערפער). שבגוף, (יבמות סב.), מקום מחצב הנשמות.

גפי (סנהד' לח.), ראנד.

גפין (פליגעל), (דניאל).

גפא (פסחים פז:), שם אליל.

גפא (נדרים פט:), שטאנגע.

גפט גפטית לגפטים, (מגילה יח.), לשון מצרי, (קאפטיש).

גפיון (ש"ר לא), וי"ג נפיון, (טייך).

גיפן (מגילה ט.), וי"ג גופן, (שריפט).

גפנן (ברכות מ:), (שלעכטע וויינבעערן), גפנא.

גפס (פסחים עה.), בגפסים, נתר לבן, (גיפס). שגפסן, חבר אותם בגפסים.

גפת (שבת מז:), פסולת של זיתים.

גץ נצין, (פונקען), תר' ובני רשף.

גוץ (קורץ). גוצא, קצרת קומה, (ב"מ נט).

גץ (מקוואות ט), אות הי"ד של כתב היוני.

גר גיורא, גיורת, בעל דת אחרת שנעשה ישראל.

גיר (מנחות פז.), מראה הלבן של היין שבשולי הכלי ממעל להשמרים.

גר (שבת קכב:), לגור, הנגרר, (צעררייבען, צערזעגען). מגירה, (זעגע).

גר דגייר, (עהע ברעכען), תר' נואף. גרי גירא, זנתה, (ע"ג י).

גר ואיגרי, (רייטצען), תר' וסכסכתי. מיגרר גריר, (רייצעט), (פסחים קז).

גירא גירי, (פפיילען), (תענית כא).

גירי (שבת קט:), לולבי גפנים, או זרע פשתן.

גורא אריה צעיר, (יומא סט), גוריתא, כלבה נקבה. גורייתא, (כתוב' סא).

גירא (קאלק), תר' שיד.

גר גררתיה, (סנהד' צו.), אבשעערען.

גררא (געקייטע), ת"י מעלה גרה.

גורר (ביצה כג:), (שלעפפען, ציהען). גררא, המשך.

גרב גרביה, (שבת קמח.), וגרבוהו, (פפענדען, פלינדערן), לקיחת משכון, (חגיגה ה).

גרב גרבי, נאד, (שלויך), (שבת יג).

גרבל (גיטין סט.), ונגרבל, (קנעטען).

גרביתא (נארד־ווינד), תר' רוח צפון.

גרבתן (בכורות מד:), גיד זכרותו ארוך הרבה.

גרג תגרג, (רייצען), תר' אל תתחר.

גורגי (ע"ג עה.), קארב.

גירגבסין (ירו' שבת פ"ז), גיפס.

גרגלידא (ברכות לט.), (רונדע ריבע), לפת עגול.

גרגרים (בעערע, קערנער), גרגיר; מגרגר, מלקט גרגירים, (מנחות פו).

גרגירא (שבת קט.), מין ירק.

גרגרניתא גרגרן, (פסחים פו.), (פרעססער, זויפער). גרגרה, (זויפען).

גרגרת (גורגעל פון האלז), (חולין לב).

גרוגרת (שבת קכג:), דירדע פייגען.

גרגשתא גרגושתא, מין טיט נקי, (טהאן, ערדע), (שבת קיג).

גרגותא (ב"ב צא:), ברוננען.

גרגותני (ע"ג נו:), איין געפלאכטענער קארב אוים וויידען.

גרגותני (ווילדעם פלייש), בשר מת, (ב"ק פ"ה).

גרד לגרוד, (שבת פא.), גירדא, גרדו, (שאבען, קראטצען), (ר"ה כז).

גרד בגרודא, (עירובין ק:), הגריד, (טראקען, הארט), (פסחים נה).

גורדייתא (עירובין יט:), עיקר ושורש.

גרדי (וועבער), ת"י אורג. גירדנא, (ע"ג כז).

גרידא (ע"ג לז.), אלליין.

גרדיון (וי"ר ז), מין מטבע.

גרדום (שבת לב.), מדרגה ומקום המשפט, (שטופע).

גרדום אלליין, (רות רבה א).

גרדום גרדומיו, (פרה יא), דאגרדם אגרדומי, (קראטצען, שאבען, דאס אבגעניצטע), גרדום, נקרא הנשאר.

גרדומי (ב"ר לג), פאלמצווייגע.

גרה והגרה, (יומא כח:), האלז־שטיק.

גריוא (ב"מ טז.), גריוי, שם מדה.

גרזמיתא (וי"ר ט), גריזמי, (איין ארט פיש בריה), מין מאכל דגים או ציר. גרזומי.

גורזקי (שבת קל:), קעפיך, שטייג.

גרוטאות גרוטי, (כלים יא), (צערבראכענע מעטאלען), שברי כלים.

גרמא (ביין, געביין), (ברכ' ה). לגרמיה, לעצמו, (ברכ' מח).

גרם גרמית, תר' סבותי. דגרמי, גורם, (פעראורזאכען). זמן גרמא, מצוה התולה בזמן.

גרם הגרמה, (חולין ט.), שחיטה למעלה מן המקום הראוי, (איבערשרייטען).

גרם גרומיו, (ב"ב פח:), הכרעה, (איבערגעוויכט).

גרמיד (עללע), אמה, תר' גומד.

גרמטיון (ש"ר טו), פערשרייבונג.

גרמיני (ב"ב פט:), שוקלי חתיכות ברזל גדולות.

גרמני (נגעים ב), דייטשער, איין וויסער.

גרמיסים

גרמיסים (ילמדנו תשא), מין מטבע.

גרני (ע"ג עה.), קארב.

גורן (סנהד' לו:), קרייז, צירקעלרונד.

גרם דמגרסיתו, (ב"ב כב.), (צערמאלמען). וי"ג מגרמיתו, ללקט עצמות. גריסין, (גרויפען). גריסין של פול, (צערשטאָסע־נע באָהנען). גרוסות, (כלים פי"ב), מוכרי גריסין.

גרם (ב"ב כא.), דגרים, (לערנען). גרסינן, גירסא, (דאס לערנען, לעזען).

גרסנא (יבמות קיז.), קבוצת הממון והרכוש.

גרע גרעון, שמגרע, (אבנעהמען, וועניגער מאכען). גרוע, (שלעכט).

גרע (קדושין פב.), (בארבירער). גריע, (געשארען), (מד' איכה).

גרעין (שביעית ז), והגרעינים, (קערן דער פריכטע). משיגריעו, שיגדלו בהם גרעינים.

גרף מגרפוייתיה, (שויפעל צום אויס־קעהרען), תר' ויעיו. הגרופין, (אויסגע־שאררט), (פסחים מב).

גרף (שבת קכא:), כלי לנקבים גדולים.

גרפית (כלים יב), גרופית, ענף של זיתים, (ב"ק פא).

גריצתא גריצן, (קוכען), (עדיות ג).

גורקי (פסחים כה:), אונרייפע טרויבען.

גרקרדון (ירו' שבת פ"ז), גיפס.

גרש גרושין, (שיידען איין פרויא).

גוריתא (חולין קט:), מין עוף טמא.

גרתיקון (שבת נ.), מין אדמה לבנה, (קריידע).

גוש (טהרות ה), שטיק, קלומפען, שאָללע.

גש דגיש, (יבמות קיז:), גענעהנען, עררייכען.

גש יגיש, (פערלעטצען), ת"י ויגח.

גשש גוששת, (חלה פ"ב), ומתגוששין, ואגשש, לגשגש, גשושאי, נגיעה משמוש וחפוש, (טאפפען, זוכען, רינגען, רויבער). גשוש, עץ ארוך שמגשש בו. (שבת קכה).

גשיש (מקוואות ג), גשישין, (ברעטכען, שינדעלן).

גשם בגשמהון, (קערפער), (דניאל).

גשמא (עירובין קא.), אנגעלמוטטער, טהיר, טויער.

גשף אגשפא, (מנחות צ:), פערענדערט.

גושפנקא (זיגעלרינג), (גיטין נז).

גושפקי (גיטין ע:), מין בגד עב.

גושקרא (גיטין נו.), קמח גרוע.

גושקרי (שבת כ:), מין משי גרוע.

גשרין (ברעטטער, טאפעלן), תר' לוחותים.

גשר אגישרא, (ברכות נט:), גשרי, (בריקע).

גישתא (חולין קכב:), משמוש היד, (טאפ־פען).

גשתא (ע"ג עב:), קנה חלול כפוף שמוציאין בו יין מן החבית.

גת (וויינקעלטער). מגיתה, חפירה עשויה כתבנית גת, (פרה ד).

גת הגתיות, (ב"ר עא), אורגות, (וועבען).

גת בגיתי, (ב"ק קיד.), מין יסורים, (אדערן ציהען).

גת גיתי, (פיעה), תר' מקנה.

גותמין משענת, (שטעקקען), (ירוש' ביצה א).

ד

דא (דיעזע), תר׳ זאת.
דואר (ש״ר טו), (שילד־קרעטע), מין צב.
דאת תדאת, (שפראָססען), תר׳ תדשא.
דב ידוב דוב, תר׳ יזוב זוב, מידב דייב, דובאות, (ריננען, פליססען), (וי״ר א).
דבב עיין ״בעל דבבא״.
דבובא (פליגע), תר׳ זבוב.
דבדבניות (ע״ג לט:), מין ענבים; (קיר־שען).
דבח (שלאַכטען), תר׳ וזבחת. דבחא, זבח, קרבן (אָפּפער), וגם חג הפסח. מדבחא, מזבח (אלטאר).
דבלה (נזיר ט.), געטראָקנעטע פייגען.
דובלי (ברכות כו:), מין תאנה.
דבלל מדובללת, (סוכה כב.), מכוסה דק דק, (שיטער געדעקט).
דבק דבקי, (שבת לב.), אדבקיה, (אנקלע־בען, עררייכען). דבקא, (ליים, קלייא), (חולין נב).
דבק מדבקי, (שולטער, אכסעל), תר׳ אצילות ידיך.
דבר מדברנא, (כתוב׳ יז), אדבריה, מנהיג והנהגה, (פיהרען), (ביצה כא).
דברתא דבר, (בייטע, רויב; נעהמען), תר׳ ומקצה אחיו ״לקח״.
דבר מדברנותא, (לייטונג, ליינקונג), תר׳ תחבולות.
דברא (שבת לה:), פעלד.
דבר (יבמות ה:), לפני הדבור, קודם נתינת התורה.
דבורניות האָניג שייבע, (ע״ג לט).
דביר מקום קדשי הקדשים.
דבש (האָניג). והדביש, (ב״מ לח.), נשחת ונפסד. מדביש; דובשנין, (האָניגקוכען).
דובשקי (שבת כא.), זומפף.
דביתהו הויז ווירטהין, פרויא.
דגוגין (פישער קאהן), תר׳ כלי גומא.
דגל נדגול, תר׳ ימעל. דגלא, תר׳ עד שקר. המדגילים, מכחש ומרמה, (בעטריגען, פאלש), (שבת סג).
דגלא (ביצה ל.), מוט, (שטאַנגע).
דגלים (מדרש קהלת), הינקענד.
דוגמא (שבת צ:), (בייאשפיל, פּראָבע־שטיק, איהר גלייכען). דוגמתו, דוגמטורין, (ב״ר י״א).
דוגמא (ילמדנו קדושים), נפצע בגוף, (פער־לעצען).
דגן אידגן, (ברכות לה:), נעשה דגן.
דגון (ב״ב קסד:), שתי זוויות.
דגר אדגרו, (איינשרומפּפען, איינגעקאָר־צעט זיין), תר׳ חמרמרו.
דגורא (שטיין־הויפען), תר׳ גל.
דגר (חולין נא), העראב שפּריננען.
דוגית (פישערקאהן), תר׳ בסירות דוגה.
דד מדדה, (שבת קכח:), במדדין, (לאנגזאם געהען, פיהרען).
דד (יומא לז.), כעין דד אשה, שממנו יזל מים.
דוד דודא, (קעססעל).
דידי דידיה דילי דילך, הוא כמו שלי שלו שלך.
דודבא (ברכות מד:), פליגע.
דדכאות (יומא סח:), סימנים, (צייכען).
דדנין (ירו׳ ר״ה פ״ד), (קיענהאָלץ), מין עץ בעל זפת רב.

דיהא (נדה כ), וי"ג דיהה, (דונקעל).

דהב דהבא, (גאלד), תר' זהב.

דהן תדהן, דהינא ואידהן, (שבועות מז:), (פעטט, פעטט זיין).

דו (קדושין מא.), צווייא.

דו (ירו' פאה ז), דען ער.

דוי (שבת לה.), זעהען.

דוינא דויה, יגון, (קוממער), (סנה' ק).

דוה מדוה, (נדה מא:), (פלוס, בלוט גאנג).

דול מדול, דוולא, (שעפפקרוג). מדויל, (שעפפען), (ב"ב יב).

דויל מדויל, (פסחים כח), (דינסט), מפועל כפיו.

דוקא (קדושין ה:), גענויא, מיט בעאבאכ־טונג.

דוור דמדוור, (לויפען), (ר"ה ט), דוור, או דואר, (לויפער, קוריער), (תנחומא עקב). דואר, מין חיה, (ש"ר טו).

דווֹשיה (ברכות טז.), הרגל ומנהג, (גע־וואהנט).

דוושא טרעטען, (ב"ב כב).

דח ומדיח, (ביצה יד:), (אבוואשען). הדחה.

דח דחוי, (קדושין ז:), דוחין, (פערשטאס־סען).

דחד מדחדא תדחדון, (בעשענקען), ת"י העניק תעניק.

דחון כלי זמר, או ענין אכילה, (דניאל).

דחך ידחך, (שפאטטען), תר' ילעג.

דחיל בדחלולי, (פירכטען, שרעקקען), (ב"ב כז).

דוחן (הירזע), מין תבואה.

דחס למדחסיה, (יבמות מב.), דחוס, דחוסה, דחיקה ורבוי, (דריקקען, פיעל), (וי"ר ל).

דוחקא בדוחקא, מין מוט, (שטאנגע), (ביצה ל.).

דחק דריקקען.

דיטגמא (וי"ר א). בעפעהל.

די (דאס, וועלכע), (דניאל), תר' אשר.

די דיין, (נדה ב.), גענוג.

דיאו (מד' שה"ש), בעגעהרען, ווינשען.

דיאו (ירו' ע"ג א), טאג.

דיאטם אבטהיילונג, (מד' איכה).

דיאתימון (ירו' ב"ב ח), (טעסטאמענט), צוואה.

דיבא (וואלף), תר' וגר זאב.

דיותא (גיטין יט). טינט.

דיו (ב"מ כד:). מין עוף טורף.

דיוזגי (סוטה יג:), דאפפעלט, צווייא.

דיוטרין (ב"ר סב), דיא צווייטע שטעללע.

דיומד (סוכה ז:), צווייא־זייליג.

דיוסטרא חד משני צדדין; דיוסטר, שם כלי, (כלים כ).

דיוסקי (ברכות יח.), דאפפעלטזאק.

דיופי (עירובין קד:), שם כלי, (צווייא־עפ־נונג, העבער).

דיפוטא (וי"ר ל), איין געשטיקקטע דעקקע.

דיופלי (תענית יח.), צווייא־קאנזולען.

דיופלוסטין (סוכה נא.), דאפפעלט־גאלערי.

דיופרא (עירובין יח:). נושא פרי ב' פעמים בשנה.

דיו פרצוף (עירובין יח.), שני פנים. דיו פרצופין, (וי"ר א), שני אופנים.

דיוקנא דיוקנו, (בילד, געשטאלט), (סוכה לו).

דיותקיה (ב"מ נט:), משפחתו ויוצאי חלציו, (פאמיליע).

דיוטא (שבת צו.), דיוטות, (צימּמער).

דייטרוטין

דייטרוטין (ב"ר כה), איין טרינק געשירר.
דיילא (יומא יח.), משרת ושמש. (דינער).
דיומן (ילמדנו בלק). בעשטענדינקייט.
דימורין (ירו' שביעית פ"ז), מיץ ענבים, (זאפט).
דיין ואידיין, מדיינין, (שטרייטען), (ב"ר ג)
דייסא (ביצה טז), תבשיל עב.
דייציפי (חולין סב.), מין תורים.
דאיקטוסא (וי"ר ה), פארצייגער, וועג־ווייזער.
דייקלירא (ירו' ברכות פ"ד), שלשלת וענק.
דייר דיירתא, (פרעמדער גלויבענס איבער טרעטענער). (גיטין נד).
דיית דמדייתא, (פסחים לב:), דורכשלא־גען, דורכדרינגען.
דייתקי (ב"מ יח.), שטר צוואה, (טעסטא־מענט).
דין (דיזער), תר' זה, וכן "דנא", "דנן"; אידין, הידי, (וועלכער), תר' איזה. כדין, (זא), תר' כה. בדין, (היר), תר' פה.
דך נדוכין, (ביצה יד.), (שטאססען). דכדך, (נידערשלאגען), תר' דכא.
דכי (ריין). תר' טהור.
דך מדוכתיה, אדוכתא, (שטעללע, ארט), (ב"מ צג). דוך.
דך דוך דוכנין, (במ"ר ז), פירסט.
דך דיכין, דכן, (דיזער), (דניאל).
דכמוהי (זיין גלייכען), תר' אין "כמוהו".
דכן בדוכנם, (מגילה ג.), ביהנע. גאלערי.
דכוון דוכום. (שאפשטאלל); מקום המוכן לאיזה דבר, (ב"ר ה).
דוכם (סנהד' לט.), פירסט.
דוכסמני (פסיק' פ"ד), מקוה מים.
דוכסן (ילמדנו חיי), כפול, (דאפפעלט).
דוכסן (ירו' ב"מ ב), עהרע.

דוכסוסטוס (שבת עט:), געשאבען אויף ביידע זייטען.
דוכסוסיא (מגילה כז.), איין רייטער.
דכר (מעננליך), תר' זכר.
דכר ודכר. (גערענקען, עראינערן), תר' ויזכור.—מדכרי.
דכרא תר' איל. (ווידדער, באראן).
דכורו מין כשוף, תר' ידעוני.
דכרין (נזיר לד:), ענבים שהתליעו, (וויר־מיג).
דל בדלית, (פאה ד), הגפן המודלה. המדלה, במודלית, הרמה ונשיאה; דדלי ידלוניה, דלויי, (אויפהעבען, טראגען).
דל דלית, דלינא. (ב"ק צב:), (שעפפען). דלי, (איימער).
דל (ר"ה ז.), עזוב והסר, (פערלאססען).
דל המדולדלין. (חולין קכט:), המדולדלת, (העראבהענגען, היין אונד הער שוואנקען).
דל (ארעם). דלדלה, (פעראראמען). דלות, (ארמוטה).
דליל (ב"ק יז.), דוללא, חוט, (פאדען).
דלוב מין עץ פרי. תר' ערמון.
דולבי (ברכות מ:), מין תאנים.
דילהן (דייטליך, קלאר), תר' מכרה כיום.
דלהון (זייערע), שלהם.
דלוחא (פורכט, שרעקקען), תר' פחד.
דלטורא תר' חנף, (שמייכלער).
דלטוריא (ב"ר יט), רכילות, (פערליימדונג, אנקלאגע).
דלכון (סוכה מד.), שלכם, (אייער).
דלכן (ירו' שבת פי"ז), (ווען ניכט זא), פי' "דאם לא כן".
דלמא (פיללייכט), תר' פן.
דלמא בירושלמי, כמו "מעשה" בבבלי, (איין געשיכטע).

דלמה בירושלמי, פי' דברים בעלמא, כמו דא למה.

דלמטקיון (כלאים ט), מין בגד צמר.

דלניא (ירו' ב"מ ב), מין תכשיט.

דלום (פסחים נז.), בעטרוג, ליסט.

דלעת (כלאים א), מעלאנע, קירבים.

דלף דולפני, (כתובות ס), דולפנות, עינים דולפות דמעות תמיד, (טרייפלען). דילפא, (וואסער־רינגע).

דלפנין (בכורות ח.), וואלפיש.

דולפקי (כלים כה), טיש מיט דרייא פיס־סען.

דולפקי (ירו' דמאי ו), מין כלי עץ.

דלק ידלקו, (ערלה ג), (ברעננען). ובהשאלה לשמתא, (נדה לו).

דלריא (גיטין ע.), לייבעס־שמערץ.

דם דומי, (מ"ק יח:), מידם דיים, דומת, רנון וחשד, (פערדאכט).

דמים (געלד), תר' אקנה מאותך.

דמאין מין אליל, תר' ותרפים.

דמאי (דמאי א), תבואה נלקחת מאיש ומסופק אם נתן מעשר, (צווייפעלהאפט).

דמדומי (ברכות כט:), אויפהערן צו שיי־נען, רעטהליך.

דמדמניות (ירו' ביצה ג), ראזינען.

דומה (ברכות יח:), שר של נפשות המתים.

דמי בדדמי, (יבמות קיד:), (שיינען, דוכ־טען), "שנדמה" להם שהדבר כן.

דמך ותדמוך, (שלאפען), תר' תשכב. דמיך, (שטערבען), (ב"ר עב).

דמינו (ב"ר ח), (הערר), נוסח שאילת שלום למלך, דומין, דומיני.

דמונקי (סנהד' עד:), מין כלי אפייה.

דמוס (שבת קב:), בויאוועריק, ציגעלשיכ־טע, ציילע.

דמוס (ע"ג טז:), מין שבועה, (דיא געטטין דער גערעכטיגקייט).

דימוסיאות (ע"ג טז:), בנינים ומרחצאות לצורך העיר. דמוסיא, דמוסין, (שטאאטס־געשעפטע). דימוס, (געפענגנים).

דמוס (קדושין סג), עיין דרמלוס.

דימוס (ב"ר ו), פאלק, פעבל; עפענטליך.

דמוס (וי"ר כט), לאז, פרייאלאססען.

דמוסנאי (סנהד' צא.), שרי המס הגובים.

דמע המדומע, (שבת קמא:), (פערמיש־טעס), תרומה שנתערבה בחולין. המדמע, (פערמישען). דמוע, (ירו' כלאים פ"ה), מין עשב.

דמר למתדמרו, (זיך וואונדערן), תר' לא יבוזו לגנב.

דן דונו דייני, (פסחים ד:), (ריכטען), דיינים, (ריכטער). דין, דינא, (רעכט).

דנא אדנא, (ע"ג ס.), וויינפאס.

דנא (דיזעס), תר' זאת.

דנבא תר' זנב, (שווייף).

דנדנא (שביעית ז), מין צמח, (פפעפער־מינצע).

דנח ודנח, תר' ויזרח, (שיינען).

דונטיבא (ב"ר י), מתנות לאנשי החיל.

דנמוס (מד' שה"ש), קראפט, פעהיגקייט.

דנסטים (ירו' שבת ו), מלוה, (וואוכערער).

דנק אידנק, תר' האנק, וידנקון, (זייפצען, עכצען), תר' ונקוטו.

דנקא (ב"מ קט:), מין מטבע. ורש"י פי' שתות.

דינרי דינרין, (ב"ב קסו.), שם מטבע.

דסטורין (קדושין ס:), שקיבל השדה בקבלנות, (גערטנער אנטהייל).

דסקא (קדושין ע:), כתב הזמנה, (אנארד־נונג).

דסקוסים (ב"ר י), (טעללער, שיסעל), וכל דבר עגול שטחי, (ש"ר טו).

דיסקפלינא (ילמדנו ויקרא), למוד והנהגה, (איינריכטונג).

דסקריא (ב"ר עח), שיסעל.

דסקרתא (מגילה טז), אבטהיילונג, שטאדטהייל.

דסתודר (שבת מח.), (איין טוך), מטפחת.

דסתנא (ברכות מב.), (טהייל, פארציאן), וי"ג רסתנא.

דסתקא (דאס העפט, גריף, שטיל), בית יד, תר' הנצב.

דעדק וידעדקנני, (צערמאלען, צערשטאמ־סען), תר' ויפרפרני.

דעדק דעדקין, (דין, קליין, וועניג), (סנהד' יא).

דעץ ודעץ, (שטעללען, איינשטעקקען), תר' ויצג.

דף דפא, (ברעט), תר' קרש. ודפי ספר, לוח ודף, (מנחות ל).

דפלימטר (ילמדנו ויחי), ארגז קטן וכפול.

דיפלא (ירו' ע"ג א), (דאפפעלט). בדפלון, בעוה"ז ובעוה"ב, (ב"ר נט).

דופן (עירובין ה), (וואנד, זייטע), דפנות.

דפן דפונה, (כלים ב), פערבארגען.

דפנוהו (ב"מ קו:), בלוטיג שלאגען.

דפנא (פסחים נו.), מין אילן.

דפני (וי"ר יט), מגרש העיר, (פלאטץ).

דפוס (פסחים לז.), (פארם). הדפיס, (דרוקקען). מדפיס, (דרוקקער). בית דפוס, (בוכדרוקקערייא). הדפסה, נדפס.

דופק (נזיר פ"ו), הנסרים שמצד המת.

דפקא (ב"מ כג:), האלז־שטיק.

דפק (פולס, שלאגאדער).

דיפורין (ב"ר יח), שתי נדוניות, (צווייא הייראטס־גאבען).

דפתרא (מגילה יז.), פעלל, פארגאמענט.

דץ (חולין צג:), (איינשטעקקען). דיצא, (שטעכען), (ע"ג כח).

דיצת (כלים כד), איין ארט פאנצער.

דץ דיצו דיץ, (זיך פרייען), תר' שישו אתה משוש.

דיצא מין חיה, תר' תאו "וזמר".

דק בדקה, (דמאי ב), מדה קטנה. הדקין, (דינע געדערמע). דדייק, נחבט הדק. דקה, (קליין).

דק דוק, (שבת קנד.), ומדקה, (צערקויען).

דקיתא (מאגען), ת"י והקבה.

דק דוקא, (ברכות נו), באלקען.

דק ואודיק, ידיקון, (הינשויען, זעהען, בע־אבאכטען), תר' ישגיחו. דיקא, דייק.

דוקין (פסחים עג.), קרום דק, (איין הויט איבער דיא אויגען).

דקדק ידקדקון, (אנדריקקען), תר' רתקו, המדקדק, (שבת עה:), מדחיק את חוט הערב.

דקדוקי (סוכה כח.), (בעאבאכטונג). מדקדק, (גענויא בעאבאכטען).

דקדקרי (ירו' מ"ק ב), (דין).

דיקא (ברכות נו:), צעהן.

דקה (עירובין ס.), פתח קטן.

דקיון (ב"ר ט), רעכט, גערעכטיגקייט.

דקולא (פסחים קיב:), (קארב). דקולאי, עושי הסלים.

דקילן (געשטאססענע גערשטען, גרויפען), תר' הריפות.

דקל דקלא, (דאטטעלבוים), תר' תמר. דקל נערה, פי' דקל בחור, (יונג).

דקלא (פסחים מ.), רתיחה, (זוד).

דקליקום (וי"ר כט), פערטהיידיגער, אד־וואקאט.

דיקומנא (ב"ר צ"ד), עלצטער איבער צעהן מאן.

דקן (בארט), תר' זקן. לדיקנא, לאיש זקן, (ב"מ לט).

דוקינר (ירו' ע"ג א), שר מאתים.

דקר דקרים, (שבת קט), שדוקרים, (שבת קט.), בדקר, הדוקרנים, (שטעכען, שפיז, דורכבאהרער).

דקוריא (חולין ד.), (אבטהייל׳ונג). דקוריון, (הויפטמאן), (ספרי האזינו).

דקורי (ב"מ פד.), קארב.

דקרטים (ב"ר יט), זקוף על שתי רגליו, (גערארע שטעהען).

דוקרנין (ב"ר כ), (שטראהלען), זיקי אור ושמש.

דוקרין (וי"ר יב), הדוקרנין, עץ מפוצל בראשו לשנים, (גאבעל).

דר דירא, מקום מוקף בגדר, תר' נוה צאן. המדייר, (שביעית ג), פעלד מיסטיגען.

דר תדורו, (וואהנען). דיורין, מדורי, (וואהנונגען).

דר דדר, (חולין קה:), דרית, דרי, (טראגען).

דר דורי נסע, (מד' תהלים כו), (הויט), עור, פי' אף עור שיניו ניטל לחזקיהו.

דר דדרן, במדריא, (שויפעלן, וואורפשוי־פעל), תר' ואזרם במזרה. דרי, גורן, (מ"ק י).

דר דרי, (מגילה יב.), דוראות, דור, שורות, (ציילען, קרייז, אומקרייזע).

דר דייר, (קדושין פא.), (אבצוינען), עשה מחיצה.

דר דדריה, (קדושין לו:), בן גילו, (זיין צייט אלטער).

דר הדירה, (פרה ט), תולע קטן, (וואורם).

דר דיר, (קראנץ, לייסטע, אומקרייז), תר' "זר" זהב.

דרבן (כלים ט), אכסען־שטאכעל.

דורבני דרבונאי, (בכורות ח:), שומרי ראש המושלים, (לייבוואכע).

דרגא (שבת עז:), (לייטער). דרגא, (יבמות סג), (שטופע, טרעפפע).

דרגין (ילמדנו עקב), נושא הדגל לפני החיל.

דרגש (בעטט), תר' ערש.

דורדיא (תענית כב), דורדייהא, שמרים, (הייווין).

דרדוגי (כתובות יז), גיסען.

דרדסין (ירו' כלאים ט), מין מנעל, (שוך).

דרדקא (ב"מ סו.), (קליין, יונג), ילד קטן. מקרי דרדקי, מורה ילדים.

דרדרין (שביעית ז), דארנען, קראפעווע.

דרדורין (ע"ג לב.), מין כלי עור. דרדור, (פאס, טון).

דרדר מהרדרים, (מד' שה"ש), זיך וועלצען.

דוריה (ב"ר נג), דוראטא, (געשענק).

דורית (ב"ר פ"ה), תמרים קשים, (הארט). דורייה, קיום וחזוק, (ב"ר נג).

דרך דרך ארץ, מנהג העולם, ויש כנוי לתשמיש, (גוטע זיטטע, אנשטאנד, וועלט־ליבע געשעפטע).

דרך (רוהען, ווארטען), מדרך, (ירוש' מע"ש פ"ד), דרכת, (וי"ר כז). אדרכיה, (כתובות ס), (עררייכען).

דרך הדרוכות, (תרומה ג), טרעטען.

דרכונות (שקלים ב), שם מטבע.

דרכון (ירו' כלאים א), מין צמח.

דרכון מין נחש, עיין "דרקונא".

דרלמוסיא (ב"ר לב), דורמסיות, דבר, (פעסט), (ילמדנו, בא).

דרם ידרים, (ב"ב כה), זיך נאך זידען וויכ־טען.

דרמלום (ב"ר מח), דורמס, (פרייער־פלאטץ).

דרמסקין (ברכות לט.), מין ירק.

דורון (געשענק), מתנה, תר' אשכר.

דרנא (שבת עה.), דרנין, תולעים, (ווירמע), (חולין סז).

דרינון (ירו' שבת ב), צמר של מין ארז.

דרס דריסת, (נדרים לב:), (טרעטען). דרסה, (חולין ע), דורס בהסכין ואינו מושכו; מדרס, (נדה מט), בדריכה על הדבר.

דרעא תר' זרוע, (ארם).

דרופתקי (סנהד' צט:), שיידע, פוטעראל.

דרצין (שבת סה.), צימטעט, צימרונג.

דרק (ווערפען), תר' זרק.

דרקונא (ברכות סב.), שלאנגע.

דורקטי (כתובות י:), יבש בטבעו, (הערט־ליך).

דררא שאדען, פערלוסט; גרונד, הויפט זא־כע, (ב"ב לה).

דרריא (וי"ר יד), שלשול, (דורכפאלל).

דרור (ביצה כד.), מין צפור כעין יונה.

דרש בית מדרשא, (קלערונגסהויזע). דרש, (ערקלערונג).

דורשני (שבת סה.), מחלת רקבון עור השניים.

דרתא תר' חצר, (פאחהאף). לדרתיה, (יומא עב).

דרתא תר' מרחשת, עיין רדתא.

דש ואדיש, (סנהד' ז.), שווייגען, שטילל זיין.

דש (גיטין נו:), דדש דש, (געוואהנט), מורגל בדבר.

דש הדש, (שבת עג.), (דרעשען). דייש, ותדושנה, (טרעטען). הדשושות, חטים נדרסים.

דש מדיש, (פעראכטען), תר' פורע מוסר.

דש ומדשדש, (אויסברעכען; טאנצען), תר' כהתעות שכור בקיאו.

דשא (טהיר), תר' הדלת.

דשן מדשן, (יומא כה.), פאן אשע רייני־גען.

דישנא (סנהד' צד:), געשענק.

דושרא (פסחים לה.), מין דגן.

דישתנא (ע"ג יח), נדה, (בעזונדער פון מאנן, ווייבערצייט).

דות (ב"ב סד.), (געמויערטע גרוב), בור הרצוף בתוכו בבנין עצים או אבנים.

דתאה (גראז), תר' דשא.

דתבריא (רעכטס געלעהרטע), (דניאל).

ה

הא (זיהע), תר' הנה.

הא האי, (דיזער).

האידנא (ביצה ד.), יעצט.

האיך וויא זא?

הואיל (ביצה כא.), וייל.

האן וואו?, תר' איה.

הבאי (חולין צ:), גוזמא, (איבערטריבען).

הובאי (דארנען), תר' לשמיר ולשית.

הבהב מהבהב, הבהבה, (שבת כח), (גע־רעסטעט, געסמיילעט), מעט שרוף.

הבהב מהבהב, (ברכות לד.), רוצה ואינו רוצה, (האלב־וואללענד, קאפף שיטטעלן).

הבל

הבל (שבת יז:), שיהבילו, שיעלו הבל, להבלו, דהבלא, (דאמפף, דונסט, היטץ). הבל, (הויך).

הבל (פסחים כ:), (געשווינד). וי"ג חבל, ביחד. ובב"ק (קטז.) גרסינן הכל.

הובלילא (שבת לו.), מאגען־מונד, שפייזע רעהר.

הובלתי (ילקוט יחזקאל סי' לא), ע' דמיון, (פערגלייכען).

הבקר (פאה א), פרייא, ערלויבט.

הברה (ר"ה כז:), ווידערהאלל, ווידערקלאנג; זילבע.

הבירא הברא, (פינסטערנים), (תמיד לב).

הג ההוגה, (סנהד' צ.), (אויסשפרעכען). ההגיון, (דענקען). נהגין, (לעזען).

הג היגי, תר' חרול, (דארנען). הגתא, מין אילן, (שבת קי).

הגמון להגמונא, (ע"ג יא.), פקיד ושר. הגמוניא, מדינה אשר תחת יד הגמון.

הוגני (יונגע קאמעלע), תר' בכרי מדין. אגינו, (ב"ר נו), א' במקום ה'.

הגונין (ב"ר סה), (אנשטענדיג, עדעל, ווירדיג, פאססענד), הוגנת, כהוגן, מהוגנים, הגון.

הוגנין (ב"ר יב), (אנקער), מין כלי ברזל לעצור מרוצת הספינה.

הוגנסין (ב"ר סה), מיוחסים ונכבדים.

הגם הגם הגם, (נדה ב), פי' מעט מעט, בנחת.

הדא בהדי, (נעבען, בייא, מיט, אלס), וכן להדי, אהדדי, בהדי, רדדי, (צוזאמען).

הודאה (געשטענדניס), תר' ותן לו "תודה". הודאת בע"ד.

הדברי (שטאטס־פיהרער), (דניאל).

הדיא בהדיא, (אויסדריקקליך, דייטליך, בעזאנדערס, עפענטליך). להדיא, (זיכטבאר, עפענטליך, גערארדע). בהדיא, (שבת פ"ב), פי' במהרה ובחוזק, (אויף איינמאל).

הדיוט תר' נקלה, (אונגעלעהרטער, געמיינער).

הדיוכין (ב"ר י), צופרידענהייט, וואהלגעפאללען.

הדמין (שטיקקער), (דניאל). הדמיה, (גלידער). והדמיה, הדומי נהדמיה, (צעררייסען, צערשטיקקען), (עירובין ל).

הדוסטא (ירו' שבת ו), מין מנעל.

הדם מהדם, (ירו' פאה א), שפרינגען, טאנצען.

הדק דמהדק, (שבת סה.), הידוק, (אנדריקקען, פערשטאפפען).

הדר הדור, (ב"ק ט:), המהדרין, (בעשענען, בעששענער).

הדר (צוריק קעהרען). מהדר, (נאכזוכען). אהדר, (צוריק פיהרען). הדר, (נאכהער). מההורא, (ווידערהאלונג).

הדר הדורות, (חולין נט:), (קרייז, רונד). ממהדורי, מסבבין בעיירות. והדרי, המעים הדקין, (געקרעזע), (חולין קיג).

הדור (סוכה לה), וואססער.

הדראה (שבת קיז:), פת שעורים, (אויס גערסטע).

הדרייני (ע"ג כט:), יין שהוא מעורב במים.

הדרסין (קדושין יב.), מין מטבע.

הדרוקן (עירובין מא:), מין חולי, (וואססער־זיכטיג).

הה (שבת צ.), תולעת, (איין ווארם).

ההן יענער, יענע, (בירושלמי).

הוא הוה, יהוא, (זיין). בהוה, (דאס געוועהנליכע).

הויא (סוכה כח.), והוי, (פראגען).

הויה (קדושין ה.), זיין.

הווכריא (ב"ר מט), רייכטהום.

הוונא (פערשטאנד), תר' תבונה.

הזמי (דארנען), (סוכה יג).

הטבי דהוטבי, (נדרים מט:), כמו "דהוא טב", בגד טוב.

הטלים (ב"ר כ), אהנע פרויא.

הטלם בית מלון, (ב"ר לז).

הטני בדהיטני, (יומא עח:), מין מנעלים.

הטריות (נדרים מט.), תבשיל עשוי מקמח.

הי (וועלכעס). היכא, היכן, (וואו). להיכן, (וואהין). עד היכן, (וויא וויט).

הייא (שבת קיט.), גיך, געשווינד.

הייא,(ירו' ע"ג ג), (דיעס איזט). אהייא, (צו וועלכעם?).

הידא הידו, (וועלכע), (ירו' דמאי א).

היידי (ב"ר פד), פי' הנה הוא, (זיהע).

הידין (דאנן, דאמאלס), תר' "אז" יקראונני.

הידין (וועלכע), תר' איזה.

היינו דהיינו, (עס איזט). היינו, פי' הוא הוא.

היך (זא וויא). גם בל' שאלה, (וויא?) היאך, היכי, (וויא).

היכלא (קדושין עא.), ענין שבועה, (בייא דעם טעמפעל).

היכדין (וויא זא? זא), תר' איך, ותר' ככה.

היכמא (זא וויא), תר' כאשר.

היכנא (דיזעס), תר' על כן.

הכנה (צובערייטען), (ביצה ב).

הך ואיהך, (איך ווערדע געהען), תר' ואלכה. למהך, (צו געהען), תר' ללכת.

הך דיזער, דיזע, דיזעס.

הכא (היער), תר' מי לך פה.

הכי (זא), תר' כן. הכי השתא, ישתמשו בו לדחות דמיון דבר לדבר.

הכר (מנחות לג.), לאך.

הל יהלו, (ערמידען, מאטט זיין), תר' לא ייגעו.

הל להל, (ירוש' שבת פ"א), פישפאנג.

הלבשושי (געשווירע), תר' חבורותי.

הלה (ב"מ לה:), ער; איין אנדערער, דיזער, יענער.

הלואי (וועןדאך), תר' לו, (תהלים פא יד).

הלטתא מין שרץ, תר' הלטאה.

הליוני (פסחים קיב:), (אויס געשרייא, הארייא), קול צעקת הספנים להעיר זא"ז.

הילך (ב"מ ד.), (נעהמע דיר, היער האסט דיא). הילך, (הער). הילך, (הין). הילך והילך, לכאן ולכאן.

הלך מין מס, (צינז), (עזרא).

הלכא (היעהער, היער), תר' בואו הנה.

הלכך דאריבער.

הלכתא (רעכטס זאכע, געזעטץ), תר' ומשפט. — הלכה.

הלולא (עירובין נד.), חתונה, (האכצייט).

הללו (גיטין יד:), דיזע.

הלם להולמו, (סנהד' כא:), הלמתו, הולמתו, (אנמעססען, אנפאססען, פאססען).

הלמה (ירו' כלאים ה), מין נטע וצמח.

הלמי (שבת קח.), זאלצוואססער.

הלין (דיזע), תר' אף אלה.

הלן להלן, (דארט, אנדערסוואו, וויטער).

הלפים האפנונג, (אגדת בראשית י"א).

הלקיטי (שבת קנז.), שוטטהויפען.

הלקט מהלקטין, (שבת קלג:), מלקטין והותכין מותר הציצין, (אומקלייבען).

הימך כמו ממך.

המם תהוממון, (פערוואונדערן), פציעה, תר' תתגודדו.

המם ואהממינה, דמהממין, (אויסקעהרען), תר' וטאטאתיה במטאטא.

המה (וי"ר כב), שהומה ומהמה, (רוישען, שטרעבען).

המיה (מד' איכה), געשרייא.

המיינא ומהמייניהם, (גירטעל), תר' אבנט, (סוכה כא).

המיונום (ב"ר פב), מוילעזעל.

המלטא (ב"ב ו.), באלקען.

המלתא (ברכות לו:), איינגבער קאנפעקט.

המן ויהמנו, (גלויבען, טרויען), תר' ויאמנו. — מהימנא.

המון (זייא), אותם, (דניאל).

המינון מדת חצי הין, (תר' שני, והשתיה כדת).

המוניא (מד' איכה), איינשטיממיג, גלייכע מיינונג.

הימנו כמו ממנו.

המניכא (האלזבאנד), מין תכשיט, (דניאל).

המנון (מד' שה"ש), שיר של שבת, (לאב־ געזאנג).

הימנק (ב"מ כה:), צווייא שפיטציגע פערזישע גאבעל.

הומנית (ילקוט פינחס), לייטזעליג, פריינד־ ליך.

המיסו (ב"ר פב), מוילעזעל.

הימיסיון (ש"ר לח), מין אבן יקרה.

הממם (חולין מב), אחד מקרבי הבהמות, (פייסט־דארם).

המר המורות, (חולין קלד:), הומר, מעשה; מרגלית; (גלייכעס).

הן להונך, (וי"ר כו), להוני, (לאנגזאם, זאכט).

הן אתהני, (בעטריבען, בעקיממערט זיין), תר' פן "יבולע" למלך.

הן (ילמדנו בלק), הינא, (איינעם), אחת.

הן הינא, (פסחים לז), כמו נא, (האלבגאר).

הן אהן, (דיזער, דער). הני, הנהו, (דיזע, זייא). הנך.

הן (ב"ב קד:), עס זייא, עס זייא זא, יע.

הנון (זייא), הם, ל"ז. הינין, (זייא), ל"נ.

הנאה (נוטצען, גענוס). המהנה, (געניסען לאססען, נוטצען, העלפען). והנאני הדבר, (ע"ז יז), (פרייען). אהני, (שבת ל), (העלפען).

הנגי (ע"ז מז), דארנען.

הנדא (בכורות לז:), מין קטניות.

הנדבי (פסחים לט.), מין צמח מר.

הנדז (גיטין ס:), בהנדזא, (מעססונג). מהנדזי, משערין ומודדין. הנדסה, (מעסט־ קונסט). מהנדזין, מפקפקים. דמיהנדזין, (גלייך זיין).

הנדויין (יומא לד:), מלבוש יקר.

הנדואה (ע"ג טז.), ברזל עשות, (שטאהל).

הנדקא (ברכות לה), קובען.

הנדיוסין (מד' תהלים), בעלי ריב; (לויר־ פער).

הנדקוקי (עירובין כח.), מין צמח.

הנכייה (ירו' ברכות ט), ענגסטיגען, שא־ דען טהון.

הינומא (כתובות טו:), מין צעיף שנהגו הבתולות לצאת בו, (דעקקע).

הנפק (ב"מ ו:), קיום השטר והוצאת השטר בב"ד על חבירו, (בעשטעטיגונג).

הנצין (קדושין יב.), מין מטבע.

הנתוכין (באלקען; דאחעווקעם), תר' גבים.

היסת (שבועות מ:), (בעשוועהרונג, שוואור), היסת, לשון כבידות, שהכבידו עליו לישבע.

הפג (יומא יט:), שפאצירען געהען.
הופיא (חולין קה:), (שוים), רתיחה וקצף.
הפיא (סוכה לב), בינדעל.
הפך המהפך בחררה, (קדושין נט), (נאכ־זוכען), פי' מהפך ומחפש להשיג חררה.
הפרכום (ש"ר יח), שר הפרשים.
הפתק (ע"ג לט:), אוצר שמניחין בו מיני מאכל.
הוצא (סוכה לב.), (בלאט, צווייג, דארן, צוין). הוצין. בחהוצי, סנדל העשוי מעלין של לולב.
הוצני (פאה פ"ו), עצי הפשתה קודם הכתישה.
הקש הקישה, (קדושין טז.), גלייכען.
הרגינין (פסחים לט.), מין צמח.
הרגיזו (בכורות ח), פי הטבעת; (אונטער־לייב).
הורדי (ב"ב ו.), דפים, (לאטטען; דאכ־רינגע).
הרדולום (ערכין י:), ארגעל.
הרדפה (מ"ק טז.), (פערפאלגען), רדיפה וקחת נקם.
הרדופני (חולין נח:), הירדוף, מין אילן, (לארבעער), וגם מין זרעים.
הרהן (פסחים לא.), שהרהינו, שמשכנו אצלו, (פפענדען).
הרהון (ב"ר לט), אורינאל, נאכטגעשירר.
הרהור (גדאנקע), תר' אחרי לבבכם. הרהר, (דענקען).
הרזופא (פסחים לט.), מין עשב.
הרזק (נדרים צא:), מהרזיק, דהרזקיה, (פערשליסען).

הרזקי (מנחות לג:), (פארהאללע), בית שער אשר לו ב' פתחים א' לחצר וא' לבית.
הרי (ב"ק ב.), (שאדען), נזק, לא הרי השור.
הרי (נדרים י:), (היר איזט, זיהע). הריני, כמו "הרי אני".
הורמיז (סנהד' לט.), מין אליל.
הרמין שם שד. גם שם גוי, (פ"ק דגיטין).
הרמנא (ב"ק פג:), בעפעהל, בעפעהלסהא־בער, אויפזעהער.
הרנוגא (שבת קי:), מין עשב.
הרנוגא (חולין סב.), שם עוף.
הרסני (ע"ג לח.), תבשיל מדגים מבושלים בקמח וחומץ.
הרף כהרף עין, (ברכות ב:), בעוועגען, בליקקען.
הרפתקאי (קדושין לג.), להרפתקיה, סבות ומקרים, (צופעללע).
הרשאה (שבועות לג.), ערלויבנים, פאלל־מאכט.
הרת (ע"ג כט.), (געבערמוטטער), שליא והקרום שהולד מונח בו.
הושני (סוכה יב:), אונגעהייכעלטע פלאכס, געטראקנעט; בינדעל.
הושענא (סוכה לז:), (ווידע, ווערבענע), הערבה שעם הלולב.
השתא (יעטצט, זאגאר), תר' מעתה.
התך מהותך, (שבת כא), שמעלצען.
התם דארט.
התם בהתם, (ירו' ברכות פ"ח), זייההטוך.
התראה (חולין פב:), אזהרה, (ווארנען).

ו

ואלי (נדרים ח:), שטארק, אין שטאנד איזט.

ודאי געוויס, זיכער.
ודוי געשטעהען, בעקעננען.

וה לוה, (מד׳ איכה), קול שמחה, (יוכהא).

וו (ירושלמי סנהד׳ כט), וו אמר ליה, כמו והוא.

וי קול יללה, (וועה!), תר׳ הוי.

וטיב (שבועות יח.), אבר הזכרות, עד שימות ״וטיב״.

וילון (ביצה יד:), וילאות, וילתא, (פאָר־האנג), ונקרא הרקיע התחתון, (חגיגה יב:).

וסת (נדה ב.), דרך ומנהג, (געוואָהנהייט, זיטטע).

וסת וסתיה, (פסיקתא דהעומר), קלייד.

ועד בית ועד, (פערזאממלונגס הויז), (אבות א).

ועודות (עירובין פג.), (מיט נאָך עטוואס, געוויכט צוגאבע), כמו ״ועוד״.

ורד (ראָזע), גם צמר ממראה אדום, (כתובות ע״ב).

ורידין (סנהד׳ צו.), (אָדערען), שם לגידי הדם.

ורדני (ב״ק פ.), דאָרנען.

ורשכי (קדושין יג.), מרגליות, או מין מצנפת.

ושט (ברכות סא.), שפייזערעהרע, שלונד קעהלע.

ושט (מ״ק כט.), תורן הספינה, (מאסט־בוים).

ותא מין עוף טמא, ת״י הדאה.

ותיקין (ברכות כה), תמימי דרך, (זיטט־ליך, פרום).

ותיקין (כתובות ט:), ויתקין, ויתק, מין חולי הריאה שבשרו נכחש (שווינדזיכטיג).

ותניא (אָדערען), תר׳ ״גידי״ פחדיו.

ותקא (פסחים לט:), מין מאכל קמח.

ותר מותרין, תר׳ יועילו. ותרן, (ב״ק ג), (פערשווענדען, מעהר צו געבען, ניכט שטעהען אום עטוואס, שענקען). מוותר, ויתר, ותרנות.

ז

זאזיא (צווייגען), תר׳ עפאים.

זאר (פאָראיבער געהען), תר׳ לא עדה.

זבזגי (נדה נו.), (שילדקרעטע), מיני צב.

זבזגי (מ״ק כח:), סוחרים, (קויפלייטע).

זבל (מיסט), תר׳ דומן. מזבלין, (מיסטי־גען). זבילא, (מיסט גאבעל), (ב״מ קג).

זבילי (מגילה כו:), פוטעראל, שיידע.

זבלגן (מגילה כד:), מוריד ריר מהפה, (גייפערן).

זובן (בכורות לט:), האבר שממנו בא הזיבה.

זבינא (קויף, וואארע), תר׳ ממכר. מזבנא, (פערקויפער), תר׳ מוכר. זבין, (קויפער, קויפען, פערקויפען).

זבורא (ביענע), תר׳ דבורה.

זבורית (ב״ק ז:), (שלעכטע פעלדער, זאנ־דיג), פי׳ הפחות שבנכסים.

זבורית (מקוואות י), גריף, שטיהל.

זגין (שבת מז:), קערנער.

זג זוג, תר׳ פעמון, (גלאָקקע).

זוגים (שריטטע), תר׳ צעדים.

זג זוג, (איין פאאר), תר׳ צמד. זוג, (שעע־רע), (כלים יג). מזווג זווגים, (פאארען).

זג למזגא, (ביצה יא:), מזיגנא, (זיטצען, לעגען), (שבת קיט).

זג זיגא, (עירובין ק:), מין מלבוש.

זגוגיתא (גלאז), תר׳ זכוכית. **זגג**, (גלעזער), (ב״ק לא). **זוגיתא**, (גלאז).

זג דזייג, (שבת קלד.), זיג, (קלאר, דורכזיכטיג), נדה כה).

זגדום (בכורות מד.), זוג העינים הם משני ענינים, (אונגלייכעס פאאר).

זוגתא תרנגולת, (העננע), (ב״מ פו).

זד זדו, (סוטה יא.), זידען, קאכען.

זיהיא (ברכות כח:), גלאנץ.

זהב משיזהיבו, (חולין כב:), גאלדפארב זיין.

זהיינא (וי״ר יז), שפאם מאכער.

זהומא (שמוטץ), תר׳ חלאה. **מזוהם**, (שמוטציג), (כתוב׳ עה).

זהם מזהמין, (שביעית ב), משיחה בשמן שריחו רע כדי להבריח התולעים.

זוהמא (יומא כח:), אור החוזר, (ווידערשיין).

זהוריתא (קארמעזין-פארבע), תר׳ שני. **זהורית**, (שארלאכנע וואללע), (שבת נג).

זהרורי (גלאנץ, שיין), (פסחים יג).

זהיר (פארזיכטיג), (אבות ד).

זהירא (חולין נב:), גיפט.

זיהרא (ב״ב סא.), (פעלדער).

זיהרא (ברכות נא), צארן.

זהרורי (ב״ב נה.), ממונים לקבל המס מהשדות.

זווא (מ״ק כח.), ב׳ תלמידי חכמים, (פאאר).

זווג המזווג, (ב״מ צ:), אין פאאר בינדען.

זוודין זוודאי, (שפייזע), (כתוב׳ סז). **זוודתא**, תכריכי המת, (עירוב׳ מא).

זוודי (קדושין יב.), זאק, בייטעל.

זווי בזווי, (שבת קכט:), פי׳ בזוגות, בשעה של מספר זוגי.

זוז זוזא, שם מטבע, תר׳ רבע שקל כסף.

זוזין מין אבן יקרה, ת״י ״לשם״ שבו.

זוזא (מגילה טז.), שעערע.

זוי (עק זיילע, ווינקעל), תר׳ אתיק.

זויקו (חולין קט:), בראטען.

זוקאני (ע״ג לא:), (געשוואלען), נפוחים כנאד.

זוור דמזוורן, (בכורות מד.), עיניו חשוכים, (דונקעל).

זיוא (גלאנץ, שיינקייט), תר׳ הוד.

זוז (חולין ו), זיך בעוועגען, ריהרען.

זח מזיח, (כתובות י:), ערווייטערן.

זחוחי (סוטה מז:), (שטאלצע), בעלי גאוה. שתזוח דעתו, (איבערמיטהיג זיין).

זחל הזוחלין, (מקוואות ה), מי נהר הנמשכים והולכים.

זחלין (פסיקתא פרה), לייכטען, גלענצען.

זחלא (היישעריק), תר׳ גזם.

זוטא קליין.

זוטו (כלים כג), דיא טיפע.

זיטא (ב״ר כ), זיבען; לעבען.

זאטוטי (מגילה ט.), ערהאבענע מעננער.

זיטוטום (ב״ר לב), נשחת ונפסד.

זטימא (במ״ר ד), אונטערזוכונג.

זוטר (קליין, יונג), תר׳ צעיר.

זיידן (שבת צד), ציידים, (יעגער).

זיו לדזיו, (סנהד׳ לא:), זיותן, **זיותנא**, זיוהי, (שיין, שיינהייט, גלאנץ, געזיכטספארבע).

זיונין (מנחות כט), (צייכען איבער בוכשטאבען), תגין על אותיות שעטנ״ז ג״ץ.

זיז זיזין, (ב״ק פ.), זיזא, (ברעט, באלקען, באלקאן, גאלעריע), הקורות היוצאין מן הכותל לחוץ.

זיזין (חולין סז:), מין תולעים.

זיז (וי"ר כב), מין עוף.

זיינא (מנחות עז.), (שאדען), נזק.

זין זיינך, (צירדע, וואפפען), תר' עדיך. אזדיינו, (זיך וואפפנען), תר' החלצו.

זינין (ירו' תרומה פ"י), מין מטבע.

זייף זייפנא, (ע"ג יא:), להזדייף, (פאלש, פערפאלשען).

זייר זיירי ומזורי, (שבת קכג.), (פרעססע). זיירא; זייר, (איינהאלטען).

זך זכוכית, (גלאז).

זך דזכי זכייא, (ב"ב נד.), ריין מאכען.

זכה זכיתי, (ברכות יב:), זכה, (עררייכען, בעמעכטיגען). זוכה, (ווירדיג זיין). זכינהו, (בעזיגען). מזכין, (אלס גערעכט ערקלערען). זכות, (גערעכטיגקייט, פער־טהיידיגונג, ווירדיגקייט, רעכט). זכאי, (גערעכט).

זכר בזכורו, (סנהד' סה), מין כשוף.

זכרים (שבת נב), ווידדער.

זכרות (שבת נג), דיא מעננליכע שאמ־טהיילע.

זל זילא, (גיטין יג.), זילותא, המזלזל, זלולא, (גערינג שעטצונג, שאנדע, פעראכ־טען). זול, (וואהלפייל).

זלגן זלגו, (פליסען), (ב"מ נט).

זיל געהען.

זלדקן (סנהד' ק:), זקנו דק.

זלחין זילחא, (שפריטצען). זלוחאי, (בע־שפריטצער), (חולין ס).

זולטא (יבמות מו.), קארב.

זלוע (פלאשע), תר' בקבוק.

זלף יזלפון, (גיסען, שפריטצען), תר' "יזוקו" מטר.

זליקי (ענטצינדונג), תר' כאש צרבת.

זלוקפא ת"י מוראתו, (דער קראפף).

זמיוני (גערענקען), תר' עשתונותיו.

זמם זוממים, שיזומו, (מכות ה.), (אבגע־לייגנעטע, אבגעלייגנעט ווערדען). הזמה, (אבלייגנען).

זמם זומם, (מוילקארב, פערשליסען), (תרומ' ט).

זמזומי (עירובין קד.), צימבעל.

זמיה (ב"ב עד.), נאזען לעכער.

זמיות (וי"ר לג), (געלד שטראפע). ויזמון, (בעשטראפען). מזדמיין, (בעשטראפט ווערדען).

זמלסטרון (שבת קכג:), שוימלעפפעל, קאכלעפפעל.

זומן (פסחים מב:), זוויער טייג.

זמן זמיניא, הזמון, מזמן, מזמין, הזמין, (בעשטיממען, איינלאדען, פארלאדען, בע־שטעלען, בעשטעללען). הזמנה, הזדמן, (זיך טרעפען).

זמרא (גיטין ז.), זינגען, שפילען.

זמר (שבת עג:), דיא וויינשטעקקע בע־שניידען.

זמורה צווייג.

זמורה (פסיקתא זכור), ליחה עבה היורדת מהחוטם, (ראטץ).

זמר שהזמיר, (ילמדנו פינחס), רקבון, (פערפוילען).

זמורן (ב"ר פה), דונקעל, פינסטער.

זמרגד מין אבן יקרה, ת"י אחלמה.

זמית (נדרים נה:), זום, (זופפע, בריהע).

זמר בעל זמורה, (שבת קמה:), גובה כסף עונשין.

זן הזן, (כלים כו), גירטעל.

זן מזין, (כתובות י:), שפייזעט.

זן לזניה, תר' למינו. זני, מין, (ארט), (ב"ק טז).

זנב המזנב, (שביעית ד), אבשניידען.

זנגבילא (שבת סה.), אינגבער.

זנדוקא (תענית כב.), שומר בית הסוהר.

זונין (כלאים א), שלעכטער ווייץ.

זונסתיה (פסיקתא דהעומר), גירטעל.

זנק הזנוק, (זבחים כה:), (גוס, וואססער שטראהל). זינקה, (גיסען).

זנרא זונארין, (גירטעל), (ירו' שבת ו).

זוסטא (במ"ר ד), גירטעל, פארטוך.

זע זיע, תר' רעש, זוועה, (ערדבעבען). זעזעתו, (בעוועגען), (ערלה א). מזדעזע, (ציטטערן).

זע משיזיעו, (טהרות ט), זיעה, (שוויטצען, שוויים).

זעפא (שטורם), תר' רוח גדולה.

זעפרנא (זאפרען), (ת"י ויקרא טו יט).

זער (אבהאלטען), תר' מנע.

זער ובזעירא, (קליין, יונג), תר' ובקטן.

זף יזיף, (דער לייהער). מוזפנא, מלוה, (פערלייהער), תר' ועבד לוה לאיש מלוה.

זף הזיפים, (מכשירין ה), מין דבורים.

זף בזיפא, (גראבשטיכעל, גריפעל), תר' בחרט.

זף זיפיה, (בכורות מד.), (דיא האאר דער אויגענלידער). זיפים, שיער הקשה שבחזיר, (תוספ' שבת י').

זפלין הרבה, (פיעל), (ת"ש אסתר, והשתיה כדת).

זפק זפקיה, מקום שהמאכל מונח בעוף, (קראפף), תר' מוראתו.

זפת פעך.

זק הזיקין, (ברכות נח:), זקוקין, (פונקען, בראנד שטראהלען), (חולין קלז).

זק זוקקין, (קדושין כו.), זיקת, זיקה, זקוק, זקוקה, זקוקים, נזקקין, נזקק, (פערבינדען, געבונדען, פערבונדען, פערפפליכטעט זיין, פערבינדונג).

זק זיקא, ת"י נד, זיקין, נאד, (שלויך), (מקוואות ט).

זק זיקא, (ווינד), תר' רוח.

זקיטא (זוהר פ' יתרו), פי' רע המזל.

זקף זקפן, העמיד, (ב"מ עב). זקפא, (דוי־מען), (פסח' קז).

זקף וזקיף, (אויפהענגען). זקיפא, (גאלגען, איין ערהענקטער), (ב"מ פג, שם נט).

זקר זוקרו, (יומא סז:), (ווערפען). יזדקר, נזקרין, איזדקרא, מזדקר, (שפרינגען).

זקיתא (סנהד' קח.), מין שרץ.

זוקתא (ב"מ צד.), שליידערער.

זקתא (אכסען־שטאכעל), תר' דרבן.

זר וזירין, (מעשרות ד), ראשי השבלים. הזירין, (באנד, בינדעל).

זר הזורה, (וואורפשויפעלן), (שבת עג).

זר לזרנא, (עקעל), תועבה, (וי"ר יח).

זר זור, (איינקעהרען, בעזוכען), תר' "סורה" אדוני.

זירין (יומא עב:), קראנץ.

זירה (ש"ר כו), קאמפף.

זרבוביות (וי"ר ה), (ריננען). זרבובית, (פלאממע).

זרבונית (חולין סה.), מין חגב טהור.

זרגון (ירו' כלאים א), וויינראנקען, צוויי־גען.

זרדין (שבת קכו:), (דינע צווייגען). זרוד, מזרדין, קצוץ מהענפים קצת.

זריד (ברכות לז.), געשטויסענען ווייץ.

זרד (כלאים ט), קנבוס, מין פשתן, (האנף).

זריד (בכורות מד.), עיניו חשוכים, (דונ־קעל).

זרדא (שבת סב.), פאנצער.

זרדתא (פסחים קיא:), מין אילן.

זרז וזריז, אזדרז, מזרזין, למזורזין, (מכות כג), (גירטען, ערמונטערן, אנאייפערן, ווארנען, שטארק, פלייסיג, זיך ריסטען).

זרז זרזין, (גירטעל), תר' חגורה.

זרזיר (חולין סב.), מין עוף.

זרזירו (ירו' תענית א), קעמפפער, שטרייטער.

זרח משיזוריחו, (שביעית ד), דונקעלראטה זיין.

זרניך (חולין פח:), מין אדמה וסם המות.

זרנוקא נאד, (שלויך), (ב"מ קג).

זרף מזרף זרף, (ע"ג כח:), זרפא, (ענטצינדונג, ברעננען).

זרק זרוק מרה, (כתובות נג:), (ווערפען). זרקתא, (וואורפשפיז).

זרוקפיה זפק, (קראפף), ת"י מוראתו.

זרת (מנחות יא.), דער קליינע פינגער, שפאננע.

זתא (נדה סב.), זייף.

זתום (פסחים מב.), מין משקה, (ביער).

ח

חבב חביבין, (אבות ג), חבה, (ליבען). חביב, (געליבט).

חובא מחובו, (בוזען, אינגערן, מיטטע), (ב"ק פא).

חב שחבתי, (ב"ק ט:), שולד האבען.

חביבא (פעטטער), ת"י דוד אהרן.

חובה (חולין סב:), מין עוף.

חבט (שלאגען, קלאפפען). חובטת, (שליסען). בחבוט, בסיד טרוף. מתחבט, (זיך הינווערפען).

חבט (מקוואות י.), לולאות, (שלייפע).

חבית (ב"ק כז.), (קרוג, פאס). החביונות, חביות קטנות.

חבל חובל, (ב"ק לד:), שאדען, פערלעטצען.

חבל וועהע! (נדרים עד).

חבל תשפך חבל, (פסחים כ), פי' לאלתר, (באלד).

חבילי (ביצה ג.), חבילה, חבל, (שטריק, באנד, בונד, הויפען).

חבוליא (ציגז, וואוכער). ומרעין חבוליא, (מ"ק כח), פירש"י האיסורין הן בבית, וצ"ל היסורין הן רבית.

חבס שנחבסה, (חולין צב:), צערברעכען, צערשלאגען.

חבץ המחבץ, (שבת צה.), עשיית חמאה, (בוטער־שלאגען). חובצא, (קעזע).

חביץ (ברכות לו:), מין מאכל קפוי כגבינה.

חביצי (ב"מ צט:), קוכען.

חבק (כלים יט), בחבקין, (האלזבאנד, אומגורט).

חבר בחבר עיר, (ברכות ל.), חבורן, אסיפות ואגודות אנשים.

חבר חבריא, (נדה ו:), יודע ות"ח.

חבר דחברא, (הוריות יב), פינסטער.

חבר המחובר, חבר, (פערבונדען), (שבת קנד). חברותא, (געזעלשאפט).

חבר (שבת יא.), חברי, שם אומה בארץ פרס.

חבר לחבריא, מין כשוף, (סנה' סה).

חברבור (ב"ר פב), מין נחש.

חברבר מחברבר, (פערדונקעלן), תר' חשף "ישופני".

חבש ובחבושין, (ביצה כו:), מין פרי עץ.

חבוש (כתובות ס:), חבושה, (געפאנגענער, געפענגנים).

חבת החביתים, (יומא כה:), חצי עשרון של כ"ג הנקרב בכל יום.

חגסי מין חיה, תר' שפנים, וי"ג חנסי.

חגיר (הינקענד), תר' פסח. מחגירים, מתנועעים, (שויקעלן), (זבים ג).

חגר שתחגור, עצירה, (צוריק האלטען), (חולין יח.).

חגורה (עירובין כב:), היקף ומחיצה.

חד חדא, חדה, (איינער). כחדא, (צוזאמען)...

חדד חדוד, (שערפען, שארף, שפיטצע). חוד.

חד וחדי, (ביצה לח:), זיך פרייען.

חדיא חדייהו, (ברוסט), (שבת יג).

חדסרי (עלף), ת"י עשתי עשרה.

חדוק (כלים ג), פערשטאפפען.

חדקים (עירובין קא.), דערנער.

חדקי (שבת מו.), איינשניטטע, קערבע.

חדרונא (שילדקרעטע), ת"י הצב.

חדות גרובע, (ירוש' פסחים פ"א).

חדתא (נייעס), תר' חדש. חדתין.

חו דאחוי, (ב"ק קטז:), לההויה, (אנצייגען).

חויא (שלאנגע), תר' נחש.

חווקים (ב"ב נט.), מעלות, (שטופען).

חור מחוורתא, (ב"מ נ), ברור, (קלאר). חיורא, צרעת שהוא לבן. דחיורא, מצורעת. חיורתא, קמח לבן, (גיטין נו).

חיורא (פסחים מב:), סובין, (קלייען).

חיור (סנהד' צח.), (טויזענד). ורש"י פי' מאה.

חוורריא מין עורון, (ליכטיגע־שטארר), (בכור' לח).

חוריתא מין עוף טמא, ת"י החסידה.

חז בחזיונה, (ב"מ קה:), פויסט.

חזוי חזות, חזותא, (ערשיינונג, געשטאלט, פארבע).

חז כדחזי, תר' כמשפט. חזי, ראוי ונכון, (פאססענד).

חזזן חזזית, מין שחין, (אויסוואקס), (סוכה לד).

חזיזין (תענית ט.), (לייכטע וואלקע).

חזיז (תענית ה.), גראז.

חזם לחזום, (דמאי ג), אבפפליקקען.

חזן (שבת יא.), לחזנים, בחזני, משגיח, (אויפזעהער).

חזינא (כלים יד), האממער.

חזק בחזקה, (קדושין כו.), (אנגרייפען, בעמעכטיגען). חזקה, (פעסט, זיכער, געוויס, בעזיטץ, רעכט).

חזק מחזיק, (ענטהאלטען).

חזר חזור, ת"י סביב. חזורא, ת"י פעמון, ותר' תפוח, דבר עגול ומסובב. וחוזרין, שחזרה, וחזרה, ואתחזר, (צוריק קעהרען, וועג קעהרען, בערייען).

חזרת (כלאים א), מין ירק, (סאלאט).

חזרא (ב"מ ס:), קלייען.

חזרא (ביצה כט), מין קוץ.

חזרד (כלאים א), מין תפוח.

חוח דחוחי, מין קוץ, (גיטין ע).

חט מתחטא, (תענית יט.), התנצלות, (ענטשולדיגען). חטהו, (חולין כז), (ריין מאכען), פי' הכשירהו. מוחטין, (רייניגען). שמחטטין, (שבת צ).

חט מחטיין, ת"י רכים, מחטייתא, (צערטליך). שמתחוטטות, (געליבט זיין).

חט דמחטטין, (נייען), תר' למתפרות. חייט, (שניידער). חוטי, גידים דקים כחוטים, (חולין צג). מחט, (נאדעל).

חטין (בכורות לט.), צאהן־פלייש.

חטין גרגירי תבואה (ע"ג עג).

חט החוטט, (סוכה טו.), (איינגראבען, אויסגראבען, איינהויען, איינשטעכען). בחטטי, (שמערץ). חטטין, מין צרעת, (יומא עז).

חטב חטבת, (ריהמען), תר' האמרת. חטיבה, דבר יקר וסגולה, (חגיגה ג).

חטיטום (ב"מ נח:), פאנצער.

חוטם (שבת נא:), נאזענרינג, נאזע, שפיטצע.

חטף חוטפין, חטפי, (רויבען, גרייפען), (ב"ב לג).

חטיפה (כלים יד), קראטצען, שאבען.

חטפיתא מין עוף טמא, ת"י התחמס.

חטר (אומצוינגען), תר' גדר. חטרין, (פיהע־שטאל), תר' גדרות צאן.

חטר חטוריאת, תר' דבשת. חוטרתא, חטורת, חטוטרת, דחטרא, (בוקעל, העקער).

חטר חוטרא, (שטאק), תר' מטה. מחטרא, (ציכטיגונג). חטרתיה, (שלאגען), (שבת סז).

חי חייתא, (ראה), (שבת יח).

חי לחיותאי, (ב"ב כא.), (לעבענסאונטער־האלט). שתחיה, (גענעזען ווערדען), (נדה סז).

חיא חיתא, תר' חיה. חיותא, (טהירע), (דניאל).

חיוב שולדיג, פערשולדען, פערפפליכטען.

חיה (יומא עג:), (געבערערין). חיתא, (העבאממען), תר' מילדות.

חיל (כלים א), מקום שבין הר הבית לעזרת נשים.

חים (שאנען). חיים, (ב"ק פח), (פאן גו־טער הערקונפט).

חיסא (פערוויסטונג), תר' "שואת" רשעים.

חייתא (ב"ק ט), בייטעל.

חך ומחכין (ב"ק פא), אנגעלן, פישען.

חך חוכא, תר' שחוק. מחכו, (לאכען). חייך.

חך חוכך, (נדרים ב.), ווינשען, פערלאנגען.

חך ובחכוכא, (קרעטצע), ת"י ובחרס.

חך החכוך, (ב"ק פ:), מתחכך, (יוקען, זיך קראטצען, רייבען).

חך חכחך, (פסיקתא זכור), קול שמשמיע כשמוציא ליחות הגרון, (רויספערן).

חכים (קלוגער, וויססען, ערקעננען), ת"י ויכירה. חכמה, (שבת קכח), (העבאממע).

חככים (ב"ר יט), קרחת, (פיבער).

חכנאי (ב"מ נט), שלאנגע.

חכיננות (פוילקייט), תר' עצלות.

חכן בחכינתו, (מגילה כח.), צונאמע.

חכר החוכר, (דמאי ט), דינגען.

חכשרת (תענית י), המתקה והכשר.

חל שיחילו, (שביעית א), חולין, מחולל, (ענטווייהען, אויפלעזען).

חל אדחלא, (פסחים קיג.), זאנד.

חל חוליא, חליתא, (זים), תר' מתוק, (שבת קט).

חליל (פפייפע), (סוכה נ).

חל ומיחל, (עירובין ל.), אנפאנגען.

חל שתתחולל, (ברכות ל:), בערוהיגען, רו־הען, טרעפפען.

חל חילא, (קראפט), תר' יש "לאל" ידי.

חל חלי, (יומא כב:), הרגש, (עמפפינדען).

חל ותחלילי, דחללי, (וואשען), תר' ורחצת, (חולין קיג).

חל חלול, תר' נבוב, (האהל, לעער). חללי, (לעער), (ב"מ מט). המחולחלת, (לאז). מחלחל, עושה חלל. חלחולת, כרכשא, (מאסט־דארם), (חולין נ).

חל חלחליות, (וי"ר כ), גערדאנקען.

חל חוללא, תר' גרזן. חלילין, (האקקע, האמ־מער), תר' מ"א ו ז).

חל חולה, (וי"ר יא), (טאנצען), מחול הכרם, (כלאים ד), מקום חלק בין כרם לגדר. חלילה, סביב, (רינגס אום), (סוכה נה).

חל חלא, (עסיג), תר' חומץ.

חל חלאים, (קראנקהייטען).

חלבון (חולין סד.), דיא ווייסע אין דיא איי.

חלבניתא (גיטין מט), חלבנה, מין נטף עז הריח, (גאלבאן).

חלבץ והחלבצין, (שביעית ז), פרח לבן, (פויגעל מילך).

חלגלוגות חלגלוגך, (מגילה יח.), מין ירק, (איין ארט סאלאט).

חלד חולדה, (פסח' י), מין שרץ, (וויזעל). החלדה, (חולין ט.), תוחב את הסכין תחת העור וחותך הסימנים.

חלד חלודה, (כלים יג), שמוטץ, ראָסט.

חלז ומחלזין חלזוי, (פערבינדען דיא העק־ליך), (ת"ש אסתר ו יא).

חלז בחלוזך, (פסחים קיג.), קאסטען.

חליז חלזון, (איין גערשטענקארן אם אויגע), (בכור' לח).

חלזון (כלים יב), קרס ברזל, (העקיל).

חלזון (שבת עה.), (פורפור שנעקע). חלזונא, (שנעקע).

חלחול (ילמדנו משפטים), (גיפט). מחלחל, (סוטה ז), (פערגיפטען).

חלט לחלוטין, (איממער), תר' לצמיתות. חלטאתא, (צו אייגנונג). מוחלט, (אנהאל־טענד), פי' לחלוטין ולא להסגר, (מגילה ח).

חלט חולטין, (פסח' עד), תתחלט, (מישען, מיט הייסעם וואססער מישען), החלטה, חלוט, חליטה. חליטין, מין מאכל, תר' לביבות.

חלט וחליטתא, וחליטת, (האלזבאנד), (תר' והלחשים, ותר' וחליתה).

חליטין (ב"ר צז), מין תאנים.

חלט בחליטין, (מד' קהלת), ווייכליך, צערטליך.

חליטריא (ירו' שביעית ז), מוכרי מאכל.

חלי מחולייתו, (ברכות ג:), חוליות, חוליא, ציבור עפר.

חלי חוליות, (אהלות א), חוליא, (ריפפע), צלעות הגוף.

חלי חוליות, (ביצה כב.), (גלידער, שטיק־קער).

חלי חוליא, (מנחות לט.), שם לפרק בציצית. חוליא, (כלים פי"א), (גליד דער קעטטע).

חלי (בכורות ז:), מין חומר מקשה מזרע הזכר.

חלם החלמה, (כלים יא), מין טיט עב.

חלם החלמית, (כלאים א), שם ירק.

חלים (ר"ה כח.), (שטארק, געזונד). דחלים, (שליסען). חלמה, תפירה.

חלמון (חולין סד), כדור הירוק שבביצה, (געלכיל).

חלוניא חלוני, זר, איננו כהן, (אונהיילי־גער), (וי"ר כד).

חולנית קראנקע.

חולסית (ב"ב סז.), דער אופער, שטייניכ־טער באָדען.

חלף וחלופי חלופיהן, (ברכות יז:), (פער־טרעטער, אנשטאט). חליפין, (טויש, ווי־דערשפראָצונג). וחלופיהן, (געגענטהייל).

חלף (כלים יז), חילף, מין קנה סוף, (שילף). חלפא, חילפא, מין ערבה, (פא־פעלווײדע), (סוכה לד).

חלפי (חולין קי.), חילפא, (דערנער).

חלפי (ביצה ג:), איין ארט קרויט.

חלפי

חלפי (גיטין סח:), מין צמח.

חלפסדרא (ב"ר מט), שם כלי.

חלק יחליק, (אויסגלייטען, גליטשען), (עירוב' קד). מחליקין, (גלעטטען), (מעשרות א).

חלק המחליק, (אבטהיילען). חלקא, חטים הנחלקים לשנים. הנחלק על ישיבתו, (געגנער זיין). נחלקו, (שטרייטען). החולק, (בעשטרייטען). חילקייהו, קליפתם. המחולקים, הקלופים. בחילקא, (שפעלט־גרויפען) (נדרים נה).

חלק (נדה סב.), חלוקת נפש, (ניכטערן), אליבא ריקנא.

חלוק לחלוקו, (קלייד, העמד), (שבת צב).

חלק והחילק, (ע"ג לה:), מין דג קטן.

חילק (סנהד' צח:), איש פחות הערך.

חלש חולש, (גיטין עד:), (ווערפען). חלשים, גורלות, (שבת קמח). חלוש.

חלש דחלשי, (ע"ז יו), (שמידען). דחליש, (חולין מח), (דינן).

חלש חלוש, (ב"ר כב), ויחלש, (אבציהען).

חלת בחולת, (ערכין יד.), (זאנד). חלתא.

חלת בחילתא, (טהאָל), תר' בגי.

חלתא (שבת לה.), וחלאתא, (בינענשטאָק), (ע"ג עה).

חלתית (עוקצין ג), מין צמח.

חם חמין, חמימי, חומאו, (ב"ר פ"ו), (ווארם, היטצע, ווארמעס געטרענק).

חם חמא, דחמיתיה, (זעהען), (ת"י ראה, שבת סז).

חם אחים, (שבת קנג.), דמחמו, (ווארמען).

חם חמה, (ע"ג כח:), חמא, צנון, (רעטיג). דחמימתא, חתיכת צנון, או צואת יונים, (גיטין סט).

חם ומחמי, (אבוועגדען), תר' ומעלים.

חמד דמחמדא, (נדה סו.), בעגעהרען.

חומה בחומה, (כתובות קיא), בהמון רב ובחזקה, (שטראָם).

חמיטה (מעשרות א), טעללער.

חמט חומטין, (שבת לא.), (זאנד, שטויב). דלא ליחמטין, שלא ילוכלכו באבק ועפר, (שבת נד).

חמט דחמיטין, אחמיט, (בייגען, קריממען), תר' כורעות, ותר' הכריע.

חומטא (פינסטערנים), תר' ועלטה.

חמיטה (טבול יום א), איין ארט דיננער קוכען.

חומטריא (שבת קט), מין צמח.

חמילה (נדרים נה:), איין ארט דיקקעס טוך.

חמום (עוקצין ג), מין צמח.

חמסן (רויבער), (ב"ק סב).

חמס מחמסין, (סנהד' יד.), (גרויזאם), קשה ואכזרי.

חמיסר (פונפצעהן), ת"י חמשה עשר.

חמיע חמיע, (געזייערטעס).

חומץ (דמאי א), ענבים קטנים הקשים והחמוצים.

חמץ המחמצן, (ב"ב יט.), בריכת מים שמחמצין שם הבגד בנתר ובורית.

חמץ חמצן, (קדושין נג.), אונרעכט טהון.

חמץ מחמיץ, (בעשעמען) תר' יכלים. חמוצה, (טרויער), תר' תוגה.

חמץ חומצא, (יבמות סג.), חמצי, מין קטניות, (חולין נב).

חמצא (חולין מט:), דאס פעטט דעם מאַ־גענס.

חמיצתא (מ"ק כג.), איין העמד.

חמור (ב"ר כב), (זעגע באָקק). גם שם למכונה

למכונה, ומכונת המטה, ומין קב של קיטע. חמרא, (עזעל). המחמר, (עזעל אנטרייבען), (שבת קנג).

חמר שחמרן, (עוקצין ב), (זאממעלן). דחמרא, (שוטטהויפען), תר' מעי מפלה.

חומרין (פוסגעשטעללע), תר' אדני כסף.

חמר ונחמרו, (חולין נו.), איינשרומפפען.

חמרא (וויין). חמר, האודם הנוטף מהבשר, (חולין קיב).

חמירא (פסחים ל), תר' שאור (זויערטייג).

חמר חומרתא, (שבת נז:), קשר, (בינדעל).

חמר דורשי חמורות, כמין חומר, עיין "חמר", (חולין קלד).

חומרי (גיטין סט:), חוליות וקשרים, (קנאָטטען).

חמר לחומרתא, (כתובות י:), מין אבן עגולה.

חמר בחומרתא, (גיטין סט:), גרגירי אבן קטנים.

חומרי (קדושין ט.), (בינדעל).

חמר קל וחומר, החמירו, חומרא, (ערשוועררונג), (אים גזעטצע), (ערשווערען).

חמש בחומש, (סוטה לו:), הוא סה"ת הנחלק לחמשה חלקים.

חמת חמתות, (כלים כד), נוד, (שלויך).

חמת חומתי, (גיטין סט.), מין עשב.

חמת מחמת, (ב"מ עח.), וועגען.

חן בחינך, (בוזען, שאָאָס), תר' בחיקך.

חן שתתחונן, (ברכות לז:), בערוהיגען.

חן חינא, (גונסט). חיננא, (גינסטיגע), (כתוב' פד, שם סא).

חן חנונות, (שבת נד:), עץ א' יש בכרכי הים "וחנון" שמו ומניחין לה בחוטמה כדי שתתעטש.

חינגא (ביצה לג.), (מארקט). חינגי, (טענצע), (גיטין נז).

חניטה בשול הפרי, (רייפען).

חנטין (ווייטצען), (עזרא).

חנך בחניכתו, (מגילה כח.), (צונאמע), שם לוי של גנאי.

חנכי (ב"ק לה.), (גוימען). לחנכי, (גיטין סט.), מין חולי.

חנם חניסניםן, (געטצען־שטאטוע), תר' חמנים.

חנם וחניסנסיא, מכסה הפנים, (פלאָר), תר' והרעלות.

חנקי (באנדען), תר' מוסרי צוארך. חונקת, (שבת נז), מהדקת קשורי צוארה.

חנות (לאדען, קראָם), (גיטין סז). חנוני, (קרעמער).

חס (עס זייא פערן), תר' חלילה.

חסא (פסחים לט.), מין ירק.

חסד לחסודה, (שבת קח:), שפאלטע, שניטטע.

חסך שחסך, (זבחים ו), החסכון, (שאָנען) (מנחות פו).

חסודא (שאנדע), תר' חרפה.

חסחום (אָהרלעפּכען), ת"י תנוך אזן.

חסיין (דינן, מאגער), תר' ודקות.

חסיות (תרומות ט), מיני בצל.

חסך בחסיכתא, (פסחים מה.), חסיכן, (דינן, מאגער), תר' דלות.

חסל וחסיל, (געענדיגט), ת"י "ויתום" הכסף.

חסום (שבת נג.), (מוילקאָרב). שיתחסמו, (שטארק זיין), (כלים ד). חסומו, (כלים יג), (דיא אנגעשטעהלטע שניידע).

חסם מחסם, (שבת קמז:), מניעה, (צוריק האלטען).

חסם תתחסם, קנאה, (בענײדען), תר' אל "תתחר".

חסן בחוסן, (שבת כ:), אונגעהייכבעלטע פלאכס.

חסניא (מאגאצינע) תר' ממגורות. חסינא, (קארב), (כלים טז).

חסן באחסנא, (ערבען), תר' בהנחל עליון.

חסם בחסיסי, (נדרים מט:), מין מאכל.

חסף דחסף, (טעפפערווערק) תר' חרש. חספא, (שערבע).

חספניתא (שבת קלד), מין נגע כקשקשים דקים.

חסירתא (דינן, דירערס), (תר' בראשית מא ד).

חף וחפיהון, תר' וחשוריהם, השנים היוצאות באופן. חפין, חף, שן המפתח. חפויו, זרועות הכסא. חפופי, בליטות וקרנים יוצאות מהכותל.

חף חופאה, (דעקקע) תר' מכסה. חפוי, והמחפה, לחפיפה, (בעדעקקען).

חף דחפיפותא, (כתובות יז:), שמן רוקח המתוקן לחופות, וי"מ שחין.

חף חפיפות, (צארן), תר' מגנת לב. חופף, (מגילה כו).

חף חייף, (סנהד' צה.), יחוף, חופף, חפף, (רייניגען, וואשען, רייבען). חפפית, מין שחין, (שבת עז).

חף וחיפו, (אבשווענקען), תר' ושטף.

חפה (גיטין כב.), מין עבוד עור.

חפה כחיפה, (שבת צו:), כמסרק שחופפין בו.

חפאטיקון (ילמדנו תולדות), קאנזול.

חופיא (ב"ק צו.), בעזען.

חפן (מע"ש ב), תפש מלא היד.

חפיסה (גיטין כז.), טאשע.

חפס וחפסין, (זוכען), תר' ויחפרוהו.

חפצי (חולין נב.), (גאללעפפעל) הנקח לדיו, או מין קטניות.

חפץ חפצא, (וועזען, זאכע), פי' תפילין וס"ת, (שבועות לח).

חפורה (ב"ב קכד.), גראז.

חפר מחפורת, (כתובות עט:), מקום שחופרים ממנו מתכות, (בערגווערק).

חפושיתא (ע"ג כח:), מין שרץ.

חפישותא (ע"ג לט.), מין דג טמא מזוהם.

חפישותא (מד' איכה), שמוטץ.

חפיתא (מד' שה"ש), מין שרץ.

חפת (יומא עז:), (ראנד, זוים, אופער). בחפת, בחוף.

חפת בחיפתי, (ב"ר עה), (טאשע). למחפית, ואתחפתון, (בעטריגען). חפות, כיס.

חץ לחוץ, (עירובין כז.), חוצץ, לעשות מחיצה והבדל. חציצה, (שיידע וואנד). שחצצו, (אבטהיילען, שיידען, אויסשטע־כערן), (כלים פ"ח).

חוץ אויסער.

חץ נחצוניה, (אויסהויען), תר' יקרוה.

חצובה (עירובין פה:), מין כלי, (דרייא־פוס).

חצבא (ברכות כב.), קרוג.

חצב (שבת קכח.), חצובה, מין צמח.

חצב שטיין־הויער, (ב"מ קיח).

חצב (ע"ג יג:), מין קנה שעשו ממנו צוקער.

חצדא תר' קציר, (ערנדטע, שניטט).

חצל החוצלות, (עדיות ג), מחצלת, (ביג־זען־מאטטען, ראגאזעם).

חצינא (האקקע), תר' מעצד.

חצן החיצונים, (מגילה כד:), פרייא זינ־ניגע.

חצניא (לויערער, אויף פאססער), תר' האורבים.

חצף

חצף חציפין, ת"י כי עז העם, חציפי, מהחצפא, חצוף, חוצפא, (שטרענג, הארט, פרעך).

חציץ מחצצי, (שיסער), (תר' שופטים ה ח).

חצצא (שערבע), תר' חצץ.

חציצא (ב"ב עג:), האקקע.

חצצתא (ב"ב קלג:), העושים פשרה למחצה, (פערמיטטלער).

חצר תר' יותרת, (נעטץ).

חק יחקה, (חולין מא:), נאכמאכען.

חק (גיטין כ.), (גראווירען, איינגראבען). חייקי, (מ"ק יו), חקק, (אויסהעהלען).

חקל חקלא, (פעלד) תר' שדה. חקלייתא, אנשי כפרים עובדי השדה, (ביצה לב).

חקרא מבצר, (ציטאדעל, בורג), תר' "מצודת" ציון.

חר חררת, תר' עוגת שעורים, חררה, חורי, (קוכען), גם חתיכות מתכות ושאר דברים כתבנית עוגה, (כלים יא).

חר ומחריא, (חגיגה ד:), חריא, חרורי, (אנ־ברעננען), (ע"ג לח).

חר חרי, (מגילה יב.), (נעטץ־ארבייט), או כלי מילת לבן, (וויים).

חריא (תענית ט:), חרי, רעי, (קאטה).

חר חורין, חרורי, (פרייע, פרייא), (גיטין פו).

חרי (וי"ר ז), באופן אחר, (אנדערס).

חר חרורי, ויחורון, (זעהען), תר' עיניך יראו.

חרירה (כלים יג), לאך.

חרב החרובין, (מעשרות א), מין פרי, (באקס הארן). חרוב, מין ירק וקטניות, (כלאים א).

חרב חורבה, חרב, חורבן, (וויסט, לעער, רואינע). חורבא, (שלימממע פאלגע), (שבת כט).

חרב חורבה, (שביעית ח), חרבא, (מעס־סער). החרב, (כלים כא), עץ המחרישה, (פפלוג מעססער).

חרג וחורגו, (סנהד' כז:), בן אשתו, (שטיפ־זאהן).

חרגא (יומא כ:), אבק הדק הנראה באור השמש, (זאננענשטויבכען).

חרגול (שבת סז.), מין ארבה.

חרדל (כלאים א), מין צמח עז הטעם, (זענף).

חרדלית (עדיות ה), נחל שיורד ממעלה למטה, (שטורץ־באך, שטראם, וואססער גראבען).

חרדון (ב"ר פב), קראקאדיל.

חרז חרוזים, (חולין צה:), וחרזיה, מחריז, דחירוזא, (דורכבאהרען, איינשטעכען).

חרז מחרוזות, (ב"מ כא.), (שנירע, אנ־רייהונג). מחרז, (אויף ציילען, אויף רייהען).

חרחבינא (פסחים לט.), מין צמח.

חרחר (כלים יג), כלי ברזל לחפור בו, (גראב אייזען).

חרחר חרחור, (טבול יום א), (דאס אנגע־בראננטע בראד). משיחרחר, (אנברעננען).

חרט למחרט, (תר' שה"ש), חרטה, (בע־רייען).

חרטום (טהרות א), (שנאבעל), גם ראש הסנדל.

חריות (שבת קכו:), צווייגען.

חרך שחרכו, (פערזענגען), שריפה מעט, (פסחים כא).

חרך (פסחים קטז.), לאדען, קראם.

חרום (ב"ב לח.), מלחמה ותגרה.

חרם נעטץ.

חרם (עירובין מז:), חריץ, (קלופט), או (נעטץ).

חורמנא מין נחש, תר' פתן.

חורן חרינה, (איין אנדערער), (ירוש').

חרסית (מע"ש ה), אדמה שעושים ממנה כלי חרס, (שערבען).

חרספתין (שופפען), ת"י קשקשת.

חרוסת (פסחים מ:), טיבול שמטבלין בו בשר, (טונקע, סאלאט).

חריע (עוקצין ג), ווילדער זאפראן.

חורפי (תענית ג:), (פריה רייפע פריכטע). מחרפי, שהיו מקדימין. אתריפו ועולו, (סנהד' ע).

חרף חריפא, (שארף געשליפען), תר' מלוטש. חריפי, (שארף־זינן). חריפתא, (שטראם). חריפא, (טייער, גילטיג), (ב"מ מד). חריפא דסיטא, (זוהר פ' ויחי), פי' חוזק הסתיו.

חורפן תר' כבש, (לאמם).

חרפתא (פלעדער מויז), ת"י עטלף.

חריץ (כלאים ח), חריצין, (שפאלט, ריטץ, גראבען), (ב"ק נ).

חרץ והחורץ, (שבת עג), איין גראבען אדער איין איינשניטט מאכען.

חרץ חרוצים, (שבת צח:), שפיטציג.

חרצי (לענדען, היפטע), תר' מתנים.

חרצא (ב"ק פ.), טהעטיג, פלייסיג.

חרק חרקינהו, (קנירשען דיא צעהנע), (גיטין מז).

חרק ליחרוק, (שבת סז:), וחרוקות, חרקי, (איינשניטטע, קערבע מאכען).

חרק בחריקאי, (כתובות סא), במקומי, (ארט, שטעללע). בחריקין, במקומנו.

חרר שחררוהו, (אהלות פ"ג), (לעכערן). חררי, חררה, (לאך), (כלים יג).

חרש בצק החרש, פי' שקשה כחרס, (פסחים מו).

חרש חרשא, דחרשין, (צויבערער), תר' מכשפה, (חולין פד).

חרש חורשא, (שבועות ו), חרישותא, (וואלד).

חרת (נדה יט:), (טינט). חרתא, מין צבע, (קופערוואס), (גיטין יז).

חרות (סוכה לב.), חרותא, (פאלם־צווייגע). חריות.

חרתנא (קריגער), תר' נרגן.

חרותא (חולין נה:), שנצמקה הריאה, (פערהארטעט).

חש (עירובין [illegible].), פיהלען, לײדען.

חש חוששין, (פסחים ט.), חיישינן, (פירכטען).

חש כחושים, (ב"ב קמג), לחישת, מקום יגדלו בו עצים שפלים וקנים, (געשטרייך), תר' לבמות יער.

חשוון או מרחשוון, שם החודש השמיני, (ת"י דברים ל"ב ב).

חשי (שבת קכח.), מין צמח.

חשי בחשאי, (לייזע שטיממע, איין דער שטילל), (ברכות טז).

חשד (ברכות ג:), (פערדאכט). חשד, (פערדעכטיגען, בעשולדיגען). חשוד, (פערדעכטיג).

חשח חשחין, (נעטהיג האבען), (דניאל). חשחות, (בעדארף), (עזרא).

חשך ומחשכי, (ברכות ח.), שפעטיגען. חשוכא, (פינסטער).

חשוך (מאגער, דירר), תר' כבה דל. חשוך, מטליות הבגד קטנים, תר' למתפרות כסתות.

חושלא (יומא עט), פערלגרויפען.

חשל (צערמאלמען, דינן מאכען), (דניאל). חשילתא, (חולין צג), שנתמעכו. חשלי, מרדד, (קעססעלשמיעדע), (כתוב' עז).

חשל דחשלין, חשלתא, (דענקען, אורטהייד־לען), תר׳ חורשי רע, ותר׳ חשבת.
חשלתא (ברכות לח.), דבר מעוך, (צעררייבען).
חשמל (חגיגה יג:), עתים חשות ועתים ממללות, כמו חש מל.
חשק חשוקין, (אומגירטעט, אומבינדען), תר׳ חבושים.
חשק חשוק, (ע״ג לה.), שליסע.
חשר דחשר, (ירו׳ שבת ז), וחושרין, (דורכזיבען).
חת חותה, (פייער שאררען).
חת חתהו, (חולין כז.), צערברעכען.
חתך חתיכות, (שטיקקע). חתך, (שניידען, אבשניידען, ענטשניידען). וחותכת, (ווי״ר ד).
חתל חותלות, (שבת קמו.), חותל, שק תפור ממחצלות, (כלים טז).
חתול חתולין, (קאטצע), (ברכ׳ נו), ותר׳ וענה ״איים״.
חותם (עוקצין ב), כעין חותם שטוח בקצה עוקץ הפרי.
חתר לחתר, (קדושין כד:), לנקר סביב השן לנקותו.

ט

טאטיך (מגילה יח.), (בעזען), מטאטא.
טארגא (מד׳ תהלים א) פאנצער.
טב שנטייבה, שחרשו אותה היטב (שביעית ד). טובת הנאה, (דאנקבארקייט). טוביינא, הגדול.
טב ״טבא״ בישא, תר׳ דבת הארץ, (איבעלע נאכרעדע פערברייטען). טובא, (פיעל, גראָס), (ברכ׳ לה).
טב טיב, (קדושין ג.), טיבו, (לאגע, אינהאלט, געשעפט). טיבהון.
טבאג (תר׳ שה״ש), מין אבן יקרה.
טבהק (עירובין נט:), בשר צלי, (בראטען).
טבח בית המטבחיים, (שלאכט־באנק). טבח, מוכר הבשר.
טבח שטובחת, (ביצה כה.), (קאָכען).
טביא (הירש), תר׳ צבי.
טבל מטבילין, (טויכען), (ביצה יז). טבילה, (זיך אונטער טויכען).
טבל טובל, מטבל, (איינטויכען).
טבל (ברכות מה.), מרוחק ומובדל, (ענטפערנט), בלתי מעושר.
טבלא (סוטה מט:), פויקע.
טבלא (עירובין נג.), טאפעל, ברעט, טיש.
טבלרא (פאנצער), תר׳ מגן.
טבוסה (ירו׳ שבת ריש פ״ו), מין חותם.
טבע לטבועין, (ב״ב קמה.), לאבוד. טובעני, (תענית י), גשם רב שיטבעו הגלים בטיט.
טבע דטבעא, ת״י בשקל. טבעים, מטבעות, (מינצע). טובע, (מינטצען, פרעגען).
טבע ממטבע, (ברכות מ:), (גרונד, אָרדנונג). טבע, (נאטור). טביעות עינא, (ערקענגען, אנבליק). שטבעו, (אָרדענען).
טבעת (שבת קח:), מקום צאת הרעי.
טברירי הרואים, (צושויער), (פסיקתא, השמיני עצרת).
טגיות (מד׳, ציצית), מין בגד, (דעקקע).
טגן לטיגני, (קדושין מד.), טגנן, (בראט פפאננע, פרעגלען).
טגרים (חולין נט:), טיגער.
טהר הטהרה, (מקוואות ו), כלי מים קרים שמטהרים את הגוף.

טהר טיהרא, תר' צהרים, (העלל, מיטטאג). טיהרי, שדים של צהרים.

טהרו (יומא טו.), (ריקקען, אבערפלעכע, אבען).

טוי (געבראטענעס). טויא; טוי, (בראטען), (שבת קמב).

טוזיג (ע"ג יד), געזעללשאפטס־מאהלצייט.

טווס וטווסין, מין עוף, (פפויא), תר' ותוכיים.

טוים הטויסין, (שמ"ר טו), חג ושמחה.

טוורד כמטוורד, (ירו' יומא פ"ה), שטאסען.

טוותא (שבת קל), מין עוף, (פפויא).

טות (פאסטען), (ברכות נה).

טח להטיח, (ביצה ט), טחי, (טינכען, בעשמירען). מטחא, (לעסטערונג) תר' תפלה. יטיח, (לעסטערן). שהטיח, שכפה אותה לתשמיש, (סנה' מו).

טחב בטחב, (ת"כ, אחרי מות), מקום לח, (פייכטיגקייט).

טחול (חולין נד.), מילץ.

טחר ליטחר, (שבת פב.), וי"ג ליטרח, (זיך דרענגען ביים שטוהל).

טטיון עיין טמיקון, (מד' אסתר).

טט (סנהד' ד:), צווייא.

טוט (מ"ק טז.), קול השופר.

טוטל טוטלוותהון, תר' תעוללו, (נאכלעזע).

טטפראות (ב"ב עה:), טטרפליות, בנין בנוי בארבעת רבעים, (פיערפאך).

טטפת טוטפתך, טוטפתא, (שטירן־באנד), תר' אצעדה.

טטראמולין (שמ"ר ג), מרכבה בעלת ד' פרדות.

טטרג טטרוגי מטטרגי, (עירובין סא.), שלאגען.

טטריגון (ב"ב קסד:), ד' זויות.

טטרטון (ירו' פסחים י), שם מחה.

טטרונא (מד' שה"ש), דורכדרינגען, דורכבאהרען.

טטרם (כלים ב), כלי מתכות שבשוליו נקבים דקים, (זייער).

טיטויא בטיטויא, (וי"ר כה), וי"ג בטויא, ל' סתר, או מין עוף.

טייזן (ע"ג כו.), עניו, (בעשיידען).

טייט דמטייט, (ב"ב קסג.), איינשמוטצען.

טייל יטייל, הטיילין, (וואנדעלן, שפאצירען, לעדיג געהען), (כתוב' סא).

טיינון (ירו' שבת ב), אלטיינון, תכלת, (בלויא).

טייעא (ברכות ו:), ערבי, (אראבער).

טייר טיירא מטייר, ת"י נחש ינחש, (צוייבערן). בטייר, (הימעלס צייכען), (פסיק', פרה).

טכטכי (כתובות עז:), שטוהל.

טכני (ילמדנו שלח), ליסט, קונסט.

טכסא (ב"ר סג), וואנד.

טכסיס (שבת לא.), (איינריכטונג, ארדנונג). טכסייא, מחנה, (אבטהיילונג).

טכסטסים (וי"ר יב), איינריכטונג, ארדנונג.

טל ומטיל, מוטל, (איינלעגען, ליעגען). מטיל מים, פי' משתין.

טל טלאי, (סוכה יז), מטלית, מטליות, (פלעקק, לאפפען, שטיק). טילה, (אנפליקקען), (כלים כו).

טל בטלל, תר' בצל. טולא, (שאטען), (פסח' קיא).

טל נטל, (ערהאבען), תר' נשא.

טלטוליא (נאזע רינג), וי"ג טלוליא, תר' כזמי האף.

טלטל מטלטלין, (בעוועגליכע גיטער). מטלטל, (בעוועגען).

טיליא (ע"ג כח.), טילא, מין יין רע, (גיטין ע).

טל בטלי, (כתובות סח.), געוועבע; טעל-לער.

טליא (קנאבע) ת"י נער. טלייתא, (מעד-כען). טליותא, (קינדהייט), (ב"ב צא).

טלל מטלל, (סוכה נג.), וטלולא, (שפילען, שפרינגען, ערלוסטיגען, שפיל).

טלל (בעדעקקען). בטלליה, תר' בסכו, (היטעט). חגא דמטליא, (לויבהיטטענ-פעסט). טללא, (דאך), (ברכ' יט).

טלם טולמין דלחמא, (לאיב בראד), תר' ועשרה לחם.

טלמין (וי"ר יב), מרוט ועקירת שיער, (צופפען).

טלומא עז פנים, (פרעך), תר' בליעל.

טלמס דטולמסין (ב"ר מא), פרעך זיין.

טלנס עיין פלנס, (מד' שה"ש).

טלנין מין שדים, תר' מפחד בלילות.

טלע ואיטלע, (הינקען), תר' צולע, (תענית כה).

טלע (אבציהען), תר' שלף.

טלף ומטלף טילפין, ת"י מפרסת פרסה, וטלפיה, (הוף, קלויע, געטהיילטע קלויען). טלפים.

טלופחין (לינזען) תר' עדשים. טלופחא, אבן גדולה ועגולה, (ב"ב סז).

טלפי (נדרים סו), לינזען.

טליקא (גיטין כח.), בייטעל, ראנצען.

טלק וטלקת, תר' ותשלך, וטלקיה, (נידער ווערפען), (ב"ר עה).

טלר ובטלריתא, מין נעלים, תר' ובנעלו.

טולשי (ברכות מ:), שם פרי.

טלית (ב"מ ב.), בגד עליון, (דעקקע).

טם טמינון, תר' סתמום, טום, מטמטם, (פערשטאפפען), (פסח' מב).

טם ובטימי, (ב"ר ב), (טאקסע, ווערטה, פרייז).

טומטום (חגיגה ב.), בלתי ניכר מקום הערוה אם הוא זכר או נקבה.

טמיא (ברכות ו:), אבל, (טרויערנדער).

טמיא (אהלות טז), עצמות המת.

טמיון (וי"ר יא), אוצר, (שאטצקאממער).

טומום (שבת קטו:), אבשניט, שטיק, איין בוך.

טמע (פערזינקען, פערשווינדען). מטמעי, (אונטערגאנג), תר' טבעו בארץ, (ב"ר סג).

טמיקון (במד' רבה יב), טמיקא, מובדל ואיננו בחשבון, (אבגעזאנדערט).

טמסח (ירו' שבת פ"ו), קראקאדיל.

טמר (פערבארגען), תר' ויטמון. טמיר.

טמש וטמישי, (איינטויכען), תר' וטבלת.

טמשא (מד' איכה), טהייל, אבזאנדערונג.

טן וטננו, (מכשירין ג), אנגעפייכטעט.

טן טין, טיט, (קאטה), תר' רפש. טינא.

טן וטוני, טונא, משא, (לאסט), תר' ואכפי עליך, (ב"ב ק).

טן מטונך, (חולין קלב.), ממה שאתה "טוען" ושואל, משם תשובה עליך (פראגען).

טן טננא תר' קנאה, נטן תר' יקנא, טינא, (אייפערזוכט, ליבעס אייפער, בענייד ען), (סנה' עה).

טני (כלים יב), מין כלי

טנבורא (סוטה מט:), פויקע.

טנדו ביחד, (ביידע צוזאמען), וי"ג טן דו, שני גופים, (קדוש' מב).

טנדם (פדר"א מא), צעלט.

טונס (חולין כה.), מין דג.
טונס ת"י גומא, (פאפיר שטודע).
טינרא (פעלז) תר' חלמיש. טינרי, צמחים קשים על הריאה, (חולין מח).
טסי (בלעך), תר' פחי.
טייסא עוף המעופף, (פליגענדע) ת"י העיט. וטסין, הטיסן, (פליהען, שוועבען), (מד' שה"ש).
טסברי אוצר, (שאטץ), תר' "וסגולת" מלכים.
טסורא (ירו' כתובות יא), שומר האוצרות.
טיסני (ביצה יד.), (גערשטען גרויפען). טיסנא.
טסקא (מגילה ז:), טאשע, בייטעל.
טסקא (ב"מ עג:), שעטצונגס געלד, שאט-צען.
טעה (זיך איררען). טעות, (איררטהום).
טעם ליטעמיה, (עטוואס געניסען), (חולין צג).
טעם טעמים, (מגילה ג.), נגינות, (טאנצייכען). טעם ,טעמא, (גרונד, זינן).
טעם מטעם, (בעפעהל, וויללע).
טען וטעונין, (חלה א), טוענין, (פארדערן, געברויכען, רעדען, טראגען, בעלאדען).
טען בטעוני, (בינדעל). טעונא, (לאסט), (שבת סו).
טען מטענין, (דורכבאהרט), תר' מדוקרים.
טף טפייא, (גראב), (ירו' חגיגה פ"ב).
טף טיף, (פסחים לט:), (טריפען), לטפטף.
טף טיפות, (מקוואות ח), כטפא, (טראפ-פען).
טף מטייפין, (ב"ק צב:), נאכזוכען, אויפ-לויערן.
טף דאטיף, דאטפת אטפוך, מטייפיך יטופון, טביעה במים, (איבערשווענמען), (אבות ה).

טף טפי, (תמורה כד.), מעהר.
טף טופתא, (ב"מ קג), (דיא מיטעלסטע), עיין "ארכבתא".
טפא (אויסלעשען), תר' יכבה.
טפז ויטפז, (שפרינגען), תר' ויתר ממקומו (איוב לז א).
טפזא מין חיה קטנה, תר' שפן.
טפח וטפחית, בטופח ע"מ להטפיח (יומא עח), יטפח, (אויסטויכען, פייכטען, איינ-טויכען), (שבת קמג).
טפח לטפח, (טהרות ג), מיט דער האנד שלאגען.
טפח והטופח, (כלאים א), מין קטניות.
טפח בטפיחים, (ביצה כד.), מין כלי בעין קדרה שחור. טפיח, (שווארץ).
טפי (כלים ב), והטפין, מין כלי, (קריגכען).
טפיטן (כלים כג), טעפיך, דעקקע.
טפל הטופל, (צוזאממען קלעבען, אנקלע-בען) (כלים ג). בטפיל, תר' במלט, (מער-טעל).
טפל טופלין, (חגיגה ח.), נטפל, טופלות, (פערבינדען, אנשליסען, (בעשטרייכען). הטפילה, (וואס אנגעקלעבט ווירד). בטיפולו, (בעקלעבונג). טפל, (נעבענ-זאכע).
טפל שטפולה, (ב"מ סט.), מטפלין, (מיהע, בעשעפטיגען זיך).
טפלא תר' טף. טפלי, טפלים, (קליינע קינדער). מטופל, בעל בנים קטנים.
טופנא תר' מבול, (וואססער פלוט).
טיפסא (זוהר), פי' גזל.
טיפסא (זוהר פ' בהר), נחש שרף.
טפס בטופסא, (פארם), ת"י בחרט, טופסי, נוסח השוה בשטרות (גיטין כו). וטפוס, (פארם) (כלים טז).

טפס תטפוס, יטפסון, (וואַללען, איינוויל־ליגען), תר' יאותו.

טפסן (לומפען), תר' סחבות.

טפס מטפס, (עירובין כא.), קלעטטערן.

טפסי (ב"מ עג:), קאסטען.

טופסרא (זוהר פ' וירא), פי' המרירות והארס.

טפופות (יומא מח.), מיטטעלמעססיג.

טפף (ב"ב עה:), מיטטעלמעססיג.

טפקא (שבת קכה.), מין מאכל.

טופרא (נאגעל אם פינגער) (חולין יז), גם מין שבלול הים.

טפש (טהאָר, נארר), (ברכ' לא).

טצדקי (ב"ק נו.), תחבולות וראיות, (פער־טהיידיגונג, בעווייזע).

טצהר (גיטין פו.), עד ד' שנים, (פיער).

טיקוסיה (איינריכטונג, אנאָרדנונג), תר' תכנית. טקס, (אויסריסטען, אָרדנען).

טיקס מחנה, (קריגער אבטהיילונג), תר' "דגל" מחנה.

טקסיוטי (ירו' עירובין ג), באַגען שיסער.

טר נטר, (היטטען, ערוואַרטען) תר' שמר. טר, המתן, (וואַרט), (שבת קד).

טר וטרי, (ב"מ סד.), ומיטרה, (געבען), (סוטה ז). טריא.

טורא (בערג), תר' הר.

טר דטרייה, (חולין מה:), טריא, (ריהרען, בעוועגען), (ב"ב כ).

טורין (מכות י.), טהורם.

טורא (פסחים לט.), מין צמח מר.

טרבן (פרה יב), טרבל, (דרעשוואלצע), מין עגלה לדוש.

טריבונוס (מד' אסתר), שר החיל.

טרבוס (פסיקתא), מין מס, (שטייער).

טרגיא (מד' תנחומא), הינאיבער ציהען.

טריגון (ב"ב קסד:), בעל ג' זויות.

טרגים (ברכות לז.), איין גריטצען ארט.

טרד דטריד, תר' כים נגרש, טרוד, טרדא, (בעוועגען, פאָרט טרייבען, בעשעפטיגען, שליסען). טרודין, (פערבאננונג).

טריזא (שבת קט.), איין ארט קירבים.

טרז דטריז, (שבת צח:), נעשה משופע וחד.

טרטיוטין עיין טרמנטן, (ש"ר לו).

טורזינא (עירובין פ.), (געוועהר־היטטער), שומר בית הנשק.

טרח טריח, הטריח, (בעמיהען).

טרטימר (סנהד' ע.), שלישית המנה, (דריטטהייל).

טרטין (כלים כט), מין בגד.

טורטני שטאנגע, (סוטה לד).

טרטני (שבת פא.), טורטני, (וואגע). דמטרטן, (וואגע גלייך), על משקל וכובד שוה.

טריטון (ירו' פסחים ג), דריטטעל.

טרטקל (קאָהלען), תר' פחם.

טרוטות (סוטה מז.), (ניכט געראדע בלי־קען).

טרטר מטרטר, ע' תרועה, (שאַללען), (מד' תהלים צג).

טריא (שבת קד:), שם פרי, או מי גשמים.

טרייאקונטא (ירו' ב"ב ז), מספר שלשים.

טריה (ב"ר צח), דרייא.

טריון (ב"ר עט), (באַק), או שם מטבע.

טריינא (פסחים פח.), קאַרב.

טריינא (ע"ג נב:), שם מושל.

טרך דטרך, טרכנותא, (אונאָרדנונג, בע־אונרוהיגען), תר' מרדף אמרים, ותר' מדחה.

טרכי מרכבת, (קארעטע), (מד' אסתר).

טרכסיד (שבת פ:), סיד חזק, (מערטעל).

טרימא (ברכות לח), מין מאכל.

טרים (ירו' שבת ג), ווארעמס באד.

טרומיטא (נדרים מט.), ווייך־געקאָכט.

טורמיות (ירו' סוטה ח), מחנה פרשים, (עסקאדראן).

טרמנטן (ירו' סוטה ח), (הארמאטען, וואַ־פען).

טרמיסין (סנהד' יד.), עזי פנים. טרמוסיא, (סוטה), (מדרש תהלים ט).

טרמיסא (מד' איכה), שלישית האיסר.

טרוניא (ע"ג ג.), געוואלט, טיראני.

טירון (שמ"ר ג), מתחיל ובלתי מורגל, (נייליגג, לעהרלינג). טירוניא, טירונין.

טירונין (ירו' עירובין ה), הערשער.

טרסון (וי"ר לז), זוכען.

טרסיים (סוכה נא:), רוקמי בגדים.

טריסית (ב"מ מו.), ג' איסרים.

טריסקי (ע"ג יא:), שם יום חג הפרסיים.

טרסקל (כלים כב), שולחן קטן, או סל קטן.

טרף ומטרפא, תר' ותפעם. שטרפן, (אונרו־היג זיין, פערמישט), (כלאים ט). טירוף, (פערווירדונג).

טרף טריפון, (מד' איכה), ערצאָגען.

טרף טרפה, (חולין נו.), טורפין, (שלאגען, שמייסען, שטאָסען, קלאפּען).

טרוף (שבת לח.), מרוסק ונטרף, (צעררי־בען). מטריף, טרפה, היפך "כשר", (אונרעכט).

טרוף (שבועות כט), צבוע ומנומר.

טרף טירפף, (ב"מ יד:), לקיחה בחוזק יד, (אררעטירען).

טרף הטורף, (מכשירין ב), יטרפנה, (וואַ־שען, טינכען, גלאט מאכען).

טרף (בלאטט), תר' עלה.

טרפיזין (ב"ר יא), איין טיש.

טרפחת (חולין נה:), הקרום שהולד מונח בו.

טרפסיטים (במ"ר ד), שולחני, (וועכסלער).

טרפעיק (יומא לה:), מין מטבע.

טרפירא וי"ג טרפידא, (פלעדער מויז), ת"י העטלף.

טרפשא (חולין מט:), חלב המכסה את הלב. בטרפשיה, ביותרת הכבד.

טרפיתא מין עוף טורף, תר' האיה.

טרק ולטרוקינהו, (שבת קי), טרקו, (פער־מישען), (ב"ק קטו).

טרק דטרקיה, (שבת קט:), שלאגען, ביי־סען.

טרק (ב"מ פו.), טריקא, (פערשליסען).

טרקאירין (שמ"ר כה), מין משקה לרפואה.

טרקיא מין אבן יקרה, תר' שבו.

טרוקטא (ירו' חלה א), מין רקיק, (קיכעל).

טרוקטי (ירו' כתובות א), יבש בטבעו ובעל ליחות מעט.

טרקלין (אבות ד), שפייזע צימער.

טרקליליין טס עב, (פלאטטע), תר' מצחת נחושת.

טרוקנין (ברכות לז:), קוכען.

טרקסמון (גיטין פא.), דרך שעוברים ושבים בו.

טרוקסימון (ירו' כלאים א), טרוקסימא, מין ירק.

טרקסין (יומא נא:), שם לכותל שבין ההיכל לקדש־הקדשים.

טרקוש מין כסא, (תוספ' טומאה וטהרה).

טרש מרשין, (ערכין יד:), מקום אבנים. דמטרשי, (פערהארטעט).

טרש וטרשיה, (ב"ק צח), גלאט מאכען.

טרשא (ילמדנו בחקותי), שנסתמו נקביה ואין מוציאה הקמה.

טרשא (ב"מ סה.), (פערדינסט, פערבאַר־גונג), נתינת סחורה בהקפה במחיר טוב.

טירת (פאָר־האָף) תר' חצר אדר. טרת, (כלים ה), כמין חצר העשויה סביב לתנור.

טריתא (ברכות לד:), מין מאפה.

טרית (ע"ג לה:), מין דג.

טש נטשי תר' נצפנה, דטשינא, (ע"ז ע). וטשו, (פסח' קיד), (זיך פערבערגען, פער־בערגען).

טש תטוש ת"י תסוך, דאיתטש, ת"י הטוח, טשין, (זאלבען, שמירען).

טשטקי (נדה סא.), טאָפּ.

טשטש מטשטשין, (טריב, אונקלאַר זיין) תר' "יחמרו" מימיו. מטשטשות, ונטשטשו, (ערווייכען). מטושטשין, (בע־שמירט, בעשמוטצט, (בעפלעקקט).

י

יאי (שען, אנשטענדיג), תר' נאוה, (חגיגה ט). יאה.

יאורי (ב"מ קג:), גראבען, קאנעלע.

יארק (עירובין קד.), מין כלי.

יאוש (פערצווייפעלן), (ב"מ כא).

יאת שיאותו, (ברכות נא), ניאותין, (גע־ברויכען, בענוטצען).

יבב ותיבבון, (עכצען), יללה, תר' והרעותם. יבבות, (ר"ה לג), תרועות.

יבדה (פסיקתא בשלח), פערלאָרען געהען.

יבחושין (חולין סז.), תולעים קטנים, (מי־קען).

יבל יבלית, (כלים ג), ויבלי, (גראַז). מייבלין (שביעית ב), עוקר העשבים הרעים. יובלא, מין עשב, (חולין קה).

יבם יבם, אחיו של המת בלא בנים. יבום, נשיאה לאשת המת בלא בנים. מייבם, מתייבמת.

יברוחין מין צמח, (סנה' צט).

יבשתא דיא טראָקענע.

יגרין (שטיין־הויפען) תר' גלים. יגר.

יד ידא, (האנד). על יד, מעט מעט, (ביצה יב). מיד, (זאָ גלייך). ידים מוכיחות, (בעוויז). כלאחר יד, (ביילייפיג).

ידות (האנד גריף), בית "יד".

יה (ב"ר צב), שם הקריאה לצער.

יהט כיהט, (צווייגע), תר' כנצר.

יוהרין (פערלען), תר' פנינים.

יוהרא (ברכות יז:), דמייהר, יהיר, (שטאָלץ, איבערמיטהיג).

יונית גריכיש.

יוחנא (חולין סה.), מין חגב.

יורה (ע"ג עו.), קעססעל.

יחה יוחי, ואוחי, (איילען), תר' וימהר.

יחטא תר' שטן, (אנקלעגער).

יחול (ברכות טז:), האָפנונג.

יחס (געשלעכטספאָלגע, אבשטאַמונג), תר' משפחת. יחוס, מיוחס, בעל משפחה נכבדה.

יחור (כלאים א), צווייגע.

יטור (ערהעבונג), תר' "משאת" העשן.

יי (טרויער געשרייא), תר' מה ברי.

ייבא (ירו' כלאים ב), עס זייא.

ייבא (ב"ב קמו.), שלייער.

יידא (ירו' ברכות ז), (אויף וועלכעס?), על איזה דבר?

יינומלין (שבת קלט:), האָניג־וויין.

ייגים (שבת קכט.), מין עץ יקר.

ים (ירו' ברכות ו), פי' לרפואה ואסותא, (היילונג).

יכולני עיין לגיון, (מד' אסתר).

ילא יילי, מין תולעת, תר' והאנקה, (שבת נד).

ילדה (נדרים נז:), ענף עץ רך.

יליף (ירו' פאה ח), לערנען, געוואהנט זיין.

ילפי בדילפי, (ב"מ ק.), פערבינדען, פער־איינינגען.

"ים" נפה (כלים טו), ארג שיער של הנפה, (זיעב באדען). ים, (ב"ב סז), אבן עגולה לסחוט עליה זיתים.

ימי אומאה אומי תר' השבע השביע, ימן, (שווערען).

יניבא (חולין כח.), מין תולעת.

יינוברים (ירו' ע"ג א), מאנאט יאנוואר.

ינון לינון, (פדר"א לב), אויסריימען, רייניגען.

יניק (קנאבע) תר' נער. ינקי, (זויגען), (ביצה לז).

ינקא (יונגער קאמעעל), תר' בכרה קלה.

יפמין (שבת נ:), מין צמח.

יעא (בליהען), ת"י פרח.

יעד ליעדה, (צור פרויא בעשטיממען), (קדוש' יז).

יועזר (שבת קט:), מין צמח.

יעטוהי ראטהגעבער, (דניאל).

יעל מין חיה, (ר"ה כו).

יעק ואתיעקו, (איבערדרוס־עמפפינדען), ת"י ויקוצו.

יערא (שילף, זעע־גראז), תר' סוף.

יוצא (פסחים לה.), (ענטגעהען). יציאה, (אויסגאבע). כיוצא בו, (דאס גלייכען).

יציב (וואהר), (דניאל).

יציבא תר' אזרח, (איינגעבאהרענער).

יצול (כלים כא), העץ שלצד שמאל של עץ המחרישה.

יציף (בעקיממערן), תר' ודאג.

יצר יצר הרע, הכח התאוני.

יקמין (ב"ב סז.), מין בגד, (באדע מאנ־טעל).

יקומיני (ב"ר לב), דיא בעוואהנטע ערדע.

יקינטין (ילמדנו עקב), מין אבן יקרה.

יקר מיקירי, (עהרווירדיגע), (יומא סז).

יקר יקרו, (שווער זיין), תר' כבדו מזוקן. יוקרא, (שווערקייט), (שבת קז).

ירא יראתם, (מכילתא), (שרעק בילד), אלילים.

ירואר (פסחים לט.), מין צמח מר.

ירבוזין (שביעית ט), מין ירק.

ירוד (שבת עח:), עורון העין, (שטארר).

ירודין ירודאתא (מד' איכה), ירוד, יארוד, מין נחש, (שלאנגע).

ירדינון (ש"ר כג), מין אילן.

ירה הוראה, (לעהרען).

ירח ירחינאה, (ב"מ פה:), שהיה בקי בסוד העבור.

יריד (ע"ג יג.), יאהר מארקט.

ירך ירכות, (גיטין כ.), מקום הדיו רשימת הכתב.

ירינון (ירו' דמאי א), מין שמן.

ירעינין מין צמח, (ירו' שביעית פ"ז).

ירק הירוק, (עדיות ח), (געלב). ירוקה, (גרינע גראז), (סוכה לד).

ירק ירקות, (אהלות ח), מין קשוא, (גורקע).

יורקא (פסחים ל:), כלי סיד.

יורקמי שם שר הברד, (פסח' קיח).

ירקן מין אבן יקרה, תר' פטדה.

ירקונא

ירקונא (שבת קי:), מין חולי, (געלב זוכט).

ירקריקא מין עוף טמא, תר׳ הרחם.

ירושלים (שבת נט.), כתר ועליו צורת ירושלים.

ירית (ערבען), תר׳ יורש. ירותא, פי׳ ירושה.

ישוע ישוע הבן, (ב״ק פ.), פדיון הבן.

ישב ישוב, (בעזעטצטע לאנד). מתישב, (זיך עטוואס איבערלעגען). מיושבת, (רוהיג).

יתי תר׳ את, יחס הפעול. יתי, (מיך). יתיה, (איהם). יתה, (איהר). יתכון, (אייך). יתהון, (זייא).

יתיב (זיטצען), תר׳ יושב.

יתיכים (כלים יב), צאנגע; לעפעל.

יתר איבערפליסיג, מעהר אלס, איבריג.

יתר דאייתרא, (חולין נ.), קיבה של בהמה עגולה כמין קשת, (בויגין שנור).

יתוש (שבת עז:), מין שרץ, (מיקקע).

כ

כא וכא, (ירו׳ פאה ה), (הארטהין, היער). הכא, (היער).

כאמי (מד׳ שה״ש), אויף דער ערדע.

כאן היער.

כאור לכאורה, (כתובות נא.), לפי הנראה, (וויא עס שיינט).

כאור (ב״ק ק.), פעראבשייליך.

כאר (סנהד׳ צח.), עזעל.

כב כובי, (ע״ג לג:), טאננע, פאס.

כב כובי, (דארנען), תר׳ ״קוצי״ המדבר.

כב כיבא, (שמערץ), תר׳ כאב. כייבי, (שמערצען), וועהע טהון), (ע״ג כח).

כב נכבב, (עירובין כט:), כיבי, חרוך באש, (פערזענגען), סנה׳ ע).

כובא (ברכות לז:), (קוכען).

כבדא (לעבער).

כובד (כלים כא), (וועבערבוים). כובד ראש, (דעמיטהיגע שטעללונג).

כבד מכבדין, (ברכות נא:), אויסקעהרען, רייניגען.

כבד מכביד, (ערגערן), תר׳ ״כעס״ לאביו.

כבויי (עירובין כט:), צפיעי בקר, (מיסט).

כבכב (כלים ב), איין דעקקעל.

כבל כבולות, (שבת נד.), שכובלין (שם), שקושרין ומדביקין. כבלא (שם), (פער-בונדען).

כבל כבול, כבלא, (שבת נז:), מין חותם.

כובלת (שבת סב.), בינדעל.

כבן מכבן, תר׳ יעטוף, כבינתא תר׳ רדידים, כבינתי, (אבער דעקקע, איינוויקלען) (גיטין יד). כבונות, (איינגעוויקעלט), (שבת נב).

כבסא (שבת סז.), תמרים, (דאטטעלן).

כבס בכובסיה, (ב״מ קא:), כים שבבגדיו, (טאשע, ראנצען). ורש״י פי׳ בביצים שלו.

כבע לכובעות, (פאה ה), הוט.

כבר המכביר, (ב״ק נח:), ריין מאכען, אויסראטען.

כבר משיכביר, כובר, (מעשרות א), אין איין זיבע רייניגען.

כבר כבריתא, תר׳ גפרית, (שוועפעל). לכברויי, (מיט שוועפעל רייכערן), (ברכ׳ כז).

כבריתא (שייבען-האניג), תר׳ נופת.

כבש כובשת, (טהרו׳ ב), כבושין, כבשו כבושי, (עירוב׳ לד), (איינמאכען, אויס־דריקקען, פרעססען, טרעטען, עראָבערן, אונטערדריקקען, פערבערגען, פערהעהלען). הכבשים, (שבת קח), ירקות כבושים. כיבושים, (תענית טו), (אייננעהמענדע). כבשי, (ברכ׳ י), סתר וסוד.

כבשא (בעטרעטענער וועג), תר׳ מסלה.

כבש ונכבש, (יבמות סט:), בעילה (בעגאַט־טען).

כבש טרעפּפּע.

כבש וכבושיהן, (אומגורט), תר׳ וחשוקיהם.

כבש מכבשין, (מ״ק י:), שמנקרין בברזל חד.

כבשין (פסיקתא יז), מין כלי מלחמה, (מויער־ברעכער).

כוביתא (ר״ה כד.), פאַרשטעללונג.

כגני (ברכות נח.), פאַסטאַמענטע; שערבען.

כד (חולין סד.), כדורי, (אבגערונדעט).

כד (ב״ק צב:), כאשר, (אלס). כדו, כאשר הוא.

כדא דכדא, (חולין נח:), פוילנים, וואורמ־שטיך.

כדבה כזב, (ליגען), (דניאל).

כודא (ע״ג כט.), מין חולי.

כדי זאָ וויא, זאָ פיעל.

כדי (אלס, אום, דאמיט, דאס), (דניאל).

כדי (ר״ה ה.), דכדי, (אומזאָנסט, אוננוטץ).

כדי (יבמות סז.), כדאי, (ווערטה, היגרייך־כענד).

כדכודא מין אבן יקרה, ת״י נופך.

כדומים (כלים יג), עץ ארוך להוציא בו דלי שנפל לבאר.

כדום ענבי דכדום, פי׳ ענבים שהתליעו, (ב״מ קו).

כדן כודנו, (ירו׳ פאה א), מכודנות, (אנבינ־דען, אנשפאנען, מיט מיהע ארבייטען), (וי״ר טז).

כדון (אלזאָ, יעצט), תר׳ ועתה.

כדן כודנתיה, תר׳ פרדו, וכודנייתא, (מויל־עזעל), (בכור׳ ח).

כדור (באלל, קוגעל), (כלים כג). שכודרת, (רונד).

כיהה (כתובות עה.), מיחה וחלק עליו (וועהרען).

כהה וכוהה (שליים אויסווערפען), (ילמדנו נח).

כהל (קעגען), (דניאל).

כהותא (דראָהען, שעלטען), תר׳ לחרחר ריב.

כו כואו, (פערברעננען), (ב״ק פג).

כוי (קדושין ג.), (באָק הירש), מין בהמה הנולדה מתיש וצביה.

כוון יכוין, כיון, (ריכטען, צואווענדען, מיי־נען). לכוין, המכוון, (צוטרעפּפען). יכוין, (גלייך שטעללען). מתכוין, (צוקעהרען). מכוונים, (צוגעווענדעט). מכוונות, מכוון, (גענויא). מכוונין, (גלייך). כוונה, (אב־זיכט, צוועק, זינן).

כוונין כנים, (רעדליך).

כוין כוא, כותא, (פענסטער), (שבת לה).

כיון (תמיד ל:), זאָ באלד, וויל.

כוון וכוונו, (זיך ווענדען), ת״י ויפנו.

כווץ מכווץ כויץ, (שבת כ:), דמכווצא, (איינשרומפּפען).

כוורא כוורי, (פישע), ת״י דגת הים.

כוורת (שבת ח.), בינענשטאָק, קאָרב.

כוזא (שבת קלז:), מין כלי, (שעפּפגעשירר).

כוך בכוכא, כוכין, (גראב, גרובע, העהלע), (מ״ק ח).

כוות

כוות דכותי, (גלייך, וויא), תר' כמוני.
כיזבה רום כיזבה, (מנחות ס"ט), פי' טפח.
כזב המכזבים, (אויפהערן), (פרה ח).
כזב כוזבות, (ב"ק צז:), שטבע בן כוזיבא.
כזית (אָליפען־גרעסע), שעור גודל הזית.
כיחי (ב"ק ג:), (פלעגמא, שפייכעל). כיחה, (שליים אויסוערפען).
כחל מכחול, (כלים יג), הכלי שעל ידו מכניסים בעין. כחלי, כוחלא, מראה כחול, צבע שחור, (שמינקע).
כחל (חולין צז:), דד הבהמה, (אייטער).
כוחילנא (חולין סב:), שם עוף.
כחש מכחיש, הכחשה, (אבלייגנען, ווידער־שפּרעכען, ווידערשפּרוך).
כחש מאגערקייט.
כי (מנחות עד:), אות יונית, X.
כי (ר"ה ג.), אי, דלמא, אלא, דהא, שמא, (אָלס, וויא). וכי, והכין, מלת השאלה.
כיי (ירו' ברכות ג), זאָ וויא דיעס.
כייר בכיורי, וכיירה, (בעשטרייכען, בע־טינכען, פּאַרבען), (ב"ק נד).
כוכא (ברכות לז:), קוכען.
כך (זאָ). לכך, (דארום). כל כך, (זאָ זעהר). הלכך, (דארום).
ככי (באקצעהנע). לככא, שן המפתח, (חולין נט).
כוכא (גיטין סח.), מערה, (העהלע, היטטע).
ככב בי כוכבי, (ע"ג כט.), באויר לאור הכוכבים. כוכבא, (שטערן, קאָמעט), גם שם לא' מכוכבי לכת, (מערקור).
ככיי (כלים יז), (דיננע הייטכען), הקרומים הדקים.
כוכלא (ילמדנו תולדות), מין בגד.
ככלי (יומא עה:), מין עוף שמן.
כוכליאר (שבת סב.), מין תכשיט, (שנעק־קען־פּערמיג).
ככר (כלים יז), מדת חצי הקב.
כל כליל, (אַללעס). כלל, (אַללגעמיין, רע־געל). מכלל, (דארוים איזט צו שליסען). כל כך, כולי האי, (זאָ זעהר, זאָ פּיעל). מכל מקום, (יעדענפאַללס). כל דכן, כל שכן, (דעסטאָ מעהר). כל שהוא, כל דהו, (דאס קליינסטע, עס זייא וויא).
כל (שבת נז:), כליא, מין תכשיט. כלה, (מדות פ"ד), טס של ברזל וחד, להבריח העורב. אכלויי מכלינא, (ב"ב ה.), היג־דערן, צוריק־האַלטען.
כל ואכלי, אכלאה יכלי, (רופען, שרייען), תר' שאוג ישאג.
כל כלי, (חולין מט.), דכלה, דרשה, (פּרע־דיגט).
כל בכילה, (סוכה י:), חופה, (דעקקע, באַל־דאכין). כלליה, עשה לו חופה, (ב"מ קא).
כל מכילתא, (מאס), גם שם לחבורי הלכות ומשניות. במכילתך, (גיטין מד), מכילא, כיילא, (מאס), (ב"מ מ).
כלט כלוט, (ירו' שבת פ"ח), הכלוטין, (שלאָס, ריגעל), (פסיקתא ו).
כלא בכלאי, (נדרים צא:), פּאַרהאנגע.
כלב מכלב, (מ"ק י.), מפזר התפירה ודומה למצב שיני הכלב. כולבא, (הונד), (ב"מ פד).
כליבה (פתיחת' איכה רבה), קאָרב.
כולבא תר' קרדום, (האקקע).
כלבודא מין צמח, (ירוש' עירובין ג).
כלבוס (סוטה יט:), מסמר, (נאגעל).
כלבוס (מנחות סג.), מין כלי.
כלבס (ב"ק ק:), מטלניות שמקנחין בהן היורות, (קעססעל וויש).
כלבית (שבת עז:), מין דג קטן.
כלידים (ב"ר פט), האלז־באנד.

כלידא (בעכער), תר׳ גביע.
כלידון (ירו׳ פסחים ג), חלודה, (שמוטץ).
כולטיתא (פערפוילט), תר׳ לעז ״רקבון״.
כילי (ב״ר נא), מין שרץ.
כליא (ב״ב יז.), בטן ואמצע התנור, (בויך).
כיליארין טויזענד, (פסיקתא כא).
כלילא (קראנע), (ב״ב ח).
כליל (כתובות עז:), כליל מלכא, כלילא, מין עשב ועושים ממנו עטרות.
כיליריכון (מד׳ קהלת), שר אלפים לרוכבים.
כלך (כלאים ט), פסולת משי, (פלארעט זיידע).
כלך (יבמות מד:), געהעינור.
כליכה (מ״ק כז:), קארב.
כלכית (שבת עז:), כלכיד, מין דג קטן, (ירו׳ נדר׳ פ״ו).
כלכל כלכול, (שבת פ:), טוח בשרו בסיד להשיר השער. מכלכל.
כלכל כלכלות, (דמאי ז), קארב.
כלום (נדרים סג:), (עטוואס, וואס נור, ניכטס), וישמש ג״כ למלת השאלה.
כלמי (ברכות נא:), כנים, (לייזע).
כלימך (שמ״ר טו), מעלות השמש, (שטופע).
כלמום (ילמדנו תולדות), מין בגד.
כלן מין בגד, ת״י כאדרת.
כילון (בכורות מג.), לאנג קעפפיג.
כלנים (אדר״נ כד), מתג, (צוים).
כלונסאות (ב״ב סז:), שטאנגען.
כלינארין (ירו׳ סנהד׳ יא), מין בגד.
כלניתא (פסחים לה.), מין זרע, (מאהן).
כליסין (עוקצין א), מין פרי עץ.
כולסא (שבת קנד:), חתיכות זכוכית.
כלפי (ברכות לד.), געגען, פאר, וויל.

כוליקום (ירו׳ תרומות א), בעל חימה.
כלקטורין (וי״ר כג), פארם, געשטאלט.
כולתיה (צארן, האס), ת״י ״חמת״ אחיך.
כמא זא וויא.
כמהין (נדה כז), ערד שוועממע.
כמות זא וויא.
כומז דפוס של בית הרחם, וי״א דפוס של הדדין.
כמינך כל כמינך, (ב״מ פו), כמו כהימנך, (דיר צו גלויבען). כמיניה, (איהם צו גלויבען).
כמך (נדה נא:), מין מאכל, (איינע ארט זופפע).
כמון קיממעל.
כמן וכמן, מכמינין, (אויפלויערן), (סנה׳ סו).
כומן (ב״ב עח.), פרויען־זאטטעל.
כמס ולכומסאות, (פאה ה), כובע, (מיטצע), או תחתון של שבלים.
כמס (פסיקתא שובה), תפיסה, (פערהאפ־טען).
כומצא (גרובע), תר׳ ופחת.
כמר המכמיר, (מעשרות ד), כומרי, (ער־ווארמען, מירבע מאכען), טומן פירות באדמה כדי שיתחממו ויתרככו. כומר, עיגול, (ב״מ עד).
כמרוסא (במד׳ רבה יב), איין געוועלבטע ציממער.
כמש כמושין, (פסחים לט:), התחלת רקבון, (פערוועלקט).
כמתא (עירובין פד:), כומתאי, (קאפפ־דעקקע).
כמות (ב״מ כד), כמו, (גלייך וויא). כמותו.
כן בכניהון, (כריתות ג:), פי׳ מקומם.
כן הכן והכנה, (כלים יב), הכן, (לינעאל), והכנה, (שטיפט צום לינירען).

כונא

כונא (שבת קי:), האנדפאלל.

כן המכנה, (צונאמע געבען), (ב"מ נח).

כן כיני, (ירו' כלאים ב), (זא איזט עס). וגם בל' שאלה.

כן כונניות, (חולין נו:), המעיים המכורכים, (געקרעזע). מכונן, המכונן, (וויקקעלן), (פרה ז).

כנונא (ביצה כא:), קארב.

כנגר (שבת קט:), מין צמח.

כנדי (חולין מח:), בועה בולטת, (גע־שוואולסט).

כנדי (ברכות מ:), מין פרי עץ.

כנדי (פסחים ל.), כדים, (קריגע). כנדוקא, מוכר כדים, (חולין מט).

כנה והכנה, (פרה ט), מין תולעת.

כנימה (מכשירין ו), מיני תולעים.

כנמא זא, וויא פאלגט.

כנס הכניסה, (מגילה ב), הכנסת, (פער־זאממלונג). נכנס, (העריינקאממען). מכנים, (העריינבריינגען).

כנף יכנף, (פערזאממעלן), תר' יקבץ. כנופיא, (פערזאממלונג), (שבת ס).

כנרא (פסחים קיא:), מין פרי.

כנר דכינרא, (פידעל), (מגילה ו).

כנש למכנש, כנשיה, (פערזאממעלן), (חולין ס). כנישתא, (פערזאממלונג). כנישתא, (אויסקעהרען), (ב"מ כא).

כנשר בכונשרא, תר' בכישור, (שפינג־ראקען).

כנשר לכונשרך, טבור, (נאבעל), תר' לשרך.

כנותיו חברים, (קאללעגען).

כנתא (כתובות קה:), (קארב). לכינתא, מחצלת, (מאטטע, דעקקע), (סוכה ב).

כונתיא מין תבואה, תר' כוסמת.

כנתא (חולין קיג.) קרבים ומעיים, (איינ־געוויידע).

כנתא בסים, (געשטעללע), תר' כן.

כס תיכוס, תר' תוכח, יכסן, מכסנותא, (צו־רעכט וויזען, טאדעלן, פארווירפע מאכען), תר' תוכחה.

כס כסא, כוסתהא, (בעכער), (שבת קט). כוס, כוסות, (פרה ב), גומות העור, (האאר פארען). בית הכוסות, מקום המעיים והדקין, (חולין מב).

כס (ברכות לז:), הכוסס, (קאסטען, קויען). לכוס, ומכסכס.

כס בכוסיא, פי' בפשיעה, (פרייוויללינ־קייט), (ב"ק קיו).

כס לכסכס, (רייבען, אברייבען), (נדה סב).

כס תכסכס, (ירו' ביצה פ"ד), (וואנקען).

כס בכילה ובכסכסיה, (שבת קלט), רצועות התלויות בה.

כס בכיסתא, (מגילה ז:), בייטעל.

כס נכסת, וכוסו, ת"י ושחטו, כוס, (שלאכ־טען), (חולין מד).

כס כיסי, (שבת עז), כיסתא, קוצים (דער־נער).

כס כיסי, (שבת קמז.), קמטים, (פאלטען).

כוסבר (דמאי א), מין זרע.

כסח תכסח, (בעשניידען), תר' תזמור.

כסכס לכסכוסי, (מ"ק י:), אבפוטצען, ריי־ניגען.

כסול (בכורות מ.), שרגלו אחת ארוכה מהשנית.

כסלא (ברכות ו.), (האלז), עצים ויתדות.

כסל דכוסילתא, (מ"ק כח.), אזמל להקיז בו דם, (שנעפפער).

כוסמין מין חטים.

כסן כסנין, פרורים, (ברעקכען), תר' נקודים. בכסנין, בפרורין של מטעמים. כסני, מין מאפה, (כתובות יז).

כסן בכסניו, (שבת קלח), (שנירע, בענדער).
כססטאות (ב"ר ד), שם מדה.
כסף בכסיפתא, (ב"ק סב.), געלד־בייטעל.
כסף שהכסיפו, (פסחים מח:), משיכסיף, (בלאס ווערדען), (נדה מז). תכסיף, (מא־גער ווערדען).
כסף תכספונה, כסופא, (בעשעמען, שאנ־דע), תר' תבלימוה, (כתוב' קד).
כוספא (תענית כד:), מין כלי, (קיסטע).
כוספא (שבת נ:), פסולת שומשמין. כוספן.
כספתיאס (חולין סו:), מין דג טהור.
כסת (כלים כח), מה שנותן תחת מראשותיו, (קיססען). כסתות, (בכורות מה), כנוי לבשר התפוח.
כסיתא (ר"ה כג.), מין צמח.
כעכין (פסחים מח:), רונדער קוכען.
כעכע (וי"ר כא), הוסטען.
כען (יעטצט), תר' עתה.
כער מכוערא, כעורה, (פעראבשייליך), מאוס, תר' כרואי, (קדוש' ט).
כף (שאלע). כפא, (חולין נד). כף סיד, (שבת פ:), (מויערער קעללע), כלי הבונים.
כף כיף, (אופער), תר' שפת הים. מכיפיה, מגדותיו, מעצמו, (שבת סה).
כף כפאוהו, כופין, (אנטרייבען, נעטהיגען, צווינגען), (ר"ה כח).
כף שכפה, (ע"ג ב), (איבערדעקקען). כפה, (הויבע), כסוי הראש, (שבת קז). כפויי טובה, שמכסה הטובה ואינו מכירה, (אונ־דאנקבאר), (ע"ג ה).
כף כפופין, (קרום), (ר"ה כו). נכפי, מין חולי נופל, (כתוב' ס). כייפינן, (בייגען, צווינגען).
כף הכפים, (שבת קנה.), אלומות תבן, (בינ־דעל). כפת, כיפי, דאכפי, אלומות, (גאר־בען), (ב"ב סט).

כף הכפין, (פסחים נג.), עיקר חריות של דקל.
כף כיפה, (יומא יא.), (גערעק, געוועלב), כיפין, בכיפה, תחת קערורית השמים, (מגילה יא).
כף לכיפה, (סנהד' פא:), תפיסה, (וואכע). כפתא, תר' מהפכת, בית הסהר.
כף דמיכף, (נדה יד.), שמניח אוכף, (גע־זאטעלט).
כף כיפי, (פעלזען, שטיינע), (מ"ק כה).
כפא (מד' איכה), צוואנציג.
כופח (שבת לח:), מקום שפיתת קדרה אחת, (קאך העערדע צו איין טאפף).
כף כיפי, (פערלען, עדעלשטיינע), (ב"מ לה).
כפליסין (ירו' פאה ז), ד' פעמים כפול.
כפלא (קרוממע וועגע), תר' ומעקשים.
כפלא בכפלי, (לענדען), כסלים, (חולין צג).
כפליות פאלמענפפלאנצע, (ב"ר צח).
כפן אדכפנית, (ברכות סב:), הונגער הא־בען.
כפניות (ערלה א), אונרייפע דאטטעלן.
כפם מויערער קעללע, (מדות ג).
כפיסין (ב"ק קיז:), האלב ציגעל.
כפיסן (געוועלבט, געבעלקט, באלקען), (תר' אסתר, ועמודי שש).
כפיפיות (תרומות ט), קארב.
כפר הכופרי, (כלאים ט), דארף.
כפר כופרא, (ב"ק נט:), כופרי, (אונרייפע דאטטעלן).
כופרא (פסחים נו.), צווייג.
כפר והכופר, (שביעית ז), מין פרח.
כפור רייף.
כפר כפרה, (פערזעהנונג).

כפר ואכפר, (פערלייגנען), תר' וכחשתי, כפירה, כופר.

כופרא (שבת סז.), פעך.

כפר ומכפרה, לכפורי, (אבווישען, אויס־שטרייכען), תר' ומחתה פיה, (גיטין נו).

כפישה (אהלות ח), מין כלי, (קיסטע).

כפושה (יבמות קז:), במדה גדושה ובוותרנות, (איבערשיטטעט).

כפשני (חולין סב:), איין ארט טויבען.

כופיתא (ב"מ עג:), (פאס, טאננע). כופתא, (שבת עז).

כופתא (גיטין לב.), קארב.

כפת כפותא, (ב"ב עג:), (מיסט). "כפת" הירדן, מין בושם, (כריתות ו).

כפת כופתין, (בינדען), (תמיד לא). מה "איכפת" ליה, (וואס קיממערט עס איהן), (ב"ר נג).

כפת כפת שאור, (פסחים מה:), (לאיב בראד), עגולי לחם.

כופת (כלים כ), שם כלי, וגם עץ עב או קורה.

כפתא סד, (בלאק), תר' מהפכת.

כפת וכפית, (רייף, צייטיג ווערדען), תר' ויגמול שקדים.

כיצד (אויף וועלכע וייזע, ארט?), פי' על איזה צד?

בצצריות (מד' תהלים א), פעסטונג.

כר כרי, (גיטין מז), כרים, (כלאים ט), מה ששוכב עליו, (פאלסטער).

כר כירה, (שבת לו:), באקשטיינע, באק־אויווען.

כר דכריא, (ליידען, טריבזאל, קורץ), תר' וקצר רוח.

כר כור, שם מדה, תכיל ל' סאין.

כר כירי, (עירובין נג:), דינער.

כר כירה, ל' מכירה, (פערקויפען), (ר"ה כו).

כר כירי, (ב"ר פט), פריידע.

כר כריא, (ב"ב ח.), (גראבען), חפירה.

כר כרוון, ת"י חמרים, בכרי, (געטריידע הויפען), (נדרים יט).

כר כירי, (ילמדנו מקץ), ענין נתינת שלום, (זייא געגריסעט).

כר הכירין, (כלים יא), שם כלי, (פרעם ברעט).

כרובא (ברכות כט.), מין ירק. **כרבא**, כרוב, (ב"ק צב, ע"ז כט).

כרב כרבי, (שבת לג), (אקקערן). **כרבא**, (דאס אקקערן, אקקערפעלד), (נדה סה). כרוב, (אקקער, אקקערווייטע). דבי כרבי, במחרישה, תר' "כברת" ארץ, (מכות טז).

כרביז דכרביז, מין עז ידוע, (חולין נט).

כרבלא (ברכות ז.), כרבלתו, (שבת קי), (האהנענקאמם).

כרבלין (ב"ר כג), מין כלי זמר.

כרבלתהון מין בגד, (דניאל).

כרבל ומכרבל, נוע בכברה, (דורכזיעבען), (ילמדנו וירא).

כרבק ויכרבק תר' וישרק, (פייפען).

כרבת תר' מצלות הסוס, (גלאק).

כרגא מס הגולגולת, (עירוב' נא).

כרדוט (מאנטעל), תר' אפוד.

כרידן (הארט).

כרה כורהניה, (קראנקהייט), תר' יכלכל "מחלהו". כריהי, (קראנקע), (שבת כא).

כרויא (ע"ג כט.), קיממעל.

כרז והכרזו, (אויסרופען, עפענטליך בע־קאננטמאכען), (דניאל). מכריז, הכרזה.

כרוז (וי"ר י), קרוג.

כרזי (חולין סב:), (היישרעקען), (לרש"י), או מיני עוף, (לתוספות).

כרזובא

כרזובא (היישרעקע), וי"מ נמלה, (אמייזען), תר' בחנמל.

כרזימון (מד' אסתר), מין מאכל דגים או ציר.

כרח הכריח, (נעטהיגען, צווינגען). הכרח, (צוואנג). בעל כרחו, (ווידער וויללען).

כרטים (ירו' כתובות ט), בריף, שריפט.

כרך וכורך, (סנהד' נב), (וויקקעלן). כרוך, (אנהענגליך, אומגעוויקקעלט). כריכות, (בינדעל, גארבען), (ב"מ כא).

כרך כרוכות, (חולין נט), וכריך, (רונד), (ב"ק נ).

כרך (גראָסע שטאדט, איינבאנד, באנד). תכריך, (פוטעראל, איינבאנד), תכריכי מת, (טאָדטענקליידער).

כרך וכריכן, (בעפעסטיגט), תר' ובצורות. כריכתא, (פעסטונג), תר' עיר "מצור".

כרך כרכו, (ברכות כב:), עססען.

כרכד (שבת פא), וועבער שיפכען.

כרכדון (שמ"ר לח), מין אבן יקרה.

כרוכא (וי"ר ג), מעיים הדקים וכרוכים, (געקרעז).

כורכיא כרוכיא, מין עוף שקולו רם, (קדוש' מד).

כורכיא (ירוש' פאה ב), יריד של ישמעאלים.

כרכם (זאפראן). כורכמא,—לכרכם, (געלבפארבען), (חולין כה). נתכרכמו פניו, (געלב ווערדען, ערבלאססען), (ב"ר לג).

כרכומין (פעסטונגען), תר' מצור.

כרכומא (קופפער), תר' נחושה.

כורכמישא (בלייא, בלייא־שטיפט), תר' ועופרת.

כרכם מכרכם, (ילמדנו קרח), בעוועגען, שיטטעלן.

כרכסן (מד' אסתר), זנב.

כרכר ברכורין, (ב"ר מה), אומטאנצען, זיך אומדרעהען.

כרכש לכרכושי, (שבת עז:), וכרכיש, (שיטטעלן, אבשיטטעלן), (נדה מב).

כרכש לכרכשיה, (גיטין נז.), וכרכשא, חלחולת שבקצה המעיים, (מאסט־דארם), (חולין קיג).

כרכושתא (סנהד' קה:), מין חולד.

כרכשתא (ב"ק נב.), העז ההולך בראש העדר.

כרכשתא (ב"מ ו.), קצה וכנף הבגד, (דאס ענדע).

כרם (שבת פח:), (צוזאממען לעגען, צוזאמען פרעססען). הכירים, שם עלי, (קיילע), (כלים יב).

כרום (ברכות ו:), מין עוף, וכיון שחמה זורחת מתהפך לכמה גוונים.

כרום מין אבן טובה, תר' תרשיש ושוהם.

כרם אכרום, (שווארץ), תר' פארור.

כורמיזא (פויסט), תר' באגרוף.

כרמלית (שבת ו), לא רה"י ולא רה"ר אלא כרמלית, (מיטטעל אָרט).

כרומנקיא כבלי היד, (פסיקתא שובה), (קעטטען, האנד־באנד).

כרן בכרן, (צייט), תר' "בעצם" היום הזה.

כרנבי (מד' איכה), מין ירק.

כרדונכאות,(ספרא מטות), מין כלי שתייה.

כרס כריסא, (בויך).

כרס בכרסי, (ב"ר פח), אים אינגערן.

כרוסין (מד' קהלת), גאָלד.

כורסא (שטוהל, טהראָן). כורסיא, (מגילה כו:), הבימה שמניחין עליה הס"ת.

כורסיא (זוהר פ' אחרי מות), ל' שבועה הוא, כמו העבודה (מעריך).

כרוסא (ירו' ב"ק ג), גאָלד.

כרסם

כרסם (גיטין סט.), מחלת הנזילה מהחוטם, (שנופפען).

כרוספדא שפת הבגד, (זוים, ראנד). כרוספדין, תר׳ על ציצית.

כרסלכנון (ירו׳ כלאים פ״א), מין ירק.

כרספת (חולין סה), מין חגב.

כרסתן (חולין ס), בעל כרס רחב.

כרעא כרעי, (פוס, פיסע), (כלים יח).

כרע הכריעו, (שבת כח), מכריע, (בעשטימ־מען, ענטשיידען). הכרע, (ענטשיידונג). מכריעין, (איבערוועגען, איבערגעוויכט גע־בען). הכרעה, (איבערגעוויכט, צוגאבע ביים וועגען).

כרופייתא (מ״ק יג:), מוכרי בשמים.

כרף אכרפיא, (נדה מח:), נתגדלו ונתמלאו.

כרפוזנא (ירו׳ כלאים פ״א), איין באהנען ארט.

כרפס (שביעית ט), מין ירק. כרפסינון, (גרין), (מד׳ אסתר).

כרופסלא (ירו׳ שבת ו), מין תכשיט הרגל.

כרצא (גיטין סט:), שרץ בני מעיים.

כרקומא כרקום, (לאגער, בעלאגערער), (כתוב׳ כז).

כרקמא מין בושם, תר׳ מור ״אהלים״.

כרקום (ב״ר צח), יתד שסומכין עליו זמורות הגפן.

כרש כרשים וכרישי שדה, (כלאים א), מין ירק.

כרש כרשינין, (חולין ו.), מין קטניות.

כרשיני (שבת פא.), רגבי עפר, (ערד־שאללע).

כרושייתא (גיטין סט:), קובען.

כרשתינא (שבת עח), פלעדער מויז.

כרישא (ב״ב עד), מין דג.

כרתי כרתא, מין ירק, תר׳ החציר. כרתן, (בירוש׳).

כרת הכרתים, גזע, (שטאמם), (ירו׳ כלאים פ״ד).

כרתית (כלים כ), שק של עור.

כש כישא, (שבת קמ:), כישתא, (בינדעל), (שם).

כש הכושי, (שווארץ), שחור ככושי, (סוכה לד).

כש כוש, (כלים ט), שפינדעל.

כש הכישה, (קדושין כב:), שלאגען, קלאפ־פען, בייסען.

כש כשכש, (ביצה כ.), כשכשה, (שיטטעלן, קלאפפען, בעוועגען), (חולין לז).

כש כישי, (שבת קח:), שטיקקער.

כשט תכשט, (בעגליקען), תר׳ תשכיל.

כשל לכושל, (כתובות פד.), הנופל והגרוע במצב.

כשף וכושפין, מין בגד מרוקם, תר׳ בגלומי תכלת ורקמה.

כשוף צויבערייא.

כשר הכשרתי, (ב״ק ט), (פארבערייטען). התכשר, (זיך בעפלייסען). כשרין, (גיל־טיג). מכשיר, (אלס צום גענוסע ערלויבט ערקלערען).

כשורי (באלקען), תר׳ קורות.

כשרי (שבת קח:), שטיקקער.

כשרתא (ברכות מג.), מין בושם.

כשותא (שבת קז:), מין צמח, (האפפען). כשות, (מקוואות ט), כעין שיער צומח על גופות הקטנים. כשותא, כושת, מין בושם, ת״י ושחלת.

כת (ביצה טו:), כתות, (פערזאממלונג).

כת כתא, תר׳ ספיח, (נאכוואכס). כתכתא, תר׳ סחיש, (דער צווייטע נאכוואכס).

כתב וכתובתא, ת״י מוהר ומתן, כתובה, שכותבין

שכותבין חלקה אם תתאלמן או תתגרש, (פערשרייבונג).

כותבת (יומא עג:), (דאטטעל), פרי תמר.

כותח (פסחים מב.), מין מאכל.

כתלי (חולין יז), בשר שמן של חזיר, (שינקע).

כותי כותים, השומרונים שבאו מכותא, (גיטין י).

כותל וואנד.

כתם (נדה נז:), בלוט־פלעק, שמוטץ־פלעק.

כתונא (ר"ה כז:), (העמד). כתונא, (חולין מו.), (דיא הויט), פי' קרום.

כתונא (פלאכס, ליין), תר' פשתה. כתן, אומן העובד בפשתן, (כלים פכ"ו).

כתוניא מין נעלים, (שוהע), תר' המחלצות.

כתף לכתף, (שבת ה), מכתף, (אויף דער שולטער טראגען), (שבת קיט). כתף, (כלים פכ"ו), (לאסט טרעגער). כתף, (פאה פ"ז), ענבים המחוברים זו ע"ג זו.

כתריא מין תכשיט על הראש, תר' צניפות.

כתר (קראָנע). מוכתר, (געקרענט), (מגילה ו).

כתר יכתרון, (ווארטען), תר' ייחלון.

כתש מכתשת, (ביצה יד), מערזער, שטאמפפע.

כתש מכתשא, (ב"ר מח), צאנקען, שטרייטען.

כתש מכתש, תר' נגע, (פלאגע).

כתית (שבת עו:), קוועטשונג, רייב־וואונדע.

כתיתין (יבמות קב:), (לומפען, פעטצען), חתיכות קטנות מבגד דק.

כתת כתותי מכתת, (סוכה לא:), (צער־שטאָססען). כתות, מין מום של סירום בביצים, (קדוש' כה).

ל

לא (יומא כ:), לא שמיה, (ניכטס). לאו, (איין פערבאָט), לאוין.

לאה ולאי, (מידע), תר' ויגע.

לאיי (חגיגה ט.), באמת, (ווירקליך).

לאכסן (וי"ר ל), מהרה, (שנעלל).

לב לבובין, (ע"ג לב.), פי' כנגד הלב. אליבא, (נאָך דער מיינונג).

לב ללבבו, (ילמדנו), בעהערצט מאכען.

לב ולבה המלבה חייב, (ב"ק ס.), אנצינדען.

לב לובים, (בכורות ה:), חמור ממדינת לוב, לובא, לובדקוס, לובדקין.

לבא ת"י חמאה, (בוטטער).

לבוד (סוכה ל:), פערבונדען.

לבד הלבדין, (כלאים ט), מין בגד מצמר, (פילץ).

לבד (ירוש' ברכות ב'), ליבדין, לבדא, (גאר־טעל).

לבזבז עיין לזבז.

לבך לבכין, תר' תמכו, (פאססען, האלטען).

לבלבין (בליטהע, שפראָססע), תר' פרח.

לבלב (ת"י שמות יד יג), נלבלבה, (שרייען).

לבלר (גיטין כד:), שרייבער.

לבן לבנונית, (וויים). לבונך, (שבת יג:), טוהר ונקיות, הם ימי ז' נקיים.

לבן (חולין ח.), לבן, מלבנין, (אנברענגען), (ביצה לד).

לבן ומלבנים, (מדות פ"ג), (ווייס מאכען). שדה לבן, (ב"ב ז.), שדה תבואה שהיא "לבנה" ואין בה אילן שיעשה צל, (קארנ־פעלד).

לבן כתב ליבונאה, (סנהד' כא), שם לכתב עברי הישן.

לבן מלבנן לבוני, (ירו' כלאים ב'), רחב כלבינה, (ציגעל).

לבן תר' לבנה, (הושע ד יג), מין אילן.

לבס הלבס, (כלים יד), קעססעל.

לבורנין ת"י באניות, (שיפפע).

לברות (ב"מ פז), שיפפען.

לבורנקיא תר' מטפחות, (מאנטעל).

לבש כלבוש, תר' כביור אש, (בראנד, פא־קעל).

לגאי (ב"ר כ), האזענפעלל.

לגדקס (ירו' שבת ה), ווילדער עזעל.

לגז במלגז ולוגזין, (שבת צב:), (גאבעל), לטלטל ולהפוך בו את התבן.

לגיון (ברכות לב:), מחנה חיל, (בריגאדע).

לגין לגינין, (כלים ל), פלאשע.

לגין (ירו' סנהד' ב), מאנטעל.

לגלג לאתלגלגא, לגלג, (שבת ל:), (פעראכ־טען, לאכען). לגלוגו, (מד' שה"ש), (שטאממעלן).

לגלוגי (ב"ב כה.), בליטהע, שפראססע.

לגם לוגמיו, (פסחים קז.), מלוא הפה, (דאס שלוקקען). לגימה, אכילה ושתיה, (סנהד' קג).

לגם לגומיא, (במ"ר ב), דבר מגונה, (פער־דערבליך).

לגסטים (אויפזועהער), משגיח, (ילמדנו צו).

לד לודיות, (ביצה יד:), מין מאכל.

לד לודים, (שבת י.), ללודאי, (פעכטער, שווישפילער), (גיטין מז).

לד לודיות, (כלים ב), לדיקי, מעיר לוד, (כלים כו).

לדן תר' מתערה, מלדנה, (פוטעראל).

לדנא (כתובות עז:), מין בושם ורפואה למורסאות קשות.

לודר (שמ"ר ל), פעכטער, שווישפילער.

להוט (ב"ר לו), מיט בעגירדע זוכען.

להן (דניאל ב.), דעסוועגען, נור, אויסער, אבער.

להוני (ב"ר עח), להונך, (לאנגזאם), (וי"ר כו).

לוה דלוואי ילווניה, (כתובות עב.), (בעגלייטען). לויה, (בעגלייטונג).

לוי (פרה יא), בייא נאמע.

לווי (אָ! ווען דאָך), תר' מי יתן.

לויתה (ירו' מ"ק א), קלאגע.

לוז (בכורות ח), (מאנדעלבוים, האזעלנוס). לוז של שדרה, (ב"ר כח), שם עצם קטן כדמות שקד.

לוזין ת"י שקדים, (מאנדעל).

לוטם (שביעית פ"ז), מין צמח בושם.

לווטין (ילמדנו בלק), מין תשורה.

לול (שבת קב:), שטייגע.

לול (פסחים לד.), וואנדעל טרעפפע.

לולבין לוליבא, לולב, (צווייגע, בליטהע), תר' כפות תמרים, (נדר' מט).

לולב והלולבים, (ע"ג עה.), קעהר בעזען.

לוליון (ע"ג יח:), דברים ריקים, (געפלויי־דער).

לוליינית (נדרים נא.), פי' גוזז את ראשו באופן שנראה שער ראשו במדרגות ולולין, (טרעפפע).

לוליתא (גיטין סח), אבן הנופל מן האויר.

לוף (פאה ו), מין נטע, (שפראססע).

לווקן (ברכות נח), ווייס.

לות

לות תר' אל, (צו). לותי, לותך.

לז ומליז, (כלאים ט), אבווייכען.

לזבז (כלים ב), לזביז, (גריף, האנדהאבע, לייסטע).

לח ליחה, (נדה נה:), (אייטער, שליים). לחלוחית, (סנהד' מט.), כח ובריאות, (פרישקייט).

לוח לווחים, (שבת מז.), (ציל ברעט). לוחי, מין מלכודה לעופות, (שבת יח).

לחדא תר' מאד, (זעהר, איינציג).

לחוד תר' רק, (אליין, נור).

לח ולחיים, (כלים יא), טסי ברזל יורדים על לחיי הסוס. לחי, (עירוב' ה), (פפאם־טען). בלחיים, ב' העצים שבנקבי העול, (כלים כא).

לחיי (חולין ס'), טוב ונכון, (גוט).

לחך לחכה, (ב"ק ו.), פערצעהרען.

לחם שמלחם, (וי"ר ג), (צוזאמענקלעבען, פערבינדען). המלחים, (ירו' שבת פי"ב).

לחם לחמיות, (כלים ב), כלי חרס נעשים בבית לחם.

לחם לחמניות, (ברכות מב.), צוקער ברעד־כען.

לחנת תר' פלגש, (קעבס ווייב).

לחש לחשך אדם, (ברכות ל), (אין אהר זאגען). הלוחש, (בעשווערען). מלחשת, לחישה, (צישען). בלחש, בלחישה, (שטילל).

לחש הלוחשות, (פסחים עה:), חיים, גלי־הענדע.

לחש לחוש, ת"י וכל חום, (שווארץ).

לחת לוחתא, (יבמות קג.), כפות רגליו הפוכות גביהן למטה ותחתיהן למעלה והוא הולך על צדי הכפות.

לחת ואלחת, מלחית, (זיך נידערבייגען), (וי"ר ג).

לט ומלטטך אילוט, ליט, (פלוכען, פער־פלוכט), תר' ומקללך אאור, (ירו' כלא' א).

לטם והלטם, (שביעית ז), מין פרי עץ.

לטרא (ירו' תרומות י'), פפונד, 12 אונצען.

לטור (ספרי ברכה), רעדנער.

ליטור (ירו' ברכות ג'), אנקלאגער.

לטירם (פסיקתא ברכה), (דינער, זעלדנער).

לטש תלטוש, (פסחים מח:), פייכטען, פוטצען.

לייא (פסחים ה:), אומגעקעהרטע זייטע, וואהין.

ליכא איזט ניכט דא.

לימא כמו לאמר.

לינא (ירו' ברכות ב'), כמו "לית אנא." לינן, כמו "לית אנן."

לית (איזט ניכט), תר' אין.

ליתא עס איזט ניכט.

ליתא (איין לעווין), תר' כלביא.

לך ליכא, לוליך, (שבת קלד.), פיהרען, מי־שען.

לכא (חולין כח.), מין דבק, (לאק).

לכאורה (וויא עס שיינעט), ל' "אור."

לכלוך (וי"ר כב), פייכטיגקייט, שמוטץ.

לכם דלכיסא, (ירו' כלאים א'), מין דג.

לכסן לוכסן, (דמאי ז), אלכסון ועקום, (שיעף, שרעג).

לכש (שבת כ:), מין עץ ערבה, (בוימוואלל וויידע).

לכתא (שבת קב), עץ עקום התלוי בחבל.

למא בלומא, (ע"ג לד:), מין מטבע.

למא (אונווירדיג, פאלש), תר' השוא.

למד לימודים, (מ"ק יב), מין כסוי. לימודין, כעין חשוקים, (רייפען). ולמדום, (שבת קכה), ענין כסוי.

למה

למה (ילמדנו שמות), פאלש.

למן ללמינה, (ירו' יומא ג), האפען.

למם (שבת סג:), כלב (הונד).

למפדם (ירו' יומא ג), למפד, נר ומנורה, (ת"י שמות כ ג).

לימצא (ב"ר נא), שבלול, (שנעקקע).

לן לינה, (איבערנאכטען).

לן כמו לנו, (אונז).

לונטית (שבת קמז.), מטפחת, (ליינענטוך).

לונכא (גיטין ע.), שפיז.

לסוטה (ירו' שבת ו), אבער מאנטעל.

לסטין (רייבער). בליסטייא, (רייבערייא), תר' ושאף צמים, (ירו' הוריות ג). מלסטם, (בערויבען).

לסת לסתיה, (קיננבאקקע), תר' על הלחי.

לע דלעיא, (בעמיהען), תר' עמל.—לעי.

לע בלועא, (קיננבאקקע), תר' בלחי.

לעז לועז, (פרעמד שפרעכענדע).

לעז ולעזה, (פסחים נא.), שפאטטען.

לעט מלעיטין, (איין מונדע לעגען), (שבת קנה).

לען והלעונין, (כלאים א), מין ירק.

לעס ילעוס, (פסחים לט:), קויען.

לף דלפיפית, לפופי, (וויקעלן), (שבת סו).

לף ותלפף, בדלייפא, (ב"מ ק), (צוזאממענ־בינדען). מלפפתו, (סוטה ג), (פעראיי־ניגען).

לף דמלפא, (כתובות סב), געוואהנט.

לפדא (ב"מ פד:), לפדי, מיני מאכל טובים, (נדר' נ).

לפדא (טאפף), ת"י פרור.

לפיד (פאקעל), (כלים ב).

לפיד (ב"ר כט), אויף קלעהרער.

לפי (וויל). לפיכך, (דאהער).

לפי וילפי, לפא, (אונטער צינדען, ברעננען), ת"י ובער, (מד' שה"ש).

לפלוף (מקוואות ט), צואת העין, (אויגען קאטה).

לפן והלופין, (בכורות מד.), אויגען טריפונג.

לפס בלאפוסיא, מלפסו, (טאפף), ת"י בפרור, (פאה ח).

לפס ליפס, (שמ"ר טו), מין מס, (שטייער).

לפסן (כלאים א), איין ארט קרויט.

לופר (במד' רבה י), ליפורין, ראש השוטרים, (פסיק' בשלח).

לפת (כלאים א), ריבען.

לפת הלפתן, (בכורות מג.), דליפתא, איש בעל ראש עגול כלפת (ריבע), (שם).

לפת בלופתא, (ב"ב ה.), פערבונדען, צו־זאממען.

לפתן (נגעים יג), כל דבר שנאכל עם הפת, (צושפייז).

לצוי (ב"ב עה:) בשוחר טוב מזמור מ"ח, הגירסא רצ"ו.

לוקו ארט, (מד' רות).

לקק מלקת, (פרה ב), לעקקען.

לקה ילקיניה (שלאגען), תר' יכנו.

לקוי (יבמות פ:), ווייך, שוואך.

לקט מתלקט, (חולין עז.), אינו ביחד רק כאן מעט וכאן מעט. לקט, (נאכלעזע).

לקט מלקטי, תר' חוטב, (האקקען). מלקט, מלקחיים חד, (צאנגע), (שבת צז).

לקט בלוקטיה, (איינגעוויידע), ת"י בנוצתה.

לוקטא (מד' איכה), קליין, ווייניג.

לוקוטנונטוס (מד' תהלים קמט), משנה לדוכוס.

לקטיקא (ילקוט משפטים), איין וואגען אהנע רעדער.

לקונא (שבת יב.), בעקקען.

לקן (ירו' מעשרות ד), מין מטבע.

לוקם (סוכה נו:), וואלף.

לקיש (שפעט צייטיג), (סנה' יח).

לורטיא (מד' איכה), (באד וואנע; לאר־בעער קראנץ), זר של עלים.

לשלשת (שבת קמב:), צואת תרנגולין, (הינער קאטה).

לשון לשונות, (ב"מ כא.), בינדע.

לתאי (ב"מ כ:), גליק.

לתת מילתת, נילתות, (פסחים לו.), איינ־וויקען, ווייקען, וואשען.

מ

מא תר' מה. מאי, (וואס, וואס איזט). למא תר' למה, אמאי, (ווארום).

מאדים (שבת קכט:), פלאנעט מארס.

מאכולת (נדה יא.), לויז.

מאים (פיללייכט), תר' אולי.

מאן מאניא, (געפעסע), (עזרא).

מאן מיאון, (ניכט וואללען).

מאם מאסיא, (מד' איכה), פערהאסט.

מארופה (שביעית ה'), (גראבשייט, רידעל).

מאור (שבת קנז.), פענסטער.

מאורע (שבת יג), (עראייגנים). אירע, (זיך עראייגנען).

מבגאי (מכות יא.), (אקקער מאנן; פער־שניטטענער), סרים.

מובהק קלאר.

מבוי (עירובין ב.), איינגאנג.

מבל מובלתיה, (ב"ר פ), משא, (לאסט).

מבליגא (סנהד' קח:), אייכען בוים.

מבן במבינה, מבאניך, מביני, (בעזעם), (ב"ר עט).

מבעה (ב"ק ב.), זה השן.

מברא (יומא עז), מקום מעבר הנהר, (פראם).

מברכתא (כתובות י.), מערכען.

מובת מובאת, (נגעים ו), געמעססען, גע־נויא.

מגב והמגיב, (טבול יום ג), כלי שדומה ליד אדם, (האנדשוה).

מגביא גילי (שבת קי.), מין מלח.

מגביתא (שטראפע, ליידען), תר' עונש.

מגג (פרה ג), מין גומא, (שילף).

מגו וייל.

מגוד (פסחים כו:), קליידער שטאנגע.

מגד מגדין, (בינדעל), ת"י וקסמים.

מגזיין (ירו' שבת ו), (שניידע צייג), או מין כלי זמר.

מוגלא (חולין מח.), אייטער.

מגלבא ובמגלבין, (וי"ר כז), רצועה (פייטשע).

מגל סערב.

מגלונאה (פסחים מח.), גראם.

מוגלסייא (ריגעל), תר' והפותות.

מגמגם (מגילה לא), שטאממלען.

מוגמר (ברכות מב:), מיני ריחנים שמעשנין בהם הבית, (רויך ווערק).

מגן (אומזאנסט), תר' חנם.

מגני (פסחים קז.), (אויפגיסע), יציקות.

מגנון (ב"ר מג), מגניות, (קינסטליכע מיטעל, בעטריגערייא). במגנין, (צויבע־רייא).

מגם מגיסתא, (שיססעל), תר' קערה.

מגוסין (שטיקכען), תר' פתותי.

מגיסטרני (אנפיהרער), (ת"ש אסתר ט ג).

מגיסתא (ב"ק קיד.), אנפיהרער.

מגפיים (שבת ס.), אייזערנע זאָקען.

מגורה מאגאצין.

מגיר מגירתך, שכן, (נאכבאר), (נדר' כא).

מגרום (מד' איכה), (קוכער). מגריון, בית הבשול, (קיכע), (ירו' ביצה ה).

מגרפות מגרופייתיה, (שויפעל, מיסט גא־בעל), תר' ויעיו.

מגריפה (ערכין יא.), מין כלי זמר.

מגוש (שבת לה.), מכשף.

מדה (זיטטע, רעגעל), (אבות ה).

מד אמודאי, (ר"ה כג.), ולימוד, (שווימען, טויכען), (גיטין סז).

מודיות (גיטין נז.), מדת היבש, (שעפפעל).

מדא (קלייד), (ברכ' כח).

מדבריות מרחבי אחו לרעות בם, (ביצה מ).

מדברנא תר' תחבולה, (ראטה שלאג).

מודה מודים, (געשטעהען). מודינא, אתן תודה, תר' השתחויתי.

מדוכיא (סוטה כב), פי' שראשו כפוף.

מדוכרי (מ"ק יב:), פאקעל טרעגער.

מדין (ווארום), ת"י מדוע.

מדל (פאה ג), אויסברעכען, שיטטער מא־כען.

מדלא (שבת קנה.), אויפגעהויבען.

מדלא (פערמעגען), תר' הון.

מדלייהו (פסחים מ.), (פאללען), דרך נפילה.

מדני (שבת לג:), בינדעל.

מודנא מודנוון, (וואגע), ת"י מאזני.

מדנח מדינחא, מזרח, (אָסט זייטע), תר' קדם.

מודעא (ב"ב מט.), מודעה, מודעין, (ער־קלערונג, בעשלוס), (עירוב' נד).

מדעם (ניכטס; עטוואס), תר' מאומה.

מדף רייכער געפעס, (כלים טז).

מדף (דעק ברעט), גם מכסה העליון של הזב, (כלים כג).

מדורתא (שייטער הויפען), (ביצה לג.).

מדרא (וואורפשויפעל; פייטשע), רצועה, (יומא כג.).

מדרון מקום מורד ושפוע, (אבהאנג), (פסחים מב.).

מדר (ערד שאָללע), (ת"כ מצורע).

מדרקא (פערפוילט, קאַטה), תר' רופאי אליל.

מדושא מין בושם, (מ"ק יב.).

מהוהא (פערפוילט), (נדה נו.).

מהו וויא איזט עס ?

מוהבתיה תר' מתן, (גאבע).

מהוכיא מין תכשיט, ת"י כומז.

מהולתא (זיעב), (ביצה כט:).

מהל (בעשניידען). מוהל, מהול, מהולתא, (בעשניידונג), תר' למולות.

מהומה (אונרוהיג), (נדה ה).

מהם דמהמי, (פערבערגען), תר' ומעלים.

מוהרקי מוהרקייהו, כתבי הקשור, (בינד־נים; מעבעל), (ב"מ עג.).

מוועי (פערעפענטליכען), תר' יפיח.

מז נתמזמז, דמתמזמזין, (שלאף, לאָקקער), תר' הרפאים.

מזוזה שם בתלמוד לקלף שקובעין בדלת.

מזייא שיער, (האאר), (מגילה טז).

מוזא (האנדפאלל; שפרייא), מוץ, (קדושין נב.).

מזבלי (מיסט קערבע), (סוכה כ.).

מזג מזג, (מישונג; טעמפעראמענט). מוזגין, (מישען), (ברכ' נא). מזיגא, (מישער), תר' משקה.

מזוד שק קטן, (ראנצע), (כלים כ).

מזדנדזין (אין צווייפעל זיין), (חולין מח:).

מזחילה (דאך ריננע), (ב"ב נח.).

מזיד מוטוויליג.

מזלא (גליק) תר' הון.

מזלג גאבעל.

מזמוטין (פערגניגען, געזאנג) תר' בנעימים.

מזופיתא (פלוך), תר' מגערת.

מזיקיא (דעמאנען), תר' לשדים.

מזקפתא מזקיפין שיער הבהמה במסרק, (ב"מ ס:).

מזיקתא (קאנאל, גראבען), תר' תעלה.

מזור ממזור, פתילה שזורה בידים, (ירו' שבת פ"ז).

מזורי מין כלי עץ, (וואש האלץ), (שבת קכג).

מזר שממזר, (צייטיג מאכען), (ב"ר י).

מזרה וואורפשויפעל.

מזר מוזרות, (שפיננען), (סוטה לא.).

מזר מוזרות, (צערראנען), (חולין קמ).

מוזריין מין עשב משלשל, (פסחים קז).

מזרן מצע, (טעפפיך), (כלים יט).

מזרקי (בלוט אדערן), (חולין צג).

מזרקי מין חיה, תר' בתוא מכמר.

מח ומחו, ממחה, (שלאגען, צערשלאגען, צערמישען), (מע"ש ה).

מח ומחוי, וממחה, (אבווישען), (ב"ב פח).

מח ממחו, (איינמישען), (שבת מ).

מח ימחא, מחאה, למחות, (אבהאלטען, הינ־דערן), (ב"ב כח, שבת נה).

מח המחהו, (אנצייגען), (ב"מ קיא).

מח מחי, פי' זני, (הורע), (מד' שה"ש).

מח יתמחי, ומחית, (אויפלעגען), (שבת נח).

מח מחי, דמחא ממחי, מחתא מחתינהו, (וועבען), (שבת נח, שם קמח).

מח למימח, (מיט מעהל איינמישען), (פסח' מ). מיחא, (מעהל), (שבת לז).

מחבה (פאה ז), שם להעץ שחובט בו את מותר פירות העץ שלא נפלו.

מחג במחווגא, רמיזה, (ווינקען), (ברכ' מו).

מחגר החבל שקושרין בו תחת צואר השור, (כלים יד).

מחט מוחטת, מפלת נפל, (ילמדנו בראשית).

מחט (נאדעל), (סוטה י).

מחוך מחכיא, מין תכשיט, תר' כומז, תר' והחריטים.

מוחל זאפט, (טהרות ט).

מחל (פערגעבען, ערלאססען). מחילה.

מחול סבוב, (אומקרייז), (כלאים ד).

מחיילא כריכה, (בינדעל), (ב"ר עז).

מחלציים (שטארקע שטאנגע, העבע מא־שינע), כלי להניע בו דברים כבדים, (מ"ק יא). למחלצייא, (שם כה).

מחלוקת (שטרייט), (אבות ה).

מיחם כלי להחם בו חמין, (שבת מא).

מחץ מין כלי גדול, (צובער), (פרה ה).

מחצל שטאנגע, (מכות ט).

מחצלת יריעה קלועה מקנים, (מאטטע), (אהלות ח).

מחק המוחקו, למחוק, (שטרייכען, אבוויר־שען), (ב"ב פח). מחוק, (שטרייכהאלץ), (כלים יז).

מחרשה מסרק, (קאמם), (ב"מ קיג).

מחתא (ניכטס), תר' כמעט.

מט ממטמטת, (וואנקען), (פתיח' איכה נב).

מט מטא, מטה, דמטו, (קאממען, רייכען, געלאנגען, רייף זיין), (חגיגה ה). אמטו, (דארום), (פסח' פג).

מטבע (מינצע; פארם), (ברכ' מ).

מטו במטותא, בקשה, (ביטטען, ביטטע), (ברכ' לה).

מטחאתא ירך, (היפטע), (גיטין סט).

מטוטלת מטלית, חתיכת בגד, (לאפען), (שבת נד).

מטוטלת אנך, (זענקבלייא), (כלים יב).

מטטור מטטרון, פקיד ההולך לפני הצבא לשום להם מקום לחנותם, (ילמדנו תשא).

מטכסא משי, (זיידע), (ב"ק קיז).

מטכסא (מיטטע, צווישענרוים), (ב"ר סג).

מטול (וייל, וועגען), תר' כי אתה תברך.

מטול תר' למשא, (לאסט).

מטיליא מין קטניות, (תוספ' מעשר' ג).

מטלנא (שטאנגע) תר' (איוב מ יח).

מטלניות (טהיילוויייזע, שטיקקען), (פתיח' איכה נא).

מטלא מטלן, תר' סוכות, (היטטען).

מטלן למטלנוהי, (רייזע שטעללען), תר' למסעיו.

מטלון מקום חפירת עפר המתכות, (בערג ווערק), (במ"ר ז).

מטרין געבער מוטטער, (ב"ר סג).

מטרדי שם אליל, (ע"ג יא).

מטרוניתא אשה חשובה, תר' שומר הפלגשים.

מטרפולין הויפט שטאדט, (מגילה ו).

מטרפסיה שכר וגמול, (לאהן), (פסחים נז).

מטרקא רצועה, (פייטשע), (יומא כג).

מטרתא שם מדה וחבית של משקים, (כתובות י); גם (וואכטפאסטען), תר' המשמר.

מי מלת השאלה, ובירוש' יבוא במקום מן, (פאן).

מיא (וואססער), תר' מים.

מיי כמו מאי, (וואס איזט), (ירו' שבת ח).

מידי (עטוואס, זאכע), (ב"מ צד). ובא גם לשאלה, מידי גבי הדדי תניא?, (ניכט), (עירוב' כ).

מידם (עטוואס), תר' כל מר מתוק.

מיהא (פאן היער), (גיטין לד).

מיהת מיהו, על כל פנים, לפחות, (וויניגס-טענס), (נדה ו, (ע"ג מא).

מיומם מין צחוק, (שויא שפיעל), (במ"ר י).

מיל (טוויזענד שריטט), (יומא סח).

מיימים מילדת, (העבאממע), (ב"ר מה).

מיירי תר' אלון מורה. קמיירי, (לערנען).

מייש מין אילן, (תמיד כט).

מייתי (בריינגען), תר' ינופף ידו.

מך מייכי, (ב"מ פד:), (אונטער בעטטען), מככין, תר' משכב, מאכית, תר' רפדתי.

מך מכיא, מכיך, (נידריג, געשטירצט), (וי"ר יג), תר' שפל.

מך שנתמכמך, (אבגעריבען), מכא, (גלאטט), (סנה' קא, ב"ק נז).

מך מוך, (בוימוואללע), צמר גפן או פשתן הסרוק, (שבת סד).

מך המוכין, פושרין, (לעפליך), (פרה ח).

מכבד קעהר בעזען, (עוקצין א).

מכבנתא מין תכשיט, (שבת סב).

מכבש מין כלי, (פרעססע), (כלים טז).

מכדי מלת השאלה, (ב"ק ג).

מכחל מכחול, (אויגען פענזעל, אהר לעפעל), (כלים יג).

מכילא (איין מאָס), תר' משורה. מכילתא, (לעהר זאטץ).

מכילתא (אפּפער געפעס), תר' מנקיות.

מכמר מכמירין, פורשין מכמורת.

מוכני מאשינע, (יומא לז).

מכס מוכסין, מקבל הפרעון והמכס, (שבת עח).

מוכססין מין פרי, (ע"ג יד).

מכסורין שאדען, (ילמדנו, מי מנה).

מכירה שווערד, (תנחומא ויחי).

מכוש האממער, שלאג, (ב"ב נד).

מכוש גראב שייט, רידעל, (וי"ר כד).

מכתא מכותא, (שיף), (כתובות סט).

מכתבא גריפפעל, (ע"ג כב).

מכתש תר' נגע, (פלאגע).

מכתשת מין כלי, (מערזער).

מל מוללין, (אויסרייבען), (ביצה יב).

מל מוללין, (פערמישען), (פסחים מ).

מל מולל, (איינדרעהען), (כלאים ט). מלל, (פרענזע).

מל במיללין, הדיוטים, (געמיין), (סנהד' סו).

מל מילה, (בעשניידונג).

מל ממולאי, (ב"מ קט), מבית עלי שחייהם נקצרו.

מל מולייתא, (אונרעכט), (ב"מ קט).

מל ממילא, (פאָן דער זאכע זעלבסט). מלתא, (וואָרט, זאכע). במללא, (שבת קי), (גליהענדע קאהלען). מלתא, (אדער לאָם).

מל במללא, זהב שחופרים מן האדמה, (כתובות סז).

מל מליתא, מולייתא, מוליא, תל, (אנהעהע, וואל), (עירוב' נו, ב"ב נד).

מולייתא אנגעפיללט, (פסחים עד).

מל מילה, מין עץ סרק, (עירובין לג).

מל מילין, (גאלל אפּפעל) ומהם יעשו דיו שחור, (גיטין יט).

מל מילא, מלמלא, מין בגד צמר יפה, (גיטין נט).

מל במלת, (דיא ווייכע פאָן אָהר), (קדושין כא).

מלאי פערמעגען, פערדינסט, (פסחים לא).

מולא מולאות, (מוילעזעל), (שבת נב).

מלבנות ערוגות, (בייטען), (פאה ג). מלבנות, (ב"ב סט.), מזוזות, (פפאָסטען). מלבנים, (תרומה ד), חתוכי תאנים מרובעות.

מלוג הבעל אוכל הפירות, והקרן שלה, (מעלקען), (ב"ק צ).

מלג מולגין, (אבבריהען), ביצה לד).

מוליגא מי חלב, (מאָלקען), וי"ר יב).

מלוגא שק של עור, (כתובות פ).

מלגז גאבעל, (שבת קכב).

מליגלה האָניק קיכיל, (ירו' חלה א).

מלוגמא פפלאסטער, (שביעית ח).

מלוה (גלייביגער, לייהער). מלוה, הלואה, (אנלייהע).

מלוזמא מין מטבע, (ברכות נג).

מליח דג מלוח. מלחת, מין עפר לבן דומה למלח, (אהלות ג).

מלח ממלח מלוחי, (שיף קאפיטאן, רודע־רער), (כתובות פה).

מלטמיא איברים ועצמות, (גלידער), אהלות יז).

מלטמייא האָניק געבעק, (ב"ר מח).

מלטיתא (פערפוילט), תר' וכרקב.

מוליון עושה רקודים עם פרדים, (ע"ג יח).

מוליאר מין כלי להחם חמין, (סאמאָוואר), (שבת מא).

מלך

מלך נמלך. (זיך בעראטהען).

מלכיא קראנקע, (דברים רבה תצא).

מלכניקי מין צמח, (ירו' שבת ו).

מלמל ממלמלין, (ווינקען, מורמעלן), (מד' קהלת).

מילמלי מין תפוח מתוק, (ירו' מעשרות א).

מלמולין קאטה, שמוטצקערנער, (מקוואות ח).

מלנין דיו, (טינט), (ב"ר א). מלני, (שווארץ). (ירו' ע"ז פ"א).

מלוסא ריוח, (רוים), (ב"ב סז).

מלוסא טאפף, (תר' פרור).

מלעין זקן השבלים, (באָרד), (עוקצין א).

מלפנא דמלפא, (געוואָהנט), (יבמ' כא, כתוב' סב).

מלפפון מלפניא, ת"י אבטיח, (מעלאָנענ־אפפעל).

מלקת לעקקען, (פרה ט).

מלקוט עור שמשימין בעיני הפרה לסבב בדישה, (אויגען לעדער), (כלים יז).

מלקות שלעגע.

מלוש טאפף, (ירו' גיטין ח).

מילת מין בגד צמר יקר וטוב. מלתן, מילת, (חולין נ:), כעין שיער מצמר דק.

מומחה מקום מרווח וישר, (אויסגעבריי־טעט), (עירובין נח).

מומחה בקי ומדקדק, (איבערציינגט, קינסט־לער, געלעהרט, ערפראָבט), (שבת ס), אתמחי.

ממל האבן הטוחן את הזיתים להוציא שמן, (פרעססע), (מעשרות א).

ממון ממונא, (רייכטהום, געלד), תר' הון.

מם מומי, (שוואור), (ב"מ סד). תמי, תר' תשא. ימיין, (שווערען), (פסח' קיג). מומתא, (שוואור).

מומסין ליצן, (שויא שפילער), (ב"ר פ).

ממק וממיק ממיקנותא, ליצן, (קאמעד־יאנט), תר' ולצים לצון.

מומר שהמיר אמונתו.

ממרו מין שורש, (גיטין סט).

ממש ממשא, (פיהלען, פעסטיגקייט), (שבת קנב).

מומיתא כנה, (לויז), (ירו' שבת א).

מנא (צעהלען), (דניאל).

מן ממונה, (אויפזעהער). מנו, (ב"ב נא).

מן מניה, (פאָן איהם), תר' ממנו.

מן מין, עובד אלילים.

מן מנא, (געפעס), תר' כלי.

מנין מין מטבע, ת"י גרה.

מן תר' מי. מאן, (ווער). מנו, מי הוא. מני, מי היא. מנא, (וואָהער).

מנב המנוביות, וי"ג המעביות, (מד' איכה), בייטע. מנוביתיה, (ב"ר צא), מנובתאי, (מד' איכה), (הויזהערר).

מנגנין קינסטליכע מיטטעל, (מד' תהלים סו).

מנגינום בן יחיד, (פסיקתא י).

מנד דמניד, (ציטטערן) תר' מחריד. במנוד, (עהרפורכט) (שבת קד). מניד, (שיט־טעלן).

מנדה מס, (טריבוט), (עזרא).

מנהרותא דיענען, (נדרים לח).

מנוולין האנד שוהע, (ב"ר כח).

מנטר (אָבער מאנטעל), ת"י מעיל.

מנטרומים מחרידים, (שרעקקען), (ב"ר כו).

מנט מוניטה, מוניטין, (מינצע, רוף), (ש"ר פ"ה, ב"ר לט).

מנין פאָן וואָ.

מנין (צאהל), (עזרא).

מניך מניכא, (האלזבאנד), (ילמדנו אמור). תר' רביד.

מנלן (פאן וואו הער), מאיה זה לנו.

מנמכום לוחם אחד כנגד אחד, (אלליין שטרייטער), (ילמדנו ויחי).

מנמנמי מנהיג, (פארשטעהער), ת"י קריאי מועד.

מנומר (פלעקיג, געשפרענקעלט) (סוכה לה).

מנון שטארק, (ב"ר כב).

מנן (פאן וואו), תר' אי מזה.

מוניני ציר, (בריהע, לאקע), (שבת קי).

מנעל שוה, (כלאים ט).

מנפא במניפייך, כלי המביא את הרוח, (פאכער), (כלים טז, ב"מ פו).

מנפול קונה מסוחרים רבים למכור הוא לבדו, (אלליין פערקויף), (דמאי ה).

מינקת כלי שיונקין על ידו את היין מהחבית, (העבער), (ע"ג נח).

מנקטא מין תכשיט, (שבת נט).

מנשתפא הרוח מנשף בהם ומתגלגלין, (פערקייקלען), ב"מ כג).

מנת על מנת, אופן ודרך, (ארט אונד וויי־זע), (קדוש' סג).

מינתא מין צמח טוב הריח, (מענטא), (עוקצין א).

מסו רפואה, (היילען), (שבת עח).

מס משימסו, (ווייך זיין), (מעשרות א).

מס במיסון, אמצע, (מיטטע), (מד' איכה).

מסא כלי שרודין בו את הפת מהתנור, (לא־פעטע), (תענית כה).

מיסא מיני תבשיל, (געריכטע), (ילמדנו, במדבר).

מסאסא מלמד הבקר, (אכסען שטאכעל), (וי"ר כט).

מסובלי רצועה קלועה מקש בשומים, (קראנץ), (ב"ב פו).

מסובין גדולים וחשובים, (פסיקתא, רני).

מסבתא תר' לולים, (וואנדעל טרעפפע).

מסו החלב שמקפיאים לגבינה, (ב"ר ד).

מסוי הבית, (קוקען), (כתובות ס).

מסחפא (שפיז), תר' כידון.

מסחתא אמסחתך, (וואגשאלע), תר' מאזנים, (ב"ק כג).

מסטיכי מין נטף מריח, (ב"ר צא).

מסטירון געהיימנים, (ב"ר נ).

מסטבייתא (ירוש' ביצה א), (באנק).

מסטורין ראטה געבער, (ב"ר נ).

מוסך לוטש, (שלייפען), (ב"ר יב).

מוסף הקרבן והתפלה "שמוסיפין" בשביל קדושת היום. הוספה, תוספת, (צוגאבע).

מסכתא לעהר זאטץ.

מסכסכת הפגימה מקלקלת הנוגע בה, (זעגע ארטיג), (חולין יז).

מסמא גרוים, שווער, (נדה סט).

מסמים יקר וחשוב, (פארציגליך), (חגיגה כו).

מסמסין מין מטבע, (קדושין יב).

מסמם ממסמסא, ממסמסין, (טרעסטען, בערוהיגען), (ב"ר פב).

מסמם דמסמסא, מסמוסי, ממסמס, (בע־שמוטצען), (חולין נג).

מסמם מתמסמסין, נתמסמס, (חולין מה), מוסמסין, (צעררינען, צערגאנגען), (נדה כד).

מסמסתא (פארהויז), וי"ג מסמתא, (תר' יחזק' מג יד).

מסמר נאגעל.

מסני מסאני, (שוה), (קדוש' מט).

מסס

מסס המסס, אסטומכא, (מאגען, פייסט־דארם), (חולין מב).

מסוסטלא האלב־זיילע, ירו' שבועות ג).

מסוסלא מין פרי, (ירו' שבת ז).

מסיפס (האלבצוין), גדר נמוך, (ב"ב ב).

מסופטמיא הוא ארם נהרים, (ב"ר מד).

מסק וכמוסק, (אבקלייבען), (נגעים ב).

מסיקין רייבער, (ב"ק קטז).

מוסקין מין נטף חזק הריח, (ירו' ברכות ו).

מסקר (צורעכטווייזען), ת"י ייסר.

מסר זעגע, (שבת קכג).

מוסרה שטריק, (פרה ב).

מסרק איין קאמם, (כלים יג).

מסורת מה שנמסר בקבלה, (טראדיציאן), (אבות ג).

מסרת (פפאננע), תר' משרת.

מסת מסתייה, מסתייא, (גענוג, הילפע, בעוויז), (ברכ' נה, פתיח' איכה נב).

מסותא באדע, (ב"מ י).

מסתמתא יסוד המזבח, תר' עזרה (יחזק' מג יד).

מוסתק מין זפת, (ביצה לג).

מע מעין, מעה, מין מטבע (קדוש' יב). מעות, (געלד), (ב"מ יג).

מע מעיים, (איינגעווידע, איננערע). מעא, מעין. מעה, פי' הפנימית, (קערן) (עדיות א). מעיינא, שלשול, (דורכפאלל), (תענית י).

מעה חוט, (פאדען), (וי"ר יז).

מעברתא (בריק). מעברתא דתפילי, מקום שעוברת הרצועה, (מנחות לה).

מעברתא (אבטהיילונג), זקנו מחולק, (סנהד' ק).

מעגילה אבן גדולה וכבדה, (וואלצע), (מ"ק יא).

מעדיא (געבערערין), תר' קול כחולה.

מעדנים קניפפע, (כלים כ).

מעוי מעואי, (ברומען, אטהעמען), (חולין נג).

מעזיבה לוחות וטיט וחרסית, שנותנין על הקורות שעליהם יעבור הגשם, (ב"מ קיז).

מועט מיעוטא, (ווענינ).

מעטן כלי שנותנין בו זיתים לרככם, (מעשרות ד), (קופע).

מעל מועלת, (נוטצען, העלפען), (סנה' כו).

מעליא מעליותא, (גוט, בעסער), (כתובות כא).

מעלה (שטופע, שטאפפעל, פארצוג). מעולה, מובחר, (ב"ק טז).

מעסן תר' חרק, (קנירשען).

מעסה המעסה, נותן חמין לתוך קמח, (איין מעהל קאך), (ירו' חלה א).

מעפרא מעפורת, (קאפף טוך), (כלים כט).

מעצד הובעל, האקקע.

מעצרתא (וויינפרעססע, קעלטער), תר' יקב. וגם חג השבועות.

מערוך וועלגער האלץ, (כלים טו).

מפה האנד טוך, סערוועט, (ברכות נא).

מפגיע מין חיה קטנה, (שבת עז).

מפוחא בלאזעבאלג, (חגיגה יב).

מפלם מפולמים, לחים, (פריש) (ביצה כד). המפולמות, (פייכטע), (חגיגה יב).

מפלש ממפולשים, (ב"ר מד), מפורסמים וחשובים.

מפים אויסקוועטשען, אבריבען, (שבת ג).

מפים בירור דבר, (ענטשיידען), (שבת לג).

מפץ מחצלת, (מאטטע), (מעילה יח).

מפקת מפקתהון, צואה. מפקתיה, מקום דנפיק ממנו הצואה, (שבת קלד).

מפרכתא

מפרכתא אבן הטוחן את הזיתים להוציא שמן, (פרעססע), (מעשרות א).
מפרם כמפרים, כחזיר מפרים פרסה, (ב"ר כב).
מפרע למפרע, (צופאר, פארהער, צוריק), (מקוואות פ"ב).
מפרקת געניק.
מץ מציצי, (קליינע) (כתוב' ס). ממצמץ, (מיט האלב אפענען אויגען זעהען), (ב"ר ס').
מצוביתא עיין ע' קירוס.
מצוגייא (וויינצווייגען), ת"י שריגים.
מוצא שפרייא, שטראה האלם, (כלים ט).
מצה עור מעובד דלא מליח, (פעלל), (גיטין כב). מצה, הקשרים שיש בהקנה, (קנאטטען), (כלים ט).
מצוי מצויות (אנטרעפענד, הייפיג), (ב"מ יח).
מציאה דיא פונד.
מצי קעננען, (ב"מ סג).
מצטרא לעפעל, (וי"ר לג).
מצטרו צערברעכען, צערשפרינגען, (שבת קנד).
מצלת מין כלי בעל שינים, תר' ולשלש קלשון.
מצליף שלאגען, פייטשען, (זבחים לח).
מצע במציעות, (אין דער מיטטע) תר' בתוך. אמצע, (מיטטע).
מצף גיסען, (נדה יט).
מצוצא רויך, (מד' תהלים קב).
מצרא (קליינע בריקע). מצר, (שמאלע שטעגע) ב"ב נה). מיצרא, (גרענצע), (ב"מ קח).
מצר אמצורי ממצרנא, (זיך אויסשטרעקקען), (ע"ג עב).

מצר חבל המצרי, כפיפה מצרית, עשוי מנצרים של אילן.
מק ויתמקמק, שימוק, (פוילען), תר' ויחלש, (נדה סט).
מק ואתמקמק, עטישה, (ניסען), תר' ויזורר.
מק במוקיה (גיטין סח), במוק, (פום זאקקע), (יבמות קב).
מק מוקיה, קדקד, (שייטעל), (סנהד' צה).
מקבן אחורי ראשו מחודד ודומה לפטיש, (בכורות מג).
מקד מוקדיה, תר' קדקדו, (שייטעל).
מקדח כלי שנוקבים בו (באהרער), (כלים יג).
מקח נעהמען, קויפען, פרייז.
מקטר אדמקטורף, מקטורין, מין בגד עליון, (שבת קכ).
מוקי זעטצען, שטעללען.
מקיון שפאסם מאכער, (ע"ג יח).
מקולין פלייש מארקט, (חולין צב).
מקמתא מקימה, חפץ, (זאכע), (ב"ר עג, וי"ר ה).
מקם במוקסהון, כובע, (מיטצע), (ב"ר לז).
מקפה מרק, (ברייא), (טבול יום ב).
מוקצה שם בנין, (שפייכער), (עירובין קא).
מוקצה אבגעזאנדערט, אונניטציג.
מוקצה צוזאממען געהויפט, (מעשרות א).
מוקצה שניידע ווערקצייג, פייגען מעססער, (שביעית ח).
מקצוע שניידע ווערקצייג, (שבת קנג).
מקצוע שם כלי, (מנחות נה).
מקצוע עקקע, ווינקעל, (ב"ב קעה).
מקר ומוקרא, ודמוקרי, מוח, (מארך), (חולין צג).
מוקרא בכסא דמוקרא, (טהייער).
מקור האממער, (כלים כט).

מקורזלות קליין, ווייך, (שבת מג).

מקרולפרום ארוך ודק, (שלאנק), (ב"ר סד).

מקשה הארטע שוויין האאר, (שבת צ).

מר תימרון, (ריהמען), תר' תקדישו.

מר מרא, מרי, מארי, אדון, (הערר). מרות, (ביצה כד), (הערשאפט). מרוותא, אדונים.

מר שממרין, שמורין אותם לפרות ולהקדים, (אבריכטען), (סנהד' כה).

מר ממרין, המראה, (פיטטערן, אנשטאפען), (שבת קנה).

מר מרורים, מרור, (ביטטער קרויט). מרה, (גיפט, גאללע), (חולין מב).

מרוא מין עשב, (שבת קט).

מרא יעטהאקקע, (ב"מ פד).

מר מריתא, (סוכה יג), חזרת (חריין).

מר מורום, (נארר), (פתיחתא איכה נז).

מר מרת, יין חי, (אונפערמישט), תר' וכעסים דמם ישכרון.

מר במר, תמורה, (פערטויש), (חולין צד).

מר שהמרו, (וועטטען), (שבת לא).

מריבג מין אבן יקרה, (תר' שה"ש, ידיו גלילי).

מרביות כמו מרובעיות, (קוואדראטען), (שביעית ג).

מרביות צוויינען, (סוכה מה).

מרביינתא זייגאממע, ערציהערין, (קדושין לא).

מוריגא (גוימען), תר' חיך.

מרגזאות (מדרש תהלים י"ב), (אויפ־זעהער).

מרג מרגוהי המוריג, (זיך לאז רייסען), (ירו' פאה ג).

מרגליין מרגליתא ת"י ישפה, מרגניתא, (פערלע, עדעל שטיין), (ב"מ יז).

מרגלא געוואהנט, (ברכ' יז).

מרגנין שבט, (פייטשע), תר' בעקרבים.

מרדות (פלאגע, ליידען) תר' נגעי. שמרדה, (ע"ג כח), (ענטצינדעט ווערדען). דמריד, (ברכות מד), (קראנק זיין). המורדין, (נגעים פ"ו), ענטצינדעט.

מרוד (פערווילדעט) תר' פרא, מרדא.

מרדותא מרדות. (שטראפע). מרדין, (ב"ב לח), מארד.

מרדא מין עוף, (חולין סב).

מרדה בראד שויפעל לאפעטע, (תענית כה).

מרדיא משוט, (רודער), (מגילה טז).

מרדע אקקער אייזען, (וי"ר כט).

מרדעת זאטטעל, (שבת נב).

מרזבא (ריננע). מרזב, קפילת הבגד שנראה כמרזב, (פאלטען), (שבת קמז:).

מרזבתא ס"א מרזפתא, או מרזופין, (האמ־מער), (מגילה כה.).

מרזבני ראשים, (פארשטעהער), (מגילה ו).

מרזו דמרזו מכה, (יבמות מז), פי' מחזקים ומכבידים.

מרזובלי מחצלת שלה בית קבול, (סוכה כ).

מרזמא לאנג אונד ראטה, (חולין סג).

מרח שימרח, (ווינדשויפעלן), (פאה א).

מריחא (שטאלץ), תר' יהיר.

מרח ממרח, (שמירען), (שבת קמו).

מרחץ באד.

מרחשון החודש השמיני, (ת"י דברים לב ב).

מרט ממרטא, צמר הנמרט מבין הירכות, תלישה, (אויספליקען), (שבת מט).

מרט ממרט, ממרטט, (צעררייסען), תר' ירטני, (חולין צב).

מרטוטא בגד בלוי, (לומפען), (ירו' תענית א).

מרטסא בריהע, לאקע. (ירו' ע"ג ב).

מרטקא

מרטקא (פערפוילט, קאטה), תר' רופאי אליל.

מריאים שדים, (דעמאנען), (ב"ר ז).

מוריא (לערנען), הוראה, (גיטין סא).

מוריים (חולין ו), ציר מדגים קטנים.

מרך נתמרך, (ווייך זיין, פליסען), (חולין מה).

מרכוותא (טרענק-וואססער-ריננען), ת"י ברהטים.

מרכז מיטטעל פונקט.

מרכוף חמור של עץ, גם בית יד של מגל, (כלים טו).

מרומה בעטרוג, (סנה' לב).

מרמהון איין ארט האלץ, (גיטין סט).

מרמטא מין חיה, (ב"ר יז).

מרמרא מארמאר שטיין, (ב"ב ד).

מורן טהורם, (ב"ב יא).

מורון מין דג, (ב"ר ז).

מורנייתא (שפיז), תר' וחנית.

מורנין מין עץ, תר' תדהר.

מרון שאף, לאמם, (ר"ה יח).

מורני תר' רמח, (געווירם).

מרנא אדון, (הערר), (נדרים נ).

מרס המירוס, הומירוס, אחד ממשוררי היונים (גריכען), (ידים ד).

מרים שממרס, (צערדייבען, מישען), (יומא נג).

מורסא געשוויר, (שבת ג).

מרסן ומורסנן, (גראבע קלייען), (חלה ב).

מורסינטון מירטענזאפט, (ירו' שביעית ז).

מרע ממרעיה, מריע תר' חולה, ואמריעי, (קראנקייט, קראנק), (ר"ה טז).

מרעל מרעליה, (קארב), (וי"ר כה).

מרפסת גאללעריא, געלענדער-גאנג, (עירוב' פה).

מרפקי (אקסעל, עללענבאגען), תר' אצילי ידים.

מרצופין זאק, בייטעל, (שבת פ).

מרק ומירק, (פאללענדען), (יומא לב).

מרק זופפע.

מרקא טיט מתוקן לתקן בו כלים שנסדקו, (קיטט), (מקוואות ט).

מרק הממרק עצמו, (זיך לאז רייסען; ענט-היטצען), (שבת לג).

מרקא ריין. אונפערמישט, (יבמות כ).

מוריקא (דאטטעל קערן), גרעינה של תמרה, (ב"מ מז).

מוריקא זאפרען, (ביצה יד).

מרקולים שם אליל, (סנהד' ס).

מרקוע פתותי לחם, (שטיקכען), (ירו' תענית ד).

מריש מרישא, (באלקען), תר' וכפים מעץ.

מורשא שפיטצע, (שבת עד). גם חידוד הפגימה, (חולין יז).

מרשותא (זעגע מיהלע), כלי לנסור נסרים, (ירו' ב"ב ב).

מרתכא (זילבערגלייט), סיג כסף, (גיטין סט).

מרתף קעללער, (פסחים ב).

מרתוקא איין פויסט, שטאס, (ירו' מ"ק א).

מש תימוש, (פארבערייטען), (מ"ק כז).

מש משי, (וואשען), (פסחים קיב).

משא (לאסט), משא ומתן, (האנדעל).

משואות הבערת לפידים, (בראנד), (ר"ה כב).

משב תר' מפוח. (בלאזע באלג).

משבזג איין לעדערנער שטוהל, (חולין קכד)

משחו כמו מה שהוא, (דאס קליינסטע).

משח תר' שמן, (על, זאלב).

משח (מעססען), תר' מדד.

משיחה פאדען, שנור, (כלים כא).

משחז משחיזין, (שארפען, שלייפען) (ביצה כח). משחזת. (שלייפשטיין).

משוט רודער.

משטה שפאס מאכען, נאררען, (גיטין קו).

משכא (פעלל), תר' עור.

משכוכית דיא שאף וואס גייט צום ערסטען מיט דעם גלאק, (ב"ק כב).

משכלא בעקקען, (שבת עז).

משכון משכונא, (פפאנד) תר' ערבון. ממשכנין, (פפאנד נעהמען).

משליא (גאבעל), ת"י מזלג.

משמהיג קעניגס־האפען, (ר"ה כג).

משמוטא רויבען, (ע"ג מו).

משמע (הערען־לאססען) (יומא מב). משמעות, (בעדייטונג).

משמש (טאפפען. בעריהרען) (שבת פא).

משמוטא רויבען, (ע"ג מו).

משנה לעהרע.

משוניתא לשון ים, או מקום גבוה, (תענית כג).

משפו (איין בעווייז), הוראה וגלוי דבר, (ב"ר לח).

משפך כלי רחב למעלה וצר למטה, (טריכטער, לייקע), (אבות ה).

משפלות מיסט קארב, (שביעית ג).

משקולת כלי הבנאים, (מויער וואגע), (כלים כט).

משקרי (שנעקקען־הויז), קליפות השבלולים, (ע"ג כח).

מישר (עבענע, גראד, נידריגע עבענע), תר' ככר, ותר' עמק.

משר ערוגה, (איין בייט), (כלאים ב).

משרייתא תר' חיל, (העער).

משרקיתא מין כלי זמר, (פפייפע), (דניאל).

משתאל תר' קוסם, (זאכקענגער).

משתייא סדרי מלחמה, (קריגער רייהען), (פתיח' איכה סי' נה).

משתיתא (האכצייטסמאהל), ל' משתה, (ירו' שביעית ד).

משתיתא חוטי השתי של הארג, (אויפצוג דעס געוועבעס), תר' מסכת.

מתא שטאדט, (שבת קמה).

מתיבתא ישיבה, (שטודירענדע שוהלע), (גיטין ו).

מתח (אויסברייטען, אויסציהען), למתוח, (כלים יג).

מתחלי קליפי התמרים, (שאלאכץ פון טייטלען), (ברכות לו).

מתי אימתי, (ווען).

מתכוות (בילדער, פיגור), ת"י משכית.

מתכליתא מתוכליתא, דבר הנאכל עם הפת, (צושפייז), (שבת עז).

מתלא תר' משל, (שפריכווארט, גלייכנים, בייא שפיל).

מתמהא שוואך, (פסחים עד).

מתן שימתינו, מתונאי, (פייכט, וויך ווער־דען, פייכטקייט), (טהרות ט, ב"ב יח).

מתן המתין, המתנה, (ווארטען, אבווארטען). מתון, (מוטהוויללען). מתונים, (בעדאכטזאם), (אבות פ"א).

מתנא חוט, (פאדען), (ב"מ קיג).

מתנא געשענק, (דניאל).

מתנא מין ירק, (עוקצין א).

מותנא פעסט, (תענית כא).

מתנה (בעדינגען), ענין תנאי, (כתובות פג).

מתנונא מתנונה, פי' בריאותו מתמעט יום יום, (הינשווינדען), (ב"ק צא).

מתניתא (לעהרע) (זבח' צו), מתניתין.

מתק ומתק, (ע"ז יח), (זויגען), פי' שלקק אצבעותיו.

מתק שימתקו, (צייטיג ווערדען), (עוקצין ג).

מתק המתוק, מין דלעת מר, (וואסערמעלאָנע), (ירו' שביעית ג).

מתארא (בראנד), אוד לחתות בו אש, (חגיגה ד).

מתורין גרענצע, (ב"ר נ).

מתרפס (ירו' עירובין פ"ה), (דורכבאָהרט).

נ

נאב הניאוב, (בעכער), כוס, (ירו' נזיר א).

נאגה צבע שחור, (רוס), (מד' איכה).

נאה נאות, (שיינע). התנאה, (זיך שמיקקען), (ברכות מג).

נאלא שגעון, (בלאדזין). נאלה, שם חיה, (בכורות מד, סנהד' נט).

נאמן (שבת קד), אדם כשר.

נאני כלב, (הונד), (סוטה מב).

נאקה (קאמעעל), נקבת הגמל, (שבת נא).

נאתא ווילד פלייש, (ב"ק פה).

נב גיביה, גיד, (זעהנע), (חולין נד).

נב גיבא, גיביה, שיני הכלב, תר' מתלעות.

נב בניב, (שפרייא), (עירובין עט).

נב נוב, בנבייה, (מעילה יד), פרח, (בליטהע), או עלים.

נב בניב שפתים, (אָבער ליפפע), (גיטין נו).

נבגא (בעכער), מין כוס, (ברכות נא).

נבגי נבוג, (קוועללען, אויסגיין), (סוכה נג, סנהד' פב).

נבגא צווייג, (פסחים עד).

נבזבה געשענק, (דניאל).

נבח בעללען.

נבט דנבט נבט, (הערפאָר שפראָטצען), (תענית ד).

נבט שניבט, (בליקקען), (סנהד' קא).

נבל הנובלות, (אבגעפאללענע אונרייפע פריכטע), (ברכות מ).

נבל להתנבל, (פעראכטען), (ב"ר סא).

נבול מבול, (שטרעמונג), (ב"ר פו).

נבר ינובריניה, נובר, חפירה, (וויהלען), (ב"ק יז).

נברא שאָלאכץ פון איין צווייג, (שבת ל).

נברכת טייך, (מ"ק ח).

נברשת נברשתא, (לייכטער), (יומא לז, דניאל).

נגאני איין גראָבען, (ב"ב קג).

נגב נגיבו, ונגיב, (טראָקקען ווערדען, אָבטראָקקנען), (ב"מ כד).

נגד ואתנגיד, ואינגיד, (פערגעהען, דען אטהעם פערהויכען, זייפצען), (ב"ב י). נגידים, כחושים, (ב"ק סז).

נגיד פליססען, פלוס, (דניאל).

נגד מגגיד, כמנגדנא (יומא נג), נגדוהי, (שלאגען), (כתובות לג).

נגידא פיהרער, (ב"ק נב).

נגד בנגידא, (שבת קנב), פי' באוב.

נגד ציהען, אנציהען, (אבות פ"א). נגדי, (ב"מ פד).

נגד (אויסברייטען), תר' פשט.

נגהי (ליכט צייט, לייכטען) (פסחים ג). נוגה, א' מכוכבי לכת, (וועגוס).

נגה

נגה נגהא, התמהמה, (זיימען), (תענית כד, יומא כח).
נגהקיהו פתח ומבוא, (איינגאנג). (ב"ב סח).
נגוון נגוות, (אינזעלן), תר' איים.
נגוטא בעבער, (ע"ג לח).
נגם שנגס, טעימה, (קאסטען), (טבול יום ג).
נגר (ריגעל), ת"י בריח.
נגר בנגרך, (פיס, שריטט). (שבת קנב).
נגר נגרא, תר' חרש עץ, (צימער מאנן).
נגר הנגרין, (טייכען), (ביצה כד).
נגר נגר טורא, דוכיפת, (אויער האן), (גיטין סח).
נד נאדי, נד (שבת סג). נידא, (צוריקוויי־כען, שיטטעלן) (ב"ב כה). נדנוד, (בע־וועגונג), (פסח' נ).
נדא ונדא, (שפריטצען), תר' ויז.
נדבך נדבכין, שורה, (שיכטע), (עזרא).
נדוי הרחקה מחברת האדם, (פערשטאסען).
נדיין נדינא, מין ארבה, ת"י החגב.
נדיין טייך, (ב"ב יט).
נדל מין שרץ בעל רגלים הרבה. (חולין סז).
נדוניא מיטגאבע צו דער האכצייט, (ב"מ עד).
נדיף נתינת ריח, (דופטען). נודף, (ברכ' נא), זיך פערברייטען.
נהג מנהיג, (פיהרען). המנהיגין, (רודער) (ב"מ עג). נהגו, (איינגעפיהרט, גע־וואהנט).
נהי עם זייא, (הוריות יג).
נהילא נהלי, (זיפפען) (ביצה כט). נהילא, המטר היורד דק כמו הקמח, (תענית ט).
נהמא דנהום, (בראד), (ביצה טז, ב"ק צז).
נהר שמנהיר, (ערלייכטען) (שבת קמז).
נהורא, (ליכט). נהריתא, (ב"מ עח), עינים יפות ואינן רואות, (ליכטינג שטאאר).
נהרא טייך, (חולין יח).
נהיר נהירנא, (מיט גוטעם געדעכטניס, גע־דענקען) (חולין צג). נהירין, (בעוואוסט) (ברכות נח).
נוה הנוה (ערכ' יג), נאות, (שעהן) (נדר' סז). נוי, (שיינקייט). נויי סוכה, (ציי־רונג).
נווטיא שיפפער, (מד' קהלת). נווטים.
נול נולי, מנוולת, (מיסט הויפען, שמוטץ, בעשמוטצען) (נדר' סו). מנוולתא, (בע־שמוטצט), (תענית ו).
נול ונוולא, נוולא, (וועבען), (ב"ב יג).
נון נונא, (פיש), תר' דג.
נוסין שיפה, (ב"ר טז).
נוז שפיננען, (יבמות ה).
נזה מנזיותיה, נזהה, (געשרייא), (סנהד' מא, פסחים קיב).
נזיי (קערנער; פליססיגקייט), (מ"ק יב).
נזייתא שם כלי שעושים בו שכר, (ב"ק לה).
נזף תר' גער. נזיף, נזיפה, (אנשרייען, פלוכען).
נזק (שאדען). ניזק, סובל הנזק. מזיק, עושה הנזק, (ב"ק ל).
נוח געפעליג, (אבות ג).
נחיל (בינשטאק), קבוץ דבורים שמתקבצין בכוורת לעשות דבש, (ב"ק קיד).
נחר הנוחר, דוקר בצואר עד יציאת הנפש, (דורכשטעכען), (חולין פא).
נחר נוחרת, (פליסען, קוועללען), (נדה סד).
נחיר נחירנא, (שנארכען, מיט דער נאזע), (ר"ה לד).
נחש הנחש, ארס, (גיפט), (עירובין כט).

נחשא

נחשא צויבער; אונגליק, (סנהד׳ יט).
נחשול שטורם, (גיטין נו).
נחשירכן (יאגדפריינד), תר׳ יודע ציד.
נחש מנחושתו, תחתית, (באדען), (כלים ח).
נחת העשוי לנחת, (אויף איין שטעללע זיין, רוהען), (חגיגה כו).
נחותא מין כלי, (נדה ז).
נחת (הינאב געהען), תר׳ ירד.
נחת נחת רוח, (צופרידענהייט), (כתוב׳ צה).
נחתומא תר׳ אופה. נחתום, (בעקער).
נטל ונטילת, נטולי (סנה׳ כא), נטל, (אויפ־העבען, וועגנעהמען, רייזען), תר׳ נסע.
נטל נטילת ידים, (וואשען). והכלי שרוחצין בו נקרא ״נטלא״.
נטף זיתים תולים בקצה הענף ונראים כנוטפים, (טריפען), (פאה ז). הנטופה, (פאה ז), שנוטף שמן הרבה.
נטרון מין מלח, (ירו׳ שבת ט).
נוטירין שרייבער, (סוכה לה).
נוטריקון קורצשרייבער, (שבת כה).
נטוש אבציהען, (ב״ב קי).
ניהליה ניהלי, ניהלן, כמו אצלו, אצלי, אצלם, (ביא).
נייח (רוהען). ניחא, (זאנפט, ליעב). הניחא, (רעכט). נייחא, (רוהע). בניחותא, (רוהע). ניח, (רוהע).
נייר (פאפיר). ניירות, כסויים מן נייר, (כלים ב).
נך בנכהון, ינכה, בנכייתא, נכה, מנככם, לשון הכאה וחסרון וגרעון דמים, (אבשלא־גען, אבציהען), (וי״ר לג).
נכם נכסתא, (שלאכטען), תר׳ זבח.
נכש תלישת עשבים רעים, (אויסייעטען), (כלאים ב).

נכוש (געמעלדע), (פסיקתא ל״א).
נכת נכית, נשיכה וחסרון, (בייסען), (ב״מ ס).
נכתמא דעקקעל, (ביצה ל).
נם נומינו, (רעדען), (גיטין סו).
נם מתנמנם, נים, (שלוממערן), (מגילה יח).
נם נימא, עלוקה, (בלוט עגעל), (ע״ג יב).
נם נימא, (שנור, פאדען, שטרונע), תר׳ יתר.
נם נמי, (געשוויר), (ע״ג י).
נמטא מין בגד צמר, (ביצה יד).
נמי (אויך). הכי נמי, גם כן. אי נמי, (אויב מיר וועלען זאגען). נימא.
נמייה מין חיה, (חולין נב).
נמוך נידעריג, (כלאים ד).
נמל חוף הים, (האפען), (יומא לח).
נמוסו זיטטע, געזעטץ. צייכען, (גיטין מג).
נמוסין מרחץ, (באד), (ירוש׳ פאה ח).
נמפיון קוועללע, (ילמדנו משפטים).
נימוקו ידיעה והבנה, (ערפאהרונג), (עירוב׳ יד).
נמר נמורין, (פלעקיג). המנמר שדהו, זורע שדהו מינין הרבה כמו עור הנמר שיש בו הרבה גוונים, (פאה ג). נומרא. (גע־פלעקט).
נמורקין (פילצ־דעקקען), מיני מצעות, (מד׳ קהלת).
נמש הנמושות, (דיא אלטע לייטע; נאך קלייבען צום צווייטען מאהל), (פאה ח).
נן אנן, (וויר), (ירו׳ דמאי א).
נינהו זייא זינד.
נניא צמח רב הריח, (מענטע), (ע״ג כט).
נינא כברה, (זיעב), (וי״ר כב).
ננס קצר הקומה, (צווערג, קארלוג), ת״י או דק.

נינפי נינפה, כלה, (ברויט), חתונה וחופה, ווי"ג נמפה, (ר"ה כו, ב"ר עא).

נם הנסין, (אינזעל), (גיטין ח).

נם נסים, (וואונדער).

נם למינסהון, יינסון, הונאה, (טיישען, אב־נאררען), תר׳ להונותם, תר׳ יונו.

נסב ונסתון, כמו ונסבתון, (נעהמען), (ירוש׳ ב"מ א).

נסב נסיבא תר׳ מכס, נסיבתא, מכס, (אב־גאבע, מילדע גאבע), ת"י נדבה.

נסח מסיח, (אבשאפפען, איבערטראגען). נוסחא, (אבשריפט).

נסח מנסח, יעקר מן העולם, (אויסגעריסען ווערדען), תר׳ מנון.

נסיובי קעזע וואססער, מאָלקען, (פסחים מב).

נסיון פריפונג, פערזוך.

נסך נסכא, דאניסכא, (מעטאל גוס, גאָלד־זילבער־פלאטע), (ב"ב לג, שבת נט).

נסכא טראנק אָפּפער.

נסן בדניסני, כפניות מדקלים זכרים שאינם נגמרים וכונסין אותם בחודש ניסן, (עירוב׳ כח), ווי"ג נסחני.

נסים נסיסין, (צאָרניג, בעטריבט), תר׳ זועפים.

נסים ת"י יבלת, (וואָרצע).

נסע שיסיע, (פאָרטריקקען), (כלים ה).

נסק להסקה, מסיק, (הייטצען).

נסר נסרים, (ברעטער) (כלים כ). מנסרים, (זעגען). מסור, (זעגע). נסורת, אבק עץ, (זעגע שפענע), הנופל מן הנסירה, (ב"ק קיט).

נסתיה נעהמען, (ב"ר סח).

נע הניע, וניעו, ליחה היורדת מן החוטם, (ראָטץ), (נדה נד, ב"ק ג).

נע נענע, (שיטטעלן, בעוועגען).

נע ינעי, (בליהען), תר׳ יפרח.

ניעא (ברוסט), ת"י החזה.

נעוא נעוויא, תר׳ היקבים, (קעלטער).

נעמיתא (שטרויס), שם עוף גדול, תר׳ היענה.

נעץ נעיצה תר׳ מעוכה, נעוץ, (איין שטעקען).

נעץ ונעיצין, (לעכער), (מקוואות ח).

נער ומנערה, (אבשיטטעלן), (ביצה ב).

נער אומריהרען, (חולין קח:), מנערת, (דורכמישען), (טהרות פ"ב).

נער הניעור, וניעור, (וואכען, ערוועקען), (אבות ג, ע"ג עג).

נער לנער, (אומטרייבען, פיטערן), (מ"ק יב.).

נער שרייען, בריללען.

נער נערות, (יוגענד).

נער שמנוערין, (אבגעשיטטעלט), (סוטה מו).

נעורת (ווערג), פסולת הפשתן.

נף נפה, ונפוותא, (זיעב), (סוכה נ). נפיא.

נף נופיה, (צווייג), תר׳ פרי למעלה.

נפח נפיחין,)געשוואָלען). נפוח, נפחה, (אנגעבלאָזען), (ב"מ פ, ב"ק מז).

נפחא (אייזענשמיד), תר׳ חרש ברזל.

נפט מין שמן, (בערג על), (שבת כד).

נופך מין אבן יקרה.

נפל הניפול, מין ארבה, (הייששריק), (חולין סה).

נפלי קבוצת כוכבים, (אָריאָן), תר׳ ומושכות כסיל.

ניפול גוזל שנפל מהשובך, (טויב), (ב"ב כג).

נפס והנפוס, מין צמח עגול וארוך, (ריבען), (כלאים א).

נפץ דנפצא, (קינדיש, שוואך), כ"ד המשביר, ורש"י פי' מנפץ צמר, (יבמות קיח).

נפץ והמנפצו, פוץ, (צערשטרייען), (שבת עג, נדה לא).

נפץ התנפצי, מנפצי, (אויסשיטטעלן) (שבת קמז). ונופצת, (אויסגיסען), (נדה סו). ונפצת.

נפיץ (אויסברייטען), תר' נטה.

נפק (אויסגעהען) תר' יצא. נפקא דכלבא, צואת הכלב. ניפקי, (אויסגענגע) (עירוב' פז). הנפקו, הוציאו. נפקת ברא, זונה היוצאת ברחובות. נפקתא, (אויסגאבע).

ניפרא שר, (הערר), (ע"ג יא).

נפרזא שם חיה טורפת, (ב"ק טז).

נפש נפש המסכת, חוטי הערב הנסגרים במסכת הארג (כלים כא). נפש מאזנים, בד ברזל דק העומד זקוף באמצע קנה המאזנים, (ב"ב פט).

נפש ציון לזכרון, (דענק מאהל), (שקלים ב).

נפש וניפש, (רוים, פלאטץ), ת"י ורוח תשימו.

נפש אליבא ריקנא, (ניכטערן), (נדה סב).

נפיש פיעל, גראם, (ב"ב עג).

נץ מניץ, (ב"ר כח), הנץ החמה, (הערפאר־ברעכען, בליהען) (ברכ' ט). נוצצין, (בלי־הען).

נץ ונץ החלב, מין צמח, (שביעית ז).

נץ נוצה, (פעדערן).

נץ שפערבער.

נץ נצן, (מאגער), תר' צנומות.

נץ בנצא, בנצין, (לעבער), (ב"ב נד), תר' במהמורות.

נץ ונצא, (שטרייטען), תר' ויריבו.

נצבא תר' גזע ונטע, (וואורצעל, פפלאנצע).

נצב לאנצבא, (שטעללען), תר' להציב.

נצח מתנצח, (בעזיגען), (דניאל).

נצל הנצולות, (קראנקע), (ב"ר עד).

נצל כזית נצל, קרישה, (געראננען, פייכטיג־קייט), (נזיר מט).

נצנץ ומנצנצים, (פונקעלן), תר' נוצצים.

נצף תר' צפצף, (צוויטשערן).

נצפה גרגירי צלף, (קאפפער), (ברכות מ).

ניצוצות שפריטצען, טראפפען.

נצצא ת"י הנץ, (האביכט), מין עוף טמא.

נצוק הרקה מכלי לכלי, (גיסען), (ע"ג נו).

נצר נצרים, (צווייגען, רוטהע), (בכורים ג).

נצר נצורין, תר' מחוגה, (צירקעל).

נוקד מין כבשים מאוסים בתארם, (פרה א).

נקד (ריין) (פסח' קיא), מנקדותא, (רייני־ליכקייט) (ע"ג ל). נקידא, דתינקד, (ריין זיין), (ב"מ קג).

נקד (פונקטירט זיין). נקודות, (פונקטען, וואקאלצייכען), (אדר"נ י).

נקודים פערשימעלטע בראד, (תרומות ה).

נקט בנקוטאי, (צוזאממען געקליבען), אנשים מלוקטים מעיירות שונות, (ב"מ פג).

נקיטא (זיעגער), מנצח, (פתיח' איכה סי' נד).

נקט תנקטון, (קרענקען, בעטריבען), תר' תוגיון נפשי.

נקט דנקט, נקיט, אחיזה, (פאססען), (שבועות לח).

נקטמון (כלים טו), מין כלי נגון.

נקי פרייא, ריין, לעער.

נקלוגום זיגער אין רעדען, פערטהיידיגער, (פסיק' ר"ה).

נקלם מין תמרים, (ע"ג יג).

נקלט דנקליטהון, (אנלעהנען). נקליטין, (שטאנגען), (סוכה י).

ניקלי מאנטעל, (ירו' שבת טז).

נקמז מתנועע בחבל הנה והנה ואינו עומד ישר, (וועג-צוריק-פיהרען), (עירובין קב.).

נקן הניקין, (כלים יא), כלי מלחמה לשבור בו החומות.

נקניקא פלייש ווארסט, (ירו' שקלים ז).

נקע נקעים, (גראבען, שפאלטען), (ב"ב נב).

נקף נוקפו, (שלאגען) (ברכ' ו). נקפים, מכות, (צערשלאגען) (שבת סב). ניקוף, (אבשלאגען), (חולין ז).

נקצא (שליידער שטיין), תר' כצרור אבן.

נקר נקורי תאנים, (געלעכערטע) (תרומ' ח). והנקורות, עושי נקבים (קדוש' פב). דנקורי, (שפאלטען) (חולין נז).

ניקרא סמרטוטין, (לומפען), חתיכות בגד ישנות, (ע"ג כח).

נקר והנקרנין, (גריבלער, אונטערזוכער. קריטיקירער), (ברכות נ).

נקש נקשן, (שלאגען, שטאססען), (דניאל).

נקש נוקשה, חמץ שקשה ורע לאכלו, (פסחים מג).

נר נורא, (פייער), (דניאל).

נר נירין, (שביעית ד), שדות חרושות.

נר דנרא, (גיטין יט:), (שוסטער שווארץ, קופפערוואס).

נר נירין, (וועבער פאדען), (ב"ק קיט).

נר בנירא, תר' בעול, (יאף).

נרגא נרגיא, גרזן, (האקקע), ומין כלי ברזל, (ברכ' נד), תר' תותח.

נרדינון מין צמח רב הריח, (מד' שה"ש).

נרדשיר (כתובות סא:), מין צחוק, (שאך שפיל).

נירונית של מושל ששמו נרון, (ב"מ כה).

נרקס מין צמח, (ברכות מג).

נרתק שיידע, פוטעראל, (יומא נד).

נש נשא, נשם, מין סם שמשיר את שיער האוכלו או הסך, (נזיר מ, נגעים יג).

נש בר נשא, (מענש), תר' איש.

נשא (פרויא; שוויגער פאטער) (ב"ב יב). נשייהו, (פרויען).

נשא נשיאות, (ערהעבען). השיאו, (איי־בערטראגען) (ע"ג כט). נשואים, נשאת, (נעהמען).

נשבא נישבין, (נעטץ), (ב"ק עט).

נשדור (גיטין סט.), מין מלח, (אמאניאק).

נשוורא פרורי לחם, (ברעקכען), (פסחים קיא.).

נשך שישוכו, (חלה ב), (אנקלעבען).

נשם נשמי, (אטהעם האלען, הויכען). מתנשם, (זיך ערהאלען), (סוכה כו, וי"ר ט).

נשף נשפי, (דעממערונגס צייט), (ברכ' ג).

נשף לנשוף, (שפרינגען, וועגלויפען) (מגילה ג).

נשף אנשפי, (אלט געבאקען, אבגעשמאקט), (מנחות צ).

נשקי וואפפען.

נשק דנשקי, (קיססען, בעריהרען), (ב"ב עד).

נשר הנשר, (אבפאללען) (סוכה י), הנושרין. משירין, (הערא‌בווערפען).

נשרא אברייסען, (ברכות ח).

נשריא אדלער.

נשת מינשתא, אינו יכול להשתין, ורש"י פי' שאין נראה נשימתו, (שבת קלד).

נשתון בריף, (עזרא).

נושתק דעקקע, דעקקעל, (יומא מד).

נשתרופי (שבת קי:), שעוה הצפה ונוטפת מכוורת.

נתב ינתב, (בלאזען, וועהען), תר' "ישב" רוחו.

נתז ונתזן תר׳ ויתכו, דנתזן, (שפריטצען), תר׳ תעשינה הדבורים.

נתח מנתחי, (אבטהיילען), (ביצה א).

נתך לאתכא, (שמעלצען) תר׳ לצקת. מתכות, (מעטאללע, שמעלצבאר).

נתינים נתיניא, (טעמפעלדינער), (עזרא).

נתק הניתק, (איבערטראגען, אבגעשידעט), (חולין קמא).

נתר קרייד, (כלים י).

נתר תר׳ נבל ציץ (אבפאללען), נתרי, לנתורי, ונתרנא, כמיתר, אתרו, (דניאל), (הערא־בפאללען לאססען).

נתרת (ב״ר עג), קראנק.

ס

סאה סיאה, מין צמח, (שבת קכח).

סאב מסואבות, שיסתאב, (אונריין, אונ־ווירדיג ווערדען), שיפול בו מום, (חלה ב, פסחים צו).

סיאנקא מין מטבע, (כתובות סו).

סאסא זקן השבלים, (חולין יז).

סאר לסאורון, (נאררהייט), תר׳ לכסלה.

סאר הסואר, (הויפען), (ביצה לא).

סב הסובב, חגורה של ברזל הסובב את הגלגל, (רייף), (כלים יד).

סב בסיב, מין צמח דק, (פסח׳ קטו). והסיב, כמו שיער דק הצומח בראש הצנון, (עוקצין א).

סב סבואתא, מסוביתא, מוכרי יין, (ע״ג עא).

סב הסבו, שישבו סביבות הפת (ברכ׳ מב), הסיבה, (זיך לעהנען).

סב סיב תר׳ זקן, סבא, (אלט). סבתא, זקנה.

סב (נעהמע), תר׳ קח.

סבהלום מין אבן יקרה, תר׳ ויהלום.

סבטא יתד, (נאגעל), (סנהד׳ קיב).

סבך הוסבך, (פערפלאכטען), (פאה ז).

סבך מסבך, (איין דארן), (פרה ג).

סבך הסובך, פרק התחתון שברגל בהמה (חולין קלד).

סבכיא סבכות (כלים כד), מין בגד ותכשיט קלוע מעשה רשת, (קאפפנעטצע, סייאטקע).

סבולת ובירושלמי: סנבול, (בייטראג צו געמיינשאפטליכער מאהלצייט), (פסחים פט:).

סבל (טראגען, ערטראגען, דולדען). סבלן, (געדולדיג). סבלנות, (געדולד).

סבלונות מתנות החתן לכלה, (ברויט גע־שענקע), (קדושין נ.).

סיבני מטפחת, (ליינענטוך). סבניתא, סדין, (גיטין נט, שבת קמז).

סובין קלייען, (כתובות קיב).

סבסוך מין פרח, (פיילכען), (סנהד׳ צט).

סבקין וואכסליכט, (שמ״ר לו).

סבר סברם, (האפפנונג), (עירובין כא).

סובר תר׳ כלכל, (שפייזען, אונטערהאלטען).

סבר ומסתוברין, הסקה, (הייטצען), תר׳ והשיקו.

סבר סברית, יסבר, (גלויבען, מיינען), תר׳ פללתי. (ווארטען).

סבר בסבר, (אנזעהען), (אבות א). הסביר, (ערקלערען). מסתברא, (עס פערשטייט זיך).

סג סייג, כיגא, למיסג, (צוין, אומצוינגען), (וי"ר קיב).

סג הסיג, (שמוטץ, שטויב), (עוקצין א).

סג הסוג, קופה גדולה, (קארב), (דמאי ה).

סג דמסגן, לסגויי, סוגיא, (געהען, גאנג), (כתובות סב, סנהד' לג).

סג וסגו, (פיעל זיין) תר' ורבו. סגי, (גענוג), (כתובות צה).

סג סוגא, מין עוף, (חולין סב).

סגוהון (פעבעל), תר' והמונה.

סגייני בלעטטער, (עירובין כט).

סגלי מין פרח, (סנהד' צט).

סגולה פערמעגען, שאטץ, (ב"ב נב).

סגולייא (וויינטרויבען), ת"י אשכול ענבים.

סגלגל תר' עגול, (רונד).

סגלריון שפילער מיט פיגורען, (ע"ז יח).

סגמטין מין מטה, (קאנאפע), (במ"ר א).

סגמם אסגמם, לוח, (טאפעל), (ילמדנו).

סגן פארשטעהער, (תמיד לג).

סגנון פאהנע; זיגעל, (ב"ר ו).

סגנון אויסדרוק, צייכען, סטיל, (סנה' פט).

סגנום פאהנע, (שמ"ר מה).

סגניות קארב, (כלים טז).

סגום גראבער מאנטעל, (כלים כט).

סגיעין (פיעל), תר' רבים.

סגף בסגופא תר' בעני אמתך, המסגף, (לייד־ען, פיין, פייניגען).

סגר בסוגר, (קעטטענשלאס), (שבת נא).

סגר חנית וסגור, (שטרייט אקסט), (תהלים לה ג).

סגרון (זאלדאטען), אנשי חיל מחרפי נפשם, (במ"ר ח).

סד סוד, (געהיימנים).

סד סיד, (קאלק).

סדיא קיססען, (כתובות סא).

סדן סדנא, גזע, (שטאמם, וואורצעל), (כלאים א, קדושין כז). (מאשינע).

סדנא כלי היוצר, (ראד) תר' אבנים. הסדן, ברזל עב שהנפח עושה מלאכתו עליו. (אמבאס), (ב"ר כח).

סדנא ביער הויז, (פסחים קיג).

סדן עץ עב שנותנין ברגלי הנתפסים (בלאק), (כלאים א).

סודני פערטרויטער; ביער ברייער, (נדה יב, ברכות מד).

סדק סדיקת תר' מפרים, וסדקינון, סדקין, (צערשפאלטען, שפאלטען) תר' ויקרעם לשנים קרעים.

סדק סידקית, מיני מאכל מתבואה. כמחט סדקית, שקים של מוכרי תבואה, (סוטה מ', עירובין נג).

סדק בסידקי, אוצר של תבואה, (מד' רות).

סדר מסדרין, (פעראָרדנען), (ב"מ קיג).

סדר סודרא, סודריה, (שוויים טוך; שלייער), (פסחים קי).

סדירות זעקקע, (ילמדנו בשלח).

סהדא (צייגע). מסהדי, (צייגנים געבען). אסהדותא, (צייגנים).

סהר סהרא, (מאָנד), תר' ירח.

סהר גדר, (אומצוינונג), (שביעית ג).

סווריק איין ארט קלייד, (כלים כט).

סוי (זים, אנגנעהם) ,נתמלא לבה עונג, (כתובות סב).

סח ערצעהלען, (ברכות נא).

סח כסיחתא, (קאַטה, מיסט), תר' כסוחה.

סח ויסחי, (וואשען), תר' ורחץ. סיחוי, סייחא, (יומא עז), (שווימען).

סח בהיסח, (אבשאפפען) (סנה' צז). יסיחנה, (ענטציהען).

סחט הסוחט, (אויסדריקקען), (מעשרות ד).

סחום תר' תנוך אזן, (קנאָרפּעל).

סחף סחופי, (אומקעהרען) (שבת סו). ונסתחפה שדהו, (איבערשוועמט) (כתובות י).

סחף בסחופיה, צפרנים ופרסות (הוף, טאַטצע), (חולין נב).

סחר סחור, (רינגס אום) תר' סביב. ואסתחרו, שישבו סביב לשולחן, תר' וישבו לאכל.

סט ודיוסיט, היסט, המסיט, (שיטטעלן, בעוועגען), (ב"ב ט', זבים ה).

סט הסיט, הריוח שבין האצבע לאמה, (שפּאננע), (ערלה ג).

סטין זיילענגאנג, שוטצדאך, גאַללעריא, (שבת ה).

סטין אבנים מרובעות, ת"י (ויקרא כו א).

סטטיונר צופה עומד על המשמר, (אויפ־זעהער), (ב"ר כו).

סטטרין ברוסט בילד, (מד' שה"ש).

סטבטין מי אפר, (קאַלק־לויגע), (וי"ר כח).

סטכת שמן מריח, (צימממט־על), (מגילה יג).

סטלא דלי, (איימער), (ירו' שבת ג).

סטומתא אות וסימן, (צייכען), (ב"מ עד).

סטון הסטונות, (געטריידע הענדלער), (ב"ב פח, דמאי ב).

סטן בסטיניהון, סטנו, (מאכט, קראַפט), (תנחומא שופטים).

סטן קטיגור, (אנקלאגער, געגנער), תר' שטן.

סטסימה מיני מאכל, (שפּייזע), (ילמדנו וישב).

סטף המוסטפות, שנבקעו מאליהן, (אויפגע־שפּרונגען), (דמאי א).

סטיפה בלוטפליסיג, (ירו' שבת ט).

סטר וסטרו, הכאה על הלחי, (שלאגען, אָהרפייגען), (נדה ל).

סטר לסטריה, בסטראי, שפת הבגד, (זוים), (שבת קלד, נדה נו).

סטר מסטרא, (זייטע) תר' מצדה. סטראי, מצד אחר, (שבועות מב).

סטר סוטריה, (לאָהן), תר' יקוה פעלו.

סטרטיוטין אנשי חיל למלחמה, (קריעגס־העער), (ש"ר טו).

סטרומסין מצעות, (בעטט דעקען), (מד' קהלת).

סטרנלייא שם חג שהיה לרומיים, (ע"ג ח).

סיב סייבת, (געענדעט), (ב"ר עח).

סייחא שוויממער, (יומא עז).

סיח סייחין, (מויל עזעל), (שבת קכח).

סיואה שווארץ, (נדה כ).

סייטא (רויב פויגעל), ת"י העיט.

סיוטא שרעק, (יומא כב).

סיים סיימתינהו, (ענדען, פאָללענדען), (ברכות לג).

סיים וסיימו, (בלינד מאכען), (תר' שה"ש ג ג).

סיים אנציהען, (תענית כב).

סיים וסיימו, (צייכען מאכען) (ב"ר א). אדם מסוים, איש חשוב.

סיים (שאררען), תר' היחתה איש.

סיין בסיינא, כובע, (הוט), (שבת קיט).

סיינא שווארץ, (נדה כ).

סייע יסייעינך, (בעהיטען, העלפען, תר' יסעדך.

סייף סייפא, (שווערד), תר' חרב.

סך זאלבען.

סך המסיך את רגליו, (זיין נאָטה דורפט טהון), עשיית צרכיו, (יומא כח).

סך סוכו, סוכי (סוכה יז), (צווייג). סיכא, שריגים דקים, (וי"ר כב).

סך

סך המיסך, (דעקקען), (אהלות ח).

סך וסכא, סכויא, (אנזעהען) תר' צופה. סכוים, (אנזעהונג) (סוכה מה). שסוכין, (זעהען). סכיא, פי' הרואה, (וי"ר א).

סך סכי שמש, שאינו יכול להביט בשמש, (בלינד זיכטיג), (בכורות מג).

סך והמיסך, (וועבען), (שבת עג).

סך צאהל, מענגע.

סך סיכא, סיכתא, יתד, (נאגעל), (גיטין לב).

סך סוכות, (פייגען), (ירו' בכורים א).

סך סיכי, יתדות זקן, (שפיטצען), (יבמות פ).

סך בסכתא, (שטעמפעל), (ב"ק צט).

סכל אסתכל, תסתכל, (זעהען, קוקען), (אבות ד).

סכום (רעכנונג, צאהל), ת"י מספר.

סכם מסכים (תר' שה"ש ח יג), הסכמה, (איבער איינשטיממען, בייאפאלל געבען).

סכין מעססער.

סכן בסכנת, וסכנתי (ברכ' י), המסוכן, (געפעהרליך זיין, געפאהר), (גיטין סה).

סכן לסכיין, (דארנען), ת"י לשכים.

סכניתא מין סודר, (שבת קמז).

סכס סיכסא, סכסן, (נארר, אונזיננינג), (ב"ב עד, סנה' ק).

סכסך סכסכה (ב"ק ו), במסכסכת, (אנציג־דען), (ב"ק כב).

סכף סכופי סכופים, תסכפינן, רעבים ונופלים, (פערדערבען), (פתיח' איכה סי' נו).

סכר סוכרי, (לעבער), (שבת סז).

סכר דמסכר, מסכרינן, הקזת דם, (אדער לאססען), (פסחים קיב, יבמות עב).

סכר (פערשטאפפען). מסוכרא, (דעקקעל), (שבת קיא).

סל שהסליא, (ערהעבען), (סנה' פב).

סל וסלא, (שטוהל), (שבת קלח).

סל סלוי, הסול, בסלוא, (דארן), (בכורות כד, ב"ק קנא).

סל סולאנא, תר' סיגים, (שלאקקען).

סל מסלי, (פעראכטען), תר' מואס.

סלל המסוללות, (צוזאממען רייבען), (שבת פה).

סלל הסליל, (רעדעל, שפין מאשין), (נגעים יא).

סלל הסלילה, כלי שנמלחים בו, (זאלצפעס־כען), (ע"ג לט).

סלסל מסלסל, סלסול, (קרייזעלן דיא האאר). סלסלה, (קאמם), (נזיר ג', מד' איכה).

סלסול שררות, (ערהעבונג), (קדושין עח).

סלסלה מין בגד יקר, (גיטין נט).

סלביניה מין סבכה, (נעטצהויבע), (ירו' שבת ו).

סלג סולגיתא, (קארב), (ב"ר סה).

סלגרון אנשים מתאבקים, (וועט קעמפפער), (ע"ג יח).

סלד סולדת, סולדין, (צוריק ציהען), (ב"ר נא, מכשירין ה).

סלד סולד, חוטמו משוך למעלה, (אויפ־ווערטס געבאגענע נאזע), (בכורות מג).

סילי מין שרץ, (ב"ר נא).

סלטא מין כלי, (ירו' תרומות ח).

סליון שטות, (טהארהייט), פי' לוף השוטה, (ירו' מעשרות ה).

סוליים פאנטאפעל, בענדער שוה, (קדושין יד).

סלמנדרא מין שרץ, ת"י התנשמת.

סלמנטון קארנוואורם, (ב"ב צא).

סלון (רעהרע, רינגע), וגם צנור השתן (שבת לח).

סלון שטוהל, (וי"ר כה).

סלע סלעא, מטבע כסף, תר' שקל.

סלעם לסלעמותיה, (פערשלינגען) תר' לבלעו.

סלפירן טראָמפּעטע, (פסיקתא ח). סלפירנסי, (וי"ר כט).

סלק ואסתלק, סליק, ומסלקין, (איבערטראָגען, וועגטהון, הינויפשטייגען), תר' ויעתק, תר' עלה.

סלק סליק, (אויפהערן), תר' הס.

סלקא איינע פרוכט, (ב"מ קט).

סלק פאָן וואלד, ווילד, (ירו' שבת ה).

סלקונדרית ווירצ־זאלץ, (ע"ג לט).

סלקוסתא בינדעל פאָן בלומען וואס הייסען נרקוס, (שבת נ).

סלקוסתא פסולת עצורי התמרים, (דאטטעל טרעסטער), (ב"ק ל).

סלקותא מין כלי של יין, (ירוש' תרומ' ח).

סלקירא מין צמח (זאלצ־קרויט), (ירו' פאה ח).

סלרין געשענק, (וי"ר לד).

סלת דסלת סילתא, סלותא מסלתינן, בקוע עצים, (שפאַלטען), (שבת עד, ביצה יט).

סלת המסלת קב, (פיינעם מעהל מאַכען), (תרומות יא).

סלית דג מליח, (ירו' ברכות ו).

סלת סלתאי, סל, (קאָרב), (ב"ב עד).

סלת לסילתא, שלייא, (נאכגעבורט), (שבת קלד).

סלתנית מין דג קטן, (ע"ג לט).

סם סמא, מין אדמה לבנה, (שבת קד).

סם סמא, מין רפואה, (שפעצייעס), (נדה ל).

סם סימא תר' כסף, סאמא, סימן תר' מטמוני, סומתא, (זילבער, געלד, געלד שאַטץ), (ב"ר לג).

סומבל היישעריק, (ע"ג לז).

סימיא סומא, (בלינד). מסמא, (בלינד מאַכען) (פסח' מב). נסמית, (בלינד ווערדען), (נדה לא).

סמידא זעמעל מעהל, (גיטין נו).

סמדר אונרייפע טרויבען, וויינבליטהע.

סמדרקום געשוואָלענער מאַן; שוואשפילער, (ש"ר מו).

סמטא מין מכה, (געשוויר), (שבת סז).

סמטא שמאָלער וועג, פוסשטעג, (כתובות פד).

סמי הסיר, (וועג נעהמען) (שבת נב). אסמיוה.

סמך (זיך נעהערן). סמוך, (נאהע), (מגילה ג).

סמך סמוכות, (אנלעהנונג) (שבת סו). הסומך, (איין יאָך, רינגע) (כלים יז). סמך, (פערבינדען). סמך, (שטיטצע). אסמכתא, סמיכה על המקרא. סמיכת חכמים, שנתקבל לחברה.

סמך וסומכיה, (דיא דיקקע) תר' ועביו. סומכוותיה, הענפים העבים, תר' פארותיו.

סמך לסמכא, (פוסגעשטעללע), תר' לאדן.

סמכא (מאהלצייט), (תר' אסתר, בהראותו).

סמלון סמלוניו, (יאָך־רימען), (שבת נט).

סמלק מין צמח, (ברכות מג).

סממנין מיני צבע, (פארבען), תר' בששר.

סממית לטאה, (איידעקסע), (שבת עז).

סמן סימן, (צייכען), תר' נס.

סמנטרין זיגעל, צייכען, (ירו' ברכות א).

סמוניא וואססער טראָסטנע, איין ארט ראָהר, (חולין טז).

סמפון קאנטראקט, פערטראג, (סנה' לא).

סמפון מום, (פעהלער), (כתובות נח).

סומפנייה (איין ארט פפייפע) (דניאל). סמפונא, (רעהרע), (חולין מח).

סמפורין (איינשניטטען, קערבע), תר' למורג חרוץ חדש.

סמפרינון סמפוריינא, (סאפהיר שטיין), ת"י ספיר.

סמק מסמקין, (ראָטה) תר' מאדמים. סומקי, חתיכות בשר, (ראָטה פלייש), (סנה' כט).

סמקרי (ראָטה), ת"י אדמוני.

סמר אסתמר, (אין אכט נעהמען), תר' השמר.

סמרטוטי חתיכות בגד ישנות, (לומפען), (ברכות נא).

סמרון היום, (הייטע), (ירו' כתובות ב).

סמרוסי איין שטרודל אוים מעהל, (ברכות לט).

סמתר מין רפואה ומשיחה, (ב"מ קז).

סן סנא, (האססען), תר' שנא.

סן סין, (לעהם, קאָטה), תר' רפש.

סן סיני, בקי, (ערפאהרען), (ברכות סד).

סן סנה, סניא, וסנאין, (דאָרנען), (ב"מ קיז).

סן בסנין, (אוים ברעטטערן געמאכט, האָלץ נאגעל), (כלים י).

סן סינף, (שוה), תר' נעלך.

סנוארתא כובע, (העלם), (שבת סב).

סנבול קבוץ ממון מחבורה לאכול ביחד הסעודה, (געזעללשאפט), (ירו' פסחים ח).

סנגלרין סנגורין (ירו' סנה' יא), סנגדודים (ספרי בלק), אנשים מתאבקים, (וועט קעמפפער).

סניא דיבי (חולין נ'), שם המעי שמתקבצים בו האוירים, (גרימדארם).

סניגור (פערטהיידיגער), מלמד זכות, (קדושין ה).

סנודיא רייזע געזעללשאפט, (ילמדנו עב).

סנדל (שוה). סנדל הסיידים, (רייבע ברעטט), (עדיות ב).

סנדלכון מין אבן יקרה, תר' ראמות.

סנדיקוס האוחז את הילד בשעת מילה, (געפאטער), (ילקוט תהלים, ריבה ה').

סנהדרין תר' מושב זקנים, אסיפה, (סעסייאָן).

סנט סונטים, סונטות, (אוים לאכען), (ב"ר עא).

סונטומוס בקיצור, (קורץ צו זאגען, הויפט זאכע), (במ"ר יא).

סנטר שומר העיר, (וועכטער), (ב"ב סח).

סנטר לחי התחתון, (קיננבאקק), (ברכ' כד).

סנטר סנטורי, (ראטהסהערר), (ב"ר סז). סנטרוי, מין מלבוש, (ב"ר ק).

סנן מסננין, (לייטערן, רייניגען, דורכזייען). מסננת, (איין זייער), (שבת קלט, סוכה נ).

סנוניתא (שוואלבע), תר' ועגור.

סנף סניפין, (זיילען). סניף, חבור ודבוק, (פעראייניגונג), (מנחות צד, ברכות מז).

סנפרינון עיין ספירינון.

סנק המסנק, (פערזאממעלן, פעראייניגען), (מקוואות ב).

סנק מסנקן, וסנוק, (ערמידען, שוואך זיין), (שבת סז).

סנקליט לסנקליטיו, לסונקליטיקוס, (סענאט, ראטהסהעררן), (וי"ר יג, שמ"ר מו).

סונקרת פויסט שלאג, (ב"ק כז), ורש"י פי' אוכף חמור.

סנקתדרין ראטה געבער, (ב"ר ח).

סנר בסינר, (גירטעל), (ב"ק פב).

סנריות מין צמח נאכל, (שביעית ט).

סנתא (געוואָהנהייט), הרגל, (ב"ר נ).

סם הסיסין, מטוה צמר של השתי, (אויפ־צוג), (מנחות מב).

סיסא (בעפעסטיגען), מקפל חוטי הציצית וכורכם בחוט למען יחזקו, (מנחות מא).

סיסיא פערדרוס, (ע"ז ד).

ססגונא חיה אשר עורה בעל צבעים יפים ושונים, (שבת כח).

ססכונתא חולי עצירת השתן, (יבמות צד).

סיסמא פעראבּרעדעטער צייכען, (מד' שמואל).

סמגור ארז, (צעדער), (יומא ט).

סיסני איין קאָרב, (ב"מ סז).

סיסן אסיסנא, מין צמח, (גיטין סט).

סוספניא (זוהר פ' וישלח), קנה חלול של ברזל.

סיסרנון לבוש צמר עב, (ב"ר כ).

סיע מסייע, מסתייעא, (העלפען), (סנה' יד).

סע לסיע, סיעתו, אגודה, (בּונד, סעקטע). (גיטין עו).

סעד סעדו, (שפייזען) תר' אכלו. סעודה, (מאהלצייט).

סעורין (גערשטען), תר' שעורים.

סער למסער, תר' לראות, (בּעזעהען, בּע־זוכען).

סער (האאר), תר' שער.

סער מסער, חפוש, (היימזוכען), תר' פוקד.

סעותיה מיסט, (פסיק' עשר).

סף יספיננא ת"י יאכילנו, ספו, וספי, (צו עסען געבּען), (כתובות נ).

סף ובסייפות (תרומ' ד), סופי תאנים, שנגמרים בסוף הקיץ. לא סוף דבר, (ירוש' תענית ג'), (דורכ־אוים), פי' לאו דווקא. לסייף, (פערניכטען). סיפא, (ענדע).

סף אסתפיתי תר' זחלתי, מסתפינא, (פירכ־טען), (מ"ק כד).

סף (שוועללע). אסיפא.

ספג ספוג, מין צמח מלא חורים ובולע מים רבים, (מעער שוואמם) (אבות ה). ונסתפג, (זיך אַבטראָקקענען) (יומא ע). אספוג, תר' רקיק, (דיננער פלאָדען), סופגנית, הסופגנין, (שוואממיכטער קוכען). סופג, (איינציהען, איינזויגען) (אבות ה).

ספג סופג, (שלאגען), (כלאים ח).

ספד (בעקלאגען). הספד, (טרויער).

ספטא תיבה, (קיסטע), (תענית כא).

ספל שם מדה, (ב"ב קסו).

סופלי גרעיני תמרים, (דאטטעל־קערנער), (ביצה כא).

ספליני רטיה, (פפלאסטער), (ירו' כלא' ט).

ספן הספנין, ספניהון, (שיפפער), (שבת קיא), תר' מלחיהם.

ספן בדספנא, (שאררען, גראבּען). סופנה, (בּעדעקקען), (ביצה ז, כתובות עב).

ספן ספין (מ"ק כח), ספונים (ילמדנו ואתחנן), יקר וחשוב, (געאכטעט). ספנן, (אכטען). ספון, (ש"ר כ).

ספון זייפע, (ב"ק צג).

ספן סופיניה, (וואורף שפיעם), תר' קינו.

ספיסטא סופיטא, (איין געלעהרטער), (ירו' שביעית ט, פסיק' כא).

ספסל שטוהל, שעממעל, (מקוואות ה).

ספסף (אבּרייסען), (נזיר לט).

ספסוף מזון, (נאהרונג), (ירו' פאה ז).

ספוסקא גראָבּע מעהל, (גיטין נו).

ספסר תר' חרבות, ספסירא, (שווערד).

ספסר בקי במסחר, (שפעקולאנט), (ב"מ נא).

ספוף שפייזע, (ילמדנו וישב).

ספפק

ספק מספקין, הכאת כף אל כף, (שלאגען), (ביצה ל).

ספק הסתפק, (צווייפעלן). ספק, (צווייפעל).

ספק ספקה, (צוזאממענבינדען), (כלא׳ ו).

ספק הספיק, מספיק, (געניגען, הינרייכען). הספיק, אונטערהאלטען). הספקה, (אונטערהאלט). הסתפק, (זיך בעגניגען).

ספק אספק, תר׳ אכלכל, (ערנעהרען). הסתפק, (זיך ערנעהרען).

ספקולא שמירה ואסיפה במשמר, (וואכהיטטע), (וי״ר כד).

ספקולא מקום גבוה, (אנהעהע), (ירו׳ שבת א).

ספקלטוריא (לייבוועכטער, שארפריכטער), ת״י הטבחים.

ספקלריא פענסטער גלאז, שפיגעל, כלים ל).

ספקריא מערה, (העהלע), (ירו׳ ברכות ט).

ספר ויספר, (בארבירען, שעערען) תר׳ ויגלח. ספר, (שעערער) (שביעית פ״ח). תספורת, (שעערונג) (מ״ק יד). מספרים, (שעערע), (כלים פי״ו).

ספר סופר, (געלעהרטער). סופרים, חכמים, (ברכות מה, יבמות כ).

ספר גרענצע, (יבמות מח).

ספיר מין קטניות, (באהנען), (כלאים א).

ספירא בגד של שיער, (סוכה כ).

ספירא כדור, (קוגעל, באלל), (פסיקתא, ויהי ביום השמיני).

ספרגום (זיגעל), חותם, (ב״ר לב).

ספרכותא דברים מכוערים, (שענדליך־רעדען), תר׳ תהפוכות.

ספירינון מין אבן יקרה, (סאפהיר), ת״י ספיר.

ספרקין מין בגד, (שבת קכ).

ספת יספות, (שניידען), (שבת קכד).

ספת יספות, טבול, (איינטויכען), (ב״מ פט).

ספתקא שטארקער עססיג, אונגעניסבאר, (ב״ב צו).

סק יסיקן, (הייטצען), (מכשירין ד).

סק סקא, (זאק) תר׳ שק. סקאין, תופרי שקים, (כלים יג).

סק מיסק ניסק תר׳ עלה נעלה, מסקינן, מסקנא, (אויפשטייגען, אויספיהרען). אסוקי.

סקאה (היישעריק), תר׳ הצלצל.

סקב דמסקב, (קרעטציג מאכען). סקבא, (קרעטץ), (ב״מ כז, קדושין פא).

סקבטרין שריפט, (וי״ר כא).

סקבם מין קשת מלחמה, (שבת מז).

סקד מסקד, (צורעכט ווייזען), (וי״ר כט).

סקל מסקלין, (גראבען, בעהאקען), (שביעית ב).

סיקלי זילבער שמיד, (ב״מ פד).

סקלא (לייטער, טרעפפע), (תוספתא שבת פ׳ י״ד).

סקליטין (ראטה געבער), (ילמדנו).

סקוסים וואגע, מאס, (ב״ר י).

סקוסים מין שאת כעין תאנה, (פייגע ווארטצע), (ב״ר מא).

סקופת (שוועללע), תר׳ מפתן.

סקפטיות קליידונג, (מד׳ איכה).

סקופסטי איין בעדעקטער וואגען, (פסיקתא בחודש השלישי).

סקפטורין רעדנער, (פסיק׳ דהחודש).

סקרא מין צבע אדום, (מגילה יז).

סקר דסקרתיה, (זעהען) תר׳ שזפתו. סקרנית, חפצה לראות כל דבר, (ב״ר יח).

סקורא מין צמח, (מאאס), (ירו׳ שבת ז).

סקרדין כתבי המלך, (געהיימע פאטענטען) (ב״ר עא).

סקורטיא

סקורטיא בגד עשוי מעור, (כלים טז).

סקוריא ת"י גרזן, (האקקע).

סיקיריא קוצב בשר, (פליישער), (ירו' שקלים ז).

סקריפטור שרייבער, (מד' קהלת).

סקריקון מיני מאכל מתוקים, (פון צוקער), (ירו' ביצה א).

סקריקון מערדער, (גיטין נה). הסיקרין, (מכשירין פ"א).

סר סייר (חולין קה), סיירא, (זעהען, בע־טראכטען), (ב"ב כא).

סר סורו, (פלאממען), (סנה' צב).

סר סורו, שסורן רע, טבע, (נייגונג, ליידענ־שאפט), (הוריות יג).

סר סריא, (אויסגעלאססען), (ב"מ צג).

סר בסירה, (בכורות לח), (אויגאפפעל). בסירה, (ב"ר מב), (געפענגנים). בסירה, (כריתות טו). פי' בקוץ.

סר תר' ובאש ויסרי, סריא, סריות, (שטינ־קען). סרי, (פערפוילען), (ביצה ל, חגיגה פ"ב).

סר סירים, (דערנער).

סר סרי, (שוואך, קרענקליך), (סנה' כב).

סר סורין, (שלעפפען), (וי"ר טז).

סריאתא איין בעזען, (מד' תהלים).

סרב תר' מאן. מסרבים, סרבן (ברכ' לב), סרבנות, סירוב, (וויגערן, ניכט געהאָר־כען, ווידערשפענסטיג זיין).

סרביטין מין תכשיט אשה, (שטירן טוך), (שבת נז).

סרבל בסרבלהון (דניאל), הסרבלין, מכנסיים רחבים ומין בגד. ומסורבלין, מלובשים, (מגילה יא).

סרבק ומסרבקין, (ווינקען), תר' ומשקרות.

סרג סרגתא, תר' שבכה, (פלעכט ווערק), קליעה. קראה סרוגין (מגילה י), מעשה קליעות, קורא פסוק ומניח פסוק. מסרגין, (דורך פלעכטען) (מ"ק י). סריגות ,(גיט־טער ווערק). סורג (מדות ב), גדר של עצים סרוגים מעשה שבכה. סירוגין, שלא כסדר, (וועכסעל ווייזע), (מגילה יח).

סרגין עושה האוכף, (זאטטלער). דמסרג, שיש לו אוכף, (כלים כד, ברכ' נז).

סרגול שרטוט, (ליניריען), (ב"ר כד). מסרגלין.

סרגלא (לאסט וואגען), עגלה של משא, (ש"ר טו).

סרידא מעשה כברה מברזל, (גיטטער ווערק) תר' מכבר. שריד סייף ת"י חרב גאותך, מלאכת מקלעת. סרידות, כעין שקים עשוים ממעשה מקלעות, (נעטצפערמיג), (ילמדנו בשלח).

סרד עריבה, (מולדע), (כלים טו).

סרדיוט (ריכטער); איש מלחמה, (זאָל־דאט), (שבת לב).

סירא (פאנצער), ת"י תחרא.

סרהב מסתרהב תר' מהר, מסרהב, ממהר, (איילען), (ברכ' מז).

סרח סרחית, (זינדיגען). וסורחני, (פער־ברעכען), תר' וחטאתי.

סרח סורח, (ריססע מאכען, איינשניידען), (כלים ל).

סרט שטריך, שנור, (כלאים ט).

סרט המסרט, (ריטצע מאכען), שריטה, (שבת לה).

סרטיא שטראססע, (שבת ו).

סרטן שרץ המים, (קרעבסע). גם שם אחד מי"ב המזלות, וגם מין פצע משחית.

סרטנא (שטאב), מטה, (ילמדנו).

סרך מסרכו, (שבת נג), חגורה של נושאי משאות, (גירטעל).

סרכין (געריכטסדינער, שרייבער), ת"י ושוטרים.

סרך סרוכי מיסרך (חולין קיא), חבור ודבוק, (אנקלעבען), סריך, דסריכן (חולין מו), למיסרך (שבת קלט), סרך, (נאכאהמען) (נדה נז). סירכא, (דאס אנקלעבען), גם דיבוק ריאה של בהמה לצלעותיה. סירכיה, (געוואָהנהייט), (ברכ' יו).

סרוך סריכו, (אונרעכט), תר' עותתי.

סרך בסריכא, סרוך סריך, (אנהאלטען, זיך ציהען), (ב"ק כב, ביצה יא).

סרכא אילן סרק, אינו עושה פירות, (לעער), (מד' שה"ש).

סרמטן מסרמיטן, (רעדען, שוואטצען), (סנה' יד).

סרמסן מסרמסין, אנשים שלא ידעו לערוך דבריהם בסדר, (סנה' יד).

סרמסן סרימוסון, (איין פינף טהייל), (ירו' גיטין ה).

סרני מין חית הים שמחציתה כפני אדם, (ספרא שמיני).

סרונבי יסרנק, (דאס ערווירגען, ערשטיק־קען), (סנה' לז), תר' יסכר.

סרים חסר כלי זרע האדם, (פערשניטטע־נער). סרס, (ענטמאננען).

סרס מסורס (סוטה לח), סרס, סירוסין, (אומקעהרען, אומווענדען, פערזעטצען), (מגילה יח).

סרפיא דינער, (ב"מ מב).

סרסור מעקלער, (ב"ר ח).

סראפים שם אליל, (ע"ג מג).

סרפנם טראמפעטע, (פתיח' איכה סי' נד).

סרק סריקא, ריק, (לעער) תר' ריק. אילן סרק, שאינו עושה פירות (כלאים ו). סריקי, (לעער), (ב"ב קנא).

סרק ושהסורק (דמאי א), סריקותא, (קעמ־מען) (נדה כ). מסרק, (קאמם), (כלים יג).

סרקן מין אדמה ממראה אדום, (כלים טו).

סרק הסריקין, (צוקקער ברעדכען), עוגות צבועות, (פסחים לז).

סרק והסיריקון, משי, (זיידע) (שבת כ). סריקון, בגד משי (קדוש' לא). סרקארים, אורג בגדי משי, (מד' שה"ש).

סרק דסרקיין, סרקי, ת"י ישמעאלים, (טיר־קען). סרקיא, (ירו' דמאי ב), יריד של סרקיים.

סתו סתוא, (ווינטער). הסתווניות, של ימות הסתיו, (שביעית ט).

סתם סתום ובלתי מבורר, (אונערקלעהרט, אונבעשטיממטעס). סתם, (סנה' פ"ו).

סתר סתריה, (צערשטערען) (עזרא). דלא נסתריה, שלא לבטל, (ב"מ סה).

סתר מסתוריתא, (שפינדעל), (חולין ס).

סתת סתתים. (שטיינהויער), (כלים כט).

ע

עב דעיבא, (וואָלקען, נעפעל), (יומא כח).

עב (דיק, דיכט). בעובי (אהלות טז), מעובה; עב, בגד עב, העבים הרכים, (כלים כו, כח).

עב עייב, עייבא, (בעשולדיגען), (מד' איכה).

עב ועוביה, תר' וכפתו, (דינע צווייגע).

עב בעובי, תר' בחיקי, (בוזען, שאָאס, אינ־נערן).

עבד (טהון, מאכען). דיעבד, (ווען עס איזט שאָן געטהאן) (חולין ב). עובדא, (טהאט).

עבד והמעבדו, (גערבען, דיא פעלל אויס־ארבייטען) (שבת עג). עבדן, בורסי, (גער־בער), (שבת יז).

עבדקן זקנו מעובה, (דיק בארט), (סנה' ק).

עביטא (זאָטטעל), תר' בכר הגמל.

עבים קארב, (ב"מ עב).

עביט כלי השתן, (נאכט בעקען), (ב"ב פט).

עבופיא (גרין, בליהענד), תר' רעננה.

עברא (ריגעל), תר' בריח.

עבורא תבואה, (געטריידע), תר' דגן.

עבר (איבערטרעטען). עבירה, (פערברע־כען).

עבר מעברא, (שוואנגער) ת"י הרה. עובר, הולד שבבטן. כיצד מעברין (עירוב' נג), הוספה ויציאה מהגבול, (איבער מאָס גע־בען). שנה מעוברת (סוטה יב), שנה שבה י"ג חודש, (שאלט יאהר).

עוברתא (דיקע צווייגע), תר' צמרת.

עבת ובעבות, העץ העב והארוך שבמחרישה, (כלים כא).

עג עג, (איין קרייז מאכען). עוגה, (גרו־בע), (תענית יט).

עג עוגות, עוגיות, ערוגות, (בייטען, אומ־גראבען), (מ"ק ב).

עגבות דיא הינטערן שאמטהיילע, (ברכות כד).

עגה ובלשון עגה, (אונהייליג), פי' שלא בלשון הקודש, (סנה' קא).

עגול (רונד, גערונדעט). עגולא (ב"ר מט), עגולי הגת, אבן עגול. ועגלה, (אומוויק־קעלן), (ירו' כלאים ט).

עגיל דפוס של דדין, (שבת סד).

עגילא תר' מגן, (שילד).

עגל בעגל, תר' מקרוב, בעגלא, (קורץ, (גע־שווינד).

עגלה צורת כוכבים, (פסחים צד).

עגם עגמת נפש, (טרויער, קוממער), (מגילה כח).

עגן (צוריק האלטען, איינשליסען). עגונה, אשה עצורה מבעל שנאבד ממנה. ויעגנון, (איינשליסען) תר' וסוגרו. עגנא, מסגר, (שלאָס). עוגין, או עגינין, הברזלים שמשליכין במים לעצור את הספינה, (אנ־קער), (ב"ב עג).

עגעג מעגעגין, וי"ג מגעגעין, (וואשען, באָ־דען), (וי"ר כ).

עגש עגישא, (שטאָסען מיט הערנערן), (ב"ר פ).

עד עד שאתה כובש, (וועהרענד), (ירו' סוכה פ' החליל).

עד לעדויי (ביצה לב), הועדה, (וועג טהון) וי"ר כו). מהעדה מלכין, (אבשאפפען), (דניאל).

עד מועד, (ווארנען), שור שהעידו ג' פעמים בבעליו.

עד משמשת בעדים, סמרטוט לבדוק בו, (טוך צום רייניגען), (נדה ב).

עד (רויב). עדודה, פי' השלל, היא הנבלה, (ב"ק יא).

עד עדא, עדי, (דיזער, דיזע), (פסחים נג, גיטין מה).

עד יומא דעדא, תר' ליום הכסא, (פייער טאג).

עד ועדוייכי, ועדוייך, (געבורטס שמערץ), תר' והרונך.

עד עודה של שקין, חבילה, (בינדעל), (סוטה מו).

עד כשוק לעדן, (פאראיבער געהען) תר' לעוברים. לא יעידון, (אבוועגדען), תר' יסורו.

עדב עדבא תר' גורל, (לאָאָז).

עדיא תר' ספחת, מין צרעת, (גרינד).

עדל איין ארט צוויבעל געוועכס, (עוקצין ג').

עדן ועדנין (דניאל). בעידנא, (צייט), (פסח' ד).

עדן מעדן עצמו, (פערגניגען מאכען), (מ"ק טז).

עדן עדיין, ובירושלמי: אדיין, (נאָך).

עדף להעדפה, המותר, (איבריג), (ב"ק פז).

עודרא המוך שבאוזן (וואָללע), (ירו' שבת ו).

עדש העדשין, שם כלי. עדשה, (פלאש), (ע"ג ה, ב"ר פא).

עידית המובחר והטוב שבנכסים, (דיא בעסטע), (גיטין סח).

עידית תר' נאות יעקב, (טעמפעל).

עוי ער האָט געשריען, (יומא עז).

עוין ועויתך, (זינדע), (דניאל).

עוויא שלאנגע, (ב"ר סו).

עוילא זויגלינג, (וי"ר ה).

עוקים (ילמדנו ויצא), עיין חווקים.

עוירא בלינד.

עור כעור, מוץ, (שפרייא), (דניאל).

עות דעוית, (אונרעכט טהון), (ברכ' יד).

עוית מין חולי, (קרעמפפע), (גיטין ע).

עז עוזא ת"י העזניה, עזיא, מכנף העז, שם עוף טמא, (כלים יז).

עז מעיז, (פרעך זיין). העזה, (פרעכהייט). עזיזא, (שטארק), (סנה' ז).

עזב דעזיבא (נדר' כב), דבר מגונה ומעשה זמה. עזיב, ומתעזבות, (העסליך), (פסיקתא ל).

עזגד שליח, (באָטע), ת"י אילה שלוחה.

עזיל (געשפאננענעם) תר' מטוה. מעזלא (שפינדעל), תר' פלך.

עזם ויעזם, (אבקנייפען), ת"י ומלק.

עזק עזקה, חפירה, (גראבען), (יבמות קכב).

עזק שעוזק, (האלטען), (חולין צ"ד).

עזקא תר' טבעת, (רינג).

עזקתא שם לקצה הכרכשא, (מד' קהלת).

עזק בעזקיא, (קעטטען), תר' באזקים.

עזק צמר גפן, (בוימוואָללע), (שבת נד).

עזרד והעוזרדים (ווילדע בירנע), (כלא' א).

עזרד בעוזרדין, קנים חזקים וקשים כאילן, (עירובין לד).

עזרה פארהאָף.

עטא עצה, (ראטה), (דניאל).

עטיו בעטיו, (אורזאכע, שולד; ראטה; פעדער), (ב"ב יז).

עטלא תר' עצל, (פויל).

עטלז (שלאכט באנק), חנות שמוכרין בה בשר, (ע"ג יא).

עטן עוטנו, (העריין זעטצען), (מנחות פו).

עטף בעטפך, (בוזען, שאָאָס), תר' בחיקך.

עטף עטיפה, (בעדעקקען), (מ"ק כד).

עטר עטרו תר' סרו, הסרה וסלוק, (אבשאפפען). עטור סופרים, מה שהסופרים מסירים. ועטיר, ענין פטור וסלוק, (נדרים לז, גיטין פו).

עטרא כתב שותפות, (קאָנטראקט), או שטר חלוקה (ב"ב כט).

עטר ת"י עשן כלו, (רויכען).

עטרן עטרנא, פסולתא דזיפתא, (טהעער), (שבת כ).

עטש מתעטשות, (ניעסען) (תמיד ל). עטוש של מטה, הוציא רוח מלמטה, (ברכ' כד).

עיול תר' שחק, (שטויב).

עין עיין, (בעטראכטען, דורכזעהען) (קדושי' ד). חמץ בעין, נראה לעין, (ערבליקליך). מעיינין, (גענויא וועגען, אהנע צוגאבע וועגען) (ב"ב פט). עיון, (בעטראכטונג). עין של תנור, החור שהעשן יוצא בו (כלים ח). בעין, (אים אונפערענדערטען צושטאנ־דע). איסור בעין, איסור הנמצא בממשו ולא בטעמו. עין בעין, (גענויא) (ב"ב פח). כעין, (נאך ארט). מעין, (פאן דער ארט). עין של המחרישה, טבעת של עץ, (כלים כא). בעיניהו, (זוהר פ' אחרי מות), דברים בלי לבוש, בפירוש ולא בחידות.

עין עינני, (גראסע אויגען), (כתובות סא).

עין ועין עגלא, מין אבן יקרה, תר' ואחלמה.

עכב מעכב, (צוריקהאלטען, אויפהאלטען), (מנח' כז).

עכוביתא עכביות, (דארנען), (ב"ר כ).

עכבר (מויז). עכברא דשכיב אדינרי, כנוי לקמצן ביותר, (גייץ), (סנה' כט).

עכברא (וואססע, נאכבארשאפט). בני עכבריא, פי' השכנים, (וי"ר יו, ב"מ פד).

עכוביתא (שפיננע), תר' עכביש.

עכוזו אכוזו, פי' עגבותיו, (דער הינטערע). (בכורות מ, עירובין נג).

עוכלי שם מדה, (ב"ב פה).

עכולי (פערצעהרט) (יומא מה). עכל, (פערדויען). עכול.

עיכלא כמו אונקלי, (ערמעל), (ירו' ע"ז פ"א).

עכנא מין נחש, (שלאנגע), (ב"מ פה).

עכם מין נחש, (אטטער), (ילקוט ירמיה רס"ו).

עכסילו שם קבוצת כוכבים, (אריאן), (ב"ר צח).

עכר (טריב מאכען). עכורים, (טריב).

עכר העכירין, שם כלי, (פרעס ברעט), (ב"ב סז).

עכשובניתא איין געשוויר, (ירו' ע"ז פ"ב).

עכשיו יעטצט, (אבות א).

על עלויי, (שעטצונג) ת"י ערכך. בעלויא, שומא (קדושי' מב). מן העלייה, מכסף שווי וערכו, (ב"ק טז).

על עלת כל העלות, מקור וסבה, (אורשטאף).

על בני עלייה, אנשים גדולי המעלה, (סוכה מה).

על עול תר' בוא, (היניין געהען). עייל, פי' נכנס. מעלי שבתא, ערב שבת.

על עלאה (דניאל), פי' העליון (אבערע). לעיל, לעילא, עיל, (איבער, אויף).

על עולה, (מיט גערעכנעט זיין, געלטען) (מ"ק יט). עלתה, (גערעכנעט, גילטיג זיין) (נדה סז). עולה באחד ומאה, (אין דער מעהרהייט אויפגעהען), מתבטלת (תרומה פ"ד). שכך עלתה, (אויסגעהען). עולה יפה, (גליקליך אויספאללען). לעלה, (ער־העבען). מעולה, מובחר, (פארציגליך). יעליניה, (שעטצען). העלה, (שטייגערן). מעלה עשן, שם עשב. בעליית חנניה, (פערזאממלונג), (כריתות ו', סנה' עד).

על עולי עין, הסרה וסלוק, מוסרים מן העין שלא תשלוט בהם, (וועג געטהאן).

עלה עלילה, עלולי, (פארוואנד, אויסרעדע, אורזאכע, פארוואורף), (גיטין פו).

על ועילין, (יונגער עזעל), תר' ועירים.

על עללת, תר' תבואת, (פרוכט).

על עליל, (עפענטליך), (ר"ה כא).

על עלולין, מוכנים ומסוגלים, (געאייגנעט), (פסחים יח).

על עוללות, (נאכלעזע), (פאה ז).

עלב עולבניהון תר' ריבם, עולבני, (ליידען, בעדריקקונג) תר' עוני. הנעלבים ואינם

עולבים, (בעשעמט ווערדען, בעשעמען, שפאססען) (גיטין לו). עלוב, עלובה כלה, (אונגליקליך, בעדויערנסווערט) (גיטין לו). עלבון, עולבנא תר' ריב, (שאנדע, אונ־רעכט).

עלם עלמא, (עוויג, אימּמער). לעולם, לא לשנות, (אימּמער). העולם הזה, (וועלט). עולמית, (עוויגליך) (נזיר מו). בעלמא, (בלאָס, נור), (ב"מ יו).

עלם ועלם, תר' ואמיץ, (שטארק זיין).

עלע מעלעוהי, תר' מצלעותיו, (ריפּפּען).

עלעין (צעהנע), (דניאל).

עלעל עלעולא, (שטורם) תר' סערה. שעלעלה (כלאים ז), ויעלעליניה, (דורכ־שטירמען, דורכוועהען).

עלעל משיעלעלו, (בלוטען), (חולין כד).

עלף פערשמאכטען, אָהנמאכט ווערדען.

עלק עלוקה, (בלוט איגעל).

עולשין מין עשב, (כלאים א).

עולתין מין עשב, (ירו' כלאים א).

עלת כלי שמעלין בו היין, (העבער, שעפּ־פער), (עירובין נג).

עלת עליתא, מן העלייה, (בייטעל), (ב"ב קלג, ב"ק טז).

עליתא מין חיה, (סנה' קח).

עמד מעמד, (שטאנד, לאגע, שטעללע) (תמיד לג). מעמדות, חבורת אנשים נבחרים להשגיח על דבר, (פּאָסטען).

עמד עמוד, (זיילע, שטאנד, ביהנע). עמוד החוזר, הרעי היוצא כמו עמוד.

עמידה (נאכט טאָפּף), (ירוש' שבת ט).

עמל מתעמלין, (זיך ערמידען) (שבת קמז). פת עמילה (פסח' לז), פת סלת, גם כנוי לאשה יפה (שבת סב). עמילן, עיסת סלת שמניחין הטבחים בקדירה לשאוב הזוהמא מן התבשיל, (קראפט מעהל), (פסח' מב).

עמל ועמלהון (ב"מ טו), (מיהע), פי' שכר שעמל. מעמלא דביתי, (בעלאָהנונג), (ב"ב סו).

עמם עוממות, גחלים המתכבות והולכות, (ברכ' נג).

עממין (ניכט יודען), (ביצה ו).

עמום כבד לשון, (שווער) (וי"ר י). מלא עומסו, (סנה' ק), פיעל מאן קאנן טראגען אויף איין מאל.

עמעם עמעמו, עמעום, (וועגזעהען, נאכזע־הען) התראו כלא רואים. מעמעם, כמו מגמגם, לא מסרב ולא מסכים, (האלב וואל־לענד), (ירו' שבת א', ירו' ברכות ה).

עמץ מעמצין, (צושליסען, צודריקען) (שבת קנא), עמיץ, (ביצה כב).

עמק עומקא, (טיפע).

עמקא תר' שאת, (שארף, געשוואולסט).

עמק העמקי, (וויים), (חולין סג).

עמק עומקין, תר' סרוחים, (זיך אויס־שטרעקקען).

עמר עמרא, תר' צמר, (וואָללע). עמרניתא, מין צמר הנמצא בקליפת הארז, (שבת כ).

עמיר גרינע גראָז, (שבת עו).

ען ולעונות, (וי"ר יז), עיין "אונין".

ען ענא, ענה, (אנטוואָרטען) (דניאל). עני מרי, פי' ענני מורי, (אנטוואָרטע), (מנח' פא).

ען ענוי הדין, (בעדריקקונג), (אבות ה).

ען נעניתי לך, פי' עשיתי לך ענוי, (יומא כב).

ען ענייא, תר' קינה, (קלאגע). מענות, (קלאגען), (מ"ק כח).

ען עניות, (ארמוטה). בעניותנו, עניות דעתנו שלא נוכל לברר, (יבמות צב).

ען עונה, (בייאוואָהנען).

ען עונת מעשרות, (צייט), (פאה ד).

ען עאן, תר' צאן, (שאָף).

ענב ענביו, פי' גרגיריו, (קערנער) (סוכה לב). הענבה, (קערן), (ירו' סנה' ב).

ענב ענבתא, מין נגע, (בלאטטער), (ע"ג כח).

ענב שיש בעינו נפוח כענבה, (איין ארט געוועכס אויף דעם אויגע), (בכורות לח).

ענב ויענבון ת"י וירכסו, עונבו, (שלייפע מאכען) (שבת קיג). עניבה, (שלייפע), (פסחים יא).

ענבל ענבול, (שלעגעל אין דער גלאקקע), (פרה יב).

ענג הענוגה, פי' אחרונה, (זיך פערשפעטי־גען), (ב"ק פ), כ"ה גירסת הערוך ובנוסחתנו "העגונה".

ענו ענוותן, ענוותנות, (דעמיטהיג, דע־מוטה).

ענו ענוה, גרגיר, (קערן), (פאה ו).

עניין (געשעפט, אינהאלט, זאכע). מענין, (אינהאלט).

ענן עינוניתא דורדא, שם לאונא קטנה ידועה בריאה, (חולין מז).

ענק ענקי, תר' גרוני, (האלז). עונקיא, תר' הנטיפות, (פערלען). עונקי, פי' מן הצואר (שבת קמ). עונקתא.

ענקלין כעין וו כפוף, (האקען), תר' והשפתים.

ענקמון אנשים גבוהים כענקים, (האך ער־וואקסען), (ב"ר סה).

ענקוקלות אונרייפע טרויבען, (ערלה א).

ענתא צייט.

עסבא (גראז), תר' עשב.

עסה עסתו, (חלה ב), עריסה, (טייג). מעוסה, (פפאננענקוכען), (חלה פ"א).

עסה נמוך במעלה, (שלעכטער), (קדושין עא). אלמנת עסה, פי' משפחה או עיר שיש בה ספק פסול שפוסל מן הכהונה ואין ידוע איזו היא אותה משפחה כולה או אותה עיר נקראת עסה, ואחד מאנשי אותה משפחה שנשא אשה שאינה ממשפחת עסה ומת, היא אלמנת עסה. פת עסה, לחם נקי.

עסה מעסן, תר' חרק, (קנירשען).

עסום מין ירק, (פסחים לט).

עססיות מין קטניות, (שבת יח).

עסק אתעסקו, (שטרייטען) תר' התעשקו. עסיקין, (שטרייטער) (ב"ק ח). עסק, (זיך בעשעפטיגען), עוסק, עסקינן. ומעסיקין, (בעשעפטיגען). התעסק, (זיך בעשעפטי־גען). עסקן, עסקניות, (טהעטיג). עסק, (געשעפט, האנדעל). על עסקי, (וועגען). עיסקא, (האנדעל, וואארע). עיסק, תר' דבר, (זאכע, געשעפט). המתעסק בחלבים, פרט למתעסק, (צערשטרייעט, פער־טראכט), פי' שלא נתכוין, (כריתות מט).

עסרא (צעהן), תר' עשרה.

עף שט באויר (פליהענד), (שבת כו.).

עף עיף תר' כפול, עייפינהו, (דאפפעלן, צוזאממענלעגען), (כתובות סז).

עף עפוי, (ערמידונג), (חגיגה טו).

עף תר' עוגת רצפים, (אין צוזאממען גע־זעצטע שטיינע געבאקען).

עף ויעפפו, תר' וכתתו, (שמידען).

עף עפיה, (לויב, צווייגע) (דניאל). מעפיא תר' עבותה, (דיכט בעלויבט), בעלת ענפים רבים.

עף עיפא, (שלייער), תר' הצעיף.

עפיאן מין דג קטן, (חולין סו.).

עפצי תפוחי הדיו, (גאל־אפפעל), (שבועות מב).

עפר עפרים, (יונגע), (ילמדנו בלק).

עפרן מין אבן טובה, (תר' שה"ש, ידיו גלילי).

עפש שעפשה, (פערפוילט ווערדען), (פסחים מה).

עצב מעצבין, (דיא גלידער רעכט מאכען), (שבת קמז).

עצב עוצבה, עוצבא, (פפערד דעקקע), (כלים כו, ב"ק סו).

עצב עצבוניות, (דארנען), (ב"ר פג).

עצב טפח עצב, טפח קטן.

עצה (שטרויא), תבן של מיני קטניות, (שבת עו).

עצה עצא, (בעדריקקען). עציא, (בעדריק־קונג), תר' את העושק אשר עשק.

עצותכון ת"י עריסותיכם, (טייג).

עצם עצמו, (זיין אייגען, זיך זעלבסט).

עציץ עציצא, שם כלי, (בלומען טאפף), (כלאים ז).

עצר ועצרית תר' ואשחט. עצרי, (אויס־דריקקען). עצרי, (ב"ב כה:), (פרעססער).

עצר (הערשען). לעוצר, לשלטון, (העררשער), (ירו' פאה ו).

עצרת שם בתלמוד לחג השבועות.

עקא (בעדריקקונג). עקתא, (נאטה).

עקב צד האחור של הרגל, (פערזע). עקבין וי"ר יב), עד סוף וקץ. עוקבת המקרא, פי' מבטלת (סוטה יו). עוקב אחר מנאף (שבועות מז), שהולך ומזמין להמנאף. עקיבה (נדר' כ), מקום התורף. עוקבין, (לויערן) (מכות י). עקבת יין, מקום שמעכב את היין ואינו יורד כולו, (ע"ז עב).

עקוב או עקוש, מין ספוג ושואב את המים, (שוואם), (סנה' קח).

עקובה (קלויע), (סנה' צו).

עוקה (גרובע) (מעשר' א). עוקת נפש, (ב"ר צד), כמו חלוקת נפש, (ניכטערן).

עקל מעקל בית הבד, (נעטץ פערמיגער זאק), (שבת קמד).

עקל ובעוקל, רגל הספינה, וי"א החבל שתופס הספינה, (מכשיר' ה).

עקולי מהלך עקומי, (קרומם, פערדרעהט), (ב"ב לד).

עקל והעיקל, (קרומע פיסע), (בכור' מה).

עקילא (ארם־באנד), ת"י עגיל.

עקם עקימת שפתיו, (פערקרימען) (סנה' סה). עקמן, (קרום־וועגע) (ב"ר לג). שעיקם, (אומשרייבען). עקם, (אומוועג מאכען).

עקף בעקיפין, (בעטרוג, ליסט) (ב"ק קיג). בעקפין (ספרי ואתחנן), (אפפענבאר). עוקף, (פערדרעהען), (וי"ר לב).

עקץ שבעוקץ (חולין צג), בעוקצי (סנה' מ), עוקציה, (שטאכעל, שפיטצע, שטיעל). עקיצה, (שטעכען), העוקץ, (יומא כה), (קרייץ אם ריקגראדע).

עקץ עוקצי, (ווינקעל), (ביצה כב).

עקץ אבגעריססען, (פאה ז).

עקיק מין אבן טובה, (תר' שה"ש, ידיו גלילי).

עיקר (וואורצעל, גרונד). כל עיקר, (גאנץ אונד גאר, (ברכ' כב). מעיקרו (ברכ' כט). מעיקרא, (אם אנפאנגע). העיקרין, (כרית' ה), שרשי בשמים. עוקר הרים, אדם חריף ובעל פלפול, (ברכ' סד).

עקרב רסן, (צוים), (כלים יא).

עקרב איין געקרימטעס אייזען, (כלים יב).

עקרב שם מזל מי"ב מזלות.

עקרבלין עיין ע' ערקבלין.

ער המעוררים, (ערוועקען) (מע"ש ה). וניעור, מתעורר שנית, (ע"ג עג).

ער עירה דם הפר, (אויסגיסען) (יומא נג). המערה, (גיסען) (טבול יום פ"ב). עירוי.

ער עירה, (פערבינדען) (ספרא קדושים). מעורה, מעורות, (פערבונדען) (ביצה ז).

המערה (כרית' י), הערה, (אנהעפטען, בעריהרען; ענטבלעסען), (יבמות נה).

ער ובעריים, והערערין, כלי לשבר בו גושי עפר, (כלים כא).

ער יערערנו, שטוף בעומק הגרון, (גורגעלן), (ברכ' לו).

ער ערי (ר"ה כג), דערי, מין עץ, (לאָר־בעער), (גיטין סט).

ער עוררים (גיטין ב), ערורי, (בעשטרייטער) (גיטין פו). ערער, (אנקלאגען). מערערין אותה (סוטה כ), (געוואָלט אנ־וועגדען).

ער ובעירה, עירין, (וואַללע), (כלים כא, ב"ק קיט).

ער וער, תר' הפרס, (ביין ברעכער), עוף טמא.

ער עירין, מלאכים, (ענגעל), (פסח' לג).

עראי דרך מקרה, (צופעלליג), (חלה ג).

ערב (פערמישען). ערב, חוט המתערב ברוחב תוך השתי, (איינשלאג), גם רוחב כותל (מקוואות ו). ערובי, (פערמישונג). ערברב תר' אספסוף, ערבוב, ערבוביא, (מישונג), נתערב, מערבין, מעורב, עירוב, תערובות, (פערמישט, פערמישען, פערמי־שונג). ערבב, (פערווירען). ערבוביתא, (אונריינליכקייט), (נדרים פ"א).

ערב (בירגע). ערבות, (בירגשאַפט), התחייבות לשלם בעד חבירו.

ערבי אראבער.

ערב ערבית, (אבענדס).

עריבה שם כלי, (מולטער), וגם ספינה קטנה, (כלים טו).

ערבה שם אילן, (ווידע). חבוט ערבה, (ווידענרוטהע), (סוכה מג).

ערבלא (זיעב), תר' בכברה.

ערבל מערבלין, (פעראירדט), תר' נבוכים.

ערוגה (בייט). גם אומה דריאה, (לונגענ־לאפפען), (חולין נ).

ערגל דמערגל, (וועלצען), תר' וגולל.

ערוד מין נחש מזיק, (ברכ' לג).

ערוד ווילדער עזעל.

ערד עורדן אני, (פערטילגען), (ב"ר כב),

ערדלין אַבער שוהע, (ביצה טו).

ערדסקאות פייער־פאננען, (ביצה כב).

עורדענייא תר' צפרדע, (פרעשע).

ערזלא תר' כמלונה, מין מטה.

ערטילאי (נאקענד), תר' ערום.

ערטליינא (שנעללויפענדע), תר' הרכש האחשתרנים.

ערך כעורכי הדיינים, סדר טענות, (אָרד־נען), (אבות א).

ערך ועריך, ת"י ורקיק, (דינער קוכען), וי"ג ועריב.

ערכאות מקום המשפט, (געריכטס אָרט), (גיטין י).

ערכל מערכלות, נכוות, (בריהען), (ב"ר לא).

ערם מערימין, (ליסט געברויכען) (שבת סה). הערמה, ערמומית, (ליסט).

עירני עירניות, עיר קטנה וכפר, בן כפר, בנות כפר, (שטעטישער), (ביצה לב).

ערס ערסא, תר' מטה, (בעטט), גם ארון ששוכב בו המת, (כתוב' קג).

ערס ערסן, (הענגען), (כלאים ד).

ערס בשערסן, (פערמישען), שעירב אותם לעיסה, (ברכ' לז).

ערסא ערסתא, שורה של בתים, (הייזער רייהע), (גיטין ו, עירובין כו).

ערסא מאזנים, (וואגע), (שבת ס).

ערסלא תר' כמלונה, מין מטה.

ערסן איין אַרט גריטצע, (נדרים מא).

עריסה

ערימה וויגע (ברכ' מז).

ערים תאר להקלועים ביחד ועליהם סומכים את שריגי הגפנים, (פאה פ"ז).

ערעיתא תר' צרעה, שרץ העוף, (הארניסע).

ערע עירוע, (טרעפפען, צו פאלל), תר' פגש, ותר' מקרה.

ערפד פלעדער מויז, (ב"ק טז).

עורפילא דיננער רעגען, (תענית ד).

ערצוביא מין חגב, (גריללע), (חולין סה).

ערק והערק, (איין פלאכער קארב), (כלים טז).

ערקון (שטאנגען), תר' ברזל עשות.

ערקין מין אבן יקרה, ת"י שבו.

ערק פארטלויפען, (ב"ק מא).

ערק דערק, (קריממען, אבהאלטען), (גיטין עח).

ערק ועורקי, (אדערן).

ערקת (באנד, ריעמען), תר' שרוך נעל.

ערקא (שילף, גראז, זומפף) תר' אחו, ערקא, (בלוט איגעל), (ע"ז יג).

ערקוב וי"ג ערכוב, (קניע), (בכור' מ).

ערקבלין (עירובין כו:), וגירסת הרמב"ם עקרבלין, מין עשב.

ערקל דמערקלין, נמהר, (איילפערטיג), תר' אץ.

ערקומא (גרובע) (קדוש' עא). ערקמא, עצם קטן מחבר את הפרקים, (חולין עו.).

עש שם קבוצת כוכבים.

עשה עושין זיתים, (פרעססען) (שביעית פ"ח). אדם עשוי, (געוואהנט) (ב"ב ס). העשויין (ב"ב נב), (געאייגנעט), גם מעושה, (געצוואונגען).

עשן מעשנין, (רייכערן), (ביצה כג).

עשן בעושנא, אעשין, (קראפט, פעסט מאכען), תר' בעוז, ותר' בעזוז.

עושפא עושפו, הצד הרחב של הקרדום, (אקסט), (כלים יג).

עשיק (טהייער, זעלטען) (ב"מ נב). בעושקא.

עששית (לאמפע, לאטערנע, שפינעל), (תר' שה"ש, ידיו גלילי).

עששיות בלעכען, פלאטטען, (סנה' קט).

עתא דעאתא, עאתא, תר' און ותר' מהומה, (פרעפעל, אונרוהע).

עתד עתיד, (בערייט, דיא צוקינפטיגע צייט). לעתיד לבוא, (אין דער צוקונפט). עתידות, (צוקינפטיגע דינגע).

עתק העתיק, (איבערטראגען, איבערזעטצען, אבשרייבען). העתקה, (איבערזעטצונג, אבשריפט). עתיק, (אלט).

עותרא (רייכטהום) תר' עושר. עתיר, (רייך).

עתר בעתר, שם כלי להפך התבואה והקש, (שויפעל), (סוכה יד).

עתר בעטען, ביטטען.

פ

פאה פאה נכרית, (פרעמדע האאר), (שבת סד).

פואה שם שורש, (שבת סו). גם מין ירק לצבוע, (שביעית ז).

פאחי אונגליק, (ערכין יט).

פאפי פאטער, (סוטה מב:).

פאר לפארות (ע"ג מז), פארי, (פאדען, סטרונעס, האאר), (שבת נט).

פארי סובין, (קלייען), (גיטין נו).

פג שמפיגין, שתפוג, (ערשלאפפען, נאכלאססען, ערשוועכען, אויסוויטערן), (פסח' מא, יומא לא).

פג לפיגה, (איין קוועללע), (ב"ר טו).

פג והפג, (שפאצירען, וואנדעלן), (יומא יט).

פג פגיה, (אונרייפע פריכטע). שאכלה פגה, פי' באה אצלו קודם זמן בישולה באיסור, (סנהדרין קז).

פג פגי, זונה, (הורע), (מד' שה"ש).

פג בפגא, רסן, (צוים), (שבת נא).

פגז פגזוהי, (מויערברעכער), תר' ומחי קבלו.

פגיון מין חנית קטן, (קורצער שפיז), (כלים יג).

פוגלא מין שורש עז הטעם, (רעטטיג), (עירובין כח).

פגם פיגם, מין צמח, (רויטע), (שביעית ט).

פגם פגום נכנס, סדר של איזה דיורין, או שובך, (עירוב' נב).

פגם פגמן, הכלי שצודין בו, (שלינגע), (סנה' כה).

פגם הפוגמת כתובתה (כתוב' פז), מודה שקיבלה קצתה; (פערלעטצען). פגם סכין, (שארטיג מאכען). פגום, (שארטיג). כוס פגום, כוס ששתו ממנו. אשה פגומה, בעולה (ערכין טו). פגם, או פגימה, (שארטע, פערלעטצונג), קלקול וחסרון והשחתה. נפגמה, (פערלעטצט).

פיגמטא וואארע, (פסיקתא כא).

פגן פגינתי תר' שועתי, והפגינו, (שרייען), (ר"ה יט).

פגן כפגן, כפרי ואיש שדה, (בויער, לאנדמאן) (ב"ר נ). פגניקא, בגדי איש כפרי, (מד' שמואל).

פיגנא מין צמח, (רויטע), (ע"ג כח).

פגע בפגעין, מין פרי, (פלוימען), (שבת קמד).

פגר פגרא, (צערשטערן) תר' הרס. אפגורי מפגר, משחית בבשר, (נדה סו.).

פגר דמפגרי (שבת קכט), איפגר, (פייערן ניכט ארבייטען, רוהען) (כתובות קיא). פגרא, (רוהע).

פגש הפגושות, מין כלי מלחמה, (כלים טז).

פד פיד של תרנגולים, (דאס פיקען), (ע"ג ד).

פדגוג קינדער ערציהער, (ב"ר א).

פדגרא כאב ברגל, (פוס גיכט), (סוטה י).

פדה פדיון, (לאזקויפען).

פדחת מצח, (שטירנע), (יבמ' קכ).

פדיא נער קטן, (קנאבע), (ירו' גיטין ה).

פדן (יאך, פאאר אכסען), תר' צמד בקר.

פדן פדניה, יתד של העול, (יאך נאגעל), תר' ואת אתו.

פדע פדעא תר' פצע, פדעתא (ע"ג כח), (איין וואונד). דפדע, (פערוואונדען), (סנה' קט).

פדיעא (איין האממער), תר' מפיץ.

פה (מונד, עפנונג). על פה, בעל פה (אויסווענדיג). מלוה על פה, בלי שטר.

פה מין תולע, (וואורם), (שבת צ.).

פה פהיא תר' נפרד, פהי, (זאנדערלינג איינגענזיננינג, אויסגעלאססען), תר' בהתגלות לבו.

פהק ופהק, בשפהק, פותח פיו בלי רצון, (געניצען), (שבת קלו).

פול באהנען.

פזל פוזלת, (זיא דרעהט מיט דיא אויגען), (פסיקתא פרה).

פז פזתה, (איבעראיילען), (שבת נה).

פזיזא איבעראיילענד, (כתוב' קיב).

פזמא ערשיינונג, (פסיק' החודש).

פזמון געדיכט.

פוזמקי שטרימפפע, זאָקען, (שבת י).

פזרא וואורפשויפעל; רוט, (ב"ק כח).

פח דפחיא, של תרנגולת חיה, (לעבענדיג), (ביצה ז).

פח יפיח, (בלאזען) (שבת מט). פחתא, (לופט, ווינד), תר' רוח.

פח בפחי נפש, (קרענקונג דער זעעלע).

פח מפייחין, צייר, (מאָהלען), (ב"ב ס).

פחד דפחדוי, (שאַאַם־טהיילע), תר' פחדיו.

פחז ופחז עלי, (בעמעכטיגט), (נדר' ט).

פחח פחיח, (נאקענד), (מגילה כד), תר' ערום.

פוחלץ (נעטצ־פערמיגער זאַק), (כלים כד).

פחם נתפחמו, (שוואַרץ ווערדען) ב"ר יח). פחמין, (שוואַרצ־קאָהלען). פחמי, עושה מלאכה בפחמים. שפחמי אתה, עושה מחטין ע"י פחמין, (ברכ' כח).

פחים (ווערטה זיין), תר' ישוו בה.

פחס פחסה, (גלאַט מאַכען), (ע"ג נג).

פחס שפחסתו, (איבער שיטטען, איבער גי־סען), (ע"ג נו).

פחר פחרא, (טעפפער), תר' יוצר חרש.

פחש פחיש, (איינדריקקען) (ב"ר נג), גם תר' חרום, (איינגעדריקקטע נאזע).

פחת פוחתין, (וועניגער געבען, אויסהעה־לען) (פאה פ"ח, ביצה לב). שנפחתו, נפחתה, (איין לאָך בעקאָממען). איפחת דרגא, (צערבראָכען ווערדען) (שבת ל). פיחתו, (וועניגער ווערדען). שמפחיתן, (בעשעדיגען) (ב"מ ל). פחת, פחתא, (שאַ־דען, פערמינדערונג) (מד' תהלים ז). פחות, (וועניגער). פחותה, (גערינג, שלעכט).

פט דמפטיא, (אויסדויערן, אויסהאַלטען), (שבת קמ).

פט פוטיא, נר, (ליכט), (ילמדנו בהעלותך).

פט פטיט, (רעדען, פלאפערן) (ערכין טז). פטטיא (ירוש' סוף ברכ'), פטוטי, (גע־פלוידער). פטפטנית, (שוועטצערין) (ילמדנו וישב).

פט שפטפט, מפטפט, (אנגרייפען, אטאקי־רען), (ב"ב קטו).

פטפוט בסיס, (פוסגעשטעלל), (שבת עח).

פוטאגריטום וי"ג פודאגרים, (מיט פוס גיכט בעהאפטעט), (וי"ר ה).

פטוטרות עוקץ, (שטיעל), (ע"ג יד).

פטטרכא כרכשתא, (מאסט דארם), (וי"ר ב).

פטיליא שיסעל, (כלים טז).

פטלון טס ולוח, (פלאטטע), תר' כתם אופיר.

פטיליקון וי"ג פטיקלון, פטיליקי, (פאָלל אויסגעוואכסענע קאלב), (מד' איכה).

פטם מפוטמות, מיפטמי, (מעסטען, פעטט מאַכען) (פסח' עו). המפטם, פיטום, (גע־ווירצע מישען) (כריתות ו). פטם, מפטם עופות (חולין צה). פטימן, (פעטט). פטמא, עוף מפוטם.

פטמא (וואורצעל, שפיטצע) (עוקצין ב). פטמתו; פטומת (נדה מז), (ווארצע אן דעָר ברוסט). פטומא, (ירוש' תענית פ"ד), שם לאבר הזכר. פטומי מילי, צ"ל פטוטי, (פלוידערן), (ב"מ סו).

פטנג מין צמח, (שבת קט).

פוטינון בעל אוצרות, (ב"ר פו).

פטס פטסין, חביות, (טאָננען), (ביצה טו).

פטקא (צעטעל, בילעט), תר' וספר כתב.

פטר (בעפרייען). שנפטר מרבו, (אבשיד נעהמען) (מ"ק ט). נפטר, (שטערבען). פטור, (פרייא). מפטיר, מפטירין, (ענדי־גען). הפטרה, (ענדע). פטירתו.

פטירתא בהמה שילדה בכור, (ערשטלינג), (גיטין סט).

פטרא פטריות, (ערד־שוואמם, שוועמליך), (נדר' נה).

פטרון סניגור, (פערטהיידיגער), (וי"ר כז).

פוטירון (איין טרינק געשיר), כוס, (ב"ר ט).

פטיר נקי, (ריין), תר' טחים אותו תפל.

פטיר תר' מצה, (קוכען).

פטרא פטרון, סלע, (שטיין), (ש"ר טו).

פטורי שטריק, (ברכ' ח).

פטרבולי ראטהסהערען, (ירו' פאה א).

פטרוזא איין יונגער לאמם, (בכור' יא).

פטריקון ירושה, (ערבליך), (ב"ר מט).

פטרושלינון מין כרפס, (פעטערזיליע), (ירו' שביעית ט).

פטיש (האממער), גם תואר לגדול בתורה.

פטש פטישהון (דניאל), כובע, (הוט). גם מכנסים, (הויזען), (ילמדנו).

פוטיתא מין דג טמא, (פסחים כד).

פי הטבעת, כנוי לנקב בית הרעי.

פי כרסה, טבור, (נאבעל), (נדה סג).

פי כור, (לאך דעם שמעלץ טיגעלס), (שבת עח).

פי רשע, מין עץ, (בוקסענבוים), (תוספתא כלים).

פייט פייטנא, מליץ ומשורר, (פאעטע), (וי"ר ל).

פיילי קערה, (טאססע), תר' ספל.

פיל מין חיה גדולה, (עלפאנט), (כלאים ח).

פיים פיסא (מכות ח), (שטיין, ערדשאללע). פייסות (יומא כב), גורל, (לאאז). מפים (שבת קמח), ויפים, (לאאזען). להפים דעתו (ב"מ לה), (בערוהיגען, בעפרידיגען). מפים מורסא, (עפפנען) (שבת ג). לפייסא תר' להתחנן, והפס, (איבעררעדען), (ע"ג עא).

פייסרם עיין ע' פופסארום.

פכח מפכחתו (ב"ב י), לפכוחי (תענית יג), פכחותא, (ערשוואכען, שוועכען, אויסוויטערונג), (נדה כ).

פכסמון צוויבאק, (במ"ר ז).

פכר לפכורא, (ברעכען) תר' לפרוץ. פכר ידיה, עקום הידים, (שבת י).

פכר יתפכר, (בינדען), תר' יתמך.

פל פללת, (פאָרדערן), (שבת נה).

פל יפלה (שבת יא), פלי, פלייה, (אונטערזוכען), (ב"ב קסד).

פל פילי, (ריטצען, שפאלטען), (פסח' עו).

פל פליא, שער, (טהאָר), (ירו' שבת ו).

פל פילי, (וואורפשפיז), תר' פלדות.

פל פולין, שליח, (געזאנדעטע), ת"י וישלח משה.

פל פול תחתי, נפול והתרפס, (ירו' דמאי ו).

פל פילא, (מישען), תר' בלולה.

פלא מופלא, (גראָס, אויסגעצייכענט), (נזיר כט).

פלה מפלה בי, לעג, (שפאָטטען), (ב"ר לח).

פלאה אלט, הצכבעיאהרט, (וי"ר לג).

פלאתא תר' מליצה, (גלייכנים רעדע).

פילי ברוכסין, (פיעל רעגען), (ירו' שבועות ב).

פלג (צערטהיילען). ואתפליג, (זיך צערטהיילען) תר' ויחלק. פלג, פלגא, (דיא העלפטע). פליג, (אבשטרייטעט) (ב"מ ה). פלגאה, (קריגער). פלוגתא, (שטרייט). הפליגה, (זיך ערוויטערן) (עירוב' מג). מפליג (אבות פ"ד), (ערוויטערן, איבערטרייבען). מופלג, (וויט, זעהר גראָס)

פלג לפלגו, (אנטהייל), (ילמדנו משפטים).

פלגוגין פערגניגען, (ילמדנו ואתחנן).

פלגליסא תר' למטרה, (ציעל).

פלגם

פלגם כבש בחודש הי"ג להולדו, (פרה א). פלגיסין, תר' כרים, (שעפסען).

פלגום (דיא טיפע, מיטטע), ת"י בלב ים.

פלגם פלעכטען, וועבען, (ירו' תענית ד).

פלדם פלדיסין, (לייגטיכער, הילזע), תר' חריטים, ותר' סדינים.

פלז דפליזא, (פאלש, אונעכט; שטאהל) (ב"ק קיג).

פולחין היטטער, (ילמדנו).

פלח פלחין (דניאל), (דינען). למפלח; פולחן, (דינסט).

פלט תפלט (תר' תקיא), שפלטה, דפליט, (אויסשפייען, פאן זיך צוריק געבען) (חולין קיא).

פלטין פלטריות (ב"ר עא), (פאלאסט). פלטינין, (האפלייטע), מקורבים למלך, (במ"ר א).

פלטיא שטראססע, (שבת ו).

פלטיא דינסט, (פסיק' דהחודש).

פליטומיא נדבה, (פרייגעביגקייט), (ש"ר ל').

פוליטמנון בעהערשער, (במ"ר יג).

פלטגום שם הר גריזים, (ב"ר לב).

פוליטיקון אדם חשוב בעיר ולא כפרי, (שטאאטס מאנן), (תרומ' ב).

פוליטור מקום למכור סחורה, (קויפלאדען), (ירו' שביעית ג).

פלטורין (לאדען, בודע), תר' ועדית עדי,

פלטר מוכר לחם, (דמאי פ"ה).

פוליטריכון מין צמח, (ירו' שבת יד).

פלייה בארי, (היישעריק), (שבת צ).

פליית חיוא, מין שרץ טמא, ת"י והאנקה.

פלייטון מין עלים נותנים ריח טוב, (בלעט-טער זאלבע), (שבת סב).

פליום כובע, (הוט), (כלים כט).

פליום מאנטעל, (נדה נז).

פלך שפינדעל.

פלך גליל ומחוז, (בעצירק).

פלך שטעקקען.

פלכין קרדום, (האקקע), (ילמדנו וארא).

פלכין (זוהר פ' ואתחנן), גלגלים.

פללגולא מין בצל מדברי, (ירו' כלאים א).

פלולינא פת נופל מאליו לפרורין, (ירו' פסח' ג).

פלומה טייך, (שבת קמז).

פלמודא מין דגים, (ע"ג מ).

פלומה כסתות מנוצות, (פעדער בעטט), (מד' שה"ש).

פלומטרון תבה, (קעסטכען), (פסיק' י).

פלמנטרון סופר לאנשי הצבא, (קריגס-שרייבער), (ירו' ברכ' א).

פולמם (קריג), מלחמה, (סוטה מט).

פלמסטום קריגער, (ב"ב קמד).

פלמרכום קריגס מיניסטער, (פסיק' שובה).

פלן פלוני, (יעגער, איין געוויסער). פלן, פי' הידוע.

פילון שער, (טהאר), (וי"ר יח).

פלן פלונו, (פארהאף), (ב"ר מח).

פילון עלה, (בלאטט), (מד' קהלת).

פלניא מכנסים, (הויזען), (נדה יג).

פלונם חגורה לכסות הערוה, (לייב גורט), (ירו' נדר' י).

פלנם (פלאנעט), (מד' שה"ש).

פלונקיא מחלוקת, (צאנק), (ילמדנו וארא).

פולם מין מטבע תר' שקל. פולסא, מטבעות שאינם יוצאים בהוצאה, (אונגאנגבאר) (שבת סה).

פלם ופלסיה, (צעררייסען) (ב"ק יט). פלסא, חתיכה, (שטיק), תר' פלח.

פולסי

פולסי הכאה, (שלעגע, קלאפפען), (ב"מ מד).

פלוסין מין בגד, (יומא לד).

פלס ופלסונו, (בעאָבאכטער, היטטער) (ב"ר ס).

פלסלום מין קטניות, (איין ארט באָהנען), (כלאים א).

פלוסופא מלומד, (פהילאָזאָף), (שבת קטז).

פלסתר (פאלש), פלסטר, (ע"ז יא).

פלפלית (בעפלעקקען, בעשמוטצען), תר' עוללתי.

פלפל פלפלא, (פעפער) (מגילה ז), פלפלת. מפולפל, פלפול, (שארפזיניג, שארפזין).

פוליפוס איין נאזען געשוויר, (כתוב' עז).

פלצור איין נעטץ, (כלים כג).

פלק כפלקא, (זוהר פ' אמור), פי' כמגילה.

פילקיות געפענגנים, (פסיק' יז).

פלקום קרדום, (האק), (מד' תהלים קה).

פיליקטון געפלאָכטענע ארבייט, (מד' שה"ש).

פלקתיה ת"י ופילגשו, (קעבס ווייב).

פולר מין מטבע קטנה, (ירו' פאה א).

פלש מפולש, פתוח משני צדדין, (אָפפען), (עירוב' ו).

פלש פלשו, (נאכזוכען), (מד' איכה).

פלתא קשקשת, (שופפע), (פסיק' פרה).

פם פומא, (מונד, וואָרט) תר' פה, (עפנונג). לפום (אבות ה), פי' לפי, (נאך). פומא, (איינגאנג).

פמבי בפומבי, בפרהסיא, (עפפענטליך), (ב"ב קמה).

פמוט מנורה קטנה, (לאמפע), (שבת מד).

פמלי והפמליאות, (מאנטעל), (תוס' כלים).

פמליא בני הבית, (פאמילייע), (סנה' צט).

פמלנייא מכנסים, (הויזען), (כלים כו).

פומפייא רייב אייזען, (ירו' מ"ק ב).

פנה פונין (ב"ק פא), יפנה, (דיא נאָטה־דורפט פעררריכטען). לכשאפנה (אבות פ"ב), (זיך צייט מאכען). מפנין, (אויס־ריימען). פנוי, (לעער, פרייא). פנוי, פנויה, (לעדיג, אונפערהייראטהעט). מופנה, (לעער, פרייא). פנאי, (צייט), (מ"ק יז). פני, (ריין, פרייא) תר' נקי. פנים, (געזיכט, מינע, ארט, וויזע, בעדייטונג), גם מקום התורפה (נדה יד). על כל פנים, (אללענפאללס, וועניגסטענס). לפנים, (צום שיין) (מגילה יב). לפנים משורת הדין, פי' להלאה.

פן הפין, שן הנכנס בתוך נקב המנעול, (שפיטצע), (כלים יא).

פן פון, תר' כמעט, אלו פון, תר' לו יש, (העטטע).

פנדא שטיעל, גריף, (ב"ק כז).

פונדא געלד־גירטעל, (שבת קכ).

פונדיון מין מטבע בערך ב' איסרים, (קדוש' יב).

פנדיות (ב"ר מה), עיין בנריות.

פונדקית (גאסטווירטהין) (דמאי ג). פונדקי, (גאסטווירטה), בעל המלון. פונדק (מד' תהלים ד), (גאסטהויז).

פנדוקאות תבשיל מן מעיים, (קאלדוינען, געדערמע), (ירו' גיטין פ"ז).

פונדקין אגוזים קטנים, (האזעלניססע), (ירו' נזיר פ"א).

פנדורא מין כלי זמר, (באנדורע), (ירוש' סוף ב"ק).

פנחיא אנצייגע, פערצייכנים, שוטץ, (ב"ק קג).

פנטי לפנטי, (ענטגעגען), (ירו' ע"ג ב).

פנטיגון פינף־ווינקעל, (ב"ב קסד).

פנטון פי' הכל, (אלל, גאנץ אונד גאר), מד'

(מד' אסתר, מהר קח).

פנטום געוויס, (ירו' סנה' ו).

פנטסיא געדאנקע, איינפאלל, פאנטאזיע, (ירו' ב"ב א).

פנטקקיא גאנץ שלעכט, (ירו' תענית א).

פניא (אבענד), תר' ולערב.

פנכי שיסעל, טעללער, (פסח' מט).

פנך פנוכא, מפנך תר' דהרות אביריו, מפנכין, קפיצת הסוס, (טראבען), תר' דוהר.

פנם לפנים, לפני ולפנים, (בעליכטען, ער־קלערען) (ב"מ טז). לפנים מן, (איננער־האלב).

פנן הפנון, (דיקעם טוך), (כלאים ט).

פנס לאמפע, פאקעל, (סוכה כט).

פנס בפנוסין, רבית ונשך, (וואוכער, צינ־זען), (מד' תהלים יט).

פנס הפינס, מין בגד, (קלייד), (ב"ר פד).

פנק מפנק, (פערצערטעלן). לתפנוקיה, (פערגניגען) (ילמדנו משפטים). מפנקותא, (ווייכליכקייט) (פסח' נ).

פונקלין חוטי הערב, (פאדען פון איינ־שלאג), (ב"ק קיט).

פנקט פנקטהון, מיני מאכלים, (וי"ר א).

פנקס לוח וספר, (שרייב טאפעל), (שבת קב).

פנקריסין מין פרי משובח, (ירו' שבת א).

פונריא שלעכטהייט, (ירו' סנה' י).

פנרתא וי"ג פרתא, שער, (טהאר), (תר' אסתר ב', בשנת שלש).

פנתי מין מנעל, (שוה), (ברכ' מג).

פנתק מין צמח, (שבת קט).

פנתירי וי"ג פנטירי, מין אבן יקרה, תר' וישפה.

פנתירין מין חיה, (מד' תהלים עח).

פסין לפסי העיר, קרשי עץ, (ברעטער), (ב"ב ח).

פיסין מין מס, (וי"ר לג).

פסא מרא שחופרין בו, (גראבשיעט) (וי"ר כד). פופסן, (דורכבאהרען), (ב"ר לא).

פס מפסינה תר' מחלליה, מפסא, (ענטווייהען), תר' חללה.

פסיון מעהרען, אויסברייטען, (נגעים א').

פסיא טריט; טרעטען, (ב"מ פו).

פס כפסת ידא תר' בכף איש, בפסת היד (אהלות א), פסא, (פלעכע), כף היד, (דניאל).

פס פיסא, (איין שטיק), (מד' איכה).

פסג ופסג, (שניידען) ת"י ויבתר. פסיגה, (שניטטע, שטיק) (עוקצין א). מפסגו, (אבברעכען), (פרה פי"א). פסיגים, אשכולים קטנים, (תוספתא פאה).

פסד ת"י אפס כסף. הפסיד, (פערדער־בען, שאדען מאכען, פערלירען). הפסד, פסידא, (שאדען). ופסדתינון, (פערדער־בען), תר' ותשלחם.

פסדיות מאטראצע, מאטטע, (ילמדנו ויצא).

פסוורם עיין ע' פופסארם.

פסטולי בריעף, (ילמדנו, רב לכם).

פסטוליות תקרות, (באלקען), (ירו' כלאים ד).

פסטמא פערזיכערונג, (וי"ר ט).

פסטון אנשי חיל נבחרים, (לייב וואכע), (ב"ר מו).

פסטם טרויען, גלויבען, (ירו' כתוב' ב).

פסטירא (זוהר פ' אמור), פי' מאירה.

פסיוני מין עוף שמן, (יומא עה).

פסך מפסכין, (צערבראכען), תר' כסוחים.

פסכתר עיין ע' פסקטר.

פסל המפסלת, מין קרדום, (האקקע), (כלים יג).

פסלא עמוד נצב, (פפלאק), (ב"ב נו).

פסל (אונטויגליך מאכען, אלס אונגילטיג ערקלערען, אויסשליסען, אונגילטיג ווערדען), פוסלין (שבת יג), פוסל (ש"ר ל), שנפסלה, שנפסלו; פסול, (אונגילטיג געזעטצליך). פסולת, (דאס שלעכטע, בראק, אבפאלל). פסולא, סיגים, (שלאקקען). פסיל, (אונווירדיג).

פסילוסא כבד לשון, (שטאממלער), (וי"ר י).

פסיליא מין פול, (באהנען), (תוס' מעשר' ג).

פסיליא אונווירדיג, (מד' איכה).

פסונות אבנים קטנות, (כלים כ).

פסנטין או פסנתון, יין ששורין בו לענה, (ווערמוט וויין), (ירו' ע"ג ב).

פסנטור קיכען מייסטער, קוכער, (וי"ר כח).

פסנתר פסנטר, מין כלי זמר, (דניאל).

פסים איבעררעדונג, (כתוב' עט).

פסע דפסע פסוע, (צערטרעטען), (ב"ק כג).

פסע פסעתי, (טרעטען) (מגילה כז). פסיעה, (טריט), תר' שעטת.

פספס פספסון, (אורטהייל, בעשלוס), (פסיקתא, ותאמר ציון).

פספס מפספסין (שבת קנה, ירו' שבת פ"ב), (רייבען, צערשטרייען, אוים איינאנדער מאכען, אבזענגען).

פספס בפספסין, פסיפסיהן, מין צחוק שמצחקין באבנים על לוחות, (סנה' כה).

פספס פספסין, צבעים שונים, (בונט געפלעקט) (נגעים יא). ראשי פספסין (מדות פ"א), עמודים.

פסיפס (פאלירטע שטיינכען, בעשליפען). גם גדר נמוך, תר' גזית.

פסקאות עגלות, (וועגען), (במ"ר י"ב).

פסק פסיק רישיה, נפסק, (אבהויען, ענטצוויא רייסען). הפוסק, (אויפהערען). הפוסק מעות, (בעשטיממען). ופסק, פסוקה, (ענטשיידען). פסקונית (סנה' מד), תוכחה. מפסיקין (פאה פ"ב), (אונטערברעכען, שיידען, אבטהיילען). סעודה המפסקת, פסיק, איפסק, (אויפהערען). הפסק, (אויפהערען, אונטערברעכונג, אבזאטץ). פסק, (אורטהייל, ענטשיידונג). פיסוק טעמים, (אונטערפונקציאן). פסוק, (ווערז). פיסקא, (אבזאטץ). פסקי, (שטיק, טהייל) (מגילה יח). פסקית, (קווער, דער ברייטע נאך) (חולין נב). פסיקתא (קדוש' ט), פסיק, (זאגען, פערשפרעכען, בעהויפטען). ופסקת תר' חרצת, פסיק, (צערשניידען, בעשטיממען), תר' חרוץ.

פסקינס פישטייך, (מד' קהלת).

פסקטר פסכתרוותיה, פסכתר, מין כלי גדול, תר' סירותיו, (עירוב' קד).

פסיקיא תר' חגורה, (גירטעל).

פסקוליא געלד בייטעל, (ירו' פאה א).

פוסקין כלי וכום גדול, (ירו' פסח' י).

פסתא פתותי לחם, (ברעקכען), (ירו' פסח' י).

פסתגין ביטטערע וויין, (ירוש' תרומות ח).

פוסתא דף, (בלאטט), (גיטין נח).

פסתיין מין מחצלת, (מד' קהלת).

פסתקא פסתקון, מין אגוז, (פיסטאצייע), (ירו' כלאים א).

פע שפועה, ופעייה, (שרייען, רופען), (סוטה יא, חולין מג).

פעפע מפעפעו (ב"ב י), דמפעפע (חולין צז), (אויפשוועללען, איינדרינגען, דורכדרינגען, זיך פערברייטען, שמעלצען מאכען). פעפענו (ירו' יומא פ"א), פעפועי ביעי, (צערשלאגען, דורכשלאגען), (שבת קט).

פעט הפעוטות, (קנאבען), תינוק ונער, (גיטין נט).

פעליונים מאנטעל, (במ"ר ב).

פעפועין מין ירק, (עירובין כח).

פער הפוער, (ענטבלעסען), (סנה' ס).

פיף שפה, (זוים), (כלאים ח).

פופי אופופי, ענין שבועה, (בייא דען געט־טערן), (ירו' נדר' יא).

פפייר פפיירות, מין קנה וסוף, (פאפיר שילף), (כלים יז).

פפליונים איין צעלט, (ילמדנו, אספה לי).

פופסרום זיך הערומדרעהען, אומוועג, (ירו' ברכ' ט).

פפקין (מד' רות), פארהאנג.

פץ פצין, (טהירע, עפפנונג) תר' דלתות. פצא, (עפפנען) (פסח' קיא). פצי, (אפ־פען), (ע"ג יז).

פץ דמפצי, (רעטטען, העלפען), (ב"ב מה).

פצד (טייך), תר' נחל.

פצח פציחוי, (פעסטונגען), תר' מבצריו.

פצח ופצוחי, (עפפנען), (ע"ג כח).

פצח בהירות, (העלל), תר' צח.

פציחין תר' ברודים, (העללפלעקקיג).

פצל מפוצלין, מפוצלות, (פאן איינאנדער געטהיילט), (מנח' צו, חולין נט).

פצליא בצלים.

פצם ופצים, (שפאלטען) תר' וקרע. פצים, (שפאלטע, עפפנונג) (שבת פב). פצימין, (סוכה יח), סדקים וחלונות.

פצע לפצע (שבת קכב), מפצע, (שפאלטען, צערטהיילען), (יומא כח).

פצע פציעה, (צערקוועטשען), (שבת עה).

פצעל פצעילי תמרה, פגי תמרה, (אונצייטיג), (ביצה מ).

פצתא תר' גורל, (לאאז).

פק מפקפק, (בעוועגען) (סוכה טו), שיתפקקו, (זיך בעוועגען) (ברכ' כח). מפקפק בנט"י, (וואנקענד), (שם יט).

פק פוק חזי, (הערויסגעהן). המפיק, (הער־פארברינגען), (עירוב' סה).

פק פקותיה, וי"ג פרקותיה, תר' מפרקתו, (זיין גניק).

פק תתפקקן תר' תאלמנה, לפקוק, (שליסען, פערשטאפפען) (כלים כח). פקק החלון, מסך מבגד עשוי לסתום החלון, (שטאפ־זעל, קנאטען). מתפקקין, (געלעזט ווער־דען).

פק פיקה של גרגרת (נגעים י), הוא טבעת הגדולה. פיקא של צואר, עצם העגולי שאחורי הצואר, גם כוש, (שפינדעל), וכן כל דבר עגול ועצם בולט או חתיכת בשר נקרא "פיקה", (קנאטען, קנאפף, ווארצע). פיקין, (קנאטען).

פקד פקידה, (אונטערזוכונג) (עדיות א). פקודה, תפקידיו, (בעפעהל, געבאט) (וי"ר א). שטר פקדתא, צוואה, (גיטין נ).

פקד פקידו דתרעין, (זוהר פ' אמור), פי' להפקיע את השערים ולייקר את המזונות.

פקח מפקחין, לפקח, (בעזארגען, בעראט־הען) (שבת קנ). פקוח נפש, פי' סכנת נפשות. לפקחא, (צערווארפען) תר' להשליך. מפקחין בגל, (עפפנען). פקח, (קלוג).

פקט ופקטייתא תר' שמריה, פסולת המשקה שעל השמרים, (באדענזאטץ). פקטים, (ב"מ מ).

פקטז יפקטז, תר' יגעיל, (אויסווערפען).

פקל משיפקל, (אבשעלען), (מעשר' א).

פוקלין (בינדעל; בלומען־קעלך) ת"י גבעול.

פקולין בוימוואללע, (נדה יז).

פקלייה קאפפבעדעקקונג, (ירו' ביצה ה).

פקלטין מלאכת רקמה, (בונט געשטיקקט), (מד' איכה).

פקם ופקמו, פוקם, ופוקמה, (אויפשפערדן), (ילמדנו בלק).

פקן הפיקן, (איין הויקער), (בכור' מה).

פקס הפוקסת, (קעממען דיא האר) (שבת צד). פקס, כעין שיער הנראה על הפירות טרם שיגמלו, (מעשרות א').

פקס ופוקסת, (פארבען), (מ"ק ט). פיקס, (ת"כ מצורע).

פקס ופוקס, (עפפנען), (שבת קנה).

פקס דפקסיינא, צפיעי בקר, (מיסט), (ע"ג לג).

פקסינן מין עץ ארז, (ב"ר טו).

פקועה מין קשואים, (ירו' שביעית ג).

פקיעי בינדעל, (שבת קנה).

פקיע פייטשע, (יומא כג).

פקע מפקיעין (סוכה נא), מפקיע (ביצה לא), (פלעכטען, דרעהען, לאז מאכען).

פקע להפקיע, (טייער מאכען) (תענית טו). אפקעתא, (טייערונג פון פרייז).

פקע יפקיענה, (איין וויקלען) (שבת לח). פקעיות, (קנויעל), כדור מטוה, (חגיגה יב).

פקע בפקעא, מין חולי, (ע"ג כח).

פקע אבשפרינגען, אויסציהען, צערשפאל־טען, אויפלעזען, (ב"מ כ).

פקוקלות עכברי הבשר, (מוסקעלן), (ת"כ פ' שלמים).

פקר דפקר (סנה' לח), מתפקר (מ"ק טז), הפקר ב"ד, מפקיר, (פרייא זיין, זיך ער־לויבען, פרייא מאכען).

פוקרי נקב בית הרעי, (יבמ' עו).

פוקרין (שבת ג), גזת צמר, (געשארענע וואללע).

פקריסין (לייב ראק), (וי"ר ב).

פקרס פקריסין, מין פרי, (פסיקתא בחודש השלישי).

פקתא בקעה, (טהאל), (ברכ' נד).

פקתא (מד' אסתר), כוס גדול.

פר לפרר, (צערברעקלען). פירורין, (ברעק־ליך), (פסח' י).

פר פירא, (פרוכט), (ב"ב לו).

פר פריא, פרי, (לויפען), (ירו' מעשר' ה).

פר פירא, (גרובע, טיפע), (כתוב' עט).

פרא וועניג, וועניגער, מינדער, (ב"ר כ).

פראדרן שוקד על דלתות בית חמיו, (אן דער טהיר שטעהען) (ש"ר לג).

פרהגונא (ב"מ פג), אנפיהרער.

פרובי רסן, (צוים), (ב"ר מה).

פרבהגרון מין מס, (האנד ווערק שטייער), (ב"ר סד).

פרוביטא צאן, (שאף), (ילמדנו תשא).

פריבטאות מרחצאות או בתי כסאות רק ליחידים (ב"ר א). פרביטא, בלן, (בע־דער), (ב"ר סג).

פרבר פארשטאדט, (תמיד כז).

פרג ופרוגא תר' ותמורתה, (טוישען). תר' וימירו, ופדנון, ט"ס, וצ"ל ופרגון.

פרג שהפריגה (במ"ר ז), פרגיא, (פערדאר־בען ווערדען).

פרגוד (פארהאנג), (ברכ' יח).

פרגודין בגד מרוקם, (שבת קכ).

פרגזיות האנדלונג, געשעפט, (ב"ר נו).

פרגיות יונגע פעגעל, (ב"מ כד).

פרגין מין זרע דק, (מאהן), (שביעית ב).

פרגל צירקעל, (כלים כח).

פרגל פייטשע, (וי"ר לב).

פרד הפרד, (מעשרות א), ענבים מתלקטים גרגיר גרגיר בפ"ע.

פרד

פרד ופרדתא, פרדנית, (אויסגעלאססען), (ב"ר יח).

פרד פרידין (קנים ג), פרידות, (יונגע פעגעל, טייבכען), (ב"ק לח).

פרד בפרידן, תר' בחציץ, (ערדשאללען, שטיינכען).

פרידא פלוימען, (גיטין סט).

פרדכסום ווייסער מענש, (ב"ר ס).

פרדכשא משנה להדוכס, (מגילה יב).

פרדכתא געשעפטסלאזער, (ב"ב נה).

פרדומוס פארהויז, (וי"ר יט).

פרדיסקי שלוחים, (באטען), (ב"ר צד).

פרדסקין (גיטטער, פענסטער), חלונות אטומות, (אהלות ו).

פרדשכא עיין ע' פרדכשא.

פרדשני געשענקע, (מגילה יג).

פרהבא יפה ונקי, (נדה יז).

פרהגבון פקיד, (אנפיהרער), (עירוב' לו).

פרהדרין שופטים וסנהדרין, (ריכטער), (יומא ב).

פרהז לפרהוזי, זריזות, (בעפלייסען, הורטיג זיין), (שאלתות).

פרהסיא בפרהסיא, לעין כל, (עפפענטליך), (ש"ר יד).

פרוא שם עוף טמא, (חולין סב).

פרון כסא, (שטוהל), תר' על כתף.

פרוונקא שליח, (באטע), (ב"מ פג).

פרווילי (פארשטאדט), ת"י ומגרש.

פרוריא (פארשטאדט), תר' מגרשות.

פרוותא מקום מצב הספינות, (האפען), (ר"ה כג).

פרז שהפריז, (צו וויט געהען, איבערטרייבען) (נדה ד). ומפריזין, מורים באצבע, (מד' קהלת).

פרוז שם עוף טמא (חולין סב).

פרזבטין שלוחים, (באטען), (ילמדנו דברים).

פרוזבטי מכובד, (געאכטעט), (מגילה טו).

פרוזבול תקנת חכמים נגד השמיטה, תקנה למלוה שלא יאבד ממונו, ותקנה לעני שימצא מי שילונו, (פארבעשלוס) (גיטין לה). בפרוזבולי, בחזקה והתקוממות (מגילה טו).

פרונקא בגד העשוי לכסות בו את הכלי, (שבת מח).

פרזג מין אבן טובה, (תר' שה"ש, ידיו גלילי).

פרוזדוין פרוזדאות, שומרים, (גיטין פח).

פרוזדגמא פקודה, (בעפעהל), (פסיק', שור או כשב).

פרוזדור (פאר דער טהיר) (אבות ד), ונקרא כן שפתות הרחם, (נדה יז:).

פרזל (אייזען), תר' ברזל.

פרזומא פרזומטא, סינר, (פארטוך), (ירו' שבת ו).

פרזומא כלי מלא שכר, (בעכער ביער), (קדוש' נב).

פרזני אורז, (רייז), (תענית כד).

פרחא (פליהען). פורחין, (חגיגה י). — מפריח, (פליהען לאססען).

פרוחי מין תכשיט, (שבת נז).

פרח פרחי כהונה, צעירים לימים (ריש תמיד). פורח, (יינגלינג), (ברכות מז).

פרח במפריח, שבולט לר"ה, (הערפארראגען). פרחא דליבא, (אהנמאכט), (ב"ק כט, גיטין סט).

פרח ופרחי, עוברים ושבים, (אומפליהער), (כתוב' סא).

פרחא צלף, (קאפפער בוים), (ברכ' לו).

פרח מפרחייתא, (פראנזען), (שבת נט).

פרחא (היישעריק), תר' הילק.

פרט איינצעלנע בעערען, (פאה ו).

פרט כשפרט לך, (אויסדריקליך בעשטימ־מען) (ב"ק לז). הפורט, (איין מינצע אויף קליינעם געלד וועכסעלן) (מע"ש פ"ב). פורט, (פריכטע אבלעזען) (מעשר' פ"ב). פרטיה (צעררייסען) (ביצה כז). פריטן, קרועות. פרט, (דאס איינצעלנע, איינשרענקונג). בפרט, בפרטות, בפרוטרוט, (בעזאנדערס). פרוטה, מטבע קטנה של נחושת, (פפענניג). פרוטות, (טראפפען), (כלים ב). פרטא, נחלקים, (ב"ק קיז).

פירטא צוואה, (טעסטאמענט), (גיטין נו).

פרטתא גרגיר, (קערן), (ילמדנו, ויהי ברד).

פרט הפרוטיות, (מוילעזעל), (כלאים ח).

פרוטי ראשונה, (ערשטע), (ירו' יומא ג).

פריטין (מד' שה"ש), עיין אפיריטום.

פרוטגמיא סעודה הראשונה שאחר נשואין, (וי"ר יא).

פרוטוטי מנהיגים, (פארשטעהער), (וי"ר ל).

פרוטטות מעות נחושת בלי צורה, (ב"מ מו).

פרטום טהייל, (ספרי ברכה).

פורטענה פרעוש, (פלאה), (מד' שה"ש).

פרוטומי ברוסט בילד, (ש"ר טו).

פורטין (ש"ר יז), שודדי הים, (זעע־רייבער).

פרוטיקטור שומר לראשו, (לייב גארדיסט), (ש"ר לז).

פורטירא חנות שמוכרים בו מיני מאכל, (ב"ר כב).

פרטוריני שומרי ראש, (לייבוואכע), (מד' אסתר).

פוריא יותר, (מעהר), (ירו' ב"מ ה).

פוריא בפוריא, פי' בפורים, (מגילה ז).

פוריא מטה, (עהע בעטט), (כתוב' י).

פריומא לאב געזאנג; דעק טוך, (ירו' כתובות ב).

פוריון מין מטה, (במ"ר יב).

פריוניה (גארטען), תר' גנתו.

פרייפרין פפייפע, (ב"מ עה).

פרייתא (טאפף־דעקקעל), ת"י צמיד.

פרך אגוזי פרך, מין אגוזים שנקל לפרך אותם, (צערברעכען) (ביצה ג). פרכא, פריכא, (צערברעכען, ברוך, אבברוך) (ב"מ ע). ומפרכין (ביצה יב), (אויסהילזען). פרכין (ר"ה יג).

פרך ומפרכין, (שבת נג:), (קראטצען, רייבען).

פרך מפרכין, ת"י מאלמים, (בינדען). אתפרכו, קשירה, (ב"ר א).

פרכילי יונגע צווייגען, (ביצה ל).

פרכוטם (מד' איכה), עיין פרקונים.

פרוכומטום התיצב בראש הלוחמים, (ילמדנו בלק).

פרכין כלי עשוי לפרך בו הגחלים, (כלים יב).

פרכיות יריעות, (פארהענגע), (פרדר"א מא).

פרכס רייבען, פאלירען, פוטצען, (סנה' יד).

פרכס שתפרכס, (שוידערן, צאפפעלן), (חולין לז).

פרכסין לאגע, געשעפט, (ירו' ב"מ ב).

פרכרגמא מטבע פסולה, (פרה א).

פרכורין אומגעגענד, בעצירק, (ירושלמי שביעית ט).

פירולין מין אבן יקרה, ת"י אבני שוהם.

פרם דפרים, (שפאלטען) (שבת עד).

פירמא, מפורר לפרורים, (גיטין סט).

פירמא (פערמישונג), ערוב פרורי בשר ובשמים ובצל בשולי הקדרה, (חולין קכ).

פרמא געשטאלט, מאסקע, (מד' תהלים יז).
פרמא איין קליינער פאנצער, (מד' איכה).
פורימא שטוהל, (מד' שה"ש).
פרומביא רסן, (צוים), (שבת נא).
פרמוסקא (ב"מ צג), איש חיל, (קריגער).
פרמקום מכשף, (ב"ר עז).
פרמשתק (מ"ק יח), מגן הסוככו במלחמה שהוא מעט יותר גדול מגופו, (זיין פאנ־צער), כן דעת המשביר, ורש"י פי' אמתו.
פורני תנור, (באקקאפען), (ביצה לד).
פורני חור הפותחת (שלאס) שנכנס שם המפתח, (כלים פי"א).
פרן הפרן, (לייכט טהורם), (טהרות ו).
פרן פורנה (כתוב' סז), פורנין, מה שנותן להארוסה. פראפורנין, יתר המתנות הנתנים עם המוהר (ב"ר פ). פורנא, ריוח, (געווינסט) (כתוב' נד). מפרין, פי' ליתן ריוח, (ב"מ ס"ט).
פורנא זונה, (הורע), (ב"ר מא).
פרן מפרינין, (העלפען), (ב"ר ס).
פרנדא מין משי טוב, (שבת כ).
פרנס פרנוסא, כלכול, (פערזארגען) תר' טרף. לפרנס (מד' שה"ש), (ערנעהרען). פרנסה, (נאהרונג, אונטערהאלט). מפרנס, (פערזארגער, פארשטעהער).
פורנום קיססען, מאטראצע, (ב"ר סח).
פרנק תתפרנק, (פערצערטעלן, וואהללע־בען), תר' תתענג. מפרנקיתא, ת"י ענוגה.
פרניתא גרגיר, (קערן), (ש"ר יב).
פרוסה טהייל, שטיק, (ר"ה כט).
פרס בפרוס, לפני, (פאר), (שקלים פ"א).
פרס הפרים, שהלך בפרסותיו ע"ג קרקע, (חולין עה).
פרס הפרסאות, מין תאנים, (שביעית ה').
פרס בית הפרס, (אהלות פי"ז), מקום שהטומאה פרושה ומתפשטת שם. או ל' פרוס ושבור, שעצמות שלימות נפרסו שם.
פרס משקל חצי מנה, והוא בגודל ד' ביצים, (חולין קלה).
פרס געשענק, לאהן, (אבות א).
פורסי פערוואלטער, אויפזעהער, (יומא ט).
פורסא איבערפלוס; גרענצע, ציעל, (שבת קכט).
פרס (אויסברייטען), תר' ויפרוש.
פרסא (איין צעלט), תר' האהל.
פרס יפרים, תר' יברך, (זעגען געבען). פורס על שמע (מגילה כב), הם ברכות ק"ש.
פרסכנא אילן בעל ענפים הרבה, (שבת קנ"ד).
פורסן תר' ערך, (שעטצונג).
פרוסדאות (גארניזאן), שומרים, (תענית ל).
פרסם יפרסמון, (פערעפענטליכען) תר' יגלו. מפורצם, (ירוש' תענית א), צ' במקום ס', (עפענטליך).
פרספיא געזיכטס בילד, (ילמדנו ואתחנן).
פורסי שמנג, (גיטין כח:), ראש הדיינים.
פרסתקא פקודה, (בעפעהל), (מגילה ז).
פרסתקין האוהב לאכול משל רעהו חנם; (לייפער), (ב"ר מא).
פרסתיותהא (פארשטעהער), תר' שרותיה.
פרע דפרעי, ענין גלוי, (ענטבלעסען) (חולין עו). פרעות, דברים בולטים, (אהלות פ"ח).
פרע יפרע, תר' ישלם, (בעצאהלען). פורענותא, (בעצאהלונג, רעכען, שטראפען), תר' נקמה.
פרע בפריע, (איילענד, זא גלייך), תר' חושה.
פרף פורפת, (אנהעפטען, אנהעקעלן) (שבת סה). פרופות. — פורפיא, תר' קרסים (העקליך).

פורפיסא קערה גדולה נקובה שנוטעין בה זרעים, (שבת קא).

פרפחינא מין ירק, (מגילה יח).

פרופוסטין מנהיגים, (אנפיהרער), (ילמדנו, חצוצרות כסף).

פרפר מפרפר, (ערשיטטערן, צאפפעלן), (יומא כג).

פרפר צערברעקלען, (ביצה יז).

פורפירא איין פורפור קלייד, (וי"ר ב).

פורפיירא פאפיר, בוך, (מד' תהלים ט).

פרפראות כלפתן שהוא טפל ללחם (אבות פ"ג). פרפרת, (צוגעמיזע, נעבענשפייזע) (ברכ' מב). פרפירן, (מד' איכה).

פרץ פרצה (סוכה כו), (איינגעבראָכענע שטעללע). פרצה אש, (אויסברעכען).

פרץ פריצי זיתים, קשים, (הארטע) (עוקצין ג). פרצא, (פרעך). פריצותא, (פרעכהייט).

פרצד ומפרצדוהי, גרעינין, (קערנער), (שבת כא).

פורצמא מין יין רע, (ב"ב צה).

פרצן בדפורצני, גרעיני ענבים, (ברכ' לח).

פרצוף פני אדם, (בילד), (עירוב' יח).

פרק מפרק, לפרק, (טרעננען, צעררייסען) (עוקצין ב). פרקי היד, פרק אחד ,(גע־לענק, שטיק).

פרק מפרק (אוים איינאנדער נעהמען, אב־לאדען).

פרק פירקא, דרשה, (ברכות כח). פירוקא (אנטוואָרט).

פרק (אבשניטט, צייטאבשניטט). לפרקן, (יוגענד צייט), (מ"ק ט). פרקך רע, (ד"א זוטא פ"א), ופרקו נאה (תענית טז), (דאס בעטראגען).

פרק פורקנא, (רעטטונג, אויסלעזונג).

פרקדא (זוהר פ' ויקרא), פי' מכה.

פרקדן אפרקיד, השוכב על שדרו ופניו כלפי מעלה, (ריקלינגס) (ברכ' יג, ב"ב עד). פרקודי הוו מפרקדא, מונחים כמי שמונח פרקדן בשפוע, (מנחות צו).

פרקדל שהכהו בערפו, (נאקען שטאָס), (ירו' ברכ' ב).

פורקדן מין קטניות, (ערבסע), (כלאים א).

פרקדום מין פרי, (פסיקתא, בחודש השלישי).

פרוקטו בראש תקופות תמוז וטבת תסוב השמש לאחור, (ווענדע קרייז), (ירוש' ע"ז פ"א).

פרקטנין (פיש טייכע), תר' ברכות מים.

פרקולה פדיון, (לעזע געלד), (פסיקתא שובה).

פרקליט פערטהיידיגער, אדוואקאט, (אבות ד).

פרקלמין דעקקעל, דעקקע, (כלים כו).

פרקלינין (לאנגע האנד שוה), בית יד שלובש על ידו למחסה, (כלים כד).

פרקמטיא האנדלונג, געשעפטע, (ברכ' לד).

פרקונים אומן במלאכת הבשול, (קוכער), (מד' קהלת).

פרקסטורין ממונה לגבות המס, (שטייער איננעהמער), (מד' תהלים יז).

פרוקופי גבהות וכבוד, (ראנגע), (ב"ר יב).

פרקותיה (נאקען), תר' מפרקתו.

פרורא (קלייסטער, ליים), מין דבק, (פסח' מב).

פרישין מין פרי, (כלאים א).

פרשא רייטער.

פרש אפרשא תר' חרם, פרוש, פרש (קדוש' כג), (זיך אבזאָנדערן, ענטציהען, אבוועג־דען, פערבאננען). פרושים, כת אחת בישראל שנבדלו ונפרשו בפרישות יתרה. אפרש, (ערקלערען) (פרה פ"א), מפורש,

דייטליך

(דייטליך). פירוש, (ערקלערונג). בפירוש, (אויסדריקליך). הפרש, (אונטערשיד). פרשה, (קאפיטעל, אבשניטט). פרשת דרכים, (שיידעוועג).

פרשיה תר׳ מחרשתו, דרבן, (אָכסען־שטא־כעל).

פרישן תר׳ נפלאות, (וואונדער).

פרשגן אינהאלט, אבשריפט, (עזרא).

פרשתבינא משגיח (אויפזעהער), (נדה כה.).

פרתא (מיסט), (ת״י דברים כא ח).

פרת מפרתין, (געבערן, הערפארברינגען), תר׳ בקעו.

פרת בפרת, תר׳ בשרירי, (שטערקע, קראפט; נאבעל).

פורתא ווענינ, (ברכ׳ לה).

פרתא שער, (טהאָר), (ת״ש, בשנת שלש).

פרת מפרתין, (לאכען, שפאָטטען), (מד׳ איכה).

פרת לפורתיה, כנף הבגד, (ציפפעל), (ירו׳ ברכות ב).

פרת דאפרת, (אבגעטרעננט), (ביצה ב).

פרתיזמיאה זמן, (טערמין), (פסיקתא בחודש).

פרתנאי ראשונים במלכות, תר׳ הפרתמים.

פש לפוש, לנוח מעט, (זיך ערהאָלען), (ב״ק לא).

פש תיפוש, (פיעל, מעהר זיין), (שבת לב).

פשגא בעפרייעט, (ב״ר עט).

פשח מפשח, (שפאלטען). שנפשח, (שביעית פ״ד), (אבהויען).

פשט פשטה, (בעוויזען, בעשטעטיגען, אי־בערצייגען). פשט, (אויסשטרעקקען) (קדוש׳ ט, כתוב׳ קח).

פשט פשוטי כלי עץ (כלים ב), כלי שטוחה ואין לה בית קבול, (אויסברייטען, פלאך).

פשיטא, (געווים). פשוט, (איינפאך, איינ־פאכע זינן).

פשיטי מעות קטנות, (פפעניגע), (ב״מ יב).

פשטינא מין צמח, (שבת קי).

פשטא שטרעמונג, לויף, (חולין יח).

פושכא תר׳ טפח, (האנד ברייט).

פשל מפשילין, מופשלת, (פערדרעהען, פערדרעהט), (ב״ק ב).

פשונא מין קטניות, (ערבסע), (ירו׳ כלאים א).

פשפש (זוכען, פארשען), ת״י ויחפש.

פשפש וואנצע, (נדה נח).

פשפש פתח קטן, (פפערטכען), (תמיד כח).

פושקנצא עורב נקבה, (וויבליכעס ראבע), ב״ב עג).

פשר תר׳ ונמס, (צערפליסען).

פשר להפשירן (שבת מא), פושרין, (לויליך מאכען, לויא, לויליך), חם מעט, (ב״ר ו). שיפשר, (שמעלצען). פשר, (פערגלייכען). פשרה, (פערגלייך).

פישרא מים שאינם חיים, (רעגענבאך), (קדוש׳ עג).

פשר ופשורי, מי נהר נתרחב מהפשרת שלגים, (ע״ג לד).

פשרא תר׳ גרה, (דאס געקויעטע).

פשר תר׳ פתרון, (אויסלייגונג, דייטונג).

פשוש פוסזאהלע; זוים אם קלייד, (מד׳ איכה).

פושתכנא (לאסט טרעגער), (נדה נה).

פשתן פשתה, (פלאכס, ליין). פשתני, אומן המתקן הפשתן.

פת צוויא, (סנהדרין ד:).

פת הפותה, (כלים יא), דאס לאך ווא דיא טהיראנגעל זיצט.

פת לפותיה, (ברייטע) תר׳ לרחבה. פתויי הראש (ברכ׳ נח), ראשו רחב (פלאטט) ולא סגלגל. בפתאה, תר׳ ברחוב, (שטראס־ סע).

פת בפתי (ב״ר מח), (געגען).

פתגה תר׳ סדין, כסות, (דעקקע).

פתהן ובפתהן מקפן, (מעדכען), תר׳ הלוך וטפוף תלכנה.

פתוור (נידערוועדפען), (ת״ש, אסתר ג ג).

פתח (עפנען, אנפאנגען). פתחון פה (ש״ר יג), טענה. פותח טפח (אהלות פ״ג), (עפ־ נונג, רוים).

פתח והפתוחין, (אהלות יד), (גראוויר אר־ בייט).

פתיחה פי׳ התחלה להשמתא שכותבין לו שישימו עליו שמתא, (ב״ק קי״ב:).

פותחת מסגר, (שלאס), (ב״ב צט).

פתיא פתיותא, דלי שחור, (ע״ג לג).

פתיא נער, (קנאבע), (ב״ר פז).

פתך הפתוך, ופתכן, (מישען), (ב״ר י).

פתכא בונד, בינדעל, (ב״מ ל).

פתכייתא חרוזי מרגליות מזכוכית, (גלאז קאראלען), (קדוש׳ ט).

פתכומרין מין מעטפה, תר׳ מספחות.

פתכריה מין מעטפה, (תר׳ ישעי׳ ח כא).

פתילה (דאכט, קנייטיל), (שבת כ).

פותליה הולדה, (פפלאנצונג), (ב״ר עא).

פיתום מין קסם, (סנה׳ סה).

פתין שפיץ ווינקעל, (נגעים יב).

פתקין (צעטעל, בילעט), (ירו׳ סנה׳ א).

פתק פותקין (שבת יח), דפתקי (חולין נא), מפתק, (ב״ר נא), (ווערפען, אבלאססען).

פתקא כוס גדול, (ת״ש, והשתיה כדת).

פתורא (טיש) תר׳ שולחן. פתוראה, שולחני, (וועכסלער), (חולין נד).

פתר בפתורי, (שווארצער מאנטעל), (נדה כ).

פתרן תר׳ כחש, (פערדערבען, פערניכטען). פתרנותא תר׳ רזון, אפתרין ת״י רזה, (מא־ גער זיין).

פתשגן אינהאלט, אבשריפט.

פתשגר (וויצע קעניג), תר׳ משנה למלך.

צ

צאן (שאף). צאן ברזל, קבול שדה וצאן על אחריות המקבל, שאם מתו מתו לו וחייב באחריותן, (ב״ק פט).

צב לצביונן, (הערדליכקייט, צירדע), (חולין ס).

צב צבא, יצבא, (וואללען), ת״י אבה, (דניאל).

צב בציב, ריר נובע, (גייפער, זויכע), (חולין קכד).

צב בציבין, (געדעקקטע וואגען), תר׳ בחוצן.

צב לציבין, (פאדען, שנירע), (וי״ר יז).

צב ציבי, צבייתא, (האלץ, שפאן), (חולין קה).

צבחר תר׳ זעיר, (ביסעל, וועניג).

צבוע טווס בעל צבעים הרבה, (דיא פפויא), (ב״ר ז).

צבוע מין חיה טורפת, (ב״ק טו).

צבע הצביעו, הוציאו אצבעותיכם, (דען פינגער אויף הייבען), (יומא כב).

צבע צבע פייסא, תר׳ הפיל, (ווערפען).

צבע צבועות (מגילה כד), (געפארבט). הצבועין, אנשים שאין תוכם כברם, (גע־פארבט), (סוטה כב).

צבע מצבעין, (בענעטצען, בעפייכטען), (דניאל).

צבר שליח צבור, הכנסייה, (פערזאממ־לונג).

ציברייה שפייזע, (פסיקתא טז).

צבת צבתא, לצבייתא, (איין שפונד פון שטרויא), (חולין סז).

צבת צביתו (ר״ה יז), דאיצבת, (צובעריי־טען), (חולין ס).

צבתים (גארבען). מצאן צבתים, אגודים, (עירוב׳ צה).

צבת וצביתהא, (איין צאנגע), (אבות ה), תר׳ ומלקחיה.

צד מצדד ידו (יומא נה), מטה צד ידו. דמצדד אצדודי (יומא לז), מטה אל הצד. המצדד (שבת קג), (איינפאססען).

צד וצדי, (פירכטען), (וי״ר יב).

צד מצטדי, (בעפאנגען ווערדען), תר׳ יתגלע.

צד צודה, (לויערן). הצדא, במזיד, (מיט פארזאטץ), (דניאל).

צדיא תר׳ תהו, (וויסט).

צדיא מין עוף טמא, ת״י התנשמת (דבר׳ יד טז).

צדע בצדעיה, תר׳ ברקתו, (שלעפע). צדעא, (שבת פ).

צדק צדוקים, שם כת ידועה בישראל שהכחישו בתורה שבע״פ.

צדר בצדרייתא, בצדרויי, (ב״מ נא), קנבוס; ובגד הנעשה ממנו, (האנף; האנפ־צייג).

צהב צהבו, פי׳ האדימו, (חולין ז).

צהב תר׳ כעס, (קוממער). מצהיבין (מ״ק כד), צוהבין, מצערים, (ערצירנען) (סנה׳ קה).

צהר צהריה, (גלאנץ) (ביצה יד). צהריתו, (קלאר זיין), (קדוש׳ לט).

צו צואי, (שמוטציג), (חולין קלה).

צו צאוי (פסח׳ נו), וצווא, (טראקקען ווער־דען), (פסח׳ קיא).

צוח שרייען, רופען, (וי״ר כח).

צוורני (הויפענווייזע) (קדוש׳ עב). צוורניתא, סעודת קבוץ אנשים, (שבת קלז).

צוות לצוות לזה, (שבת ל:), אגודה וחברה, (געזעללשאפט).

צח לצחצחו, (פאלירען, רייניגען) (ר״ה לג). צחצוח, (גלאנץ), (סוטה מב).

צח צחיא, (דורסטיגען), תר׳ צמא.

צח צחצוחי חלב, מציאות וישות, (דייט־ליכקייט), (ע״ג לה).

צחן צחנת, תר׳ זרמת, זרע הסוס. צחנה, צחנתא, מין דגים קטנים, (שטינקפיש), (ע״ג לט).

צחור לבן ביותר, (זייער וויים), (ברכ׳ לא).

צטר בצטרא, ת״י בצדה, (זייטע).

צײן מצייני̇ן (שקלים ב), מצויינים, (צייכ־נען, געצייכנעט).

צייץ צייצי, דצוייץ (נדה מב), מצייצין, (שרייען, צוויטשערן), (וי״ר יח).

ציוקי (ירוש׳ שקלים ג), צר עין, (קארגער).

צית אציתו, (הערען, געהארכען), תר׳ האזינו.

ציל צילותא (עירוב׳ סה), (קלאר, ריין, לויטער). צלולים, (קלארע).

צל שצלאו, (בראטען), (פסח׳ מא).

צל ומיצל, (שאטען מאכען), (פסח׳ נ).

צל

צל תצלי תר' תטה, אצלויי אצלי (ביצה יד), דמצלי, נטיה לצד, (נייגען), (מגילה כב).

צל ומצלא, צלא, (בעטען). צלותא, (גע־בעט), (דניאל), תר' תפלה.

צל נצטללו (פערזינקען), (ברכ' כז).

צל צלין (ירו' שבת ז), דצליין, (פייגען), (ירו' פאה ז).

צל צלא, (פעלל) (נדר' נו). וכן נקרא הרצען (שוסטער) "צלא". לצלא, אושכף עשיר, לצללא, אושכף עני, (ב"ב ה.).

צליב (אויפהענגען), תר' תלה.

צלהב מצלהב ת"י צהוב, מצלהבא, (גאלד־גלענצענד, פלאממענד), תר' להבה.

צלהב מצלהבא, שערות נזקפות, (בארש־טען), תר' תסמר.

צלח (שפאלטען, שניידען) תר' ויבקע. צלחתא, מחלת כאב חצי הראש, (גיטין סח).

צלח דליצלח, (געלינגען, געדייהען) (שבת עה). הצלחה, (גליק).

צלוחיתא צלוחיתו, (פלאשע), (ב"מ ז).

צללבא ולצלוליבא, מין עץ, (ריצינוס), (שבת כא).

צלם צלמנייא תר' תרפים, (בילדער). לצלמי, (בילדען ,מאהלען), (ב"מ ס).

צלם בצלמוניותו, פי' בבן יחידו, (איינצי־גער זאהן), (ב"ר צד).

צלע קאממער, (ב"ב סא).

צלע דצלעא, (לעדער הענדלער), (נדר' נו).

צלף יצליף, (שלאגען), ת"י יכנו.

צלף קאפפער בוים, (מעשר' ד).

צלופחא מין דג, (ע"ג לט).

צלצל אהל מחסה מהשמש, (זאננענשי־רעם), (ב"ב עה).

צלצול צלצלין, חגורה, (גירטעל), (ב"ר יט).

צלק דאצטליק (ברכ' נז), דצלקיה צלוקי. בקוע, (שפאלטען), (חולין קכד).

צלקתא צלקת, רושם הנשאר אחר שתרפא המכה, (נארבע), ת"י צרבת, (נגעים ט).

צם צמצמה, (פערשלייערט, פערהיללעט), (ב"ר מה).

צם ותצמי, (וואכסען לאססען), ת"י ועשתה. צמייא, (געוועכסע), (ירו' מעשר' א).

צם צאים, צומא, (פאסטען).

צמד אצטמיד (ב"ב כב), נתחבר. צמד, העול המחבר את הבקר. צמדתון תר' חבשתם, (פערבינדען).

צמח צמחים, (ב"ק פג), אבעבועות וקשקשים קטנים, (בלאזען, בלאטטערן).

צומח שאזניו קטנות, (בכורות מד).

צמל שהשיגה הסימנים, (פאלל יעהריג), (נדה מז).

צמם שאזניו דומות לספוג, (שוואממיכט), (בכור' מד).

צמע שאזניו תלויות למטה, (בכור' מד).

צמץ ומצמץ, (אויסדריקקען), (ירו' מעשר' ב).

צמצם מצמצמא (מד' איכה), לצמצם (יבמ' יט), בצמצום, (דריקקען, ענג מאכען, גע־נויא אבמעססען, צוזאממענציהען, איינ־שרענקען, ענג, צוגעדריקט; פונקט, זעהר גענויא).

צמק מצטמק (שבת לז), בשול הרבה שהמאכל נצמק, (איינגעטראקקנעט). מצמק, (ירו' פאה ז).

צמוקין ראזינען, (ביצה כו).

צמר (וואללע). צמר גפן, (בוימוואללע) (כלאים ז). צמרים, סוחרי צמר, (כלים פכ"ט).

צמר דצמרא צמורי, צימרא, (היטצע, ענט־צינדונג), (ב"ק ס', פסח' נה).

צמירתא אבן בשלפוחית השתן, (שטיין קראנקהייט), (גיטין סט).

צמר צמרמר תר' סחרחר, (ציטטערן). צמירתא, חולי קדחת, (שוידער פיבער), (ע"ג כח).

צמת צמתה ידו, (איינגעצאָגען ווערדען) ב"ק פה). צומתן, (איינציהען) (פסח' מ). צומתה (שבת קט), (צוזאממען ציהען). מצמתין, (זאממעלן) (ב"ר פ"ג). צומת הגידין, קישור הגידים אצל הארכובה (חולין עו). צמית, (פערזאממלונג), (ירוש' פאה א).

צן צונן, (קאַלטע) (דמאי ה). מצונן, (זיך ערקעלטען).

צנא איין קאָרב, (ב"מ כח).

צן ציני (סוכה לב), ציניתא, עץ תמר, (פאַלמע), (ברכ' לא).

צנם בצונמא (ב"ב יח), סלע קשה, (פעלז). הצנומה, (טראָקען, הארט), (ברכ' לט).

צנון מין שורש נאכל, (רעטיג), (כלאים א).

צננא שפיטצע, (נזיר כב).

צנע בצנעה, (אין געהיים) (מ"ק כ). המצניע, (פערבערגען), (שבת צ). צנעיהו (קדוש' כה), ענין נדוי שישב בהצנע. צנוע, (בעשיידען). צניעות, (בעשיידענהייט).

צנפא (צוייג) תר' אמיר. צנפא, קצה, (ציפפעל), ת"י על כנפי.

צנף שצנף, קול צהלת הסוס, (וויהערן), (ב"ק יח).

צנר צנורייתיה תר' מזלגותיו, (גאבעל). וצנורות (חגיגה כב), הצנורא, כעין מחט וחח כפוף, (האָקען, העקכען), (כלים ט).

צנר צינורא, (דאס לאָך אין דער שוועללע, טהיראנגעל), (ברכ' יח).

צנור (ריננע, וואססערלייטונג). צנורא.

צנורא רוק, (שפייכעל), (שבת קכז).

צנורא מין מאכל, (פסיקתא כג).

צנית חולי הרגלים, (גיכט), (שבת סה).

צע מציעין, (אונטערבעטען). הצעה, (פאָרלאגע).

צעי שיסעל, (מגילה ז).

צער צעריכי, תר' עצבונך, (שמערץ, קריינקונג). מצער, (קרענקען, קוועלען). הצטער, (שמערץ עמפפינדען). מצטערין, (בעדויערן).

צף דאצפא, (בעקיממערן), תר' בכל עצב.

צף צפופים, (ענגע, געדרענגט) (אבות ה). מצפצפים (ר"ה יז), מצפצפת (וי"ר לד), (זיך דרענגען). נצטפצפו (מנח' פה), (אן עטוואס נאָטה האבען). צפצוף, (צוויטשערן).

צף ציפי (ברכ' כה), אציפתא, מחצלת, (מאטטע), (שבת קמ).

צף ציפי צמר (ב"ב יט), ובציפא (שבת נ), עיגול של צמר סרוק, (געקעממטע וואָללע).

צף בצפא, (חולין נב:), בשר הפרי שמצפה על הגרעין, (איבערצוג), מצופה, (בע־דעקקט). במצוף, (ב"מ כג:) שמכוסה פי החביות במגופה, (איבערדעקט).

צפידנא חולי השניים, (שארבאָק), (ב"מ פד).

צפד שציפדתו הצנה, (שטאַרר מאַכען), (ירו' יבמ' פי"ו).

צפה צפוי, (פאָראויסגעזעהען), (אבות פ"ג).

צפח בצפות, תר' בשאט, (פעראכטונג).

צפח צפחת, והצפיחים, (האָניג קוכען), (מכשירין ה).

צפן הצפיננו, פי' הראנו, (שויען לאססען).

צפון, (פערבארגען), (עירוב' נג). יצפין, יתפלל לצד צפון, (ב"ב כה).

צפון (זייפע), (נדה סב.).

צפר צפירות, סבוב, (קרייזע), (כלים יז).

צפיר (באק), (דניאל).

צפיר סביב, (קרייזע), (ב"ק צ:).

צפר צפורת כרמים, מין חגב (שבת צ). צפור, (מכשירין ה). בצפורתא, דמות צפור ארוג, (תמורה לד).

צפר צפרא תר' בוקר, (פריה, מארגען). צפירי, שדים של בוקר, תר' יומם השמש לא יככה.

צפר פפייפען, צוויטשערן, (ירו' סנה' ו).

צפורי חבל, (שטריק), (מ"ק כט.).

צפורן מין בושם, (כריתות ו:).

צפורן שם כלי לחפור ולחרות בו באבן, (איין שפיטציגעם אינשטרומענט), (וי"ר י).

צפורן מין קטניות, (ערבסע), (תוס' סוף מכשירין).

צפיתא מנורה, (לייכטער), (ב"ר סג).

ציץ הציץ, (בליקקען), (חגיגה יד).

ציץ ציצין, שערות, (האאר); (פלייש־גע־וועכס, ווארצע), (ע"ז מב, שבת קלז).

ציץ ציצין, תר' סנפיר, (פלאספעדער). ותר' כנף, (פליגעל).

ציץ צוציתא, (שטראהלע, פונקע), (ב"ב עג).

ציץ ציצא (גלענצענדע), (ת"ש, בימים ההם).

ציץ ציצא, תר' התחמס, (שוואלבע), מין עוף טמא.

צוצלא מין תורים, (איין טויבענארט), (סנה' ק).

צק ציקי קדרה, מיני בושם ומשקים שיוצקים לקדרה להיטיב טעם התבשיל (כתוב' סה).

צק צוקין, (פעלז, בארג), (ב"מ צג).

צקן הציקנין, (קארגע), (פסח' פא).

צר צררי תר' צרור כספו, (בייטעל, בינ־דעל). לצור (ב"ק מט), צייר (כתוב' סז), צרורות, (פערבינדען, פערבונדען) (שבת נב). צרור, (שטיינכען). צרורות, (מקוואות פ"ד).

צר הצר, (מאהלען) (שבת עה). מצויירים, (געמאהלט). צייר, (מאהלער). ציור, (פיגור).

צר וצרא (ת"ש, ויקרע), דמצרו, (צעררייסען, שפאלטען) (ע"ג ל). ציריא, חריצים, (שפאלטען) (פסח' מ).

צר צירין, תר' ידות, (צאפפען).

צר צרי ואתי, (ע"ג ל.), (ער דרעהטע זיך).

צר בציר, לחלוח היוצא מבשר ודגים כשכובשין אותם, (לאקע), (נדר' נא).

צר צורי, מטבע של העיר צור, (קדוש' יא).

צר דצרי (ע"ג עה), נצרים, (רוטהען). צורי דקל, ענפים דקים, (רוטהען), (שבת צ).

צר ציר, (בעלאגערונג), תר' מצור.

צרב דצריבן, (רייף, פערטיג). צורבא מרבנן, למוד וגמיר, (ביצה ו', מגילה כז).

צריד הארט, טראקען, (עדיות א).

צרוד קול עב, (ראהערשטימם), (ר"ה כז).

צרד צרדי (ב"מ ס), בצרדא (כתוב' ח), בצרדויי, בצרדייתא, (האנף, האנפ־צייג), קנבוס, מין צמח, ובגד הנעשה ממנו, (ב"מ נא).

צרדא שם עוף טהור, (חולין סב).

צרדה אצבע גדולה של ימין, (מיטטעל־פינ־גער), (יומא יט:).

צרדה מין חולי עצבי, (נערוועז קראנק־הייט), (חולין קה).

צרח לצרחא, (גיטין סט:), (דאס קלעממען, שמערץ).

צרך נצרך, צריכא, אצטריך, (בעדארפען). צרך, (בעדירפנים), והושאל לנקיון נקבי הגוף. הצטרכות, (בעדארף).

צרם אבריסען, שניידען, (גיטין מד).

צרן והצירן, עינים נשחתות, (ליידענד) (בכור' מד). צירנייתן ת"י רכות, צירניות, (פערדארבען).

צרע צרעין, (וועספע, בינע), (מכשיר' ו).

צרף מצרפין (שקלים פ"ב), מצרף, (וועכ־סעלן) (מע"ש פ"ד). לצרפה, (פעסטיגען) (מכשיר' פ"ה). מצרפה, מצטרפות, (פער־בינדען), (פ"ב ט).

צרף צריף (סוכה יט), בצריפא, בית מלון צר קלוע מענפים, (היטטע), (ב"מ מב).

צרף ומצרף, (קופפער שמיד), (כתוב' עז).

צרף צריף, מין אדמה, (אלוין) (כתוב' עט). המצריף, שיש בו צריף, (ע"ג לג).

צריפא זויבער, קלאר, (סנה' מד).

צרצור פלאשע, (כלים ב).

צרצור מין חגב, (גריללע), (חולין סה:).

צרצרא מין עוף, (מד' אסתר).

צררא (ירוש' ברכות ב), צרור של צואה.

צת צית שמיא, גובה, (דיא העהע), תר' וראשו בשמים.

צותרא שוואך, (מד' איכה, היו צריה).

צתרי מין צמח, (שבת קכח).

ק

קא קא פסיק, קא משמע לן, קאמרינן, מלה נוספת בלשון התלמוד בלי הוראה.

קאי (ברכ' ב). קאים, (שטעהען, שטעל־לען, זיך בעציהען).

קאלוחסין טוב וכפי הרצון, (ש"ר מג).

קב שם מדה קטנה, ששית הסאה. קב הקטע, כלי עץ בדמות רגל. המקבה, נותן שוקו בקב להתראות כחגר, (כתוב' סח).

קב יקוב הדין, (דורכדרינגען, ענטשיידען), (יבמ' צב).

קב קובתא, אהל, (צעלט), תר' פלג אלהים.

קובטיות מי עשבים שמערבים בהם פתותי לחם, (ירו' פסח' ג).

קבוטין (קאסטען). קבטר, אומן העושה קבוטים, (ירו' תרומ' פ"י, שם ע"ז פ"ב).

קבטרא שטירנבינדע, (ירו' שבת ז).

קוביא מין צחוק, (ווירפעל־שפיעל), (ר"ה כב).

קביוסטוס משחק בקוביא, (ווירפעל־שפיע־לער), (חולין צא).

קביותא כמין כף וחלול שיסבב בו הציר, (אנגעל מוטטער), (מ"ק יא).

קבל בית קבול (שבת פד), מקום חקוק לקבל בו, (אויפנעהמען). קבלה, (ערהאלט, טראדיציאן).

קבול (פינסטערנים), תר' אפלה.

קביל (געגען) תר' נגד. קובלנא, (קלאגע). קבלא (ברכ' סב), סגולה וקמיע, (געגענ־מיטטעל).

קבל (פאר, וועגען, געגענאיבער). כל קבל די, לקבל (דניאל), (וועסהאלב, דעסהאלב, וויל).

קבל מקבל יקבול תר' צעוק יצעק, קבלת, (שרייען, צאנקען, אנקלאגען) תר' ריב. קבלה לר' זירא, (קדוש' נט).

קבל קבלנות, (אננעהמען, איבערנעהמען)

(ב"מ קיב). קבלנא, מקבל פקדונות לשמור, (צונעהמען, אויפהיטען) (ילמדנו ויקהל). מקובלני, (ערהאלטען) (ר"ה כה). קבל, (אננעהמען, אויפנעהמען, עמפפאנגען, אונטערנעהמען). קבולת, (אננעהמען), (מ"ק יא).

קובנאה עמוד, (זיילע), (ב"ב עג).

קבסתן (בעשווערען, בעלעסטיגען), (קדוש' כו).

קבע (איינזעטצען, איינפאססען, בעפעסטיגען, בעשטיממען, אויסזעטצען). קבוע, (פעסט, בעשטענדיג, בלייבענד, בעשטיממט). קבע, (פעסטגעזעצט), (ברכות כו). וקבעיה, (איינשטעקקען), תר' ויתקעה.

קבע קבען, (בערויבען), (ר"ה כו).

קבר פתיחת הקבר, (געבערמוטטער), (שבת קכט).

קבורא (קוגעל, קנויעל), (ב"מ כד).

קבורא פאלם־צווייג, בעזען, (חולין עח.).

קיבר קבורא, (שלעכטעם בראד), (כתובות קיב).

קברין מין עוף, (ראבע), (מד' איכה).

קבר נונא, מין דג טמא, (ע"ג לט).

קברניטה משוט, (רודער), (ב"ב צא).

קברנט בקברניטו, בבית הקברות, (סוטה יג).

קבורת (עללבאגען), הזרוע מקום שהבשר עב, (מנח' לז).

קבת קבותים, (קאסטען, קארב), (כלים יח).

קד קוד (כלים טז), קודו, במקידה, כד קטן, (קריגעלכען), (סוטה לב).

קדה קליפה ממין עץ, (איין ארט געווירץ), (כלאים א).

קדח תקדח תר' תשקיע, הקודח, (דורכשטעכען, באהרען) (שבת קב). מקדח (כלים יג), כלי שנוקבים בו, (באהרער).

קדח הקדיחה, (אנברעננען, פערדערבען) (גיטין צ). קדחא, (ענטצינדונג). קדח, (ע"ג כח, נגעים פ"ו).

קדח שקדח, (ציהען, שעפפען), (ע"ג נח).

קדח דקדח (ב"ב כח), דקדחו, (וואכסען, שפראססען), (חולין קו).

קדיא מין עוף טמא, תר' הכוס.

קדל קדליה, תר' ערפו, (נאקען, געניק).

קדם קודמת, (פאראנגעהען, דען פארצוג האבען). קדימה, (פארצוג). קדם, (צופארקאממען). מוקדם, קדום, (פריהער). קודם, (פאר, עהע). קדמון, (אלט). הקדמה, (פאררעדע). מקדמת דנא, (עהעדעם). קדמין, תר' ראשית, (אנפאנג). אקדומי, מקדים, (צופארקאממען). קדמייתא, ראשונה, קדמאה, (דיא ערשטע).

קודמין (מד' שמואל יא), הגוף בלא הראש, (רומפף).

קדם בקדים (כלים כ), רוח חזק מאד. קדום, תר' קדים.

קדקדא שפיטצע, (בכור' מג).

קדר (שבת לג.), מין חולי מעים.

קדר בקדרא תר' בפרור, קדרה, (טאפף). הקדרה, מקום שבו מונח המוח בהראש, (חולין מה). קדרים, (טעפפער), (ב"ק לא).

קדר שמקדרין (עירוב' נח), נקדרה (חולין נ), קודר, (אויסשניידען), (סנה' קג).

קדרינין מין עץ, (צעדערבוים), (ב"ר לא).

קודרנטים מין מטבע, (ירו' קדושין פ"א).

קדש מקדש, (כלאים ה), שורף, (פערברענגען).

קדש האיש מקדש, (פערלאבען) (קדוש' מא). מקודשת, מיוחדת ומזומנת. קדושין, (פערלאבונג).

קדש קדשא, קדשיא, (נאזענרינג, אָהררינג) תר' נזם, ותר' ובתי הנפש.

קדש נונא, מין דג טמא, (ע"ג לט).

קהת וקהת, זעזוע ממקומו, ת"י ותקע, (פעררענקטע).

קוה מקוו אקוותא, מאספים אספת תלמידים, (פערזאממעלן), (יבמ' קי).

קואי וועבער, (שבת קיג).

קיון (געוועבע), תר' קורי עכביש.

קוסרין חולים וחסרי כח, (ב"ר עג).

קוער יקווערון, תר' ישכנו, (וואָהנען, דוי־ ערן).

קווץ (איינגעשרומפפען). (סוכה לב.), ורש"י פי' ל' קוץ שיוצאין משדרה שלו עוקצין כמין קוצים. לקווץ את הדרכים, להסיר הקוצים, (מ"ק ו).

קווקי (פפאננע), (סנה' עד).

קוקין תר' עדר, (העערדע).

קוק קוקייא, קוקיין, מין עוף, (ענטע), (ב"ר סד).

קורניטין רודערער, (וי"ר יב).

קז מקיזין (בכור' לג), הקזה, (אָדערלאס־ סען). קוזאי (סוטה כב), חסור וגרוע. ומקזז, פי' מגרע, (ירו' ברכ' ט).

קזא משחא דקאזי, שמן הנעשה מגרעינים הגדלים בעץ של צמר גפן (ערוך), (שבת כא).

קוזזות חתיכות, (קלומפען), (ב"ר מב).

קוזמין תכשיט, (צירדע) (ילמדנו בהעלותך).

קוזמיקון פי' שהיה בכל העולם, (וועלט־ ליך), (ירו' ברכ' ט).

קזמקרטורין וועלט־בעהעררשער, (ב"ר נח).

קוזמריא תכשיטין קטנים, (ירו' נדר' ד).

קח קחהין, (רעטהליך), תר' שרוקים.

קט למיקט (ב"מ סא), להכעים, (ערצירנען). קטטה, (שטרייט).

קט לקטיא, לעניים המסבבין ומלקטים פתותי לחם, (ירו' תענית ד), (המשביר).

קטיא (איין ארט גורקען), ת"י הקשואים.

קטב קטבי, מין רוח שולט באדם ויכול להזיקו, (פסח' קיא).

קטב למקטבא, (האקקען), ת"י לחטוב.

קטב ובקטב, מין מועקה לעצור בה את הזיתים, (איין פרעססע), (שביעית ח).

קטבאה שטייגע הערא‌ב, (ילמדנו צו).

קטבלא עור לשכב ולנוח עליו, (אהלות ח).

קטבליטון בעצאהלונג, (במ"ר ד).

קטיגטין (מד' תהלים ח), אנקלאגע, בע־ שולדיגונג.

קטיגור מלמד חובה, (אנקלאגער). קטגוריא, (אנקלאגע, בעשולדיגונג), (אבות ד, כתוב' קמב).

קטדיקי (געלד שטראפע) (וי"ר יח). קטדיקום, גובה עונש ומס, (במ"ר פ' כי תשטה אשתו).

קטדיקי לפי המשפט, (ילמדנו אמור).

קטה קיטאות, (פארהאנגע, מאטטע), (ילמדנו בהעלותך).

קטיגמא (מד' תהלים יח), אייגענטהום.

קטיזמא גרינדונג, (ב"ר א).

קטיזמי (ירו' ב"ק פ"ד), (שאדען).

קטיימא אייגענטהום, (ב"ר א).

קטל דקטל, (שניידען), (שבת עג).

קטלא שרשרת זהב, (קעטכען), (שבת נז).

קטליז שוק, (פערקויף פלאטץ), (ע"ג מ).

קטלפטא מעט, (וועניג), (מד' איכה).

קטלת מקום שבו תחוב ומחובר הבוקא דאטמא, (היפטען־פפאנע), (אהלות א').

קטמא (אשע) (חולין נא). קטמין, (אש גרויא), תר' אמוצים.

קטם קוטמו, (אבשניידען, אבהויען), (ביצה לג).

קטן קטנות, קטינותא, (קליינהייט).

קוטנא צד הצר, (שמאל), (שבת קלד).

קטן קטניות, (הילזען־פריכטע), (ביצה יד).

קטן בקוטניה, ת״י בזנבו.

קטן הקוטנין, מין עדשים, (לינזען), (מעשר׳ ה).

קטינא (איין קליינע פעלד), (כתוב׳ צא).

קטן לקטונא תר׳ החדרה, קיטונות, (שלאפ־צימער), (סוכה ג).

קטנטון מערדער, (מד׳ תהלים נח).

קטע וקטע, (שניידען, אבהויען) ת״י וקצץ. הקטע (שבת סה), כרות הרגל. הקטעין, המשוברין (מעשר׳ א). קטעין (ירו׳ ברכ׳ ח), נחלקים פסקי פסקי. למקוטעין (נדה כז), לחדשים בלתי שלמים.

קטע יקטעון, (שפרינגען), תר׳ יקפצון.

קטיף (טריפען) (מד׳ קהלת). קטף, (בע־פייכטען) (פסח׳ מב). מקטף, מדביק השיער (נדה סו). מקוטפות, (אבגעריס־סען) (ב״ר צט). קטף, קיטפא (ע״ז לה), (הארץ; באלזאם). קטפא, (וויינלעזע). קטפא קטופי (ע״ג עב), שיפסיקו בהקלות. והמקטף (ב״מ פט), כורת בידו מן העסה.

קטופי (טרויבען), (כתוב׳ קיב).

קטיפות מין בגד עב, (ספרי שלח).

קטפרס מקום משופע, (אבשיסיג), (טהרות ח).

קטפרס מלקות, (שלעגע), (וי״ר יח).

קטפרקטס שריון קשקשים מברזל, (מד׳ שה״ש).

קטר וקטרת, (פערבינדען), תר׳ ותקשור. מקטור בקטרא, (זוהר פ׳ בראשית), קשורים בקשר.

קטר קטורות, בלתי מקורה בגג, (אונגע־דעקטע), (מדות ב).

קטר קוטרא, (בריש הזוהר), פי׳ קו החולק העגילה. בקוטרא (פ׳ אמור), פי׳ באמצע.

קטורין ציורים וצורות, (וי״ר כג).

קטורין (כלים יד), העול, (דער יאך, גאבעל־שטאנגע).

קטרג מקטרג, (בעשולדיגען, אנקלאגען), (וי״ר כא).

קטרטין קאטאר, שנופפען, (וי״ר טו), וי״ג קטקטון.

קטרטון רפואות מנקות את הגוף, (ירו׳ שביעית ז).

קטרונים קשרים, (קנאטטען), (פסיקתא פ׳ יא).

קטרקטין אשנב או דלת, (ב״ר לא).

קטיתא עץ עב, (מערזער קיילע), (מד׳ איכה).

קיוהא טעם חמוצי, (זייערליך), (כתובות כא).

קיח קיחותיו, (כלים פי״ו), (שנירע).

קיטא (זאממער), תר׳ קיץ .

קיים (אם לעבען ערהאלטען, ערפיללען, בעפאלגען). מתקיים (ב״ב כה), (בע־שטעהען). קיום, קיימא (שבת קיג), (בע־שטאנד, דויער). קים, (פעסטשטעהענד, גילטיג). קיימא לן, קים לי, (עס שטעהט פעסט). קיימין, עסקינן. דקיימי, (שטע־העןן). וקיים, (שווערען) תר׳ וישבע. קימי, (שוואור, בינדנים) תר׳ בריתי. המקיים, (בייא זיך האלטען) (כלאי׳ ה).

קיין (בכורות מד:), שביציו משוכים, (הא־דען־אויסוואוכס).

קייסא שיססעל, (ברכ׳ מד).

קייסטור חוקר ודורש הפושעים, (אונטער־זוכער), (מד׳ איכה).

קל קלות ראש, הליכה בקומה זקופה (אבות

ג). הקלין שבדמאי, לא החשיבו אותם (דמאי א). קלני מראשי (חגיגה טו), כמו "קל לא אני", פי' כבד עלי ראשי. קליל, (לייכט).

קל קליל, (וועניג), ת"י מעט.

קל קליות (סנה' צג), (געראסטעטע געטריי-דע). קליא, תר' קלי. דמקלי קאלי, (ב"מ ל), ענין שריפה. מקלה, גחלים שרופים, (ברעננען), (בכור' כט).

קל הקולנית, מדברת בקול רם דברים שבינו לבינה, (כתוב' עב).

קלל איין בעכער, (פרה ג).

קולתא קולין, (קרוג), תר' וכדה, תר' ספות.

קילין העלצערנע-וואהנונג, (ב"ר לא).

קילי חתיכת עץ יבש, (וי"ר טו).

קלא רגב עפר, (ערדשאללע), (ר"ה כה).

קל לקולא, תר' לפח, (געפעננגנים).

קלא אילן, מין צבע תכלת, (ב"מ סא).

קולב קוליבן, (אונטער קלייד אהנע ער-מעל), (ירו' שבת ו).

קולב (שבת ס.), איין געשטעלל אום קליי-דער דאראוף צו הענגען.

קולב צבת, (איין צוואנג), (ב"ר לח).

קלבא חמאה, (פוטער, פעטט), (שבת קלג).

קלבון שכר חלוף מעות להשולחני, (ביצה לט).

קולבאי פאסטוך, (ב"מ פד).

קילבן רגל אחת קצרה, (בכור' מה).

קלבנטרין מין כסא, (רוהע שטוהל), (ירו' ברכ' ג).

קלבסים איין בעפעהל, (מד' איכה).

קלבום בגד בלי בתי ידים, (שבת קכ).

קליבוסת דאקליבוסתא, עצם שהירך תקוע בו, (היפט ביין), (חולין צג).

קלגם הקלגסים, קולות וצלצול, (געשרייא), (סוטה מב).

קלגרפון מין כלי התנור, (שויפעל), (כלים יג).

קלד אקלידי (סנה' קי), מפתח, (שליסעל). אקלודי מיקלד, (ער שליסט זיך), (חולין צד).

קלון איין בעפעהל, (ב"ר סג), גם פוקד ומצוה.

קלווסים גורל, (לאאז).

קלח ובקלח, קלחין, בקולחא, גזע וגבעול, (שטאמם, וואורצעל), (נדר' נ).

קלח קלוחיא תר' זרם, קלוח, (פליסען, שטראם), (חולין לו).

קלחת קעססעל.

קלט דקלטין, קולטת (שביעית ב), קלוטה, (פאססען, אויפנעהמען, אננעהמען), (גיטין עט).

קלוט פרסותיו מחוברות, (צוזאממען, פער-איינינגט), (חולין סח).

קלט בקלטא, אחור, (געזעס), (מד' קהלת).

קליטין דיא טיפע, (ב"ר ה).

קליטור משגיח, (אויפזעהער), (וי"ר כח).

קליא מין ירק, (עירוב' כח).

קוליא (וואכס), תר' פנג.

קוליאס מין עוף, (ילמדנו תשא).

קוליינין וואהנונג, (במ"ר יב).

קולים מין דג, (מכשירין ו).

קולים שם אליל, (ב"מ כה).

קולית עצם העב של הירך, (געזעס), (חולין קכה).

קולמוס שרייב פעדער, (שבת יא).

קלמסמסיא תכשיט השער, (הואר נאדיל), תר' והקשורים.

קלמר (פעדערביכסע), (כלים פ"ב).

קלמרין קסת, (טינטפאס), (מקוואות י').

קלמין אדם חשוב ומכובד, (עדעל), (ב"ר נ).

קלמתא תר׳ כנים, (לייזע).
קולן מין דבק, (קלייסטער, ליים), (פסחים מב).
קלנין מענגע, פיעל, (ילמדנו תצוה).
קלנין צפרדעים, (פראש), (ילמדנו וארא).
קלן (שאנדע, שאאם), תר׳ ערות.
קילון עץ ארוך שואבים בו מים מן הבור, (וואססער פאמפע), (מכשירין ד).
קולין תר׳ ופחים, (שלינגע, קעטטען).
קלניא עיר חפשית ממס, (פריישטאדט), (סוכה מה).
קלנדא קלנדס, (נייעס יאהר טאג, שענער טאג), (ע״ג ח).
קלנטרין כסא, (לעהנשטוהל), (ירו׳ נדר׳ ז).
קליניפי (שענע ברויט), (פסיקתא לח).
קלניתא מין עוף, (ב״ב כ).
קלניתא גליטערט, (יומא לח).
קלם דקולסא, איש גבוה הרבה, ב״ד המשביר, ורש״י פי׳ שמץ פסול משפחה, מל׳ קלס, (יבמות קי״ח).
קולסי גזע הירקות, (שטענגעל), (עוקצין א).
קלום רקוע ברגל, (שטאמפפען), (מ״ק כז).
קלם קאלום, (שען) (שבת קח). קלס, (לאַבען, ריהמען).
קלום תר׳ וכובע, (העלם). קולסתיה, מין צעיף של נשים, (ירו׳ גיטין פ״ד).
קלם המקולסים (פסח׳ נג), מקולס, שצלאו כולו כאחת עם ראשו, (פסח׳ עד).
קולם קולסין, מין בגד, (ב״ר יט).
קולום כאב דוקר במעיים, (קאליק), (ע״ז פ״ב).
קלסים גורל, (לאָז), (ריש פתיחת איכה רבה).
קלסטנור ממונה להרוג, (שארפריכטער), (ע״ג יח).

קלסטר איין קארב, (כלים כ).
קלוסטרא עץ עב שסוגרין בו הדלת, (ריגעל), (שבת קכג).
קלוסקא מין פת עגול, (רונדעס־בראָד), (עירוב׳ סד).
קלוסקא רייף, ווייך, (ע״ג לט).
קלסריקין קלסנתרין, יועצים נפלאים, (מד׳ אסתר, קצף בגתן; תר׳ אסתר שם).
קלסתר געשטאלט, (נדה לא).
קלעים (פארהאנגע), ובשם זה נקראו חומות העזרה.
קלע (שליידערן). הקלע, (שליידער). במקלעות, (שליידערער), (יומא סז).
קלע (פלעכטען). שקלעה לחוה (ברכ׳ סא), (דיא האאר פלעכטען). קליעה (סוכה לב), (פלעכטען, פלעכטווערק). קלע (נגעים פי״א), (זעגעלטוך), גם עבות האניה. קילעא (עירוב׳ סג), קלעים, לקילעך (נדר׳ כב), (שלאפצימממער, וואהנונג). קלע, קליעה, מחיצה מעשה קליעה, (ב״ק פ״א). איקלע, (זיך טרעפפען, צופעליג געקאממען) (שבת סו).
קלעילן מין קטניות, (ערבסע), (מגילה יג).
קלף קלפא, (אבשעלען) תר׳ פצל. קלפין, תר׳ קשקשת, (שופפען). קליפה (אהלות ו), (שאלע, רינדע, הויט). קלופה (כרית׳ ו), אחד מסממני הקטורת.
קלופה מגן, (שילד), (סנה׳ צה).
קלף עור שמעבדין אותו, (פארגאמענט), (שבת עו).
קלף בקולפא, (זוהר פ׳ בראשית), פי׳ לב הים.
קלופה מין נגע, ת״י ספחת.
קלפי כלי לשום בו הגורלות, (יומא לט).
קולפי מכת לחי, (אהר פייגע), (ערכין כב).
קלף בקולפי, מטה עב, (קיילע), ת״י ואת הבהמה תהרוגו.

קלפנדר

קלפנדר גונב אדם, (ב"ר נ).

קלופסין מין זיתים, (תוס' תרומה ב).

קלק ומקלק, (ווארפען), (פסיק' בשלח).

קלקי כסוי קשה עשוי משיער עזים (שבת סד). קלקי הראש (מקוואות ט), (דיא פלעכטע), שיער מסובך.

קלקל (פעררערבען). קלקול, קלקלה, (אונ־פאלל).

קלקלון (פארהאנג), (ע"ג נא).

קלקלתא (מיסטהויפען), תר' אשפות.

קולקס מין צמח, (ירו' עירוב' ג).

קלר הקלורית, מין משיחה לעינים, (אויגענ־זאלבע), (שבת עו).

קלר בקלור (נדה כ), בקלורית, מין אדמה וטיט נגבל, (וי"ר טז).

קלרין מרתף, (קעללער), (ב"ר יא).

קלורין מין עוגה ופת לחם, (וי"ר כ).

קולר בקולרין, (האלז־קעטטע), שלשלת, (סנה' ז), תר' בסוגר.

קולר (קאמפאניע), (יבמ' קכב).

קלש מקלש קליש (נדר' סח), (זינן, שוואך). קלוש (עירוב' ג), אקלושי, קלישתא, איתקליש, חלשות ודקות, תר' רטפש.

קלת קולתא, תר' כד, (איימער).

קלת בקלתות, (איין געפלאכטענער קארב), (בכורים ג).

קלת קלתות, בסים, (פוסטעמענט), (כלים ז).

קם בקום, קומא, מי חלב, (מאלקען), או חלב נקפה, (נדר' נא).

קמא קמאה, קמייתא, (דיא ערשטע). מאי דקמא, (פאר), מה זה לפנינו, (כתוב' סו).

קום מקום, כנוי להשם, (סוטה לג). מכל מקום, (דעננאך).

קומא שרף העץ, (גוממי), (גיטין יט).

קומא תאר למלך המושל, (ע"ג יא).

קמח (מעהל). דאקמח אקמוחי, שטחנן כקמח, (געמאהלען) (נזיר נג). לא חש לקמחיה, לא חשש אם נמצא בו פסולת והוא משל, (פסח' פד). קמיח, (מגילה יט) (מיט מעהל צובערייטעט). הקמחים (מנחות פו), (שיממעל דעם וויינעס).

קמט הקמטין (פאלטען, רונצעלן), (נגעים ו).

קמט דקמיט, (שבת קי), נעצר ביציאתו. קמיט, (שם עד), אויפהאלטען.

קמט קמטין, יקמט, קשור ואסירה, (פעס־סעלן, בינדען), תר' ילכדונו, תר' יתמך.

קומיטטין גדולים באי בית המלך, (סוויט־טע), ת"י בכל ביתי נאמן.

קמטון שר ומושל, (שבת קמה).

קמטרא קמטריא, תיבה, (קיסטע), (אהלות ט), תר' מלתחה.

קומטרא דהורמנא, (זוהר פ' נח), פי' כללות המלכיות.

קומי שיער הראש, (ב"ק פג).

קמוליא מין אדמה, (שבת פט).

קמליא גמל, (קאמעעל), (ב"ר עט).

קמין תנור, (אויווין, קאמין), (ירו' שבת ג).

קמוניא כבשן אש, (אויווין), (ע"ג י).

קמוניא מין אדמה, (שבת פט).

קומנטריסין (נאטיצבוך, פערצייכנים), (גיטין כח). קונטרס.

קומניתא עפוש הפת, (פוילנים), (פסחים מב).

קומוס שרף העץ, (גוממי), (גיטין יט).

קומים פקיד, (אויפזעהער), (וי"ר כח).

קמע קומעת, (בינדען, קניפפען) (בכורות לט). קמיע, כתב של איזה לחש, (אמו־לעט), (שבת ס).

קמעא (וועניג, איין ביסכען), (פסח׳ קיג).
קמפון (עבענע, פלאכעס פעלד), (כלים כג).
קומפרומיסין שני בוררים מפ׳ הצדדים שומעים להשלישי המכריע, (ירו׳ מ״ק ג).
קמץ מקמצין, (צוזאממען נעהמען) (קדוש׳ סו). המקמץ (כתובות עו), (זאממעלן). מקמצין, (חולין מו), (שפארזאם זיין). קמצן, (שפארזאמער מענש). קמצנות, (שפארזאמקייט).
קומצא (גרובע), תר׳ גומץ.
קומצייא (היישרעקקע) תר׳ כחגבים. קמצא, הקומץ, (ברכ׳ ג).
קמיץ (צוזאממען געדריקקט), (תר׳ שה״ש ח יד).
קמץ (איין האנד פאלל). קמיצה, האצבע שאצל אצבע הקטן, (כתוב׳ ה).
קומקום (קאכגעשירר, קעססעל) (כלים ג). קומקומוס, (שבת מ).
קמקמא איין ארט דארן, (ירו׳ שבת א).
קמר קמור, (וועלבען, בעדעקקען) (אהלות ג). קמרון, (בעדעקקונג) (כלים טו). קמורות (במ״ר יב), (געדעקקטע וועגען). קמרוטין, (געוועלבט), (ב״ר לא).
קמר קמורין ת״י חגורות, קמרא, (גירטעל), (הוריות יג).
קומרון טינטפאס, (שבת פ).
קימוש (איין ארט פלעדערמויז), (ב״ק טז).
קן קן קולמסא, קול הקולמוס הנשמע בשעת הכתיבה, (גיטין ו).
קן קני (חולין מה), קנייא, (רעהרע). קנה מאזנים (כלים יב), (וואגע באלקען). קנה, (ראהר, שטאק).
קן קיני זבים, פי׳ שחייב להקריב ב׳ תורים, (נדרי׳ לה).
קנא קנאין, (אייפערער), (סנה׳ פא).
קנא קנאה, תר׳ צורף, (גאלד ארבייטער).

קנא תקנא, (קויפען), (עזרא).
קונאות חדודי הכובעים, (העלם שפיטצען), (זבח׳ פח).
קנב קניבא, (אבשניידען), (ביצה כב).
קנבוס מין צמח, (האנף), (כלאים ב).
קנבקאות מין רקיק, (קוכען), (חלה א).
קניגי איש ציד, (יעגער) (חולין ס). קנוגיא, (יאגד), (ב״ב עה).
קניגיא (קינסטלער), (ת״ש אסתר, בימים ההם).
קונדא איינגעלייגטער מעססער, (ב״ר פא).
קונדיטון יין מרוקח, (געווירצט), (פסיק׳ בחודש).
קנדלא ליכט, לייכטער, (במ״ר יב).
קונדסין (שטאנגען), (סוכה ד).
קונדריקון מין נעלים דקים, (וי״ר טז).
קנה (קויפען). הקנה, (ערווערבען לאס־סען). הקנאה (ב״מ יג). קנין, (קויף, ערווערב, אייגענטהום).
קנח לקנח, (רייניגען, אויסווישען, אבוויי־שען) (כלים כח). בקנוח סעודה, (נאכ־טיש), (סנה׳ צד).
קנט יקניטנו, (רייצען צום צארן) (ב״ק ד). מקניטי, תר׳ מצמיתי.
קנטברא דגל, (פאהנע), (מד׳ תהלים מה).
קנטורין אנשים פראים, (ב״ר כג).
קנטס שטאנגע, (עירוב׳ נד).
קנטר (שפיץ אייזען), (כלים יד).
קנטרין משקל של ק״ב מנה, (צענטנער), ת״י ככר זהב.
קונטרנקין רבע של איסר, (איינע מינצע), (קדוש׳ יב).
קניא דקוניא, כלי חרס מצופה זכוכית, (גלאזור) (ע״ג לג).
קונכי שם כלי, (געפעס), (ב״ר ס).

קנבירי מין אבן יקרה, תר' לשם שבו.

קנמון (צימטעט), מין בושם.

קנון איין געפלאכטענער קארב, (ביצה יד).

קנוניא שותפות וחלק באיזו דבר, (מיט־טהייל), (ב"מ יג).

קנטרופוס מין חולי מרה שחורה, (ירו' תרומ' א).

קנס עונש ממון, (בעשטראפונג), (קדושין מו).

קנס בקנסא, קיסם, (שפאן), (שבת כב).

קנסודם נעלים, (שטיפעל), (ירו' יבמ' יב).

קנע קונעתו, (ב"ר לב), (זיין ווייב).

קנופין תר' האהל, (איין הימעל בעטט מיט פארהאנגען). קינוף, (סנה' סח).

קנפון עיין ע' קמפון.

קנקל ת"י מכבר, מעשה שבכה, (פלעכט־ווערק).

קנקלין חדר, (שטובע), (ילמדנו קדושים).

קנקן שם כד, (קאננע), (אבות ד).

קנקן עץ של המחרישה, (אקקער שטיל), (ב"מ פ).

קינוקוס עושה עצמו ככלב והוא מין שטות, (הונדיש), (ירו' גיטין ז).

קנוקנות הענפים הדקים, (חולין צב).

קנוקנות גידים דקים ההולכים באורך הירך, (חולין צב).

קנקנתום קופפערוואססער, פיטריאל, (גיט' יט).

קנרם מין דרדר טוב למאכל, (כלאים ה).

קונשוברינין (פעטטער, געשוויסטער קינ־דער). ולדעת המשביר, עבדים נשכרים בכסף, (ילמדנו וישלח).

קנישקין איין בעבער מיט צווייא רעהרען, (ע"ג עב).

קנת בקנתות, בית יד, (שטיעל), (ילמדנו קדושים).

קנתל (פרה יב), (זאטטעל).

קנתנית ל' קנאה, (ניידיש), (ב"ר יח).

קנתר קנתרנין (נדר' מח), מקנתרן (פסח' סו), קנתרנית, (שטרייטזיכטיג, שטיכעלן, צענקיש).

קנתר חצר, (פארהאף), (ב"ב צה).

קיסין (האלץ, שפאן, בלאק האלץ), ת"י עצי עולה.

קוסי אוכלי סעודות על שולחני, (קאסטען), (מד' איכה).

קסדא הקסידין, מין כובע, (העלם), (ריש ילמדנו).

קסדור מחפש וחוקר החייבים, (אונטערזור־כער), (שבת מט).

קסוה וקסוותיה, מין קערה, (שאלע), (סנה' פא), תר' וקשותיו.

קסטא פלאשע, קרוג, (פסח' קט).

קוסטא עיר קטנה בצורה, (תענית כד).

קוסטדינום וועכטער, אויפזעהער, (וי"ר לה).

קסטלין איין געביידע, וואססער העלטער, (תוספתא מקוואות פ"ד).

קסטירין (ציין), (ירו' סנה' ז).

קסטלון (פעסטונג), (ירו' ע"ג ג).

קסטינר (שארפריכטער), (פסיק' שובה).

קוסטינא (זוהר פ' לך), פי' מכם.

קסטר בקסטרה (ב"ק צח), וקסטרוותהון ת"י ובטירותם, קסטריינום, (איין לאגער, פעסטונג), (וי"ר לה). קסטריינום (זוהר), שומרים.

קסטרא (ציין), ת"י הבדיל. קסטירא (זוהר), מצודה ומגדל. בקסטירא (זוהר) פי' אחרי.

קסיא קסייה, כובע, (העלם), (כלים טז).

קסילפנם

קסילפנס לייכטער, לאמפע, (פסיקתא, קומי אורי).

קיסם בקעת, (שפאן), (ערכ' טז). בקיסמין, (שמוק), (שבת סה).

קיסומא מס, (אבגאבע), (תר' חבקוק ג יז).

קוסים מין כלי, (שאלע), (כלים ד).

קסנייתא כלבים קטנים, (כתוב' סא).

קוסנתר קסנטר, (שארפריכטער), (ירוש' ברכ' ט).

קוסם שקסם, טעם חמוצי, (זויער ווערדען), (מעשר' ד).

קסום מין נטע, (פפלאנצע), (כלאים ה).

קסים כובע, (העלם), (ב"ר צט).

קסם הקוסם, (קאסטען, קויען), (ירושלמי ברכות ו).

קסם הקוססות, (ערדשאללען), (נזיר סה).

קסוסטבן מין מדה קטנה, (ירו' ב"מ ה).

קיסר קעניג, (סנהדרין צח:).

קסירין כובע, (העלם), (ריש ילמדנו). קסירין, (זוהר פ' קדושים), פי' שבורים.

קסרקיטין מבצר, (בורג, קאזערנע), (פתיחתא איכה).

קע קועיך (ע"ג כט), לקועיה, (האלז), (ב"ק קיז).

קעקע מקעקע, לקעקע, (ענטוואורצעלן, איינרייסען), (וי"ר יא).

קעקע וקעקע להן, (צוהופען; וויא דיא העהנע קרעהען), (קדוש' לא).

קף מקיף (אבות ג), הקפותיו (ב"ר מא), נקפי, אקיף (ירו' ברכ' ט), הלואה והקפה, (בארגען, לייהען).

קף מקיפין (חולין מו), המוקף, קרוב ב' דברים, (צוזאממען שטעללען, פערגלייכען), (חולין ז).

קף תקיפו, (אומרינגען), פי' לגלח להשוות השיער מסביב, הקפת, (יבמות ה).

קף הקפה (חולין קכ), קרישה והתעבות, (גערינגען, ערשטאררען). והקיפה, הקרוש והעב מבשר ותבלין בשולי הקדרה, (באָדענזאטץ), (חולין קיז).

קף וקפא תר' ויצף, משיקפה, (הערויף שווימען) (מעשר' א). אקיפו, יציפו ויקלו. דמקפיא, מגבהת עצמה. להקפות, שיצוף הפתילה על השמן, (אבען שווימ־מען), (שבת כא). בקופיא, שכפרתן צפה על כפרת כה"ג, (יומא נ).

קף קיפה, שם להעב אשר בשולי הקדרה, ר"ל פירורי הבשר והתבלין והבצלים, (חולין ק"כ).

קף דאקפאי, דאקפי, (פערזאממעלן), (קדוש' ע).

קף וקפוי, הרבה, (מעננע), (פסח' נ).

קף קפו, (באלקען), (ברכ' נו).

קף קופא, (גארטען), גן ישן; גפן זקנה, (ב"מ קט).

קף בקופיא, פי' עם הכבד הלב והריאה המקיפים אותו, (חולין קיא:).

קף קופא (חולין מח), (לאָך). קוף המחט (ברכ' נה), חור. מקוף, (כלים פי"ג), חור הקרדום.

קף קופא, מין חיה, (אפפע). קוף.

קפא (פסחים קטז:), רוח הנמצא בהמרור שמזיק להגוף ומנפחו.

קופא (שטאנגע), ת"י במוט.

קפד הקפדתי, (צירנען) (תענית כ). מקפיד (מקוואות פ"ט), (עטוואס ניכט דולדען, אויף עטוואס געוויכט לעגען). קפדי, קפידא, קפדנות. קפדן, (צארניגער).

קפד תר' קצר, (קורץ, ניכט הינרייכענד).

קפד הקופד, מין חיה, (איגעל), (כלאים ח).

קופה קופת הרוכלים, (קארב), (גיטין סז).

קפז מקפז, תר' מדלג, (שפרינגען, היפפען). קפיז (ב"ר פ"ז), קפוזה.

קפז קופזים בו, מכים בו כמו שעושין לצחוק, (שלאגען), (ב"ר סח).

קפיזא שם כלי ומדה קטנה. קפיזי, (שבת קי).

קפח (שלאגען, הויען, אבהויען, אבשנייר־דען), קופחת (במ"ר א), לקפח, מקפח (פסח' קיח), וקיפחתי (קדוש' פ"ב), אקפח, מקופחת, (פערלארען, דער קינדער בע־רויבט ווערדען) (שבת יז). קפחניה, לקפח, לקפחני (נזיר מט), קפחוהו, מקפחין, (בעקעמפפען, אנפאללען, קירצען, אויס־ראטטען).

קפח אדם גבוה כענק, (שלאנק, ריזע), (בכור' מה).

קפט בקפוטא דאצבעא, (זוהר פ' אמור), פי' ראש האצבע.

קופטרא (זוהר פ' ויחי), כורת ומבטל. בקופטרא, (פ' אחרי מות), נפרד ונכרת.

קפטורין וי"ג פטורי, (שטריק), (תנחומא מקץ).

קפל שקפלה, (צוזאממען לעגען) (שבת כח). מקפלים (שבת קיג), מקופלת, קפילין (אהלות פי"א), לקפל.

קפל שפיטצע, (ב"ב עה:).

קפל וקפלים, ראש וכותרת, (קאפף, קרא־נע), (וי"ר סה).

קפל דאיקפל אקפולי, שנקלף זה מזה, (אב־שעלען), (חולין מב).

קפל קפליות, קופליות, (קעטטען), (וי"ר כא).

קפל קפולאי, (גרעבער). קפלי, (גראבען), (שבת קנב).

קפל קפילא (חולין קי"א), חנוני מוכר מיני מאכל ויין, (שענק ווירטה). קפלין, (ווירטסהויז), (ב"ר יט).

קפל (ב"ב קסו), שם מדה.

קופל מטה עב, (קייל), (שבת סג).

קפל ובקפלאות, (ספרי ברכה), (פאלמענ־פפלאנצע).

קפלוט קפלוטות, מין ירק, (לויך), (מעשר שני פ"ב).

קפליטא כובע וכפה של ראש, (ירושלמי שבת ו).

קפליטין פאה נכרית, (האאר שייטעל, פריקע), (ירו' כתובות ו).

קופנא כלי שכותתין בו, (שטאמפפע), (ירו' שבת ז).

קופינא בית יד ברזל, (גריף; לאך), (שבת קב).

קפנדריא שביל לקצר על ידו ההליכה, (קורצער וועג), (ברכ' נד).

קפסולין (מכילתא בשלח), (זארג).

קפסא תיבה קטנה, (קיסטע), (כלים יז).

קפוף מין חיה, (שימפאנזע), (בכור' ח).

קפופא תר' הינשוף, (נאכטאיילע).

קפיפיות (קערבע). קפיפה.

קופיץ (שלאכט־מעססער), (פסח' פה).

קפץ (שפרינגען, עטוואס ראש טהון), קופץ ונקפץ, (גיטין נט), (ווינקען). קפיצותיו, (ווינקען), (גיטין עא).

קפיצין פרקי הרגל, (בייגונג, געלענק, קניע־בוג), (ירו' ברכ' א).

קפוקליטור משגיח על ראשי בני אדם, והוא כנוי למלאך המות, (פארשטעהער), (מד' שה"ש).

קופר קופרא, (פלייש), (ב"ר סג).

קפר בר קפרא, (דער וויטציגער), בדחן ומשחק, והיה בדחנא דרבי, (נדרים נא.).

קפרין קמטי הבשר מרוב שומן, (רונצעלן) (וי"ר לד).

קפריסין פרחים של אילן צלף, (קאפפערן) (מעשר' ד). יין קפריסין (כרית' ו), יין הבא מאי (ציפפערן).

קפש וקפשה זקן, (חלה ב), חטיפה, (גיריג ערגרייפען).

קץ קוצים (מס' סופרים יב), פרקים וחתיכות, (שניטטע). קוצה, (אבשנייד דען) (שביעית ח). אקצויי מקצייא, נבדלת, (יומא יז).

קץ קייצין (כלים כו), מייבשים פירות ודבלות בחום הקיץ. הקייצונים (שביעי' ה), של קיץ, (זאממער).

קץ קיץ המזבח (כתוב' קו), קרבנות הקצובים למזבח. (אויסזעטצען). ומקייצין (שם), נותנין קיץ המזבח. קיץ, (כלים פכ"ד), עושה פירות יבשים.

קץ שנתקווצה (שביעי' ד), לקווץ (מ"ק ו), עוקרים את הקוצים. קוצץ בן קוצץ, פי' רשע, (פסיקת' דסליחות) .

קץ לקוצו של יו"ד, נקודה וראשו של יו"ד, (שפיטצע), (מנח' כט).

קץ לקיצים, (בעשטיממטע צייט), (ע"ג סא).

קץ קוציץ, (בעשטיממען) (שבת יט). קצוצה, (בעשטיממט) (ב"מ סא). קצוצא, סרים, (פערשניטטענער). קצוצי (ברכ' יו), משרתים. קצוצא, (שניטט). קציצותא, (שניטטע) (ב"ק צו). קציצה, קציצי, בתי התפילין החתוכים ומרובעים (גיטין נח). קציצין, וקציצוהי, קליפה (הילזע).

קץ קציצא, מין שרץ טמא, (שנעקע), ת"י החומט.

קצב (אבשניידען, אבהויען, בעשטיממען), קצובים (בעשטיממט). קצבה, קצוב, (זאטץ, מאָם). לקצב, (האקקען) (ביצה יא). קצב, (פליישהויער), (שבת קיב).

קוצה מין צמח, (שביעית ז).

קצח שווארצקיממעל.

קצח זרע הבצל, (צוויבעל זאממען), (ירו' פאה ג).

קצע קציעות (תרומ' פ"ד), (שניטט פייגען). בשעת הקציעה, עת שמיבשים התאנים (מעשר' פ"ב). שקצען, (שניידען), (ב"ק סו).

קצע מקצוע, (ווינקעל, עקשטיין).

קצע קוצעין, (אבשעלען, אבקראטצען), (נגעים יב).

קצע קציעה, מין קליפת עץ, (מוטטערציממט), (כריתות ו).

קצירי קראנקע, (ר"ה טז).

קצרית מין רוח רעה וחולי, (בכור' מד).

קצר קצרה, (כלים יח), צדי הראש והרגל של המטה, (שמאלע זייטע).

קצרה (פעסטונג), (ערכ' לב).

קצריא תר' כובס, (וועשער).

קק קקא ת"י קאת, קיק, מין עוף טמא, (פעליקאן), (שבת כא).

קק קיק, קיקיון, (ריצינוס), מין עץ שעוצרים שמן מגרעיניו ונקרא שמן קיק, (ריצינעהל), (שבת כא).

קק קאקי חוורי, מין עורב, (קוקוק), וי"מ עוף בר אווזא, (גיטין עג).

קק קוקאי, קוקאתא, מיני עוף, (חולין סג).

קקביטון לחם תיכף אחר שנאפה, (פריש), (פסיק' טז).

קקגריסין שלעכטע זיטטען, (ש"ר מג).

קקילי מין ירק, (פסח' קיד).

קקל קקלאתן, אקיקלי, (מיסט-הויפען), (פסח' קיד).

קוקלא מטוה ובגד של משי, (מד' איכה).

קוקיאני קוקייני, תולעי הגוף, (ווירמע), (חולין סז).

קקים שלעכט, (מד' שה"ש).

קקופדופטי טויגע ניכטס, פערפיהרער, (ירו' ב"ב ח).

קוקרי (נעטץ), (גיטין יח).

קקתא מין עוף, (פעליקאן), תר' קאת.

קיריתא קירא, שעוה, (וואכס). קיר (נדה כ). — קיראה, (וואכס הענדלער), (ב"מ סג).

קר מקירו, (כלאים א), מיקר, קרירות, בקרירי, (קאלט, קיהלענד).

קורא ראש הדקל הנאכל כשהוא רך, (וי"ר טו).

קר קורא, מין עוף. דמקוריה, (שנאבעל), (ב"ר סד).

קר קירי, (הערר), (ירוש' שביעית ב).

קרא מקרא, (ביבעל, שטעללע אין דער בי־בעל, דאס שטודיום דער ביבעל). קרא, (ביבעלווערז).

קר קירוי (שבת ז), קריות (ב"ר יח), תקרה, (צימער דעקקע) (ב"מ קיז). כ"ד קריות, (וואגען), (ירו' ב"ב פ"ט).

קרא קרי, מין דלעת (קירבים), (מגילה יב).

קר קרי, (צופאלל), (ר"ה טז). דאקראי (שם כט), במקרה, (טרעפפען, צופעלליג).

קר קרי, יציאת ש"ז בעת השינה, (זבים א).

קר קרי תר' עיר, קרוויא, קרווין, (שטאדט, שטעדטע), תר' ערים.

קר קיר, (וואנד). ומקרין, (אונטערשטי־צען מיט באלקען), (מ"ק ו).

קורא מין עוף, (רעבהון).

קרב קרביים, (איינגעווידע).

קרב תקרובת, (געשענק), (חולין צד).

קרב קרוב, (וי"ר ל), לפי גירסת הערוך, (דיכטער, זינגער, פארבעטער). סבר לקרובא, (ירוש' ברכות פ"א), המתין על הש"ץ. בוא וקרב, (שם פ"ד). קרובות, פיוטים.

קרבט קרבטיו, חבלים, (בענדע), (מ"ק כז).

קרד מקרדין, (קראטצען), (ביצה כג).

קורדייקוס מאגען־קראנקהייט, (גיטין סז).

קרדום האק.

קרדינותא (זוהר), שמחת לב.

קורדנייתא מין חטים קשים, (הארט), (פסחים ד).

קורדקייסין מין נעלים דקים, (פסח' נא).

קרויה קליפה של קשוא, (מעלאנען־שאלע) (שבת קכה). וקרויא, ת"י וחמת מים, מין כלי.

קרח משיקרחו, שיסירו את השיער, (קאהל ווערדען) (מעשר' א). קרחת הכרם (כלא' פ"ד), פי' מקום שאין בו זרע. קרח, שאין לו שיער מאחורי ראשו.

קורט גרעין וחלק קטן, (ברעקכען), (ע"ג לה).

קרטא גבן, (בוקעליג), (ב"ר טז).

קרט למקרטא, (אויסרוהען), (וי"ר כב).

קרטב שם מדה, (ב"ב פט).

קרטבלא לעדער, (שבת עט).

קרטליתא קארב, (ב"מ מב).

קרטם מקרטם, (אבברעכען), (מעשר' ג).

קורטמי ווילדער זאפראן, (פסח' מב).

קורטמן איש מרמה, (סנה' ק).

קרטון פערזאממלונג, הויפען, (ברכ' לב).

קרטסון אויפזועהער, (פסיק' בחודש).

קרטיסים נצוח, (זיעג), (ע"ג ח).

קריטים ראש הדיינים, (ב"ר נ).

קרטיסא (היללע), תר' והסדינים.

קרטסא פאפיר, שריפט, (גיטין סט). קרטים, (ירו' קדוש' פ"ג).

קרטסן מין אדמה, (קריידע), (כלים ל).

קרטע המתקרטע (חולין עה), מקרטע, (שפרינגען, צאפפעלן), (ב"ר לח).

קרטופני וואונדע, ריטצע, (ב"ק פו).

קרטיקון קריידע (ירו' שבת פ"ד).

קריא רקב, (פוילנים), (סוטה ג).

קריאסות שרייען, (וי"ר לב).

קריה כפרי, (בויער, לאנדמאן), (ב"ר יח).

קריה וועלשע־ניסע, (ירוש' כלאים א).

קורייטי מין תמרים, (דאטטעלן), (ע"ג יד). גם משקה של רפואה, (ברכ' נ).

קריוסי קריוסים, אנשים חוקרים ודורשים אחר כל דבר, (פסיק' ג).

קוריים אריגה, חומר, (וועבען, שטאף), (דב"ר ז).

קרינא קרון, (זיסער, איינגעקאכטער וויין), (ע"ג ל, תוספתא מנחות).

קרוכין (וואגען), (ב"ר ח).

קורלין מין צמח אבני, (קאראללע), (ירו' שבת ז).

קרם (איבערציהען). קרום, עור דק, (הייט־כען) (חולין מח). שיקרמו (שבת יט), יתעבה קרום. דאקרים, שנעשה קרום, (ע"ג ל).

קרמין קרמא, מחצלות, (מאטטען), (סוכה י), תר' אטון.

קרומית חתיכה, (שטיקכען), (חולין יד).

קרומה אחיזת חוטי השתי בסדרים ע"י פתילים נקשרים בם, (ירו' שבת יג).

קרמי קרמית, מין צמח, (פסח' לה).

קרמיד רעפים של חרס לכסות הגגות, (דאכציגעל), (ירו' ברכ' ט).

קרמולין מין צמח, (ירו' שביעית א).

קרמנאי מנקי פשתן במסרקות, (ב"ק כא).

קרן קרנא דאומנא, כלי שהאומן מקיז בו דם, (שבת קנד).

קרן כקרן כרכום, (דער קערן, דיא בעסטע), (נדה יט).

קרן בקרנתא, (אם העכסטען), (פסח' יב).

קרן יושבי קרנות, יושבין בקרנות העיר ועוסקין בדברי שיחה (ברכ' כח).

קרן קרנא, (הויפט סוממע, קאפיטאל), ת"י אשמו בראשו.

קרון (וואגען), (כלאים ח).

קרון בקרונה, (קוועללע), (מגילה ה).

קרנזול פי' באלכסון, (אין שרעגע), (ב"מ קח).

קירינטון מין פרח לבן, (ירו' כלאים ה).

קורנס האממער, (שבת קב).

קרנס בקורנסיה, (הארן), פי' בקרנו, (חולין נח).

קורנסין נחלה, (אייגענטהום), (ב"ר נח).

קרונתין (קראנץ, קראנע), תר' והכותרות.

קורנית מין עשב, (שביעית ח).

קרונות שיירא, (איין הויפען רייזענדע), (כתוב' טו).

קירום פתילים האוחזים חוטי השתי בהרומם חליפות מעלה ומטה, (געשירר פע־דען), (שבת קה).

קירם (הערר), (תר' תהלים צו י').

קרים (שטארק, הארט), תר' בשרי נחוש.

קורימין (דב"ר ג), דרך אדנות וביוקר.

קרסין זמן מיועד, (צייטפונקט), (ב"ר עב).

קרסטל קארב, (שבת נג).

קרסטל מספריים, (איין שעערע), (ירו' שבת י).

קריסטלין אבן יקרה, (קריסטאל), (תר' אסתר, רצפת בהט).

קרוסטומלין מין פרי תפוחי, (כלאים א).

קרסי חמוצי, (זייערליך), תר' הוות לאביו בן כסיל.

קרסול קנעכעל, פערזע.

קרסול מין חוח, (דיסטעל), תר' קמוש.

קרסם יקרסם ת"י יחסלנו, קרסמוה, (צערי־פרעסען), (פאה ב).

קורסם הכאה, (שלאגען), (ירו' ברכ' ב).

קרוסופניא (זוהר פ' וארא), פי' גבירה שתקנית.

קריפא (זוהר), פי' נסתר.

קרפיות מין כלי, (כלים ד).

קורפדאי פלעדער מויז, (חולין סג).

קורפסה הבסים והגוף, (קערפער), (ילמדנו בהעלותך).

קרפסינון ירוק ככרפס, (לויבגרין), (מד' אסתר).

קרפף מקום מוקף מחיצות בלא קרוי, (פער־צוימטער ארט) (ביצה לא).

קרץ לקרוץ (נדה נב), קרצה (מקוואות ח), (קנייפען, בייסען).

קרץ קרצו ומירק, (שלאכטען, טעדטען), (יומא לב).

קרץ והקריץ, (כלים ח), מקרצות (טבול יום א), (קוכען). קוריץ, (קוכען בערייטען), (כלים טו).

קרץ קרציה (דניאל), קורצן תר' רכיל, מלשינות, (פערליימדען, אנקלאגען).

קרץ קריצתא, תר' שחר, (טאגעס אנברוך). קריץ ומיקם (ירו' ברכ' ב), (פריה אויפ־שטעהען).

קורצין תלתלי הראש, (האאר לאקקען), (דב"ר ב).

קרצובי מין חוח, (דיסטעל), תר' כמשוכת חדק.

קרצטיונא וואגע, (מד' איכה).

קרצול וקרצולים, כמו כרעים, (שפרינג־פיסע), (חולין נט).

קרצף לאתקרצפא תר' להתגרד, מקרצפין, (קראטצען, שאבען), (ביצה כג).

קרצית מין זבוב גדול, (גיטין פו).

קורקא מין מנעלים עשויים משיער, (יבמ' קב).

קרקבניה תר' מראתו, (קראפף), אבר שבו מונח המאכל. קורקבן, (מאגען), אבר שבו הפרש.

קרקוזאי מין דלעת מר, (קירבים), (נדר' נא).

קריקומניקון חבלי יד, (האנד באנד, קויר־טין), (מד' שה"ש).

קורקני מין רקוד, (איין טאנץ), (נדר' נא).

קרקס מין קטניות, (ערבסען), (מעשר' ה).

קרקס קרקסון, וקרקסאות, מין צחוק, (ציר־קוס, וועטרעננען, טעאטער) (מגילה ו).

קורקסא דרעשוואגען, (מנחות כב).

קורקסייא קרקסוי, ארגז, (קיסטע), (ירו' פאה ג).

קורקוסין טבעות, (רינגען), (ב"ר יח).

קרקע (גרונד, באדען, ערדע). קרקעות, (גרונדשטיק). קרקעיתה (חגיגה כז), (באָ־דענזייטע).

קרקף קרקפתא (ר"ה יז), (קאפף). קרקפנא (עירובין כב), איש חכם, (מאנן פאן קאפף).

קרקפלא שם לעור הראש של אדם מת, (ע"ג יא).

קורקור מקרקרין, (שרייען, לארמען), (חולין נג). קרקורן, (ילמדנו בא).

קרקר קרקרותיהם (כלים ב), קרקרותה, קרקע של הכלי, (באדען), (אהלות ט).

קרקש מקרקש (כתוב' פו), מקרקשא, (שלא־גען, קלינגען), (ברכ' סב).

קרקישיא קנעפפע, שלייפע, (ירו' שבת ו).

קרקשתא העז ההולך בראש העדר בפעמון, (גלאקע), (ב"ק נב).

קרר נתקררה דעתו, (ער וואר בערוהיגט). קרירות, (קעלטע). קורת רוח, (צופרידענ־הייט), (סנה' כב).

קרר הקרר, (ב"מ עה:), בעל העגלה, (וואגנער), וי"ג קדר.

קרירטון יין ששרו בו מיני ירק לרפואה, (קרייטערוויין), (ירו' שבת יד).

קרש ויקרוש, (גערינגנען, פערדיכטען, פערגליווערן) (פסח' סד). וקרושא תר' וקרח, (אייז, קעלטע). קרשתא, (דיכט, פעסט). יקרש, (פעסט זיין), (ירו' ברכ' א).

קרש מין חיה אשר לה קרן אחת, (איינהארן), (חולין נט).

קרתו גזע, (שטאמם), (ירו' ברכ' פ"א).

קורת קשת, ותיק החצים, (באגען, קעכער), (כלים יב).

קרתני כפרי, (בויער, לאנדמאן), (דמאי ו).

קש נקשן, (שלאגען, קלאפפען) (דניאל), המקיש, הקישן (בכור' מד), ונקישת, משיתקשקשו הדדין, שיגדלו ויכו זו בזו (נדה מו). קיש קיש, (ב"מ פה).

קש קשיש, זקן, (אלט) תר' ישיש. קשיא, (אלט ווערדען), (ב"ב קסז).

קש בקשקושי, (שבת יא), וגי' הערוך בקשקי, פי' מגדלים. קושקא, תר' מגדל עוז.

קש קישות, מין צמח, (חולין סז).

קש וקושש כחץ, (ילמדנו נשא), (שיסען), צ"ל "וקושט".

קש מקיש, (פערגלייכען) (קדוש' ה). היקש.

קש ובקישישין, (פעטצען, לומפען), (שבת נג).

קשקושי אומגראבען, יעטען, (מ"ק ג).

קשקשים שטראה, שפרייא, (כתוב' ס).

קשבא מין דקל, (ארט פאלמע), (ב"ק נח). קשבא, (ע"ג יג), (צוקער ראהר).

קשה קשה, קושיא, קשיא, (שווער, אונבעגרייפליך). קשים (נדר' נד), (שעדליך). בקושי, (שווערליך) (שבת יב).

קשוואות קערה, (שאלע), (סוכה מח).

קושט מין שורש רב הריח, (קאסטוס), (כריתות ו).

קשט יתקשטון ת"י ירה יירה, (שיסען). בקשטניות, מין מקדח, (באהרער), (כלים כא).

קושט קושטא, (וואהרהייט).

קשט מתקשטא, (פוטצען, צירען), תר' תעדה כליה.

קשיטה מין מטבע, (ר"ה כו).

קשייתא גרעינים שבתמרים, (קערנער), (יומא עט).

קשן הקישן, שמקיש בקרסוליו, (בכור' מה).

קשקש ולקשקש, (האקקען) (ב"מ פט). ומקשקשין (סוכה מד). ומקשקש, המתקשקש, (קלאפפערן, קלינגען), (חולין עד).

קשר, (בינדען, בונד, קנאטען). בקשרים (שבת סו), צרורות וקמיעות, (בינדעל). קשר, (קנאפף). קשרי אצבעות, (קנעכעל), (נדה נב).

קשר קושרתיה, שק העני שמלא קשרים, (בעטעל זאק). קשרי העני, (ירו' סנה' ב).

קשישין ברעטער, (שבת נג).

קשת יקשית, (שיסען), תר' יורה.

קתא קתייהו, בית יד, (שטיעל, האנדגריף), (פסח' ל).

קתין מין עוף, (פעליקאן), תר' קאת.

קתדרה מין כסא, (שטוהל), (כתוב' נט).

קתלי בשר שמן של חזיר, (שינקע), (חולין יז).

קתליכום ממונה, (אויפזעהער) (ילמדנו ויחי). קתוליקין, (ירו' שקלים פ"ה).

קיתון קרוג, בעכער, (יומא ס"ג).

קתר בקתרי, מערה, (העהלונג), תר' וישימו בסלע.

קתרין

קתרין (דערנער), (ילמדנו).
קתרום מין עץ, (צעדער), (ר"ה כג).

קתרום מין כלי נגון, (ציטהער), (דניאל).
קתרום שם איל, (פסח' נז).

ר

ראה נראה לי, (מיר שיינט). לפי הנראה, (וויא עם שיינט). ראוי, (טויגליך, ווערט, רעכט, געהעריג). מראית עין, (שיין) (ביצה ט). ראיה, (בעוויז). ראיון (חגיגה ז), פי' עולת "ראיה", ראית פנים בקרבן. לא ראי זה, (בעשאפפענהייט), (ב"מ ד).

ראם ראומטיקוס, (וי"ר יט), (רהיימא-טיש).

ראש תור, באלכסון, (שרעג), (כלים יח).

ראתן מין חולי נזילה רעה, (פליסענד), (נדה יז).

רב (פיעל). הרבה, רובא, אחר הרוב, (מעהר, דיא גרעסטע העלפט). רבוי, רב, (דער גראָסע, אָבערסט). אתרברב, (הערר-שען) תר' השתרר. רבותא, (גראָסע זאַכע, פאָרצוג).

רביא תר' ילד, ריבא, ת"י נערה, (קנאַבע, מעדכען). ריבה, (מעדכען). רובין, תר' הבחורים, (יינגלינגע). והרובא, (סוטה כו).

רב רביתייהו (חולין מז), דרכם בכך, (גע-וואָהנהייט). מרבית, תרבות, (ערציהונג).

רב תרבי, תר' תמשח, (זאלבען). רבותא תר' המשחה, (זאלב). רבב (שבת כ), (פעטטעס, שמוטצפלעקק). רובבן (ע"ג לג), מושחם בזפת. ורבי, (זאלבען), תר' וימשח.

רבובה ארובה פתוחה, (אויסשניטט), (מדות ג).

רבג מרבג, (ציילע, שיכטע) (אהלות ג). ורובג, (שיכטען מאַכען), (ריש ת"ב).

רבד שכבת זרע, (שבת קיד).

רבד כרבדא, (דער שניטט, ריססע), (מ"ק כח).

רבד הרובד, (רייהע, טרעפפע) (יומא מג), רובדין, עמוד מרובע (ריש תמיד). רובדי אילן, (צווייגע) (חולין קמ).

רובה (בעוויז), הוכחה, (ירו' פאה ד).

רבה מרובה, (פיעל, גראָס). רבית, (צינ-זען, וואוכער).

רבה רבי (עירוב' כח), (וואַכסען). לרבויי, להשמט ולברוח, (ביצה כד).

רוביא תלתן, (באָקסהאָרן), (חולין נב).

רבך מרבכת, (אין עהל מישען).

רבל מירבל הוא דרביל, (דורכזיעבען) (חולין מט). ארבל, (זיעב), (ב"מ כו).

רבן (ראַבבינער). דרבנן, בהפך דאורייתא. רבנות, (הערשאַפט, הערישעס וועזען, ראַבינאַט) (אבות א). רבון, תר' אדון, (הערר). רבני.

רבע רביע, רביעית, (פיערטהייל). רבוע, מרובע, (פיערעקיג). רביעין, (פיער קאַנ-טען) (מדות ג). רבעי, כרם בשנה הרביעית לנטיעתו. ארבע סרי, ארביסר, (פיערצעהן).

רבע מרבעתא, (ליגען, נידערשטרעקקען), (ב"ב עג).

רבע הרובע והנרבע, (בעגאטטעו) (סנה׳ ב). רביעה, (רעגענצייט) (תענית ו). רביעות, (כלים פי״ו), מין כלי זמר. ובמנענעים, ת״י וברביעין.

רבץ המרבץ, (בעשפריטצען) (מכשיר׳ ג). ריבץ תורה, (שולע גרינדען), (מ״ק כה).

רבצל (כלים כ), שק קטן של עור.

רבק רבקא, רבקה, (מאסט שטאל) (ב״מ ל). רבקות (עירוב׳ יז), צמד בקרים, (רינ־דער געשפאן).

רברב לאתרברבא, (בעהערשען), תר׳ השתרר.

רביתא רוהען, ליגען, (חולין מח).

רגז מרגזייה (ירו׳ שבת פ״ז), גרזן (האקקע).

רגז מרגזניתא תר׳ כעס, (משלי כא יט), (צארניג).

רגיא תר׳ פלס, (וואגע, גלייכגעוויכט). ברגיא, (בכורות יא.), במשקל הממוצע שבין עין יפה לעין רעה. רגי, (זיך ניי־גען), (בכור׳ יא).

רגל הרגיל, (געוועהנען, איבען). המרגיל (ברכ׳ כב), הרגל דבר (ע״ז יז), (ביי שלאף איבען). אין מרגילין (בכור׳ לג), הפשיט עור הבהמה שלם כדי שיוכשר לעשות ממנו נוד, מורגל, מרגלא, (געוואהנט) (ברכ׳ יז). הרגל, (געוואהנהייט). רגיל (יומא יח), (געוואהנט). ברגליות, בדברים שהוא רגיל בהם, (ברכ׳ כב).

רגל רגלא, (פוס). רגלאה, (פוסגעגגער). רגול (שבת נד), (געבונדענע פיסע). רגוליא, תר׳ עקודים, שרגליו טלואים, (גע־שטרייפט). רגל, שם ליו״ט. שקר אין לו רגלים, (בעשטאנד). רגלים לדבר, (בע־וויז), (סנה׳ עח).

רגל וברגליות, (נידעריגע), פאה ו).

רגל ברגלא, עץ ארוך לשאת עליו משאות, (ביצה ל).

רגל רגל אחת, (שבת לא.), מדה ואופן, (רעגעל).

רגילה מין צמח, (שביעית ז).

רגף ואתרגיפת, (ערשיטטערן), תר׳ ותגעש ותרעש.

רגש ירגיש, (עמפפינדען), (מגילה טו).

רגש אתרגושת, תר׳ שאון, (פאלקסמענגע, געטיממעל).

רד הרודה (חלה ב), רדיית הפת, (הערויס־נעהמען, הערויסציהען), (שבת קיז).

רד רדא תר׳ יסר, מרדותא, (ציכטיגען, בע־לעהרען), תר׳ מוסר.

רדד ורדדינון תר׳ וירקעום, (האממערן, שלאגען, דינן מאכען). מרודד, (צער־קלאפפט), (חולין מו).

רדידא (שלייער), תר׳ צעיף.

רדיא רדיין, (אקקערן) תר׳ חורשות.

רדיא (רינען, פליסען) תר׳ נוזלים, וכן נקרא המלאך הממונה להמטיר מים, (תענית כה:).

רדוותיה ת״י מרכבותיו, (וואגען).

רדיוני שווענקען, שיטטעלן, (נדה סז).

רדף ברדופה, (געוואהנט), (כתובות עא). רדיפי מיא, (יומא עז), (שטראמיג).

רדתא תר׳ מרחשת, (פפאננע).

רהט ורהט תר׳ וירץ, רהוטי, (לויפען, לויי־פער). אגב ריהטא, במרוצת הדבור.

רהיטי באלקען, (חגיגה טז).

רהטא עהל קובען, (ברכ׳ לז).

רהטון קבוץ, (הויפען, ראטטע), (ברכ׳ לב).

רהיטני מין סכין, (שאבע אייזען), (שבת צז).

רהן מרהינין (תוס׳ מעשר׳ א), הרהינו, (פערפפענדען), ע׳ משכון (פסחים לא).

שהורהנה

שהורהנה (כתוב' כו), (געפאנגען נעהמען).

רוי (בערוישענדעס) תר' שכור. רויא, (זייפער).

ריווא (געשטאלט, אנזעהען) תר' תאר. ריוות, רוא, (דניאל).

רוז ותרוזן, (פראה זיין), תר' ותעלוזנה.

רוח ווינד, אטהעם, הויך, גייסט, וויללע, נייגונג, זיננונג, זייטע, געגענד.

רוח רוחא, (רוים, ווייטע) ריוח, (ערלייכטערן, הילפע, בעקוועמליכקייט, געווין) הרויח, (געוויננען). הרוחה, (פערדינען), (מ"ק יד).

רווק רווקי, תר' בחורים, (לעדיג, אונפערהייראט).

רווקי משמרת של יין, (דורכשלאג, זייאזאק, (ע"ג עה).

רווק בדרווקי, (וויינהעווען), (פסח' מב).

רז ריזאי (תענית יט), מרזיא, פי' בכח, (שטארק), (סנה' מה).

רז תר' בלט. רזא, רזיא, רזין, סוד, (געהיימניס, געהיים).

רזבונית הייזשעריק, (חולין סה).

רחם דרחים, (ליבען), (שבת כג).

רחץ רוחצנא תר' הבטחון, דאתרחצת, (פערטרויען, זיך פערטרויען), תר' בטחת.

ריחשא (קריכענדעס געווירעם) ת"י שרץ. הרחש (חולין י). מרחשין, (קריכען), (ילמדנו ויחי).

רחש רחשי, (בעוועגען) (סנה' סז). ומרחשין, (ליספלען), (חגיגה ז).

רחש אתרחיש, (זיך טרעפען, געשעהען), (ב"מ קו).

רחת ווינדשויפעל.

רחתת קרוב ודחיקה, (אנדרינגען), (ירו' ברכות ט).

רוטב בריהע, זופפע, (חולין קיז).

רטב ברטיבא, (אין פייכטען גראז), (סנה' קה).

רוטב (עוקצין ב), (אונרייפע דאטטעלן).

רטוב (כלים כג), רשת, (נעטץ).

רטט כמרטט, (ציטטערן), (מד' שה"ש).

רטיה פפלאסטער, (עירוב' קב).

רטלין שם משקל, (פפונד), (ירו' כתוב' ה).

רטן הרטנין, (לייפער), (שבת קמב).

רטן ורטנין רטן תר' וחובר חבר, רטין, השמעת קול המייה, (מורמעלן) (סוטה כט). רטננית (במ"ר יב), מתלוננת, (מורריש).

רטע מרטעת, (שפרינגען), (ריש ילמדנו).

רטף (זופפע, בריהע), תר' ומרק.

רטש רטושים, שעזבום בעליהם, (פערלאססען), (ב"מ לח).

רטש רטישין, קלופים, (אבגעצאגען), (ירו' פסח' ב).

ריאה לונגע, (חולין מט).

רים (איינע שטראססען מאס), אחד מז' ומחצה במיל, (ב"מ לג).

רכא קעניג, (ב"ב ד).

רכב מרכיבין, מושיב ענף של עץ פרי על מין עץ אחר, (אימפפען) (כלאים א). רכבא (ב"ב סב), הרכבה. רכב, רחים העליון "הרוכב" על רחים התחתון.

רכובין (קניע), תר' הברכים.

רכן מרכין תר' נטוי, הרכינה (תרומ' יא), הרכין, (נייגען אויף דיא זייטע, צו נייגען, שיטטעלן) (גיטין סז).

רכס המרכסות, (דרעשען), (ב"מ פט).

רכס ברוכסא, שברי אבנים, (ברוך), (ב"ב ג).

רכס מירכס (ב"ב יד), אירכס, (פערלארען ווערדען), (כתוב' נו).

רכסים (באלקען), (ש"ר טו).

רכף מרכפת, ורכפת, (מעננע, גערייש), תר' מהמון, ותר' ורעם.

רכפא מין עץ צובע, (שביעית ז).

רכפה מין בצל, (מעשר' ה).

רכש (פפערד). אתרי רכשי, על ב' סוסים, פי' ב' כוחות, (ב"ב קנב).

רם רמות רוחא, (שטאלץ).

רם אתרמא, (איינטרעפען) תר' לך אל נמלה. אתרמי, (עם טרעפטע).

רם ורמו, ורמינהו, (אויפוווערפען). רמיו (דניאל), (אויפגעריכטעט). רמי (שבת י), (ווערפען, אנשרייען, אנלעגען).

רם רמאי, (בעטריגער), (ב"מ לז).

רמיז (ווינקען), תר' קורץ. מרמז, רמז, (ווינקען, אנדייטען, אנדייטונג). רמיזה.

רימין מין פרי, (דמאי א).

רמך הרמך, (פפערד), (כלאים ח).

רמכי עדר של סוסים, (העערדע), (תענית כג).

רמץ (הייסע אשע) (נדה מט). והרמוצה, מין דלעת מר, (קירבים), (כלאים א).

רמץ ברמצא, מסמר, (נאגעל), (שבת קג).

רמץ מרמצא, מין אריגה, (געווירפעלט), תר' תשבץ.

רמש (אבענד), תר' ערב.

רומתיקון מין חולי, (קאטאר), (וי"ר יט).

רן רננת עם, (איבעלעס נאכרעדען), תר' דבת עם.

רונגר שכיר יום, (טאג לעהנער), (ב"ב קכב).

רנק הרונקי, (כלים ב), ירקות מבושלים ברוטב, (געמיזע).

רונקי מין בגד, (ספרי שלח).

רנק והרונקא, כלי הנגרים, (האבעל), (כלים יג).

רם ריסי עיניו, (אויגען ווימפערן, אויגען ברוינען). (בכור' מג).

רם ריסא, מקום שמלמדים הסוסים לרוץ, (לויפבאהן), תר' שער הסוסים.

רסיסא רעוע הגג, (וי"ר יט). ריסא.

רסיסי טראפפען.

רסס שירסס (עוקצין ב), מתרוסס, (צער־שלאגען) (חולין עז). רסיסין, העדשים הנשחקים, (ביצה יד).

ריספק עגלה, (וואגען), (גיטין נח).

רסק רסיק יתה רסוקין, ת"י פתות אותה פתים, שרסקו, (צערברעקלען, צעררייבען, ברעקליך), (תרומ' י).

רסיקא שלייער, (שבת נט).

רסקא פלך ומחוז, (בעצירק), (תר' אסתר, מהר קח).

רסתנא חלק, (טהייל), (ברכ' מב).

רסתקא ברייטע גאססע, (ב"מ פג).

רע הורע, (שלעכט ווערדען). ריעותא, (פעהלער), (חולין מח).

רע רעיון, רעיונוהי, (געדאנקען), (דניאל).

רע רעות, רעינא, רעוא, (וויללע, וואללען), תר' חפצתי, ותר' רצון.

רע רעא, (ווייידען). הרעי, (שבת קי), (וויידעפיעה).

רע רעיע תר' רצוץ, רעוע, (צערשלאגען, צערבראכען), (קדוש' לט). המרועע, (ילמדנו וישלח).

רע ורעייה, (מיסט) תר' ופרשו. רעי, צואה.

רע מלרע תר' מתחת, (פאן אונטען, נידע־ריג). מלארעא. ארעאין, תר' תחתיים.

רעד הרעדות, (פרה פי"א), מים שיוצאין מן הקרקע טיפה טיפה בחלישה בלא כח, (טראפפען). המרעיד, (שיטטעלן), (מכשירין א).

רעל רעולות, (פערשלייערט), (שבת סה).

רעל הרעלן, (ציטטערן), תר׳ כושלות.

רעם דאתרעמתון, תלונה, (מוררען) תר׳ אשר אתם מלינים. תרעומות, (מוררען, איבעל נעהמען) (ב״מ עה).

רעם ארעם, (ערהאבע), ת״י ואתה הרם.

רעף הרעפים, (דאכציגעלן), (ביצה לג).

רעץ לרועץ, משבר ומחריב, (סנה׳ כב).

רף ריפי, ככר לחם, (ברכ׳ מה).

רף והרפפות, (גראטעם), (אהלות יג).

רף רופפת, (ניכט פעסט), (ירו׳ פאה פ״ז).

רף הרפופות, (זומפפען), (פרה יא).

רפא מרפא, פי׳ אסותא, לרפואה, (תוספתא שבת).

רפה (שוואך, שלאף). רפיון.

רפט המרופט (שבת קמא), דארפט (מגילה כו), מתרפטות, (צערשפאלטען, צעררי־סען), (שבת קנב).

רופיטון ביצה ראויה לגמוע, (וויך געבראָ־טענע איי), (ירו׳ נדר׳ ו).

רופילא שר החיל, (פעלד הערר), (שבועות ו).

רפן ברפיון, באויר, (אין לופט), (ילמדנו וארא).

רפס רפסא ליה בדוכתא, (געהען, עם געהט איהן אום דער שטעללע), (עירובין מ:).

רפס ורפוס, (צערטרעטען) תר׳ ורקע. רפסתא (ב״מ עט), מרפסן, (ברעכען, שא־דעהאפט ווערדען) (קדושין סג).

רפס רופס ,(זיך בעוועגען, וויך), (מנחות לז).

רפוסא אבער ריכטער, (ש״ר לז).

ריפע שם הרים גבוהים, (מד׳ שה״ש).

רפיק חפירה, (גראבען), (עירוב׳ כה).

רפרף שרפרפה, מרופרף, (בעוועגען, שיט־טעלן, פלאטטערן, וואנקענד זיין), (ב״ר ב).

רפש קאטה.

רפש ורפש חד רפיש, (טריט, טרעטען), (ב״ר צג).

רפת רפתים, (פיהע שטעללע).

רפתא (בראָד), ת״י סלי חורי.

רץ להרצות (שבת כב), להרצאת, (וועכס־לען, בעפרידיגען, ערצעהלען, צאהלען), (קדוש׳ יד).

רץ שרצצתה (חולין נו), רוצצת, דחיקה, (דריקקען), (טהרות ח). רצוצה, דחוקה.

רצם שנרצם, שנפגם, (אבגעבראָכען), (ביצה כח).

רצן רצינתא, תולעים, (ווירמע), (ב״ב צא).

רצע רצועה (שבת נד), (ריעמען, באנד). רצען (פסח׳ נה), (שוסטער). ורצעו (סוטה יד), הכהו ברצועה.

רצף הרוצף, (פפלאסטערן, צוזאממענזעט־צען) (פ׳ אחרון דאהלות). רצופין, פי׳ מסודרין וקרובין זה לזה. מרצפת, רצפה, (געפלאסטערטער באָדען). שנרצף, שנעקם, (געבאָגען זיין), (ביצה כח).

רציצה (הינדעל אין איי), אפרוח, (בכור׳ ח).

רק רוק, (שליים, שפייעכץ), גם לחלוחית זרע אנשים, (נדה טז).

רקב רוקבא, תר׳ סס. רקבוביתא, תר׳ עש, תולע קטן, (מאָטע).

רקב והרקיבו, (פערפוילען). רקבובית, (פערפוילטעם), (סוטה יו).

רוקבא (שלויך, איימער), תר׳ וחמת מים. רוקבאות, (ע״ג לב).

רקד והמרקד (שבת עג), הרקיד, (שיטטעלן, דורכזיעבען), (ברכ׳ נח). מרקדין, (טאנ־צען).

רקם המרוקמת, (געפאָרמט) (חולין קכו).

ריקמי, (שבת קז), (בונטע פלעקקען).
ריקמתיה תר׳ חברבורותיו.

רקן תרוקן תר׳ תקיא, (אויסלעדיגען).
ריקן, ריקנית, ריקנא, (לעער).

רוקנא האבעל, (כלים יג).

רקע ורקוע תר׳ וטלוא, ברוקעתא (ב״ק קיח), מטולאים, (פלעקקיג). מרקועין, (לומפען, שטיק צייג) (מד׳ איכה).

רקע הרקיעו, (אויסברייטען), (עירוב׳ נג).

רקיע (ערהאבען), (מ״ק כח).

רקק זומפף, שלאמם, (חולין כז).

רקת ארקתא (סוכה כו), כרקתא, חוף הנהר, (אופער), (מגילה ו).

רקתא דארקתא, (ריעמען, באנד), (שבת נט).

רר ריר, (שפייכעל, גייפער, פייכטיגקייט, שלאם, זאפט) (עוקצין ב). רירא, שעיניו נוטפות, (טריפעלן), (ע״ג כח).

רש רישא, (קאפף, שפיטצע, אנפאנג).

רש רשיא, (ארם).

רש רשי, (לייהען, שולד), תר׳ נושה.

רשאין (ערלויבט) (ב״ב ח). רשאי, (ער האט דאס רעכט) (מגילה ב). הרשה, (ער־לויבען). הרשאה, (פאללמאכט) (שבועות לג). רשיון (ערלויבניס), (עזרא).

רשו (ארם).

רשבא פאגעל פאנגער, (שבת קל).

רושחתא מין חולי, (דיא רוהר), (גיטין סט).

רשל אתרשלא, (שלאף, מוטהלאז, פערצאגט זיין) תר׳ רפו. מרשלו (ב״ר כד), (שוועכען). המרושלים (זבח׳ יח), (הערונטער־געלאססען).

רשם (אויפשרייבען, צייכנען). רושם, (צייכען). רישום, רשימה, (פערצייכניס, ליסטע).

רשן הרישון, (היישעריק), (חולין סח).

רשאנא תר׳ קצין. רשתינהו, (אנפיהרער), (פסח׳ קי).

רשונא נטף, (הארץ), (שבת קלג).

רשף מזיקין, (דעמאנען, שלעכטע גייס־טער). יסורין, (הונגערסגלוטה) (ברכ׳ ה).

רשק תר׳ נרד, (נארדע). רשקא, (עכטער זאפראן), (שבת קי).

ררשין חתיכות, (קלומפען), (נדה ח).

רשות (מאכט, רעכט, פרייהייט, ערלויב־ניס, הערשאפט) (אדר״ן פל״ט), רעגי־רונג, בעזיטץ, ארט, שולדען, (עירובין מא), (פרייוויללינער גענענשטאנד). שתי רשויות, (גאטטהייט) (חגיגה טו).

רת והרת, קיבה רכה וקטנה של הכבשים בעודם יונקים, (פייסט־דארם), (ברכות נז:).

רת שריתה הכתוב, (שאנען) (ספרא שמיני). רתוי לו, נוח לו, (עם ווערע איהם בעססער) (חגיגה יא).

רת ריתא, (גראז), (מגילה כו).

רתח רותחין, (זידען, הייס). כרתיחא, תר׳ בקצף, (שוים). רתחא (מנח׳ מא), (צארן). רתחנא, (צארנזיכטיגער). רותחת, (צאר־ניג), (נדה סג).

רתך בשרתכן (שבת נב), ריתך, (געשמאל־צען, אין פייער גענליהעט), (ע״ג נג).

רתך רתיכיא, תר׳ רכב, (וואגען).

רתם דרתמי, מין עץ, (ב״ב עד).

רתע ורתיעת תר׳ ותשב אחור, מרתע, (צור־ריק בעבען, ציטטערן), (עירוב׳ סז).

רתף ירתף, לסדר חביות בשורות, (שיכטען, רייהען), (תוס׳ ב״מ).

רתק שהרתיק (ב״ר מה), ירתיק, ע׳ חיפוש ויגיעה, או פי׳ יסגר, (פערשליסען), (וי״ר כא).

רתק ורתקא, גדר, (צוין), (ב״מ קז).

רתת (שרעקקען). מירתת, (ציטטערן).

ש

שאב (שעפפען). משאב שאיב (פסח' עד), מים שאובין.

שאגי מין עץ, (ר"ה כג).

שאמם ת"י ויהם, (בעטייבען, פערטומלען).

שאני משונה בדינו, (פערשידען, אנדער־זייטס), (ב"ב מג).

שב מושב, (זיטץ, וואָהנונג). תושב, (פרעמדער איינוואָהנער).

שב נתיישב, (זיך עטוואס איבערלעגען), (ב"ק כ).

שב שבבים, (שטיקקען). שיבא, חתיכה, (שפאָן), (סנה' ז).

שב משבבתה, (נאכבאר) תר' משכנתה. בי שבבי (שבת קט), בית השכנים. שיבבותא, (נאכבארשאפט).

שב שבוי, (געפאנגענער). שבאי, (געפאנ־גען נעהמער), (ב"מ צג).

שב זיעבען, (גיטין סט).

שב שובבת, (פערווילדעט), (סוטה כב).

שבהורא המשתבהר, (שיין, ריהמליך), תר' הדר, ותר' מתהלל.

שבז כשבז, תר' כמק, רקבון, (פוילנים).

שבזיז מין אבן יקרה, תר' ספיר.

שבח (פארטהייל, פערבעססערונג), שבח פירות, (ב"ק צה).

שבט חודש האחד עשר, (פעברואר).

שבט והשובט (שבת עה), המכה על השתי כדי להשוותו, (אויסשלאגען דיא וואָללע). כוכבא דשביט, מין כוכב שנראה יוצא ממנו כעין שבט, (ברכ' נח).

שבוטא מין דג גדול, (קדוש' מא).

שבך שובכהון, (טויבענשלאג), תר' ארובותיהם.

שבך ושבכין, (ארמבאנד), תר' וצמיד.

שבכא איין האַרפע, (דניאל).

שביל שטעג, (פאה ב).

שבולת שטראָם.

שבל שבולת נרד, מין צמח מריח, (כרית' ו).

שבל שבולת שועל, מין דגן, (האָבער), (כלאים א).

שבל בשביל, בעבור, (וועגען), (ברכ' יז).

שבלול שנעקקע.

שבל דשבלוליתא, זרע תלתן, (באָקסהאָרן), (ע"ג לח).

שבע להשביע, להראות שהוא עשיר, (סנה' כט).

שבץ לשבץ, (פלעכטען), (חולין כה).

שבק ואשבוק, (אבלאססען, פערלאססען, צוריקלאססען) תר' ונשאתי. שבק לן חיי, ר"ל מת.

שובר שטר פרעון, (קוויטטונג).

שבר שברי, תר' פתאים, (נאררען). שברתא, תר' פתיות, (נאררהייט).

שברא מין צמח, (שבת כ).

שבריריא (בלינדהייט), תר' סנורים.

שברירי דיא געבראָכענען שטראהלען דער זאָננע, (יומא כח).

שבש שבשתני תר' פתיתני, שבשיה, (אי־בעררעדען, פערפיהרען), (נדר' פט).

שבשי שבשין, (וויינצווייגען), תר' שריגים.

שבש משתבשין (דניאל), משובשת, (פער־וויררען, בעאונרוהיגען) (יבמות קכב). משובש, (פעהלערהאפט). שיבוש, (איררטהום) (ר"ה ל). שבשתא, (פעהלער), (נדה לג).

שבת שבות (ביצה לו), שם למלאכה

המותרת

המותרת מן התורה ואסרוה חכמים בשבת, (רוהען).

שבת (מעשרות ד), מין צמח.

שיבתא מין חולי בתינוקות, (חולין קו).

שבתאי אחד מכוכבי לכת, (סאטורנוס), (שבת קטו).

שביתה רוהע־שטעללע, (מעשר' א).

שגא ישגא, (גראָס זיין) (עזרא). שגיא, (גראָס).

שגא תר' נפקד, ע' חסר, (פעהלען).

שגא פי' נכפף, (בייגען), (יבמות סג:).

שגדין תר' שקדים, (מאנדעלן).

שגל (ר"ה ד.), מין שועל וכלב, (שאקאל).

שגם בשגמין (כלים י), (שטיקער האָלץ). שגמיו, (שפליטטער, שפאָן) (ב"ר כו). ששגמן, שחיברם בשגמין (כלים כב). משגמן, (בעדריקקען), (ב"ר נו).

שגר שגרין תר' ובערו, (הייטצען, אנציני־דען). שגירא, (געהייטצט). ושגרא (שבת קט), (הייטצען).

שגר משגרא, (געוואָרפען), תר' והיתה נבלתך.

שגר שגורה, (געלייפיג) (ברכ' לד). שגר היונה (ב"ב כג), עפיפה, (פלוג). אשגרת הלשון, (איבליכע רעדעוויזע) (ירו' מגילה פ"ב). ואשגר, פי' דילג (שם ברכ' פ"ה).

שגר (שיקקען). שגריר, (ירושל' שביעית פ"א), (געזאנדטער).

שגרא תמרים נדרסים, (געפרעססטע), (כתוב' פ).

שגרונא מין חולי הרגלים, (גיכט), (חולין נא).

שגש שגושא, (געטיממעל, אויפרוהר) תר' מהומה. משגש (ב"ב ט), (פערוויררען). ושגש, תר' ויהם. שגושא, תר' נרגן, (קריי־גער).

שגש שוגשת באשפות, ע' חפירה וכרסום, (וויהלען), (ילמדנו פקודי).

שד שדי, אשדי (ווערפען, גיסען), תר' ירה, ותר' שפך.

שד שדיא תר' מאזל, מטוה, (געשפיננסט). ולמישדי, דשדתיה, (שפיננען), (גיטין סט).

שד כאשתדיות תר' כנוע, נענוע, (שויקעלן, ווערפען). אשתדו, מתנועעים, (נדה מח).

שד שודא דדייני, (איינזיכט, אורטהייל), (כתוב' צד).

שד משתדי, (פליהען), תר' יעוף.

שידה ארון, (קיסטע) (שבת קכ). שדות, (וואגען), (ירו' תענית פ"ד).

שדיא אָסט־ווינד, (גיטין לא).

שדך ושדיכו תר' וישוכו המים, שדוכת, (רוהען, בערוהיגען) תר' שקטה. בדשדכא (ב"ב קלט), אדם שקט ובטל. בדשדיך, (פעראַבערעדעט דיא פערלאָבונג) (קדושין יג). משדכין (שבת קנ), לשדך, (פערלאָ־בען). שידוך, (פערלאָבונג). שדכן, (עהע־שטיפטער). שדכנות, (עהעשטיפטער־לאָהן).

שדל משתדל (פסח' קיב), אשתדלת תר' עשית, (האנדעלן). השתדל (אבות פ"ב), (זיך בעפלייסען, בעשטרעבען). השתדלות. אשתדל, תר' ויאבק, (ריגנען). ישדל תר' יפתה, (איבעררעדען, פערפיהרען). שתדלן, העוסק בעניני העיר.

שדף אשתדפא אשתדיף, תר' כי שיג לו, (בעשעפטיגען).

שדר (שיקען), תר' שלח.

שדר אשתדר, (זיך אנשטרענגען), (דניאל).

שדר שדרתא תר' העצה, שדראות (חולין ס), השדרה, השזרה, (ירו' שבת פ"א), שדרו (שבת פא), קנה החוליות של הצלעות, (ריקגראד). בשדרה, זקן השבולת, (חולין קיט).

שודרא שטריק (גיטין סט).

שה שהינא ת"י התמהמהנו, שהייה, משהא, שהי (חולין עה), שוהה, ושהה, (זיימען, פערוויילען). המשהה, משהין, (פערהאל־טען) (ב"ק עט). שהות, (צייט), (קדושין יט).

שה דשהו, (פערוויסטעט), תר' גלים נצים.

שהיד ע' סמיכה, (אנלעהנען), (תר' אסתר ו א), נדדה שנת.

שו שווי, תר' יצועי. בתשויתי שוית, תר' מרבדים רבדתי, (מיין בעטט, מיט טעפפי־כען בעדעקקט).

שו שוי תר' שם, שוינהו, דשויא, לאשוויי, (שטעללען, לעגען, מאכען, טהון).

שו משתוי, תר' וחרד, (פירכטען).

שוב עוד פעם, יותר, (ווידער), (נדה מז).

שוה (גלייך זיין, ווערט זיין). שוה, (גלייך, ווערט). דשוי חמרא (ע"ז לד), נמכר במקח השוה. שווי, (גלייכהייט, ווערט). כדי שויו, (זיין ווערט). ושוין, (גלייך האלטען).

שוליא שילער, לעהרלינג, (ב"ק לב).

שולנאי שם זונה מפורסמת שהיתה למשל, (סנה' פב).

שום ושום, תר' ושם, (נאמע). וישמש להגדלת השלילה, לא עשה "שום" מעשה, בלי "שום" טענה. משום, (וועגען, וויל). משום הכי, (דארום). על שום מה, (וועס־וועגען).

שום קנאבעל, (מעשר' ה).

שויסקי שויסקל, (געבראטענס), (קדושין ע).

שור משוור תר' מקפץ, כמשוורתא (סנה' סד), תשוור, (שפרינגען), (פסח' קי).

שושי מין צמח. שווצרי, מין צמח שריחו רע, (סוכה יג:).

שזב ישזבכון (דניאל), שיזבא, (בעפרייען, רעטטען), תר' פליטה.

שזג ישזג, תר' ירחץ, (וואשען).

שזיפין איין ארט מילגרוים, (כלאים א).

שזר בשזורין, (געדרעהט), (עירוב' צו).

שח ממקום ששח, הוא הצואר ששוחה בו, (זיך בייגענד), (חולין כז).

שח שייח, ת"י ונמס, (צערשמעלצען).

שח שיחין, (ב"ב כח), שוח, חפירה, (גרו־בע), תר' שחת.

שח ישיחנה (סוטה מב), משיחין, (רעדען), (ברכ' גא).

שחז שחוזות, קשורות האליה למעלה לעורר הזכרים עליהן, (שבת נב).

שחי השחי, שורש חבור זרוע היד בהגוף, (בוג, אכסעל־העהלע), (נזיר נח).

שחיא כפיפת הגוף (בייגונג) (ביצה כד). שחיא דלאו, (גיטין ע), נטיית הראש, (נייגען).

שחל שחלתיה תר' משיתיהו, משחילין (ביצה לה),כמשחל (ברכ' ח). שהשחילו במחט (ירו' שבת פ"ז), שחול, משוחל, (ציהען, אויסציהען, דורכציהען) (שם שם פט"ו). השחול, שנשמטה ירכו (בכור' מ). השחולות, הנמשך (כלים יא). המשחולת, (כלים יא), ששוחלין מן הכלי את הנשאר.

שחיל דלי (איימער), (סוכה כט).

שיחלא אשבול של ביצים, (אייערשטאק), (חולין נח.).

שיחלא קליפת הפרי, (שאלע), (חגיגה טו).

שחלא (קארב), (בהלכות גדולות בסוף שבת).

שיחלא (שבת סז.), מין חולי שנובע ליחה מהאוזן, (אהרענפלוס).

שחלים מין ירק הנאכל בחומץ, וגם מאכל גריסין, (ע"ג סז).

שחלנית מין חגב טהור, (חולין סה).

שחלת מין בושם.

שחם דשחימין תר' הקודרים, דשחום, (שווארץ) תר' וכל חום. שחמתית (ב"ב פד), השמתית, (ירו' מע"ש ד), בהשמטת הח', (טראקקען).

שיחמא היטצע, (ב"ק מט).

שחן שחונה, (ווארם, היים) (יומא נג). שחין נורא, (הייטצען) (ערכ' לא). דבוק לשחון וישחון לך (ב"ר יו).

שיחנא משא, (לאסט, בעלאדונג), (כתובות קד).

שחף שחפת, (מאגערקייט, שווינדזוכט). השחוף, אדם נרזה והוא מין חלי הריאה, (סוטה כו:).

שחף שחיף, תר' שואף, חזרה, (הינווידער אומקעהרן).

שחף שחפי, קליפה, (שאלע), (שבת קי.).

שחף לשחופי נהרא, לעקור ענפי אילנות הגדלים בנהר, (מ"ק ד:).

שחף שחופות, (שווארץ), (חולין קלה.). ורש"י פי' לא שחורות ולא לבנות, (גרויא).

שחץ גאוה, (שטאלץ). שחצות, (האפ־פארט) (ירו' שקלים פ"ד). שחוץ, שחצניות (ירו' שבת פ"ו), (האפפערטיג).

שחץ שחצים, (ילמדנו וארא), נבזים ושפלים.

שחק שוחק (כריתות ו), (צעררייבען). שחקן תר' מלחים, שחקי, (לומפען), (נדה יז).

שחק משחק, (שפילען). אמה שוחקת (עירובין ג), פי' בלתי מצומצמת. טפח שוחק, טפח גדול.

שחר משחירין (ביצה לה), (הינאונטער ווערפען). השחור, מין מספריים, (שעערע) (ביצה לה).

שחר שחרות, תשחורת, (יוגענד), (אבות ג).

שחר המשחרר, (פרייא לאססען) (גיטין לו). שחוור, (פרייא הערר) (ב"ב מז). דמשחרי, (ברכות נו), (צו פראהנדינסט טרייבען). בן תשחורת (מד' איכה), בעל שררה. תשחורת (ירו' תעני' פ"ג), (העפליבקייט). מלאך התשחורת (ד"א זוטא פ"ט), כנוי למלאך המות. שחרור, (פרייאלאססונג). שחרית, (מארגען, פריה).

שחר ובשיחור (שבת קד), השיחור, בשחורין, (קאהלען), (שמו"ר יב), תר' בפחם.

שחת שחתא, (גראז, פוטטער), (פאה ב), תר' גזי המלך.

שחת בשחתיה, תר' בצלחת, (טעלער).

שט למישט תר' לשחות, שטה, (שווימען) (אהלות פ"ח). שייטא תר' השוחה, שייטין, (שווימער), (ביצה לד).

שט שוט, (רוטהע), ענף ושבט. בשוטיתא, (צווייג), (קדוש' יב).

שט שטין, (איבערציהען), (ביצה לד).

שט שוטיתא, תר' מטה, (שטעקקען).

שט שיט, שט תר' בזה ונקלה, (פעראכ־טען). הדס שוטה (סוכה לב), (ווילד, אונעבט, אויסארטענד).

שט שיטה (נגעי' י), שורה, (צייל‍ע). שיטין. אזיל לשיטתיה, (אנזיכט, סיסטעם).

שט שטים, שטיא, מין עץ, (אקאצייען בוים), (ש"ר ו).

שט לשוט, (הין אונד הער לויפען), (מ"ק יד).

שט משתטי, תר' משוגע, (וואהנזיננינג). שוטה, (נארר). משטה אני בך, (שפאט־טען). שטות, (וואהנזינן, נאררהייט).

שטח השתטח (סוטה לד), ואשתטחית, (זיך אויסשטרעקקען, זיך הינווערפען) ת"י

ואתנפל

ואתנפל. שטח, (אבערפלעכע). שטיח (כלים כד), שטיחין, עור השטוח לשבת עליו, (דעקקע), (במ"ר ב).

שטן השטין, (אנקלאגען).

שטף שטוף בזמה, רץ וממהר (ב"ב טו). שיטפא, (אויסגעלאסענהייט) (ב"ר פ"א). אגב שיטפך, (איילע), (נדה נג).

שטף שטף, (ב"ר ס"ו), שטפא, (וי"ר ט"ו), (האאר).

שטף כלי שטף, כלי עץ ונחושת שדינם להשטף במים, (אויסשווענקען), (זבים ה).

שטר בשטרא, (שריפט) תר' בספר. שטר חוב, (שולד בריעף).

שטר משטר קא שטיר, (בעפייכטען, איינטונקען), (פסח' מד).

שטר ולשטר, (זייטע), (דניאל).

שטר משטר, (אהרפייגע), (במד' רבה כ).

שיול תר' שאול, (גראב, העללע).

שייך (זיך געזעללען, זיך שיקקען, געהערען, צוגעהערען) (ב"ק טו), שייכים, שייכות.

שייל פראגען.

שייר צוריקלאססען, איבריג לאססען, (ב"ק טו).

שיירא קאראוואנע, רייזע געזעלשאפט.

שכא שוכא דארזי, קליפה הרכה של הארז, (שבת כ).

שכב (שטערבען). שכבא, (טאדטער) (ב"ב צא), שכבי, (סנה' מח). דאשכבתיה (כתובות קג), פטירתו.

שכבנא (בכורות מ"ד), בעל עפעפים גדולים.

שכוי (ר"ה כו.), (האהן).

שכח השתכח, (פינדען, קענען) (דניאל). אשכח תר' מצא; אשתכח, (געפונדען ווערדען). שכיח (ב"מ פה), שכיחא, מצוי, (אפט פארקאממענד).

שכלי מין עוף שמן, (יומא עה).

שכלל לשכללה, (פאללענדען, בעפאלקאממען), (עזרא).

שכלתנו (פערשטאנד), (דניאל).

שכן (חולין קיא:), נופל לתחתית הכלי, (זעצטע זיך). שכינה, ל' אני ה' שוכן, (דער הייליגע גייסט).

שכן שכונה, (גאססע), פי' רש"י שכונה הוא ג' בתים, (גיטין ו.).

שכר נשכר, (געווינגען). השכיר, (פערדינגען). שכר, (לאהן, געווינן). שכירות, (מיעטצינז).

שכר ביער.

שכרבזאי לשכר בזאי, צידת העופות ע"י נץ, (יאגד), (סנה' צה).

שכשך וואשען, שווענקען, (ע"ג נז).

שוכתא חלודת הכסף, (ראסט), (שבת סה).

של משישלה (ע"ג נו), השולה, (אויסציהען) (חולין סג). שולין, להציף מים עליהן כדי שיתבררו מהפסולת (שבת קמ). שילהי, (ענדע), (יומא כט).

של משילין, (העראב ווערפען), (ביצה לה).

של מלה מורכבת מן אשר אל, (וועם).

של מתשיל, (פראגען), (נדרים נט). לאתשולי.

של משלשל (פרה פ"ג), ושלשלתינון, (הערונטער לאססען) תר' ותורידם. משלשל (שבת קי), (דורכפאלל פעראורזאכען). שלשול, (דורכפאלל).

של שלי תר' שוגג, אשתלאי, (פערגעסען, פערזעהען), (ביצה ד). דמשתלי, (שבת קכ).

שלב שליבותיו, יתדות של רוחב הסולם, (שטאפלען), (שבת ס).

שלד שלדיה תר' בלחומו, ששלדו, בנין עצמות גוף האדם, (געריפפע, סקעלעט), (מ"ק כה).

שילה (ב"ב עה), צ"ל שלי"ה.

שלהב שלהובין, (פלאממענד), תר' להבים.

שלהי ישתלהיין, (ערמידעט ווערדען), תר' תתעלפנה.

שלח שלחו, (אויסציהען) תר' פשוטה. שלחין, העור "הנפשט" מהבהמה (מכשיר' ח). שלחא, האומן לזה (שבת מט).

שלח השלחין, השדה שצריכין "לשלח" לה מים ע"י בריכות, (מ"ק ב.).

שלח ושלחה, (מדות ב), ע' רוחב, (דיא ברייטע).

שלח שולחני, מחליפי המטבעות, (וועכס־לער).

שלחף (פערוועכסלען, אומקעהרען), ושלחיף, שלחפינון, שלחופיה תר' תמורתו, משלחפי שלחופי (ב"מ כה), מונחים כעין חלוף, (אין קווער). ומשלחף, (נדה כ"ו), פי' והופכו.

שלט משלטי הדמיה, שאיבריו מיושרים, (קדושין ע"ג).

שלט שלטי, צבעים וצורות, (פיגורען, פלעק־קען) ת"י חברבורותיו. שלטונין, (ב"ר צג).

שלט ע' נצוח, (זיך בעמעכטיגען), תר' פגע בו.

שלטינה נעטצ־הויבע, (ירו' שבת ו).

שלי שולים, שולי קערה, תחתית וקרקע, (באדען), (כלים ל).

שליא תר' פתאום, (פלעטצליך).

שליא שליה, שם לשלפוחית שהולד מונח בה, (נאכגעבורט).

שליל שלילא, תר' נפל, (פעהל געבורט אים לייבע).

שלך שלוכתי, (נאכבאר), (עירובין נג).

שלאכא דד בשוליו, (איין צאפפען), (שבת קיב:).

שלל שלל הכובסין, מין תפירה רחבה (עוקצ' ב). שולל, (ווייטע שטיכע נעהען), (מ"ק כב).

שלל שלולית, (וואססערשטרעממונג). שוללין (צוזאממען פליסען), (ב"ק סא).

שלל השלל של ביצים, הריון של הביצים בעוף כשהם גדולות, (אייער שטאק), (ביצה ז).

שלם בשלמא, (פרידליך, אהנע שטרייט, וואהל רעכט).

שלם שלמנא, (פרידפערטיגער), (סנה' ז).

שלם אשלימו (יומא פג), אשלמיה, (אי־בערגעבען) (ב"מ פה). מושלם, (געביל־דעטער). נותן לו שכרו משלם, (ב"מ נא), (פאללשטענדיג). תשלומין, (בעצאהלונג).

שלעטוש (וואלד), (ירו' ע"ג א).

שלף שלפי הגזרה, (ענדע), (שבת ס).

שלף דשליף, תר' נתוק, (אברייסען, לאז־מאכען).

שלף בשליף, משא, (לאסט, לאדונג), (קדוש' כב).

שלף שלוף דוץ, שתובעים החוב מן הערב, (יבמ' קט).

שלף שלוף דוץ, (איינע ארט זייפע), (נדה סב).

שלחופית בלאזע, מוטטערהויט, (חולין נה).

שלופפי סמדר, (בליטהע), (ב"ב קכד).

שלפוקין (געשווירע, ביילע), ת"י אבעבועות.

שלק שולקי (כלים ח), (קאכען, זידען). משישלק (מעשר' א). שיהיה מראהו כשלוק. דשלוק, גמר גידול הצמח.

שלק ששלקו, נתוח בחרב, (צערשניידען), (בכור' מה).

שלשל שלשלת (כלים יד), (קעטטע). משישלשלו, שיתחילו להכביד ולתלות כשלשלת, (שביעית ד).

שלשול שנעקע, וואורם, (ב"ר נא).

שלושית מין צמח, (ירו' שביעית פ"ז).

שם כשם, (זא וויא). לשם, (וועגען, פיר). על שם, (וועגען). השם, (אורזאכע), (מכות ד).

שומא מין נגע, (ווארטצע), ת"י שאת (ויקרא יג ב).

שם דשאים, (שאטצען) (וי"ר ט). שומא, שמין, (מכות ג).

שמא פיליייכט, (אבות ב).

שמאי פתחי שמאי, דלית להו תקרה, (מנח' לג).

שמגז שטארק, (גיטין ע).

שמדע אשתמודעי, (ערקעננען), תר' הכירו.

שמט והשומטה, (הערויסציהען) (כלאים ט). נשמט, (הערויספאהרען) (מכות ז). שמוטת ירך (חולין נז), (פעררענקט ווער־דען). נשמטין (ילמדנו שמות), (זיך ענט־ציהען). משמטת, נוהג בה דין שמטת כספים. אשתמוטי קא משתמיט, (זיך לאזרייסען) (ב"מ ה). אשתמיטתיה, (אויסלאססען). שמטה, (ערלאס־יאהר).

שמט שמוטי (כתוב' ס), שמיטא, גבוה ודק, (שלאנק), (בכור' מה).

שמט שמוטה, (היישעריק), תר' החסיל.

שמיא (היממעל).

שמיכה מחצלת, (מאטטע), (וי"ר כג).

שמים בידי שמים, תאר להקב"ה, (כתוב' ל).

שמכי מין בצל, (ערכ' יט).

שמין מין מטבע, (קדושין יב).

שמן שומן, (שמאלץ) (גיטין ב). שמנונית, (פעטטיגקייט), (ביצה יו). משמנייא (ב"ר סז), (פעטט, רייך).

שמע שמע מינה, (שליסע דארויס). משמיעין, (בעקאנט מאכען) (שקלים א), שמועה, שמעתא, הלכה. משמע (ב"ר מב), משמעות, (זינן).

שמע ונשמעינך (ברכ' מא), (בעדינען). שמעא, (דינער), לשמעיה, (ברכ' סב).

שומעניה רוף, (מ"ק יז).

שומפוזין מין אבן טובה, (ש"ר לח).

שמץ וועניג, עטוואס, מאקעל, (קדוש' עא). שימצא, (ע"ז ל).

שמר משמרת, (זייהער) (שבת קלז). שימר, (שבת קלח), זייהען.

שמר (היטען, ווארטען). שומירה, בית דירה של שומר, (היטטע), (כלאים ה).

שמיר (פעלז, שטיין). גם מין אבן יקרה שעל ידו חורתים על מיני אבן, וגם מין תולעת שהשתמשו בו לבקוע האבנים, (פסח' נד).

שומר מין ירק, (ירו' כלאים א).

שמרקעין מין בצל, (עוקצין ג).

שמש ישמשוניה (דניאל), לשמשא, (בעדי־נען) תר' לשרת. לשמש מטתו (תענית יא), (ביישלאף איבען). שימוש, (בעדי־נונג, דינסט, געברויך). תשמיש, (גע־ברויך, ביישלאף). שמש, (דינער).

שמש בין השמשות, בין הערבים.

שימשא חולי הקדחת, (גיטין סט). שמשנין דעיינין, (ענטצינדעטע אויגען), (וי"ר יב).

שומשם שומשמין, מין צמח, (מאהן), (שבת כד).

שמשמנא תר' נמלה, (אמייזע).

שומשק מין צמח, (שבת קט).

שמתא ע' חרם, (פערבאננונג) (מ"ק יז). שמתיה, (אין דען באנן טהון) (שם). שמותי (שבת קל), מתלמידי בית שמאי, או ל' חרם, שברכוהו, (ב"מ נט:).

שמתית (ירו' מע"ש ד), (טראָקקענע).
שן צאהן, שפיטצע, (כלים יג).
שן שנו, תר' שערורה, (פערדערבען). ושנו, נשחתו, (תענית יט).
שנא (פערשידען), מאי שנא, לא שנא, ובירוש': לא שניא, שאני (שבת יג).
שנה השונה, (לערנען) (חולין קלג), גם לימוד משנה. משנה, (פערענדערן). שנוי, (פערענדערונג). דמשני, (ערקלערן). שינויא, (ערקלערונג) (שבת ג). משונה, (פערשידען, זאָנדערבאַר).
שנן השננים, (בערג שפיטצע), אהלות ח).
שיננא (שאַרפזינניגער), (ברכות לו).
שונאגא מין צמח, (שבת צ).
שנדפין (עלפענביין), (ת"י בראשית נ ב).
שנץ שנצת (ירו' ברכ' פ"ב), (אומבינדען). שנץ (מקוואָ' י), שנצית (כלים כו), שינצי, שנצים (באַנד, רימען, שלייפע), (שבת נ"ב).
שנק בשנוק, ע' חנק, (ערווירגען). שנוקא, ע' צרה תר' צוקה. מתים בתשנוק, פי' מיתה חטופה, (ב"ר לז). ושניק, (בע־דרעננגען) תר' וינער.
שונרא קאַטצע, (ברכ' נו).
שנתות צאהן, שפיטצע, פאַלטען, (שבת פ).
שונית שנוותא, כעין לשון יוצא מהים, (מעערבוזען; אופער), (גיטין ס).
שס שיסה, (אנרייטצען), (סנה' עו).
שסועה מין חיה, (חולין ס).
שסקי מין פרי, (פלוימען), (ב"מ ס).
שסתג חתיכת בגד של צמר גפן, (בוימ־וואָללצייג) (גיטין סט).
שע שיע, תר' סד, עץ עב שנותנין ברגלי הנתפסים, (בלאָק).
שע שועי תר' שנינה, שעועית תר' מספר, (געשפרעך, ערצעהלונג). אשתעו לי (ב"ב עג), אשתעי, ומשתעי, (ערצעהלען, רעכ־טען, שפרעכען) (ב"מ יד). אשתעו, (גלאַטט ווערדען), (מ"ק כה).
שע שוע, (כלאים ט), נסרק במסרק, (געהע־כעלט).
שע וישיע, תר' וטח, (טינכען, גלעטטען). שעיע, תר' חלק, (גלאַטט).
שע שועא, תר' צור, (פעלז).
שעא תר' רגע. או שעה, (וויילכען, אויגענ־בליקק).
שעבד ישתעביד, תר' יעבוד, שעבודא, (דינ־נען, אונטערוואָרפען זיין, אנגעהערען) תר' סבל. שעבוד, משועבדים, (ב"ב קעה).
שעבז משועבז, בעל אשכים גדולים (בכור' מד), שעבזוי, שם לביצת הזכר, (ת"י בראש' לט א)
שעוה תר' דונג, (וואַכס).
שעם מין קליפת עץ, (קאָרק האָלץ), (סוכה כ:).
שעמום ישתעממון תר' יתמהו, ואשעמם, (פערוויסטען, בעטייבען, זיננעספערוויר־רונג), ת"י והשמותי.
שען ישענון בענפהון, תר' ימחאו כף, פי' יסובכו ויסעדו.
שעועית איין אַרט באָהנען, (כלאים א).
שעף (באַלזאַם), תר' צרי.
שער מקח ומחיר, (פרייז) (מע"ש ד). שערין.—שיעור, (מאָס, גרעסע, לעקציאָן).
שער שערא, (האָאר). שער של אפונין (שבת קמג), פי' התבן והמוץ של קטניות.
שעתא שעתה, (שטונדע, צייט) (דניאל). שעה, שעת, בשעת, (צור צייט, וועהרענד).
שף ושף, תר' ויסך, (זאַלבען, שמירען).
שף שאפו (שבת קלט), לישפי, (שעפפען, לעערען), הרקה (חולין סו), השופה (ב"מ ס), שופין (שבת קמ). שפייא, (ירו' כלאים ז), פי' השופכים.

שף ושף, תר׳ ויטחן, שייפא תר׳ שחקו, (אברייבען, פיילען, שלייפען). משפשף, (שבת קנד).

שף שפופין (ב״ר ס), שייף, (געבייגט, ני־דערגעשלאָגען), (סנה׳ פח).

שף דמשתפאי (ב״מ כג), דשף, (וועלצען, אבשפרינגען), (חולין מב).

שף ומשייף (שבת קיט), שייפא, (בלאזען, וועהען), (ב״ר ב).

שף שייפין, (האָף, שלאנק), (וי״ר טז).

שף שפת, (ראנד). שפיות, (רענדער), (כלים ד). שפה, (ציגעל רייהע), (ב״ב ו).

שף ויתיב, בי כנישתא דשף ויתיב, (ר״ה כ״ב), הוא שם מקום, וצ״ל דשפיתיב, (המשביר).

שף שפתה, (רוהען) (נדה לו). שפי (גיטין עג), (בערוהיגען, בעפרידיגען), דמשפי, ואשפי,—שופי, (רוהע). בשופי, (רוהיג) (ב״ר יו). שפוי (ב״ר מה), (רוהיג, פריד־ליך, קלאָר). ונשתפה, (קלאָר ווערדען), (גיטין כג).

שף בשיפוי, (דאס בעהויען), (מעילה י״ד).

שף שיפא, (ברעט, שטיק, שפאָן), תר׳ כפים.

שף שפאי, (גיטין נ.), שקפצה מלפניו כגון שנשדפה.

שף שיפא, (בייטעל), כלי או כים, (קדושׁ׳ מ).

שפוד (בראט־שפיז) (ביצה כח). דשפיד, מחודד כשפוד, (בכור׳ כג).

שפה שיפה, קליפה הרכה של עץ, (סוכה כ).

שפט בשופטני, (ב״ק פ״ה), (דומם, נארר).

שפט שפוטו, (בעשעפטיגונג), (מד׳ קהלת).

שפוי משפוי, כמו ״משפוע״, (אבשום), (חולין יט).

שפי השופי (חולין צב), ושופי, הבשר העב שעל כף הירך, (דיא אָבערע), (ע״ג כה).

שפי כשפויין, ת״י כצפיחית, (קוכען).

שפין השופין, מין קטניות, (ערבסע), (כלאים א).

שפיר תבנית ולד בלתי נשלם, (עמבריאָ), (ברכ׳ ד).

שפך (גיסען). שפוכי (ב״ב ג), הוא המרזב, (רינגע). שופכין (שבת עח), מים מאוסים ששופכין אותם, (שפוהל וואס־סער). שפכני, שופך ונותן שמן רב, (פאה ו).

שפל בשפולי (סנה׳ קב), ושפוליה, (ענדע, שלעפפע).

שפם שפמי, שערות שעל השפה, (שנורר־בארט), (שבת קכט).

שפון והשיפון, מין דגן, (האפער), (כלאים א).

שפוני ראר, זעלטען, (מגילה ו).

שופינא כלי לשוף, (פייל), תר׳ פצירה פים.

שפנינא תר׳ תור, (טורטעל טויבע).

שפנר חסר הבשר העב של העקב, (בכורות מה.).

שפע שופעות, (פליסען) (נדה י). שופע, (שיעף אבלויפען) (אהלות פ״ז). שפעת.—משפיע (קדושׁ׳ מ), (צופליסען לאססען). המשפיעין (דמאי פ״ב), מוכרים הרבה יחד. שפע, השפעה, (מענגע, איבער־פלוס). משופע, (אבשיססיג) (שבת ה), משופעים (ב״ר סח), תשפע, (העראבהענ־גענד) תר׳ תסרח. שיפועי, (אבהאנג), (אהלות ז).

שפופרת קנה חלול, (רעהרע, שאלע), (נדה כא).

שפיץ שפצינהו (מגילה ד), שפיץ, (אויסבע־סערן), (יבמ' סג).

שפרפר שפרפרא, (דעממערונג, מארגענ־רעטהע), תר' נשף, ותר' שחר.

שפר שמשפרת, (שען מאכען) (סוטה יא). שפיר, (שען, גוט, רעכט). שופרא, (שענ־הייט). בשפר, (בעסטע), תר' במבחר.

שפר שפר נונא, מין דג, (ע"ג לט).

שפר י"ג שופרות היו, מין כלי, (געלד־ביכסע), (שקלים ז).

שפרזי כוס ארוך, (פאקאל), (כתוב' סה).

שפשף שפשפת, ענף שטחין אותו בדבק לצוד בו צפרים, (לייםרוטהע), (שבת עח).

שופתא יד הכלי, (שטיעל), (שבת קב).

שפת ושופתות, (אויפזעטצען), (סוטה יא).

שפתים מקום מרבץ לבהמות.

שיץ שיצי, (דערנער), (מ"ק כה).

שיץ שיצא, סנפיר, (פלאס פעדער), (ב"ב עג).

שיץ שיצי תר' כלה, שייצת, (ענדען, פאל־ענדען), (ב"ר עח).

שציניתא מין זרע ותבואה רעה, (פסח' לה).

שק שקיינא, משקים וסמי רפואה, (שבת קמז).

שק שמשיקין, נגיעה וחבור, (בעריהרען), (ביצה יז).

שק משתוקקת, (געלוסטען), (יבמ' סג).

שוק שקקי, (גאססע), תר' רחוב.

שק בגד עב עשוי משיער עזים, (סוכה כ).

שקא שוק ויד העגלה, (אקסע), (גיטין נה).

שקד שקוד (אבות ג), שוקד, (פלייסיג זיין) (אדר"ן פכ"ט). שקדן, (פלייסיגער). שקידה, (פלייס).

שקה משקה, כל דבר לח, (פליססיגקייט).

שקיזמי מין מאכל של תאנים, (ירו' ברכ' ו).

שקוט נידער געדריקקט, פלאך זיין, (בכור' מג).

שקל שיקל (ירו' ברכ' פ"ב), (אין גלייכגע־וויכט לעגען). שקול, (גלייכוויגענד, גלייך). שקול, (צווייפעלהאפט), (סוטה כז). משקולת, (געוויכט) (עירובין נח). שיקול, (גלייכהייט) (סנה' ו).

שקיל נעהמען, (חולין מד).

שקולאי נושאי משא, (לאסט־טרעגער), (חולין קה).

שקע שקעה, (פערזינקען, אונטערגעהען). שוקע, (פערטיפט). שקוע, (איינגעפאל־לען). משקעין (סנה' מו), שיקעו, (פער־זענקען). השקיע, (אונטערגעהען לאססען) (ב"ר סח). להשתקע, לשקועיה, (פערבלייבען) (ע"ג עה). ישתקע, (פערגעססען ווערדען) (קדוש' עה). שקיעה, (אונטער־גאנג).

שקע שקועין, (צובערייטונג, ארבייט), (ב"ר פ).

שקיפא שקיפי תר' סעיפי, חפירה וחלל, (קלופטען, שפאלטען). השקיפים, (אהלות פ"ח).

שקף השקוף (אהלות יא), שקופות, (אבער שוועללען, אונטער שוועללען), (מדות פ"ב).

שקף שקפא, תר' נדף, ישקפניה תר' ידפנו. שקיפן, (שטאסען, קלאפפען, פערדערבען), תר' שדופות.

שקף משקף, ע' חביטה, (שלאגען), (ע"ג כח).

שקיפס (פלאך), (בכור' מג).

שקשק ומשקשק (ירו' תעני' פ"ג), משקשקת, (אבוואשען), (ילמדנו בראשית).

שקשק משקשקין, (אברעכענען), (ב"ר מא).

שר שורין (פסח' לט), שרייה, (ווייכען). המשרה, מים ששורין בהם דבר (ב"ב כה).
שר שורה, שורות, (ציילען, רייהען), (פסח' ב).
שר שור, (מויער).
שר שירי ידיא, (האנד־בינדע) תר' הנטיפות והשרות. בשיר, (קעטטע) (שבת נא). שירין, (ארמבענדער) תר' צמידים. שרשרת, (קעטטע).
שר השירים (כלאים ט), בשיראי, (זיידענע קליידער), (קדוש' ז).
שר כשיריים (מגילה טו), בשירי, (איבריגע רעסט), (יומא מא).
שר ושרי, תר' ויחל. שריתיך תר' פתחתיך, מישרא, (אנפאנגען) (סנה' קב). למישרא, פי' לפתוח הבטן, (גיטין סט:).
שר שרי, תר' מתיר, (פרייא מאכען). שרי, (בעפרייעט) (קדוש' יד). תשרי.
שר ושירותיה שירות תר' וארוחתו ארוחת, שירותא, סעודה, (מאהל צייט), (ברכ' לט),
שר שריתא תר' הקורה, שריין, (באלקען) (ב"ר סח), שרותי, תר' קורתי.
שר משרו, (זינגען), (כתוב' יז).
שר שרא, (וואהנען, רוהען) תר' שכן, שורה, שרוי (ב"ר יז), שרויין (ב"ב כה). משרה, (רוהען לאססען) (שבת קלט). שריא, (רוהעט).
שר שריר, (פעסט, וואהר). לשרורי, (שטארקען), (ב"ב קס, שבת עד).
שר המשרה את אשתו, (פערפפלעגען, שפייזען), (כתובות ס"ד).
שר שוריינא דעינא, ראיית העין, (ע"ז כ"ח).
שרב שרבא, (טראקענהייט) תר' חורב. שרביבו, (פערטראקנעט), תר' נצמתו.
שרבב ושרביבו, (פארטריקקען) תר' וישלחו. אשתרבובי אשתרבב (ביצה יא), נשתרבבה, (אויסדעהנען, אויסשטרעקקען), (סוטה לה).

שרביטא (צעפטער, שטאק, רוטהע), תר' בשבט.
שרבט משרבט (כתובות סא), משרבטין, ע' נפוח, (אויפשוועללען), (ב"מ ס).
שרבט דמשרבטי נפשייהו, (זיך הערונטער ציהען), (שבת צ־).
שורבינא מין עץ, (ר"ה כג).
שרג למשרגא ת"י לנתר, דמשתרגא, ע' החלקה, (גליטשען) (שבת נד). שריג, החליק רגלו, (ב"מ צג).
שרג שרגינהו (ביצה לא), שרגא, (ארדענען, רייהען, ציילע), (סנה' סד).
שרגיון עבדות, (דינסט), (פסיקתא).
שרגג (בערעדען), תר' נפתה.
שרגא תר' נר, (ליכט).
שרגוש (לעפפעל), (עירובין כט:).
שרד ושריד, (מאכט, קראפט), ת"י ואשר חרב.
שרדנגין מין אבן יקרה, (ש"ר לח).
שרוולין מין בית יד, (ארט ערמעל), (כלים כו).
שרח שריחתא, (איינפעלטיג, אונעמפפינדליך), תר' פותה.
שרט וישורטין, (בעשמירען), תר' וימרחו.
שרטט שרטוט, (ליניירען), (מגילה יח).
שרטון מקום מלא חול בתוך הים, (זאנדבארג), (שבת נו:).
שירייה שיור, (איבעררעסט), (ב"ב סח).
שרך דשרכי (ב"ק צב), שרכא, עץ סרק שאינו עושה פירות, (מד' שה"ש).
שרכא (ב"ב קלט), אדם שקט ובטל.
שרכף בשרכפי תר' עם קני, שרכפא, (נעסט), (חולין נג).
שרנקא תר' מחנק, (ערווירגען).
שורינקא מין נץ, (דער ווירגער), (חולין סג).
שרע משרועין, מקום חלקלק, (שליפפעריגע ערטער) תר' חלקלקות. שרעתא, מקום

חלק (ב"ק כט). ושרע מניה, החליק והשמיט עצמו, (ירו' ברכ' ב).

שרף שורפה (ע"ג כט). שריף, (אויס זופ־פען), (תענית כד).

שרף (זאפט, פייכטיגקייט) (פסח' לט). שירפה, דם הנדה, (נדה י:).

שרף שרפים, תאר למלאכים, וגם מין נחש ארסי.

שרפרף ספסל קטן, (פוס־שעממעל), (חגיגה יד).

שרקרק מין עוף טמא, (חולין סג).

שורייקי חוטים דקים בבשר, (חולין מז).

שורייקי (ברכות ז), גידים, (אדערן).

שרק שרקין (ביצה לב), שריק, (שמירען) (שבת כ). דמישריק (חולין קב), שרקי, שריק (נדה כו), (העראבגליטשען). שירקא, (שמירינג פעטט), (חולין נ).

שרק מין צבע אדום, (שמינקע), (שבת צה).

שרש משתרשי, (צו וואכסען, פעררינגען) (ב"מ מב). נשתרש בחטא, (טיעף פער־זונקען זיין) (ב"ק סז).

שרשיפא פוס־שעממעל, (שבת קכט).

שרשורא שרשרת, (קעטטע) (ב"ק צו). שישורא, (שטריק), (פסח' פ"ב).

שרתוע האלז אייזען, (ב"ר פ"ז).

שיש שישא, (ווייסער מארמאר), (סוכה נא).

שישא בעכער, (ב"ב קמד).

שושיבא הייששריק, (שבת צ).

שושיבתא צווייגליין, (ירו' ע"ז ג).

שושבינא שושבין, (פריינד) (סנה' כז). שושבינות, (ברויט פיהרער), (ברכות סא).

שושיטא מנהיג, (פיהרער), (וי"ר ה).

שושלת שושלי, שלשלת, (קעטטע, באנד) תר' מוסרות. שושילתא דר"ג (גיטין נו), שלשלת היחוס.

שושן שושנת המלך, (כלאים ה), מין שושנה, (קעניגסליליע).

שושיפא שושיפייא, (קלייד, היללע), תר' השמלה, ותר' המעטפות.

ששיתא לאמפע (במ"ר יב).

שת שותי תר' שיחתי, שותא, (רעדע, גע־שפרעך), (מגילה יד)

שת דשותא, (וועסט ווינד), (שבת לב).

שת בשותת, (פליסען) (חולין לח), שותתין. ולשונך שותת (במ"ר יט), בשותת, (זיך בעוועגען), (ירו' ע"ז פ"ד).

שת דשותא, לולבי עץ צלף, (קאפפערנ־צווייגע), (ברכ' לו).

שת תשתין, אשתית, (וועבען), תר' תארגי, ותר' תסוכני.

שת שותא, קורה, (באלקען), (שבת קכד).

שת שיתא, תר' שה, (לאמם).

שת שית, (זעכס) תר' שש. שתיתיתא, (זעכסטע) תר' ששית. שתין, (זעכציג), (דניאל).

שתא תר' שנה, (יאהר).

שתי לשתי, (מקואות ו), פי' לארכו, (לענגע).

שתי ושתייה, (גרונד־שטיין) (יומא נג). שתין, (גרונדפעסטען), (סוכה מט).

שתך דאשתוך (ב"מ כו), משותכין, ע' חלודה, (ראסטען), (תענית ח).

שתל (פפלאנצען). שתלא, (פפלאנצער).

שתם שתום העין, (געעפנעט). כדי שישתום ויסתום, (ע"ג כט.).

שתין מין תאנים, (דמאי א).

שתם שיתאסא, תר' יסוד, (גרונדלאגע).

שתף שותפין, תר' חברי, (גענאססע). שותפות, (געזעללשאפט).

שתק (רוהען, שווייגען), שתיקה. — שתוקי (קדוש' סט), כנוי לילד שאינו מכיר את אביו. השתתק, (שטומם ווערדען). אשתתק, (ב"ב ב), (פאם שלאגע געריהרט ווערדען).

שתות איין זעכסטהייל, (ב"ב צ).
שתיתא מין מאכל עשוי מקמח קליות, (ברכ' לח).

שתתר ואשתתרית, תר' ואתמלטה, (איבּריג בּלייבען). ישתתר, (פערבּלייבען), תר' לא בידם טובם.

ת

תא קאממער.
תא (קאממע) (ב"ב עד), ולנקבה, תאי, (עירובין נג.).
תאטר תאטריות, (טעאטער, שויאשפּיעל הויז), (מגילה ו.).
תאלי יונגע דאטטעל בּיימע, (ב"ק צב).
תאומים (צווילינג), גם שם לא' מי"ב מזלות השמים.
תאם התאומות, שינים הטוחנות, (בּאקענ־צעהנע), (בכור' לט).
תב ויתיב, (ער זאס, זיטצען) תר' וישב. דמתיתיב, (בּעזעטצען, בּעוואָהנען), תר' כי יבעל. תתיתב, תהיה מיושבת, תר' תבעל.
תב תביב, תר' עורר, (שווינגען).
תב ותב, תר' וישב, (צוריק קעהרען), וכן תר' וינחם, (בּרא' ו ו).
תב ואתיב, תר' ויען, (אנטוואָרטען, וויךערשפּרעכען). איתביה, מיתבי, השיבו לסתור דבריו.
תבה הארון שהש"ץ עומד לפניו, (ברכ' לד).
תבה בתיבות, (ווערטער), (שבת קטו).
תבל והמתבל (ערלה ב), לתבל, (ווירצען) (שבת פט). תבלין, בּושם, (געווירץ), (ערכ' יג).
תובלי ת"י שבלים, (זאנגען).
תבלול פלעקע, בלענדונג.
תבלא (שנעקע), תר' שבלול.
תבלא (שאנד־טהאט), תר' תבליתם.
תובליא סולם נעשה מחבלים, (שטריק־לייטער), (שבועות מו).
תבן דתיתבן, (געמיסטעט זיין) (ב"מ קג). מתבן, מקום שמחזיקין בו תבן, (פסח' ח).
תבם תבוסה, (אייטער, פלוס מיט בּלוט), דם ובשר מעופש הזב מן המתים ונבלע בקרקע, (אהלות ב).
תבע אתבע, (פאָרדערן, פערלאַנגען) תר' אדרוש, תובע, ונתבע שתובעים ממנו.
תבקין מדה שנמדד בה התיבה של נח, (ב"ר לא).
תבר תר' שבר, (צערברעכען). תברא, (ב"ק מז:), שבור והפרד ב' הענינים, (טהיילע אב).
תוברות לולאות, (שלייפע), (כלים כה).
תבשילא תר' נזיד, (געריכט, זופּפּע).
תגא (קראָנע) (אבות פ"א), וקראו כן הסופרים לקוין שעושים על האותיות, (מנח' כט).
תגאלת תר' צואת, תועבה, (גרייעל טהאט).
תגדא תגדך תר' שבטך, אתיגדא, (צעפּטער, רוטהע, שטעקקען), (ב"מ כא).
תגרי (קויפלייטע), תר' סוחרים.
תגרי (צאנק) תר' מדנים. תגראי, דיני ומריבה שלי, (נדר' סב).
תיגרא מין כלי, (בכור' ט).
תדין תר' שדים, (בּריסטע).
תדיר תדירא, תר' תמיד, (בּעשטענדיג).
תהי תיוהא, (ערשטוינען), נשתומם, (עירוב' סו).
תהי בתוהה, ע' חרטה, (בּערייען), (קדוש' מ).
תוהא וויסט, (ריש ב"ר).
תהי (שמעקען, קאָסטען, ריכען), טעימה להכיר הדבר (ב"ב כב). תיהא, (גערוך)

(שבת קט). בת תיהא, נקב שבמנופה שעל ידו מריחין היין, (ע"ג סה).

תו מתויה, תר' תשוקתו, (געליסטען).

תו תויא תר' התאים, תוין, (קאממערן).

תו עיין ע' תוב.

תוב תר' עוד, (נאך). ובש"ס "תו" בחסרון הב'.

תוה תוהין, פי' כועסים, (נדר' ט).

תוה תוהא, (ערשטוינען, ערשרעקקען) תר' ויחרד יצחק חרדה. תוהים, (ציטערנעס), (שבת קנב).

תוון (צימער), תר' חדר.

תוום דליתווס (שבת עה), המתווסן (שבת קיג), אתווסאו, (בענעטצען, בעשמוטצען), (שבת קכב).

תז והתיז, (אבשלאגען), (חולין ל).

תז ונתזה, (שפריטצען), (שבת קכז).

תזזית מין חולי, (מד' שמואל ט).

תזקיטא מארב, (הינטערהאלט), (מד' קהלת).

תחב ותוחבו (פסח' עד), תוחבין, (העריין שטעקקען), (כלאים א).

תחבולות (וועטקעמפפע), שמתאבקים שנים שנים, (ע"ג יח).

תחוח עפר רך ומתפרר, (לאקער), (ביצה ח).

תחלה (אנפאנג). התחיל, מתחיל, (אנ־פאנגען). לכתחלה, (אנפאנגס). התחלה.

תחלי שחלים, מין ירק, (ב"מ קז).

תחלי דתוחלא (גיטין פט), בתוחלנא, (אונ־רייפע דאטטעלן), (ב"מ פט).

תחלוסיא מין ירק, (ירו' תענית ד).

תחם תיחם, (בעגרענצען) (ב"ב נו). תחומיה, (גרענצע) תר' גבולו. תחום שבת, (גרענצע), והוא אלפים אמה חוץ לעיר, (חגיגה טו).

תחרו תר' ריב, (צאנק).

תחש מין חיה, (דאכס).

תחת תחתוניות, כאב בפי הטבעת, (שבת פ"א).

תיובית (אויסוואורף, ערברעכען), תר' בקיאו.

תיובתא (זיך בעקעהרען, אנטווארט) תר' ונשובה. ובש"ס תיובתא, חזרה ונתבטלה, (ווידערשפראכען).

תייה תיאה, מין צמח בושם, (עוקצין ג).

תיוהא בקעים, (רואינירונג), (ב"ב ג).

תימא תאמר.

תיומת פי' העלה הכפולה, (דיא דאפעלטע), (סוכה לב).

תייקא ת"י תקומה, (בעשטאנד).

תייר וועגע צייגער, (ב"ק קטז).

תיירא צמד בקר, (איין פאאר, יאך), (ב"ב נד).

תך שיותך הבשר, (צערפליסען, צערשמעל־צען), (מעילה ט).

תך למתך, תר' ענוש, (קרענקען, פערדרוס מאכען).

תך חק תוכות (גיטין כ), שחקק בין האותיות, והאותיות נשארו ממילא. מתוך, (וויל).

תוך ועביד תוך תוך, הוא קול נשמע מהקדרה כשמבשל, תוך תוך, (ברכ' לט).

תכא שולחן, (טיש), (ברכ' מב).

תכטכי כסאות, (שטוהלען), (כתוב' עז).

תכים תפירות, (ירו' מגילה פ"ב).

תכין תיכי, (קעטטע, באנד), (ב"ק קיט).

תכך מין תולעת, (וואורם), (שבת צ).

תכל תכלא, (בלויער פלעק, פלעקיג), או רקבון ולקוי (ברכ' נו). שנתכלו, פי' שנלקו, (ש"ר כ).

תכל אתכלתון תר' שכלתם, תכלא, (קינדער פערלירען, קינדערלאז זיין), (כתוב' סב).

תכלא מכאובות, (שמערצען), (ב"ק צב).

תכלת פורפור בלויא.

תכם תר' מולל, (שאררען).

תכסים אמט, ראנג, ארדנונג.

תכספית שם בת של רוחות רעות, (ברכ' נא).
תכף בתכף, (פלעטצליך, זא גלייך) תר' פתאום. תכפוהו (מ"ק יו), (ראש אויף איינאנדער קאממען). התוכף תכיפה, (העפטען) (כלאים ט). התוכף גאולה, הסומך, (ירו' ברכ' פ"א).
תכשיט תכשיטייך, תר' שמלותיך, (קלייר דונג, ציראטה).
תכתקא שולחן, (טיש), (שבת קיט).
תל (אויפהענגען, הענגען). תולין, (וואר־ טען, אונענטשידען לאססען, צושרייבען). תולה (אנהענגען) (נדה נח). תלו עיניהם (ילמדנו נח), (דיא אויגען ערהעבען). תלא (שבת קמ), תלאי, תלוי, יתד, (הענקעל), (עדיות ג).
תל (שוטהויפען, הינעל). התלוליות (אהלו' טז), תלי תלים, הרים צבורים לרוב (מנח' כט). מתלא, מתרומם, (ב"ר כב).
תלא תלא אילן, (איין ארט קאטצע), (שבת כח).
תלג תלגא, (שנעע) תר' שלג. גם מין חולי של קרירות, (גיטין סז:).
תלח מתלחא, (אין שטיקקער צערפאללען). תילחא, (שטיק). תילחי, (שטיקקער), (חולין נג).
תלמון עזים, (פרעך), ת"י שמעון ולוי אחים.
תלמוד לעהרע, טראדיציאן, (סוטה מד).
תלמי זומפף, (תוספתא מקואות פ"ד).
תלמיד שילער.
תלמיותא מין תפירה דקה, (קדוש' פד).
תלע ויתלע, (צערייסען), ת"י ושסע.
תלע שהתליעה, (וואורמשטיכיג ווערדען) (חולין נח). מתליעין, (פאם וואורמשטי־ כיגען רייניגען), (מדות פ"ב). מתולעות, (וואורמשטיכיג) (ב"ב צג).
תולענא מין עץ טוב (שבת קי).
תלש תלשא תר' תשרש, יתלשון תר' ישורשו, התולש, (אויסוואורצעלן, אויסרייר סען), (נגעים ז).
תלת תלתא תר' שלש, (דרייא). תליתאי, (דער דריטטע) תר' שלישי. תלתין, (דרייר סיג) תר' שלשים. תלתא, (איין דריט־ טהייל).
תלתן מין צמח, (באקס הארן), (מעשר' א).
תם תומי, מין בצל, (קנאבעל) תר' השומים. תומא.
תם תומי, חוטי משי תלויים בשפת הבגד, (פראנזע), (ב"מ ס).
תם לתומו, (ערנסט, אונשולד, אהנע אב־ זיכט), בלתי מכוין, לפי תומו (ב"מ קכא). שור תם, שלא נגח רק א' או ב' פעמים, (ב"ק לב).
תם תמה (עזרא), תמן, (דארט) תר' שם. מתם, פי' משם מא"י. ובה' נוסף "התם".
תם תיימי, (צו ענדע געהען), (עירוב' פח).
תמד שתמדו, (בעפייכטען), (חולין פ"ז).
תמד (טרעסטערוויין), מין יין מחרצנים וזגים מעורבים במים, (ב"ב צה). המתמד, העושה תמד, (מעשר' פ"ה).
תימה מין עוף טהור, (חולין קמא).
תמה (וואונדערן, שטוינען), תימה תר' שמה, תמוה, (וואונדערליך). המתמיהים, (פערוואונדערונג עררעגען), (מנח' מ).
תמון שם חיה קטנה, תר' ציים.
תמחוי מין כלי אכילה, (שיסעל) (ביצה יב). ב) קיבוץ הלחם והתבשילים לעניים, (ב"ב ח). ג) שם לחלק ידוע מן העול. (כלים פי"ד).
תמחתא (איין שטיק), (חולין נא).
תמכא תמכתא, מין ירק מר, (פסח' לט).
תמליום (ב"ר ג), יסוד ובסים, (גרונד לאגע).
תמן תמני, (אכט) תר' שמונה. תמנן, תר' שמונים. תמניסר או תמני סרי, שמונה עשר. תומן, (איין אכטעל), מדה של שמינית הקב (ב"ב צא). תמניתא (פסח'

קט), מדה ידועה.

תמצית המיצוי והעיקר שבדבר, (עסענץ), (תענית י).

תמרות לולבי הצלף, (קאפפערן־צווייגע), גם ציץ הפרח קודם שנפתח, (קנאספע), (מעשר' ד, שביעית ב).

תמר תמרתו (ברכ' מג), (רויכזיילע). מתמר ועולה, עולה ישר כתמר, (יומא לח).

תמור חצי וזיקי השמש, (שטראהלען) (יומא כח), תמורי, תר' עפעפי, (אויגען ווימפערן). תימרא, (אויגענליעד), (שבת עז).

תמר והתמיר, חסר שיער עיניו, (ווימפערן לאז), (בכור' מד).

תן ותתנינון, (לעהרען, לערנען) תר' ושננתם. תנו רבנן, תניא, תנן, תניתוה, ותנא תונא, התנא למדה ושנה. תני, (ער־צעהלען), (וי"ר כג).

תן להתנות (ב"ב ח), תנאי (בעדינגונג, בע־דינגונג), (קדוש' סא).

תן תנו ויתנו תר' שנו וישנו, (ווידערהא־לען). ותני, (ב"מ קז).

תן תנין, (דער צווייטע), תר' שני.

תן תננא, (רויך), תר' עשן. תנן, (רויכען), תר' והר סיני עשן.

תונבא שווינדעל, טוימעל, (יומא נג).

תינוק (זייגלינג, יונגעם קינד) (ברכות ג), תינוקות. — תינוקת, (קליינעם מעדכען).

תינוקת (תנחומא פינחס), שם אבנים טובות.

תנחתא (זייפצען), תר' אנחה.

תוסברנא אוצר, (שאטץ, מאגאצין), תר' מזוינו. תסווריות.

תסיל מין יונה, (איין טויבען ארט), (חולין סב).

תיסומן ממונה על האוצרות, (שאטצמייס־טער), (ש"ר מז), וי"ג תסוורן.

תסס תוסס, תסיסתו, ע' רתיחה, (געהערן), (ע"ג ל).

תסקופי (בעשולדיגונג), תר' עלילות.

תעלא תעלין, תר' שועלים, (פוכס, פיכסע, שאקאלען).

תענית פאסטען.

תף (שפייע) (כתוב' סא). תפיתו, (שפוק־קען), (נדה מ"ב).

תפח ונתפחו, (אנגעבלאזען, קוועללען), (טהרות ג).

תפח ואתפח, (געזונד ווערדען) (ב"מ פז). בתפיחה, למצב בריאות החולה, (שבת יב).

תפח מתפח, (אברוהען), (ב"מ ל).

תפוח (אפפעל), ובהשאלה לכל דבר הקבוץ וצבור במקום אחד, (חולין צ).

תפי תפיא, תר' מוקד, (פייער הערד).

תפל (אונגעזאלצענע, געשמאקלאז) (שבת קכח). רוק תפל, (ניכטערנער שפייכעל), (נדה סא).

תפל תפלות, דבר פתיות ועולה, (סוטה כ).

תפלה תפילין, תר' לטוטפות, (געבעט ריע־מען).

תפס כשנתפס, (געפאנגען נעהמען) (ע"ז יו). נתפס, (ערגריפען ווער־ען) (ב"ב יו). תפיסה, (געפענגניס). תפוסת יד, (אנ־טהייל) (נדרי' מו). תפוסת הבית, (הויז־האלט), עזבון בעוד שלא נחלק, (ב"ב קלז).

תפר (נעהען). תפר, (דיא נאהט), (כלים ג).

תפתיחא (אומגעאקערטע פעלד), שדה שנבקעה ונפתחה מעצמה בלא חרישה, (ב"ב לו).

תפית טעפפיך, דעקקע, (כלים כג).

תפתיא שרי פלך, (דניאל).

תיק שיידע, פוטעראל, (כלים טז).

תיקא תיאקא, (גלענדער), תר' היציע, תר' מעקה.

תיקו פי' תקום האבעיא, (עם בלייבט שטעהען).

תקל מתקל יתקל, (וועגען), תר' שקול ישקל.

תקל

תקל דתקל תקלא, (גראָבען, שאררען), (ב"ב נד).

תקל (שטרויכלען). תקלה, מכשול, (שטרויכלונג), תר' כשל, (חולין קמ).

תקלין שקלים, (שקלים פ"ו מ"ה).

תקן (צובערייטען, בעשטיממען, פערבעס־סערן, אויסבעססערן, אנאָרדנען, צוריכ־טען, איינפיהרען), מתוקנת (ב"ר ג). מתקנין (פסח' נה), תיקן, שהתקינו (כלים יב), מתוקן, (גוט). תקין. — תיקון, תקנה, (פערבעססערונג). תקנתא.

תקע תקוע, (בג"ע), (זיטצען), (ב"מ פ"ה.).

תקע בלאזען, (ב"ק כד). תקיעת כף, (האנדשלאג).

תקף תקפו, (מעכטיג ווערדען) (קדוש' סג). ותוקף, (ערגרייפען) (ב"מ ג). תקיפו לי (ברכ' ה), (זויער ווערדען), (פאָם וויין), מתקיף, (צירנען, אנגרייפען), רצה לנצח ולסתור זאת. תקיף, (פערדרוס האבען), תר' חרה. תוקפא, (צאָרן), כעס ומדנים (סוטה ג). תקפה, (ב"מ ו), החזיק ואחז בה. תקיפא, (שם ס"ד), (קארג, גייצ־האלז).

תקופה תקופות, (אבות ג), ידיעת מהלך השמש והקפתו, (אומלויף, אומקרייז).

תר מתיר, (בעפרייען, לאָז מאכען), היתר, מותר, (פרייא, ערלויבט).

תר הותיר, (איבריג לאססען), (ביצה טו).

תר שהתרו, (ווארנען, אנצייגען), ע' אזהרה (מכות ו). התראה.

תר מתרת תר' משרת, דתרי, (ווייכען, אויפלעזען), (ב"מ יח).

תר תיר, (ערוואכען), (מגילה יח).

תר תורי דקל, החוטים שעושים מסיב הדקל, (שבת צ).

תר תור תר' שור, תורא, (אָכס, רינד).

תר תורא, תר' תקות, (שנור, שטריק).

תר תורא, (זוים, ראנד) ת"י שפה יהיה תורא ברא, שורה, (ציילע), (בכור' לט).

תר ראש תור, עיין ע' ראש.

תרב תרבא, תר' חלב, (פעטט, אונשליט).

תרבלא תר' תאו, (אויער אָכס).

תורבום המון אנשים ואסיפתם לרעה (געטיממעל), (ירו' ע"ג ב).

תרבץ פאר האף, (ב"ב צח).

תרבום (כלים פכ"ד), (פעלל).

תורבץ מקום שלפני הוושט לצד בית הבליעה, (חולין מג).

תרבות בני תרבות, נכנעים ומורגלים עם בני אדם, (געצעהמט) (ב"ק טו). תרבות רעה, (ערציהונג), (נדה עב).

תרבית (ב"מ נט), אנוואכס, וואוכער, פראָצענט.

תרובתור איין ארט קרויט, (כלאים א).

תרג תרגין, אתרוגין, (פאראדיז אפפעל) ת"י פרי עץ הדר.

תרג התריגו, פי' הבעירו, (גליהען), (עירוב' נג).

תרגם מתורגמנא, (דאָלמעטשער, איבער־זעטצער) תר' המליץ, מתרגם. — תרגום, (מגילה ג), (איבערזעטצונג).

תרגימא מיני מגדים ופירות, (נאש ווערק) (סוכה כז).

תרדא עצל וסכל, (דומם, אונגעשיקט), (ב"מ כ:).

תרדין מין צמח ששרשו נאכל, (ע"ז כט).

תרווד כף גדול, (קאָך לעפעל), (כלים טז).

תרז והתריז (ב"ק מז), ומתרזת (ב"מ צ), ונתרזין, ע' הטלת רעי, (אויסווערפען), (וי"ר א).

תרח אתרח (מ"ק כח), נתרח (ב"ק פ), (צור־ריק האלטען, ווארטען), איתרחית, (שבת קלו).

תרט תרוטות, מביטות בעוקם, (שיעף, ניכט גראדע), (שבת לא).

תרט תרוטות, עגול ארוכי, (לאנגליכרונד), (מדות פ"ב).

תרטא שם משקל, (איין דריטטהייל), (חולין קכד).

תרי תרין, (צווייא), תר' שנים.

תריסר (צוועלף), ת"י שנים עשר.

תרייקי (שבת קט). תורייאקי, מין סם ורפואה לרפא נשיכת הנחש, (ירו' ע"ג ב).

תרך ותריך, תר' ויגרש, (פערטרייבען, פארט שיקען).

תרכום תרכוסים, (פעלל), עורות, (כלים כד).

תרכוסא מין כסא גבוה, (ב"ר סח).

תרם יתרומו, תרמו, (אבשיידען), (תרומות א).

תרם תרומי, מזוזות הדלת, (טהיר פפאס־טען), תר' קרשך עשו שן.

תרמל תורמלא תר' ילקוט, ובתרמילו (שבת לא), והתרמל, (טאשע, זעקכען; הילזע), (כלים כד).

תורמסא מין קטניות מר, (ביצה כה).

תורמוסר מרחץ מים חמים, (ווארמעס באד) (ירו' מע"ש א). תרמוסר, (בעדער).

תרנגול תרנגולא, (האהן) ת"י עציון גבר. תרנגולתא, נקבת התרנגול, (העהנע).

תרנגול כתרנגולין, (ב"ב צט.), פי' כדמות משולש או אהל משופע, (איין דרייא עק), (המשביר).

תורנסין תר' דוברות, (פלעססע).

תרנום מין כסא טוב, (טהראן, לעהנ־שטוהל), (ילמדנו תרומה).

תורניתא מין עץ ארז, (אקאצייענהאלץ), (ר"ה כג).

תרונתק תיק של רופאים, (כלים יז).

תרם מתרים, (פרעך זיין) (ב"ר נח) תירום, (אונגעהארזאם), (שבת לב).

תרים תריסין, תריסי, (קליינע טהיר, פענס־טער), (ביצה יא).

תרים תריסא, (שילד, פאנצער) תר' צנה, בעלי תריסין, ת"ח המנצחים זא"ז בהלכה, (ברכ' כז).

תרסיותים שרוף הנעל, (שוה רימען), (שבת ס).

תרע (טהיר, איינגאנג), תר' פתח. תרעא.

תרע מתריעין, (לערם בלאזען), (תענית יט).

תרע תריעתא תר' פרץ ה' פרץ, תרעיא, (איינברעכען, צערשפאלטען), (ב"ר סט).

תרעיתא (קלוגהייט), תר' ומזמה.

תרעומות תרעומתכון, (מוררען, צארניג זיין) תר' תלונותיכם. התרעם. — תרעומת, (פערדרוס, איבלעם גערעדע), (ב"מ עה, ברכ' יב).

תרף כשהתריפו, (וואורמשטיכיג ווערדען), (ב"ב יט).

תורף הנוסח המשתנה בכתב השטרות כהשמות והסכומים, (וועכסעל, פערענדע־רונג), (ב"מ ז:).

תרף תורפיה, (זיטטע, געזיננונג), (נזיר י).

תרף מקום התורפה, (שבת קט"ו), מקום גלוי והפקר, גם שם לערות האשה, (שבת ס"ד), תורפה (נדה נז). ההולכין לתרפות, פי' אלילים, (ע"ז כט).

תרף תרפתא, ל' תרופה, (היילונג), (כתוב' לט).

תריץ תריצותא, תר' ישר, (רעכט, צורעכט־ווייזען). תריץ הכי, תקן ויישר הדבר. תירוץ. יתריץ, תר' יישר.

תרקב שם מדת חצי סאה, (תענית י).

תרקי מין בגד, (ירו' חגיגה פ"ב).

תרקיא מין אבן טובה, (ב"ר יב).
תרקוש (שטוהל), (תוספתא שבת פט"ו).
תוריתא (ברכ' לז). תוריי, (געשטאלט), (ילמדנו ואתחנן).
תרתי (צווייא,ביידע). תרתי סרי, שנים עשר.
תרתר (שטרייען) (ירוש' תרומות פ"ח).
תש תשש, בתשות תר' בלא כח, מתשת, (שוואך זיין, שוואכקייט, שוואך מאכען).
תושלמי מין עוף, (חולין ס"ב).
תשרי הוא החודש השביעי, (אקטאבער), (ב"ר כט).
תת תות, (בכורות ח), (מוילבעער בוים).
תת תתאי (ת"י בראׄ' א ו), ותותייה, (אונ־טען, נידריג) (זבח' יט). תותי, תתאה, לתתא, למטה. ומיתתי, פי' נמוך, (ניד־ריג) (שבת צז). תתיה, (זייגלינג, קליין), (ב"ר ל).

תתב תותבא, תר' תושב, (איין פרעמדער איינוואהנער). שן תותבת, שן שהושיבוהו במקום שנפל, (איינגעזעצטער צאהן), (שבת סד).
תתב תותביה, תר' שמלתו, (קלייד), תותבאי (שבת קמו). — ונקרא כן חלב בהמה המונח בקרום ושמלה פרושה, תותב קרום, (חולין מט).
תתר תותרי, (געקניפפט, פאאר וייזע), (שבת נב:).
תתר תותרי, הצמר שבין הירכיים, (שוויים וואללע), (ב"מ סח).
תתר תתרנית, שחסר לה חוש הריח, (נאזען פערשטאפפונג), (ב"ב קמ"ו).
תתר תיתורא, גשר, (בריקע), (נדרים מא.), תיתורא דתפילי, פי' מעברתא, (מנחות לה:).

השמטות ותקונים.

אות א'
אוושי מרובין (ר"ה לה).
אנן (חויר).
אפוטרופיא משגיח (כתובות פ"ו).

אות ב'
בליסטראות (שטיינער), (ילקוט שמות י"ד).

אות ג'
גלוסטרא (קנאפף, ריגעל, שלאָס), (עירובין ק"ב).

אות י'
יאלי (פאססענד), (נדרים ח).

אות כ'
כופרי בצל.

אות ל'
לכלוכית (שמוטץ).

אות מ'
מטכסא לבוש משי, (כתובות פ"ה).
מסחיט עץ ארוך, (תוספתא כלים).
מסחתא חנות שמקצבין הבשר ומוכרין, (ב"ק כ"ג).
מרמטא מין חיה הישנה כל ימי החורף, (ב"ר י"ז).

אות ס'
סיבורא (ע"ג כט), הקזת דם מהכתפיים.

אות פ'
פילא מין עשב, (כתובות ע"ז).

אות ר'
ריכוכין (שמ"ר פ"ב), (צוקער ברעדכען).

ואלה תולדות יצחק בער האנעס

מהמחזות המעציבים המעוררים ביותר תוגה ומגנת לב כל אנשי רוח המתבוננים על רוח היום המתהלך במחנה ישראל, הוא: העדר החפץ להשגת קנינים נעלים ומאויים רוחניים. בימינו אלה לא נראה בין רועי אמונה גבורי כח אשר לאמונה יגברו בארץ, כאשר ראינו לפני שנים עשרות, וכן לא נמצא היום בין המשכילים איש משכיל על דבר אמת ותושיה ונותן את נפשו על הרעיון הממלא את לבו. אין קורא בשם רעיון נעלה ואין מתעורר בצדק להחזיק בימין דעה נשגבה. באין חזון לב יפרע עם, ובכל פנות שהננו פונים הננו רואים יד המטריליזם בכל משלה, והתגברות התאוה ההוללה אל הנאות עוברות וקניני הגוף תסיח גם את דעת בני העליה המעטים מכל התעוררות והתרוממות הרוח לדבר טוב ומועיל בקרב עמם.

הקפאון וקרירות הרוח גברו ביותר בין בני עמנו אשר עץ הדעת היה להם לעץ החיים; המשכילים האלה אשר אמרנו בצל חכמתם נחסה, אלה שאין לבם טרוד להשיג טרף לביתם, שהשלום באהלם ודעתם ושעתם פנויות להתבונן על כל הנעשה בישראל, אין איש מהם חולה על שבר בית יעקב וגם תדאב נפשם בסתר לבם על כי נולדו על ברכי עם עני ודל... רק זעיר שם זעיר שם אחד בעיר ושנים במדינה נמצא גם מבני העליה שלנו אשר לבם בוער באש תמיד שלהבת יה לחכמת ישראל, ולא תתן דמי להם עד כי אין מנוחה להם בעולם הזה, וכל ימיהם ירדפו לחקור, לדעת ולהבין דברי אלהים חיים וחכמיו מדורות עברו...

אחד מהיחידים השרידים האלה הוא החכם התייר הגדול בכתבי הקדש, ר' י צ ח ק ב ע ר ה א נ ע ס, הוא האיש חי רב פעלים הסופר ומונה, ויודע לצרף את האותיות שבתורה נביאים וכתובים, ויחד עם כל מוקירי חכמת ישראל הנני עולה הבמתה לקיים מצות "והדרת פני זקן" זה שקנה חכמה ודעת, לספר תולדות בן עניים זה אשר ממנו יצאה תורה ואורה לכל חובבי שפת עבר ודקדוקה, ועוד ידו נטויה

להעשיר

להעשיר את ספרותנו העתיקה. הוא האיש הדגול מרבבה אשר בו נתקיים מאמר חז"ל: זקני תלמידי חכמים כל זמן שמזקינים דעתם מתישבת עליהם.

ר' י צ ח ק ב ע ר ח א נ ע ס נולד בשנת ת"ר שמונה עשרה לירח אדר שני בעיר גדולה של חכמים וסופרים ו ו י ל נ א העדה העתיקה בקהלות ישראל, ירושלים דליטא, להורים עניים, ומאביב נעוריו נכרו בו סימני כשרונות נעלים, אך אבותיו כמעט שהסיחו דעתם מבנם זה, אחרי כי לא היה לאל ידם לשכור לו מורה אשר יפתח את כשרונות הנער. אולם בדרך נס ואורח פלא נתודע לגאוני ווילנא אז, ר' ז ל מ ן ז א ב מ"מ ומו"ץ, והאחים הגאונים ר' ב צ ל א ל הכהן ור' ש ל מ ה זצ"ל, והמה הכירו בו כי ברכה בהנער הזה, לקחוהו אל ביתם, והורוהו דרך ראשית למודים, התלמוד, ונושאי כליו. והמה התוו לו דרך ההגיון והבקרת בלמוד הגפ"ת, ותורתם הכתה כה שרש בלבו עד כי כל ימיו לא מש מאהלה של תורה, והבקרת וההגיון היו לו לאור מאיר בכל הליכותיו מאז ועד עתה. אולם גם השכלת ווילנא אז יחד עם משכיליה וחכמיה לקחו לב ר י ב"ח שבי וילך גם אחריהם, ולא היו ימים מועטים עד שיצא שם ר' י צ ח ק ב ע ר לתהלה ולתפארת, וכל חכמי ווילנא והמשורר הגדול א ד"ם ה כ ה ן והחוקר ר ש"י פ י ן והרב החכם ר' מ ר ד כ י פ ל ו נ ג י א ן והרב המבקר החרוץ הנודע בשמו הספרותי "קב הישר" ר' צ ב י ה י ר ש ק א צ ע נ ע ל ע נ ב ו י ג ן התהלכו אתו כאח וכרע, ובעזרתם נתמנה אז למגיה בבית הדפוס של החכם פ י ן משנת תרכ"ב עד תר"ל, ואח"כ בבית הדפוס של ה א ל מ נ ה ו ה א ח י ם ר א ם משנת תר"ל עד תר"מ.

בימי כהונתו בתור מגיה בבתי הדפוס היותר מפורסמים בישראל, עברו תחת שבט בקרתו והגהתו למאות ספרי הלכה שו"ת וחדושים בגפ"ת מגאוני עולם בתקופה העברה. ואיה סופר איה מונה מספר ספרי השכלה אשר פרו ורבו אז בימי ראשית בכורי ההשכלה, שהגיה ר י ב"ח, ויותר מהמה אזן וחקר והעיר הערות למאות בהספרים אשר נתנו על ידו להגיה, וכל החכמים והמשוררים מחברי הספרים, לקחו את דבריו כדברי אוטוריטט נאמן, ויזכרו את שמו לתהלה בספריהם, וכלם

בטחו

בטחו על חכמתו, חכמת הלשון, כי באור בקרתו יגיה עליהם ויאיר להם את חשכת השגיאות בדקדוק והגיון.

בשנת תרנ"א עזב את רוסיא ארץ הדמים, ובא לאמעריקא, פה בשיקאגא, פה מצא לו כר נרחב לבצע את אשר זמם עוד בהיותו בווילנא, והוא: להוציא לאור את ספרו הנעלה, "עורך המלים והפתרונים", הספר הזה יכיל בקרבו כל המלים הנמצאות בתנ"ך, ע"פ א"ב כסדר, ואחר כל מלה יבוא המראה מקום, שרש, גזרה ובנין, וגם פתרון המלה בשפת אשכנז, (ועשרים שנה נמשכה עבודתו). אולם מחשבתו הטובה לא נתקיימה כלה, ולא עלתה בידו להוציאו לאור בשלמותו, ורק את האותיות א' ב', ולא יותר. רעש גדול נעשה אז במחנה המשכילים, וכל חכמי ורבני אמעריקא יצאו לקראתו בשירות ותשבחות, וגדולי הבלשנים גמרו עליו את ההלל הגדול. ויתר חלקי הספר הגדול מונחים אצלו מוכנים ומסודרים לדפוס, אולם האמצעי היותר גדול חסר לו, חסרון מרגש אצל רוב חכמי ישראל. "אין כסף לאדון זה" זה הוא הבת קול היוצא מבית גנזיו של החכם ר י ב " ח זה, והיא שגרמה להמרגליות הרבות שיאבדו ח"ו מתוך הקהל המחכה לאורם... אוי לאותה בושה! עם הספר, עם ישראל! מכבד ומוקיר תורתו וחכמתו, ומעלים עין מחכמיה ונושאי דגלה...

אחרי ראותו כי מן הנמנע הוא אצלו להוציא לאור את הספר הנ"ל בשלמותו, אז קבל את הטוב במעוטו, ויוציא לאור עולם את ספרו השני "ספר המלים הוא הערוך הקצר", הספר הזה יכלכל בקרבו קרוב לשמונת אלפים מלים מש"ס בבלי וירושלמי ומדרשים וגם מהזוהר וכו' (ועבודתו נמשכה ח"י שנה) *). מי יוכל לתאר את גודל העבודה אשר עבד בו המחבר החכם עד אשר זכה לראותו כלול בהדרו, כמה לילות עמל מנו לו הח"י שנה אשר עבד במו, כמה נטפי יזע, אגלי דם, ורסיסי רעל מהולים במי מנוחות החכם הזקן הזה!!! וכל ישעו וחפצו לעת זקנתו

בהוצאת

---

*) גם העיר הערות, והשגות על ס' "מסלול" לר' חיים קעסלין, וחבר ס' "קצור כללי הדקדוק" הנספח לסדור "חנוך תפלה" בדפוס "ראם", והעיר הערות בתלמוד לשון עברי עם פי' "יתרון לאדם" הנקובות שם בשמו (הררי"ב).

אב"ג.

בהוצאת הספר הזה, כי אולי ממנו יהיה לו עזר לתוצאות יתר חלקי הספר הגדול הנ"ל אשר עוד לא זכה לראותו עוד לאור באור החיים.

אלה הם תולדות החכם המופלא ר' יצחק בער האנעס, יושב באהלה של תורה מאביב ימי נעוריו עד זקנה ושיבה, זה יותר מיובל שנים אשר לא הניח עטו מידו וככחו אז כן כחו עתה בבקרת והגיון, לא פג טעמו ולא נמר ריחו. לא מלחמות החיים ושאונם והמונם נשמע מפי גבר חכם בעוז זה, לא דברי איש הרודף אחרי המאויים הזמניים, אחרי הבל נדף הכבוד המדומה, הננו רואים בתולדות החכם הזה, כי אם הגיוני לב עברי, אור תורה לו זרוח והמאור שבה הוא ששון ישעו, נשמת חייו ולכל בה חיי רוחו. אם עוד לא נדעכו בקרבנו זיקי אהבה לתורתנו ולחכמתנו, החובה על כל איש ישראל המוקיר את חכמיו לקדם את פני החכם הזה בברכת טוב ולהביא לו ברכה לכלכל את שיבתו ולהוציא לאור את ספרו גדול הערך אשר רבים צריכים לו, והיתה זאת לאות תודה להחכם הישיש אשר החיה את חכמת ישראל ונפשו לא חיה.

בטרם אצא את פני הקוראים, אשא כפי לברך את החכם הישיש ריב"ח כי יחזק ה' כחו ויאמץ לבו לבצע את אשר החל, ותחזקנה ידיו לעבוד עבודתו באמונה לעם ישראל שפתו וספרותו.

אברהם בער גאלדענסאן,
רב בביהכ"נ שע"ת בני ראובן פה שיקאגא